

Κοινωνικός ΔΙΑΛΟΓΟΣ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Τόμος 11 > 2021-2023

Social Dialogue Review

2021 - 2023

ΓΝΩΜΕΣ

**ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ
ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ**

**ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ: ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΗ ΕΘΝΙΚΗ
ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ**

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

ROBERTA METSOLA
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

JOSEP BORRELL FONTELLES
ΥΠΑΤΟΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

**ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ
ΕΥΡΩΠΗΣ**

ΣΥΝΟΔΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ 2023

**ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΡΟΛΟ
ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ**

> Περιεχόμενα

- 3** Μήνυμα του Προέδρου της Ο.Κ.Ε.
- 9** Για την Προστασία της Εργασίας - Σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής «Επιθεώρηση Εργασίας» - Κύρωση της Σύμβασης 190 και της Σύμβασης 187 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας
- 11** Κλιματική αλλαγή και πολιτικές αντιμετώπισής της στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση
- 12** Τεχνητή Νοημοσύνη: Προτάσεις για εναρμονισμένη εθνική προσέγγιση
- 13** Ενέργεια και ενεργειακή κρίση - Αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών συνεπειών
- 14** Πολιτικές για τη διαμόρφωση Εθνικής Στρατηγικής για την κοινωνική φροντίδα και την δίκαιη ανάπτυξη της οικονομίας της
- 17** Βιώσιμη Διαχείριση Υδατικών Πόρων σε Συνθήκες Κλιματικής Κρίσης
- 19** Προϋποθέσεις και διαδικασίες εισόδου, διαμονής και εργασίας εργαζομένων πολιτών από τρίτες χώρες
- 21** Κατευθύνσεις αναθεώρησης του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας Ελλάδα 2.0
- 22** Κοινή συνεδρίαση της Ειδικής Διαρκούς Επιτροπής Ευρωπαϊκών Υποθέσεων και της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων
- 26** Συνάντηση του Προέδρου της Ο.Κ.Ε. με τον Πρωθυπουργό
- 28** «Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης» - Δημόσιος Διάλογος
- 36** «Κλιματική Κρίση και Κοινωνικός Διάλογος προς τη Βιώσιμη Μετάβαση» - Διεθνές Συνέδριο
- 42** «Τα Οικονομικά και Κοινωνικά Συμβούλια ως κινητήρια δύναμη για βιώσιμες απαντήσεις στις νέες προκλήσεις στη Νοτιοανατολική Ευρώπη» - Σύνοδος
- 48** «Ο ρόλος του κοινωνικού διαλόγου και των θεσμών του στην καταπολέμηση των ανισοτήτων στον κόσμο της εργασίας» - Διεθνές Συνέδριο
- 56** «Ολοκληρωμένος Μηχανισμός Πολυεπίπεδης Διαβούλευσης»
- 58** «Ολοκληρωμένος Μηχανισμός Παρακολούθησης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη»
- 62** Επίσκεψη στην Ελλάδα της Ομάδας της ΕΟΚΕ για τα θεμελιώδη δικαιώματα και το κράτος δικαίου
- 65** Ετήσιες συναντήσεις των Προέδρων και των Γενικών Γραμματέων των ΟΚΣ της ΕΕ και της ΕΟΚΕ στο Παρίσι και στο Βουκουρέστι
- 66** Ευρωμεσογειακή Σύνοδος των Οικονομικών και Κοινωνικών Συμβουλίων και παρόμοιων θεσμών στο Μαρακές
- 67** Ευρωμεσογειακή Σύνοδος των Οικονομικών και Κοινωνικών Συμβουλίων και παρόμοιων θεσμών στην Αλεξάνδρεια
- 68** Επίσημη επίσκεψη στο Οικονομικό, Κοινωνικό και Εργασιακό Συμβούλιο της Κορέας
- 70** Συναντήσεις στη Ζιμπάμπουε
- 72** AICESIS - Συνεδριάσεις του ΔΣ και της Ολομέλειας
- 75** Συνεδρίαση της UCESIF στην Κοτονού
- 76** Συναντήσεις στα Τίρανα
- 77** Εκδήλωση για την 20η επέτειο από την ίδρυση του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου της Βουλγαρίας στη Σόφια
- 78** Συνάντηση στην Ποντογκόριτσα
- 79** Σεμινάριο της ΕΟΚΕ για στελέχη επικοινωνίας και ΜΜΕ στο Ζάγκρεμπ
- 80** Επίσημη επίσκεψη υψηλόβαθμης αντιπροσωπείας από το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο της Κίνας
- 83** Υπογραφή Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ της Ο.Κ.Ε. Ελλάδος και του Ο.Κ.Π.Π.Σ. της Ακτής Ελεφαντοστού
- 85** Συνέντευξη της Roberta Metsola, Προέδρου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου
- 89** Συνέντευξη του Josep Borrell Fontelles, Ύπατου Εκπροσώπου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας και Αντιπρόεδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής
- 97** Συνέντευξη του Paschal Donohoe, Προέδρου του Eurogroup
- 102** Συνέντευξη της Christa Schweng, Προέδρου της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
- 109** Συνέντευξη του Nicolas Schmit, Επιτρόπου για την απασχόληση και τα κοινωνικά δικαιώματα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή
- 116** Συνέντευξη της Emily o'Reilly, Ευρωπαϊάς Διαμεσολαβήτριας
- 120** Συνέντευξη της Marija Pejčinović Burić, Γενικής Γραμματέως του Συμβουλίου της Ευρώπης
- 128** «Η Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης και το νέο Ευρωπαϊκό Περιβάλλον» - Άρθρο του Προέδρου της Ο.Κ.Ε.
- 130** «Η ανάδειξη του ρόλου της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών στην αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης» - Άρθρο του Προέδρου της Ο.Κ.Ε.
- 132** «Η ελληνική οικονομία και κοινωνία στο μεταίχιμο. Οι Προσδοκίες για το 2023» - Άρθρο του Προέδρου της Ο.Κ.Ε.
- 134** «Οι προκλήσεις της πράσινης μετάβασης» - Άρθρο του Προέδρου της Ο.Κ.Ε.
- 136** «Η Κοινωνική Φροντίδα στην Ελλάδα» - Άρθρο του Προέδρου της Ο.Κ.Ε.
- 148** PHOTOGALLERY

**Κοινωνικός
ΔΙΑΛΟΓΟΣ**

**ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Τόμος 11
2021-2023

Ιδιοκτησία:

**ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (Ο.Κ.Ε.)**

Έδρα: Αμβρ. Φραντζή 9
117 43 Αθήνα

Τηλ.: 210 9249510-2

Fax: 210 9249515

URL: <http://www.oke-esc.eu>

E-mail: sec@oke-esc.eu

Εκδότης:

**Οικονομική και Κοινωνική
Επιτροπή της Ελλάδος**

Υπεύθυνος κατά νόμο:

Γιάννης Πάιδας

Επιμέλεια έκδοσης:

Δρ. Μάρθα Θεοδώρου

Επιστημονική Επιτροπή:

Δρ. Μάρθα Θεοδώρου

Μαρία Ιωαννίδου

Χριστίνα Κουτσιαούμπα

Δρ. Αφροδίτη Μακρυγιάννη

Δημήτρης Μπίμπας

Απόστολος Ξυράφης

Μακέτες - Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση:

Νικολέττα Μιχελάκη

Εκτύπωση - Παραγωγή:

ΚΑΜΠΥΛΗ ΑΒΕΕ

Αντιγόνης 60, 104 42 Αθήνα

Τηλ.: 210 5156810-20-30

Fax: 210 5156811

URL: www.kambili.gr

E-mail: info@kambili.gr

ISSN 1791-7522

ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και η παγκόσμια κοινότητα, είναι αντιμέτωπες τα τελευταία χρόνια με πρωτόγνωρες γεωπολιτικές, υγειονομικές, ενεργειακές και οικονομικές προκλήσεις. Η αστάθεια και τα νέα δεδομένα για την ειρηνική συνύπαρξη των λαών οδηγούν σε νέο πλαίσιο συνεργασιών και συμμαχιών στην υφήλιο. Ο ρόλος της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών οφείλει να είναι ενεργός και δυναμικός, αφού η κοινωνική συνοχή και η συνεργασία είναι απαραίτητες για τη διαχείριση αυτών των κρίσεων.

Οι σύγχρονες προκλήσεις, όπως έχουν αποτυπωθεί στην ατζέντα του ευρωπαϊκού κοινωνικού διαλόγου, είναι η ομαλή πορεία προς την πράσινη μετάβαση και τον ψηφιακό μετασχηματισμό των οικονομιών, η κοινωνική καινοτομία, η ανάπτυξη που θα συνοδεύεται από βελτίωση της ποιότητας ζωής και αύξηση των θέσεων απασχόλησης. Παράλληλα, η Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκεται στο μεταίχμιο για την αντιμετώπιση ενός κρίσιμου ζητήματος, του δημογραφικού, το οποίο έχει σοβαρές οικονομικές και γεωστρατηγικές προεκτάσεις, ενώ ιδιαίτερα σημαντική θεωρείται η ατζέντα για τη στρατηγική αυτονομία της Ευρώπης αναφορικά με την πολιτική άμυνας και τη διασφάλιση των κρίσιμων πρώτων υλών και υποδομών.

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και όλοι οι θεσμοί κοινωνικού διαλόγου στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης καλούνται να παρουσιάσουν συγκεκριμένες προτάσεις και να αναλάβουν πρωτοβουλίες, οι οποίες θα συμβάλλουν στην αποτελεσματική διαχείριση των κρίσεων και στην ανάκαμψη.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος, με τη συμμετοχή όλων των Μελών της, αφουγκράζεται τις εξελίξεις σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο και μέσα από το διάλογο και τη συναίνεση διαμορφώνει κοινά αποδεκτές θέσεις για επίκαιρα ζητήματα.

Με συνεργασίες σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, ανταποκρίνεται άμεσα και αποτελεσματικά στο συνταγματικό ρόλο της, ως το επίσημο βήμα κοινωνικού διαλόγου για τη γενική πολιτική της χώρας σε ζητήματα οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, και στηρίζει και ενδυναμώνει την κοινωνική συνοχή.

Σ' ένα κόσμο που όλα αλλάζουν η οργανωμένη κοινωνία των πολιτών είναι παρούσα και προωθεί τις αξίες στις οποίες βασίζεται η ευρωπαϊκή ολοκλήρωση και η συμμετοχική δημοκρατία.

Γιάννης Πάιδας

ΕΚΛΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Πρόεδρος της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.), μετά από πρόταση της Ολομέλειάς της, ορίσθηκε από τον Υπουργό Οικονομικών ο κ. Πάννης Πάιδας.

Ο νέος Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. είναι πτυχιούχος του Παιδαγωγικού Τμήματος του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ) και κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου του Τμήματος Οργάνωσης και Διοίκησης του Πανεπιστημίου Middlesex της Αγγλίας.

Διετέλεσε Πρόεδρος της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ανώτατης Διοίκησης Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων (Α.Δ.Ε.Δ.Υ.) και εκπρόσωπος της Ελλάδας στην Εκτελεστική Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Συνομοσπονδίας Συνδικαλιστικών Οργανώσεων (ETUC).

Είναι Μέλος της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (ΕΟΚΕ) και ήταν Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ο.Κ.Ε. Έχει επίσης συμμετάσχει σε πολλές Επιτροπές της Βουλής των Ελλήνων για κοινωνικά και εργασιακά ζητήματα.

Από τα φοιτητικά του χρόνια έως και σήμερα ο κ. Πάιδας, παρακολουθώντας τις εξελίξεις σε διεθνές και εθνικό επίπεδο, έχει ενεργό συμμετοχή στα κοινά, συμβάλλοντας στην ανάπτυξη του κοινωνικού διαλόγου για την επίτευξη της κοινωνικής συνοχής.

Απευθυνόμενος στα Μέλη της Ολομέλειας της Ο.Κ.Ε. ο κ. Πάιδας ζήτησε, μέσα από τη συναίνεση και τη συνεργασία, να υποστηρίξουν το έργο της Επιτροπής ώστε να ανταποκριθεί με επιτυχία στο συνταγματικό της ρόλο και στις πρωτόγνωρες οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις.

ΕΚΛΟΓΗ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΩΝ ΚΑΙ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Συνεδρίασε την Πέμπτη, 18 Φεβρουαρίου 2021, η Ολομέλεια της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.), προκειμένου να εκλέξει τους Αντιπροέδρους και τα Μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής της.

Αντιπρόεδροι της Ο.Κ.Ε. εξελέγησαν οι κύριοι Μιχάλης Αλέπης (Α΄ Ομάδα) και Γιώργος Γωνιωτάκης (Γ΄ Ομάδα). Για τον προτεινόμενο Αντιπρόεδρο και τα τρία Μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής από τη Β΄ Ομάδα θα συνεδριάσει εκ νέου η Ολομέλεια της Ο.Κ.Ε., όπως προβλέπεται από τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας της.

Μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ο.Κ.Ε. εξελέγησαν:

Α΄ Ομάδα: Γιώργος Αμβράζης, Χρήστος Ιωάννου, Ιωάννης Παπαργύρης, Κωνσταντίνος Πασσιόπουλος, Γιώργος Τσατήρης.

Β΄ Ομάδα: Άγγελος Δημαράς, Ηλίας Δόλγυρας.

Γ΄ Ομάδα: Βασίλειος Θεοτοκάτος, Κωνσταντίνος Μπάρδας, Έφη Μπέκου, Κωνσταντίνος Μπέσης, Δημήτριος Τζιαχρήστας.

ΕΚΛΟΓΗ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ ΚΑΙ ΜΕΛΩΝ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε. ΓΙΑ ΤΗΝ Β΄ ΟΜΑΔΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΛΟΥΣ ΤΗΣ Α΄ ΟΜΑΔΑΣ ΤΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Συνεδρίασε τη Δευτέρα, 25 Οκτωβρίου 2021, η Ολομέλεια της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.), προκειμένου να εκλέξει τον ένα Αντιπρόεδρο και τα τρία Μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής για την Β΄ Ομάδα, και ένα Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής για την Α΄ Ομάδα μετά την από 1 Οκτωβρίου 2021 παραίτηση του κ. Γεώργιου Τσατήρη, σύμφωνα με το άρθρο 44 του νόμου 3943 (ΦΕΚ Τεύχος Α 66/31-3-2011).

Αντιπρόεδρος της Ο.Κ.Ε. της Β' Ομάδας εξελέγη ο κ. Φώτης Κολεβέντης.

Μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ο.Κ.Ε. της Β' Ομάδας εξελέγησαν οι κ.κ. Εμμανουήλ Πεπόνης, Ιωάννης Ριζεάκος και Χριστόδουλος Ευθυμίου.

Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ο.Κ.Ε. της Α' Ομάδας εξελέγη ο κ. Δημήτριος Κασιμάλης.

ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΩΝ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Στη σύγχρονη κοινωνική και οικονομική πραγματικότητα απαιτείται ο διάλογος μεταξύ των φορέων και των θεσμών της κοινωνίας μας να γίνεται «πιο άμεσα» με γνώση, εμπάθωση, εξωστρέφεια και συμμετοχή όλων των παραγωγικών κλάδων. Ταυτόχρονα απαιτεί θεσμούς που θα ενισχύουν τον κοινωνικό διάλογο και την έκφραση των κοινωνικών φορέων σε διάφορα επίπεδα, πρωτίστως όμως, θεσμικά, ο κοινωνικός διάλογος πρέπει να διεξάγεται στο πλαίσιο της Ο.Κ.Ε., όπως προβλέπεται από το Σύνταγμά μας (Άρθρο 82 του Συντάγματος).

Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει η χώρα στο επόμενο διάστημα είναι πολυδιάστατες: πράσινη μετάβαση, ψηφιακή μετάβαση, αναδιάρθρωση του ενεργειακού μοντέλου, τεχνητή νοημοσύνη, ενσωμάτωση καινοτομίας. Επομένως, σήμερα είναι περισσότερο από κάθε άλλη φορά επιτακτική η διαμόρφωση συνθέσεων και συναινέσεων που θα μας οδηγήσουν σταθερά σε ένα κατώφλι παραγωγικής ανασυγκρότησης και βιώσιμης ανάπτυξης.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, αξιοποιώντας πόρους και συνέργειες που αναλήφθηκαν μέσα από ευρωπαϊκά προγράμματα και πρωτοβουλίες, δημιούργησε δύο ηλεκτρονικές πλατφόρμες με τις οποίες φιλοδοξεί οι θεσμοί που την απαρτίζουν, και εν γένει οι κοινωνικοί φορείς, να συμμετέχουν άμεσα στα ζητήματα που απασχολούν την κοινωνία. Με ενέργειες σαν κι αυτή εμπεδώνεται ένα ισχυρό ψηφιακό αποτύπωμα για την αναβάθμιση του κοινωνικού διαλόγου. Επίσης, μέσα από πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει η Ο.Κ.Ε., διατυπώνοντας «Γνώμες Πρωτοβουλίας» και οργανώνοντας Ημερίδες - Συνέδρια με συμμετοχές απ' όλο τον κόσμο, φιλοδοξεί να διαδραματίσει ρόλο καταλύτη για τη θεσμική ανασυγκρότηση του κοινωνικού διαλόγου στην Ελλάδα. Η Ο.Κ.Ε. ευελπιστεί πως η ελληνική πολιτεία και ειδικά η Εκτελεστική Εξουσία, που δεν έχουν φροντίσει μέχρι τώρα, ως όφειλαν, να την αξιοποιήσουν, να το πράξουν τώρα. Επίσης η Ο.Κ.Ε. ευελπιστεί οι φορείς της αγοράς, της βιομηχανίας, των μικρών επιχειρήσεων και επαγγελματιών, να συνεχίσουν και να εντείνουν τις προσπάθειες τους στην ανάληψη πρωτοβουλιών προαγωγής του κοινωνικού διαλόγου.

Μιχάλης Αλέπης – Ομάδα Εργοδοτών

Οι πρόσφατες παγκόσμιες κρίσεις (πανδημία, ενεργειακή κρίση, πόλεμος, μεταναστευτική κρίση) παρήγαγαν σημαντικές αλλαγές στο διεθνές οικονομικό υπόδειγμα, με άμεσες επιπτώσεις στον κόσμο της εργασίας, σε διάφορα επίπεδα. Τα τελευταία χρόνια, παρατηρήθηκε ραγδαία αύξηση του φαινομένου της τηλεργασίας, αναδιάρθρωση της σχέσης μισθωτής εργασίας και αυτσαφάλισης, ενώ αυξήθηκε η επισφαλής εργασία. Η επισφαλής εργασία και οι σημαντικές ανισότητες στην κατανομή του εισοδήματος συγκροτούν μια συνθήκη διαρκούς αβεβαιότητας στο εσωτερικό των κοινωνιών και πηγή αστάθειας στο διεθνές περιβάλλον. Υπονομεύουν, επίσης, την ανάγκη θεσμικών μεταρρυθμίσεων που θα υποστηρίξουν τον παράγοντα εργασία σε παραγωγικό και κοινωνικό επίπεδο.

Ο κοινωνικός διάλογος, η συμμετοχή των πολιτών και των κοινωνικών φορέων στη λήψη αποφάσεων αποτελεί βασικό πυλώνα αποτελεσματικής αντιμετώπισης των παραπάνω ανισορροπιών. Είναι η αναγκαία συνθήκη για την εμπάθωση της δημοκρατίας, και τη δίκαιη κατανομή του οικονομικού και κοινωνικού πλεονάσματος.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποτελεί τον εγγυητή για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης και συνεργασίας μεταξύ των θεσμικών κοινωνικών φορέων. Χρέος μας είναι μέσα σε αυτή τη συγκυρία διεθνών ανακατατάξεων, η παρέμβαση μας στο δημόσιο διάλογο να δημιουργήσει όρους προόδου για το πολιτικό σύστημα, τη συλλογική έκφραση της κοινωνίας, τους πολίτες, τη νέα γενιά, το περιβάλλον που ζούμε.

Φώτης Κολεβέντης – Ομάδα Εργαζομένων

Οι νέες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η κοινωνία των πολιτών και οι θεσμικοί εκφραστές της αντανακλώνται στα σύγχρονα κοινωνικά και οικονομικά αιτήματα για περισσότερη συμμετοχή στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και στην διανομή του κοινωνικού πλεονάσματος.

Σήμερα, μετά από πολυετείς κρίσεις παρουσιάζονται ευκαιρίες ώστε ο αναπτυξιακός προσανατολισμός της χώρας να αποκτήσει στέρεα στοιχεία εμπάθωσης και ισορροπίας μεταξύ οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, με έμφαση στην αναβάθμιση του αγροδιατροφικού τομέα, την καινοτομία στην πράσινη οικονομία, την ποιοτική αύξηση των θέσεων απασχόλησης και την προσέλκυση νέας επιχειρηματικότητας, τη συμμετοχή των γυναικών στο κοινωνικό γίγνεσθαι. Με ίσες ευκαιρίες για όλους, πρόσβαση στα ψηφιακά εργαλεία, με έμφαση στην πραγματική οικονομία και την κοινωνική συνοχή.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος, σύμφωνα με τη συνταγματική της αποστολή, αποτελεί τον θεσμικό πυλώνα του κοινωνικού διαλόγου, και μέσα από αυτό το ρόλο μπορεί να διαμορφώσει το πλαίσιο των μέγιστων συναινέσεων για την συντονισμένη και ενιαία αντιμετώπιση των τρεχουσών και μελλοντικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η κοινωνία των πολιτών, με έμφαση στους τομείς της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης, καθώς και της βιώσιμης ανάπτυξης.

Γιώργος Γωνιωτάκης – Ομάδα Λοιπών Κατηγοριών

8^η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε. (2020 - 2024)

ΦΕΚ 1051 / ΤΕΥΧΟΣ Υ.Ο.Δ.Δ. / 21-12-2020

Πρόεδρος:

Πάιδας Ιωάννης

Α΄ ΟΜΑΔΑ

Αντιπρόεδρος:

Αλέπης Μιχάλης - Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τεχνικών Εταιριών (ΣΑΤΕ)

Τακτικά Μέλη:

Ιωάννου Χρήστος - Σύνδεσμος
Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ)
Δασκαλάκη Κατερίνα - ΣΕΒ
Ξηρογιάννης Γεώργιος - ΣΕΒ
Μητσόπουλος Μιχαήλ - ΣΕΒ
Καββαθάς Γεώργιος - Πρόεδρος
Γενικής Συνομοσπονδίας
Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων
Ελλάδος (ΓΣΕΒΕΕ)
Ασημακόπουλος Δημήτριος - ΓΣΕΒΕΕ
Παπαργύρης Ιωάννης - ΓΣΕΒΕΕ
Κουράσης Γεώργιος - ΓΣΕΒΕΕ
Καρανίκας Γεώργιος - Πρόεδρος
Ελληνικής Συνομοσπονδίας Εμπορίου
& Επιχειρηματικότητας (ΕΣΕΕ)
Ψαρουδάκης Εμμανουήλ - ΕΣΕΕ
Πολιτάκης Παύλος - ΕΣΕΕ
Πασιόπουλος Κωνσταντίνος - ΕΣΕΕ

Βερνίκος Γεώργιος - Σύνδεσμος
Ελληνικών Τουριστικών
Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ)
Αμβράζης Γεώργιος - ΣΕΤΕ
Τοκούζης Παναγιώτης - ΣΕΤΕ
Κουσουνής Ευστάθιος - ΣΕΤΕ
Τσαττήρης Γεώργιος - Ελληνική Ένωση
Τραπεζών (ΕΕΤ)
Πέππα Αικατερίνη - Ένωση Ελλήνων
Εφοπλιστών (ΕΕΕ)
Αλέπης Μιχάλης - ΣΑΤΕ
Καφιμάλης Δημήτριος - Πρόεδρος
Ομοσπονδίας Κατασκευαστών &
Οικοδομικών Επιχειρήσεων Ελλάδος
(ΟΜΚΟΕΕ)

Αναπληρωματικά Μέλη:

Βέργαδος Δημήτριος - ΣΕΒ
Γαβαλάκης Νικόλαος - ΣΕΒ

Σιδηρόπουλος Ιωάννης - ΣΕΒ
Κωνσταντίνου Κωνσταντίνος - ΣΕΒ
Βαργιάκης Δημήτριος - ΓΣΕΒΕΕ
Μαυράκη Άρτεμις - ΓΣΕΒΕΕ
Νικολόπουλος Αθανάσιος - ΓΣΕΒΕΕ
Γακουμάκης Γεώργιος - ΓΣΕΒΕΕ
Μπόνης Νικόλαος - ΕΣΕΕ
Τσιαπλής Γεώργιος - ΕΣΕΕ
Σαμαράς Δημήτριος - ΕΣΕΕ
Μουζακίτης Κωνσταντίνος - ΕΣΕΕ
Κικίλιας Ηλίας - ΣΕΤΕ
Ανδριοπούλου Καλλιόπη - ΣΕΤΕ
Ζωπτός Νικόλαος - ΣΕΤΕ
Σκρέτας Ευστάθιος - ΣΕΤΕ
Ραδαίος Κωνσταντίνος - ΕΕΤ
Γιαννημάρας Γεώργιος - ΕΕΕ
Βλάχος Γεώργιος - ΣΑΤΕ
Κανελλόπουλος Κωνσταντίνος -
ΟΜΚΟΕΕ

Β΄ ΟΜΑΔΑ**Αντιπρόεδρος:**

Κολεβέντης Φώτης - Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (ΓΣΕΕ)

Τακτικά Μέλη:

Πούπκος Ιωάννης - ΓΣΕΕ
 Αρβανιτοζήσης Δημήτριος - ΓΣΕΕ
 Λαναρά Ζωή - ΓΣΕΕ
 Δελιχάτσιος Αντώνιος - ΓΣΕΕ
 Χριστόπουλος Γεώργιος - ΓΣΕΕ
 Μπίτζας Γεώργιος - ΓΣΕΕ
 Βέργου Σοφιάνα - ΓΣΕΕ
 Κολεβέντης Φώτης - ΓΣΕΕ
 Πεπόνης Εμμανουήλ - ΓΣΕΕ
 Ζούμπος Μιχαήλ - ΓΣΕΕ
 Ριζεάκος Ιωάννης - ΓΣΕΕ
 Ιωαννίδης Γεώργιος - ΓΣΕΕ
 Οικονόμου Δημήτριος - ΓΣΕΕ
 Τσομπάνογλου Ελευθέριος - ΓΣΕΕ

Πάιδας Ιωάννης - Ανώτατη Διοίκηση
 Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων
 (ΑΔΕΔΥ)
 Δόλγυρας Ηλίας - ΑΔΕΔΥ
 Κάκκος Ιωάννης - ΑΔΕΔΥ
 Δημαράς Άγγελος - ΑΔΕΔΥ
 Πετρόπουλος Γεώργιος - ΑΔΕΔΥ
 Ευθυμίου Χριστόδουλος - ΑΔΕΔΥ

Αναπληρωματικά Μέλη:

Σινογιώργου Ζωή - ΓΣΕΕ
 Κατσιαμάκης Ανδρέας - ΓΣΕΕ
 Κρατημένου Βασιλική - ΓΣΕΕ
 Μπουκουβάλας Κωνσταντίνος - ΓΣΕΕ
 Γράβα Θεολογία (Θάλεια) - ΓΣΕΕ
 Δημοβασίλης Χρήστος - ΓΣΕΕ

Παπακωνσταντινοπούλου Βασιλική -
 ΓΣΕΕ
 Δήμα Κωνσταντίνα - ΓΣΕΕ
 Κοκολάκης Εμμανουήλ - ΓΣΕΕ
 Αναστασίου Θέμης - ΓΣΕΕ
 Μπάμπαλης Γεώργιος - ΓΣΕΕ
 Καρύδας Γρηγόριος - ΓΣΕΕ
 Καραγιάννης Νικόλαος - ΓΣΕΕ
 Ψειράκης Ευάγγελος - ΓΣΕΕ
 Πεππές Δημήτριος - ΑΔΕΔΥ
 Παπαγεωργόπουλο Ιωάννης - ΑΔΕΔΥ
 Δάλλα Σωτηρία - ΑΔΕΔΥ
 Μούσιος Απόστολος - ΑΔΕΔΥ
 Λιώνης Δέδες - ΑΔΕΔΥ
 Παπουτσής Μιλτιάδης - ΑΔΕΔΥ

Γ΄ ΟΜΑΔΑ**Αντιπρόεδρος:**

Γωνιωτάκης Γεώργιος - Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ)

Τακτικά Μέλη:

Γωνιωτάκης Γεώργιος - ΠΑΣΕΓΕΣ
 Σατολιάς Παύλος - Πρόεδρος
 ΠΑΣΕΓΕΣ
 Κουτσουπιάς Θωμάς - ΠΑΣΕΓΕΣ
 Ανέστης Γεώργιος - ΠΑΣΕΓΕΣ
 Κορκόβελος Ιωάννης - Δικηγορικός
 Σύλλογος Αθηνών (ΔΣΑ)
 Ελευθερίου Γεώργιος - Πανελλήνιος
 Ιατρικός Σύλλογος (ΠΙΣ)
 Μίχαλος Κωνσταντίνος - Πρόεδρος
 Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων
 Ελλάδος (ΚΕΕΕ)
 Στασινός Γεώργιος - Πρόεδρος
 Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας
 (ΤΕΕ)
 Κόλλιας Κωνσταντίνος - Πρόεδρος
 Οικονομικού Επιμελητηρίου της
 Ελλάδας (ΟΕΕ)
 Μπέσης Κωνσταντίνος - Γεωτεχνικό
 Επιμελητήριο Ελλάδας (ΓΕΩΤΕΕ)
 Τσεμπερλίδης Νικόλαος - Πρόεδρος

Κέντρου Προστασίας Καταναλωτών
 (ΚΕΠΚΑ)
 Πετρογιάννης Γιώργος -
 GREENPEACE Ελλάς
 Βαρδακαστάνης Ιωάννης - Πρόεδρος
 Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με
 Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ)
 Μπέκου Έφη - Πολιτικός Σύνδεσμος
 Γυναικών
 Μουράτογλου Ιωάννης - Κεντρική
 Ένωση Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ)
 Τζιαχρήστας Δημήτριος - ΚΕΔΕ
 Γιώργος Γιάννης - Ένωσης
 Περιφερειών Ελλάδος (ΕΝΠΕ)
 Μπάρδας Κωνσταντίνος - ΕΝΠΕ
 Θεοτοκάτος Βασίλειος - Πρόεδρος
 Ανωτάτης Συνομοσπονδίας
 Πολυτέκνων Ελλάδος (ΑΣΠΕ)
 Αγγελή Δήμητρα-Ινές - ΑΣΠΕ

Αναπληρωματικά Μέλη:

Σωτηρόπουλος Αθανάσιος - ΠΑΣΕΓΕΣ

Προκοβάκης Νικόλαος - ΠΑΣΕΓΕΣ
 Κιτσικίδης Λάζαρος - ΠΑΣΕΓΕΣ
 Κοζομπόλης Βασίλειος - ΓΕΣΑΣΕ
 Κατωπόδη Άρτεμις - ΔΣΑ
 Ψυχογιούς Βασίλειος - ΠΙΣ
 Αγνιάδης Παναγιώτης - ΚΕΕΕ
 Ζαχαρόπουλος Στυλιανός - ΤΕΕ
 Χρυσανθόπουλος Σπυρίδωνας - ΟΕΕ
 Γκανάς Αθανάσιος - ΓΕΩΤΕΕ
 Κεκελέκη Ευαγγελία - ΚΕΠΚΑ
 Καραβέλλας Δημήτριος - WWF Ελλάς
 Λυμβαίος Ιωάννης - ΕΣΑμεΑ
 Βρύνα Φωτεινή - Πολιτικός
 Σύνδεσμος Γυναικών
 Τσιαντής Δημήτριος - ΚΕΔΕ
 Τσιάμης Ιωάννης - ΚΕΔΕ
 Δούρος Χρήστος - ΕΝΠΕ
 Κατσιφάρας Απόστολος - ΕΝΠΕ
 Σταμούλης Δημήτριος - ΑΣΠΕ
 Φωτόπουλος Νικόλαος - ΑΣΠΕ

Σύμφωνα με το Σύνταγμα της Ελλάδας «Νόμος ορίζει τα σχετικά με τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, αποστολή της οποίας είναι η διεξαγωγή του κοινωνικού διαλόγου για τη γενική πολιτική της χώρας και ιδίως για τις κατευθύνσεις της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, καθώς και η διατύπωση γνώμης επί των νομοσχεδίων και προτάσεων νόμων που παραπέμπονται σε αυτήν».

ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ «ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ» - ΚΥΡΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ 190 ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΑΛΕΙΨΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗΣ ΣΤΟΝ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ - ΚΥΡΩΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ 187 ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2021

Η Ο.Κ.Ε. εξέφρασε Γνώμη επί του Σχεδίου Νόμου «Για την Προστασία της Εργασίας - Σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής «Επιθεώρηση Εργασίας» - Κύρωση της Σύμβασης 190 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για την εξάλειψη της βίας και παρενόχλησης στον χώρο της εργασίας - Κύρωση της Σύμβασης 187 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για το Πλαίσιο Προώθησης της Ασφάλειας και της Υγείας στην Εργασία - Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/1158 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής

Ιουνίου 2019 για την ισορροπία μεταξύ της επαγγελματικής και της ιδιωτικής ζωής» του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

Η Ο.Κ.Ε. προτείνει τις εξής παρεμβάσεις σε μείζονα πεδία οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής:

- Θέσπιση περαιτέρω κριτηρίων και προϋποθέσεων για την διευθέτηση χρόνου εργασίας με ατομική συμφωνία εργαζομένου-εργοδότη με την πρόβλεψη εξαιρέσεων, όπου απαιτείται λόγω των συνθηκών, κατόπιν εκτίμησης των αναγκών εργαζομένων και επιχειρή-

- σεων/εργοδοτών μέσω του κοινωνικού διαλόγου.
- Σχεδιασμός και υλοποίηση ενός πιλοτικού προγράμματος μελέτης επιπτώσεων (impact assessment) που θα εξετάσει την αποτελεσματικότητα μείζονων παρεμβάσεων του Σχεδίου Νόμου.
  - Πρόβλεψη για την ανάληψη πιστώσεων από τον Κοινωνικό Προϋπολογισμό, προκειμένου να καλυφθούν οι χρηματοδοτικές ανάγκες των επιχειρήσεων που θα προκύψουν από την εισαγωγή νέων πλαισίων για τη χορήγηση αδειών σε εργαζόμενους.
  - Πρόβλεψη διάθεσης πόρων/κατάρτισης προγραμμάτων για την κάλυψη κόστους εισαγωγής ψηφιακών εργαλείων στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.
  - Διεύρυνση/εμβάθυνση των εργασιακών δικαιωμάτων των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων στις περιπτώσεις των άρθρων που αφορούν στις παροχές αδειάς.
  - Διεύρυνση της εννοιολόγησης και τεκμηρίωσης των περιστατικών βίας και παρενόχλησης στην εργασία σε περιοχές που αφορούν διακρίσεις λόγω εθνικής καταγωγής, φυλής, οικογενειακής κατάστασης, ιδεολογικών, κοινωνικών αναφορών και άλλων συναφών περιπτώσεων.
  - Υποστήριξη των επιχειρήσεων για την προώθηση εκστρατείας κατά της βίας και παρενόχλησης στους χώρους εργασίας, με ενιαία περιγράμματα και παροχής συμβουλευτικής σε εργοδότες και εργαζόμενους.
  - Εμπέδωση της ασφάλειας δικαίου στο πλαίσιο προστασίας από περιστατικά βίας και παρενόχλησης στην εργασία μέσα από την εφαρμογή ενός μηχανισμού διαδοχικών σταδίων ελέγχου στο πλαίσιο της λειτουργίας της Επιθεώρησης Εργασίας.
  - Εισαγωγή ρήτρας ώστε οι ατομικές συμβάσεις να μην περιέχουν όρους δυσμενέστερους των ισχυουσών και κατά περίπτωση δεσμευτικών ΕΓΣΕΕ, των κλαδικών ή επιχειρησιακών συμβάσεων αντίστοιχα.
  - Βελτίωση του προτεινόμενου πλαισίου περί τηλεργασίας και μνεία ο καθορισμός του θεσμικού πλαισίου της τηλεργασίας να πραγματοποιείται μέσω της ΕΓ-ΣΣΕ, έπειτα από διαβούλευση και συμφωνία των κοινωνικών εταίρων, η κοινή βούληση των οποίων στη συνέχεια θα επικυρώνεται από νομοθετική ρύθμιση.
  - Αναπομπή των προβλέψεων του Σχεδίου Νόμου σχετικά με θέματα που αφορούν τη λειτουργία των συνδικαλιστικών φορέων προς μελέτη και αξιολόγηση, με σκοπό την εισαγωγή τους προς ψήφιση σε μεταγενέστερο χρονικό διάστημα, και χωριστό νομοθέτημα, ώστε να υπάρξει χρόνος για εκκίνηση κοινωνικού διαλόγου, για τη δημιουργία κατόπιν αυτού μιας ενιαίας κωδικοποίησης με ευρεία συναίνεση και, ως εκ τούτου, μια αποτελεσματική και σύγχρονη μεταρρύθμιση του συνδικαλιστικού πλαισίου, με πνεύμα που ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες.
  - Συμμετοχή της Ο.Κ.Ε., με τακτικούς εκπροσώπους, στο Εθνικό Συμβούλιο Ισότητας και τη νεοσύστατη δομή της Επιθεώρησης Εργασίας, με τη σημερινή ή τη μέλλουσα μορφή.
    - Σε ειδικότερα ζητήματα που αφορούν τη μεταρρύθμιση και εκσυγχρονισμό των ατομικών εργασιακών σχέσεων, το νομοθετικό πλαίσιο θα πρέπει να αναπτυχθεί σταδιακά, με τρόπο ισορροπημένο που να κατοχυρώνει την ύπαρξη ασφάλειας δικαίου ενδεικτικά μέσω:
      - Εξειδίκευσης ρύθμισης άδειας άνευ αποδοχών με θέση αριθμητικών ορίων και μέγιστης διάρκειας της παράτασης της αρχικής διάρκειας της άδειας.
      - Προσδιορισμού δικλείδων ασφαλείας σε επίπεδο ελέγχου και πρόληψης στην πρόσθετη εργασία του μερικώς απασχολούμενου.
      - Περιορισμού των κατηγοριών επιχειρήσεων για τις οποίες δεν ισχύει η Κυριακάτικη αργία ή λαμβάνουν άδεια λειτουργίας και απασχόλησης προσωπικού την Κυριακή, μόνο σε όσες κρίνονται απαραίτητες, κατόπιν διαβούλευσης και συμφωνίας των κοινωνικών εταίρων στο πνεύμα της υπ' αριθμ. 100/2017 Απόφασης της Ολομέλειας του ΣτΕ.
      - Προσθήκης όρου περί μη δυνατότητας αναδρομικής ισχύος της, κατόπιν εξουσιοδότησης, εκδοθείσας κανονιστικής πράξης χορήγησης άδειας υπερωριακής απασχόλησης όλων των επιχειρήσεων εργασιών, επιπλέον του ανώτατου ετήσιου επιτρεπόμενου ορίου.
      - Βελτίωσης της διάταξης περί προστασίας από απόλυση ιδίως στα ζητήματα παροχής δυνατότητας αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας και προστασίας των μη περιοριστικά απαριθμούμενων περιπτώσεων στην παρ.1 του άρθρου 66 του Σχεδίου Νόμου που εμπίπτουν στο άρθρο 281 ΑΚ.

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2022

Η Ο.Κ.Ε. εξέφρασε Γνώμη Πρωτοβουλίας για την Κλιματική Αλλαγή με σκοπό να διαμορφώσει ένα επικαιροποιημένο πλαίσιο θεσμικά οργανωμένης κοινωνικής διαβούλευσης για τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο και να προτείνει μια δέσμη σύγχρονων πολιτικών που θα απαντούν στις προκλήσεις της επείγουσας πλέον κλιματικής προσαρμογής και της πράσινης μετάβασης.

Με δεδομένο ότι η ανθρωπογενής παρέμβαση και οι ανθρώπινες δραστηριότητες επηρεάζουν σημαντικά το κλίμα του πλανήτη, επιφέροντας συνέπειες που επιδεινώνουν τη φυσική πορεία της αλλαγής του κλίματος, η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ως ζητούμενο την εξεύρεση τρόπων για την άμβλυνση ή και την πλήρη εξάλειψη των συνεπειών της ανθρώπινης δραστηριότητας που συμβάλλουν στην αλλαγή του κλίματος του πλανήτη.

Η κλιματική αλλαγή, πρόσφατα αναφερόμενη στη βιβλιογραφία και το δημόσιο διάλογο ως κλιματική κρίση, αποτελεί μείζονα παγκόσμια πρόκληση για την υγεία και τη ζωή στον πλανήτη, καθιστώντας αναγκαίο τον ορισμό βραχυπρόθεσμων και μεσομακροπρόθεσμων στόχων και τη συστηματική, πολυμερή, σε όλα τα επίπεδα (διεθνές, ευρωπαϊκό, εθνικό) συνεργασία για την αντιμετώπισή της.

Η Ο.Κ.Ε. αντιλαμβάνεται την κλιματική και περιβαλλοντική κρίση ως μια συνθήκη που επιδεινώνει τους δείκτες της οικονομικής και κοινωνικής ευημερίας, διαταράσσει τους στόχους της αειφορίας και της βιώσιμης ανάπτυξης, ενώ απαιτεί πολλαπλάσιους πόρους για την αποκατάσταση των αρνητικών συνεπειών και των ζημιών που επέρχονται προοδευτικά. Στη Γνώμη Πρωτοβουλίας της Ο.Κ.Ε. διατυπώνονται συγκεκριμένες προτάσεις δημόσιων πολιτικών και παρεμβάσεων σε πέντε (5) διακριτά πεδία (γενικές πολιτικές προσαρμογής, ερ-

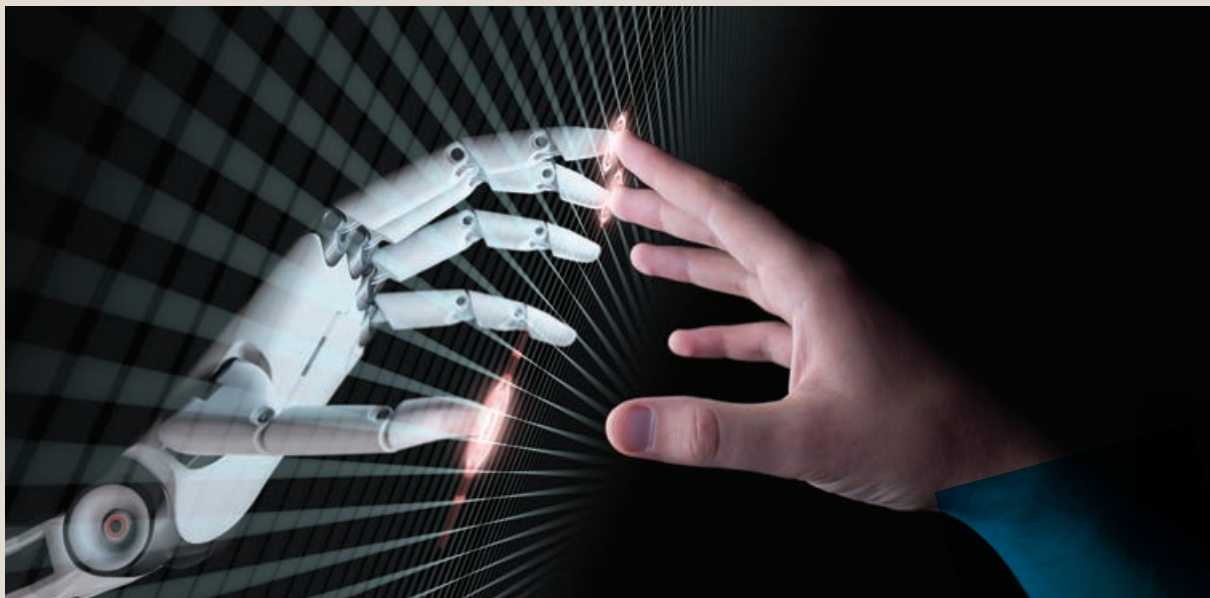

γαζόμενοι-ευάλωτα νοικοκυριά, επιχειρήσεις και οικονομία, ενεργειακή μετάβαση και δημόσια διοίκηση).

Η Ο.Κ.Ε. παρακολουθεί συστηματικά και συμμετέχει ενεργά στο δημόσιο διάλογο σχετικά με τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και τις πολιτικές αντιμετώπισης, μετριασμού και προσαρμογής, ενώ το επόμενο διάστημα θα αναλάβει σχετικές πρωτοβουλίες ανάδειξης της συγκεκριμένης ατζέντας όπως τη διοργάνωση διεθνούς συνεδρίου με θέμα τη συνεργασία και τον κοινωνικό διάλογο για την κλιματική αλλαγή και, ανάλογα με τις εξελίξεις σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, την εκπόνηση νέας Γνώμης ή Γνώμης Πρωτοβουλίας για νομοθετικές παρεμβάσεις σχετικές με την περιβαλλοντική νομοθεσία, την κλιματική προσαρμογή κ.λπ.

ΤΕΧΝΗΤΗ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗ: ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΜΕΝΗ ΕΘΝΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

ΙΟΥΝΙΟΣ 2022

Η Ο.Κ.Ε. εξέφρασε Γνώμη Πρωτοβουλίας για την Τεχνητή Νοημοσύνη με σκοπό να συμβάλει στο δημόσιο διάλογο για την Τεχνητή Νοημοσύνη στη χώρα, με την ανάδειξη των κοινά αποδεκτών θέσεων και προτάσεων των κοινωνικών εταίρων και της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών, όπως προκύπτουν στο πλαίσιο του κοινωνικού διαλόγου στην Ο.Κ.Ε.

Οι αλματώδεις εξελίξεις στην ανάπτυξη και εφαρμογή της Τεχνητής Νοημοσύνης θα επιφέρουν πολλές αλλαγές στην οικονομία και την κοινωνία, στον τρόπο που ζούμε και εργαζόμαστε. Με δεδομένες τις σημαντικές προκλήσεις που αναδύονται για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις ατομικές ελευθερίες, η Ο.Κ.Ε. υιοθετεί απόλυτα την άποψη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (ΕΟΚΕ) ότι κατά την αξιοποίηση της τεχνητής νοημοσύνης ορισμένες αποφάσεις πρέπει να παραμένουν αποκλειστικό προνόμιο του ανθρώπου, ιδίως σε τομείς όπου οι αποφάσεις αυτές έχουν μια δεοντολογική πτυχή, καθώς και νομικές συνέπειες ή κοινωνικό αντίκτυπο, όπως στη δικαιοσύνη, την επιβολή του νόμου, τις κοινωνικές υπηρεσίες, την υγειονομική πε-

ρίθαλψη, τη στέγαση, τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, τις εργασιακές σχέσεις και την εκπαίδευση.

Παράλληλα, η Πολιτεία, με τις κατάλληλες πολιτικές και παρεμβάσεις θα πρέπει να προετοιμάσει τη μετάβαση στην 4η βιομηχανική επανάσταση, στηρίζοντας τόσο τις επιχειρήσεις (ιδιαίτερα τις μικρομεσαίες), όσο και τους εργαζόμενους (κυρίως μέσω της εκπαίδευσης και κατάρτισης), ώστε να αξιοποιηθούν οι ευκαιρίες που θα προκύψουν και «κανένας να μην μείνει πίσω».

Στο πλαίσιο αυτό, η Ο.Κ.Ε. τονίζει ότι ο σχεδιασμός και η εφαρμογή μίας Εθνικής Στρατηγικής για την Τεχνητή Νοημοσύνη πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο ουσιαστικού κοινωνικού διαλόγου και ευρείας διαβούλευσης με όλη την κοινωνία. Ήδη στη χώρα έχουν αναληφθεί πολύ σοβαρές πρωτοβουλίες και δράσεις από τον επιχειρηματικό και ερευνητικό τομέα, οι οποίες θα πρέπει να αναδειχθούν και να στηριχθούν.

Στη Γνώμη της Ο.Κ.Ε. διατυπώνονται συγκεκριμένες προτάσεις στην κατεύθυνση μίας εναρμονισμένης προσέγγισης με το ευρωπαϊκό γίγνεσθαι.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΡΙΣΗ - ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2023

Η Ο.Κ.Ε., σε συνέχεια της αξιολόγησης των επιπτώσεων από τις διαδοχικές κρίσεις που έχουν εκδηλωθεί την τελευταία πενταετία (πανδημία, κλιματική αλλαγή), διαμόρφωσε ένα πλαίσιο οργανωμένου κοινωνικού διαλόγου με τα Μέλη της για να διερευνήσει τις πτυχές της ενεργειακής κρίσης, να αναλύσει τις επιδράσεις της στην οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή και να προτείνει πολιτικές και λύσεις για την άμβλυση των δυσμενών συνεπειών της σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

Η Γνώμη Πρωτοβουλίας της Ο.Κ.Ε. για την Ενέργεια και Ενεργειακή Κρίση αποσκοπεί στην ανάδειξη των κυριότερων συνεπειών της πρόσφατης ενεργειακής κρίσης, η οποία έχει σοβαρές διαρθρωτικές επιπτώσεις στην οικονομία και την κοινωνία τόσο σε επίπεδο απόδοσης τιμών και πληθωρισμού, όσο και σε επίπεδο εισοδηματικής φτώχειας και πρόσβασης σε φθηνή ενέργεια. Οι νέες συνθήκες διαμορφώνουν ένα ασφυκτικό πλαίσιο λειτουργίας για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και απειλούν τη βιωσιμότητα και την ύπαρξη της ελληνικής βιομηχανίας.

Η ανάγκη γρήγορης και αποτελεσματικής μετάβασης σε ένα μοντέλο πράσινης κλιματικά ουδέτερης οικονομίας έχει επιπρόσθετα επιφέρει μείζονες διαρθρωτικές αλλαγές που αφορούν την τοπική επιχειρηματικότητα, την απασχόληση και τη διάδοση των εναλλακτικών μορφών ενέργειας.

Μέσα από τη μελέτη και ανάλυση των δεδομένων και των επιπτώσεων από την ενεργειακή και πληθωριστική κρίση, η Ο.Κ.Ε. καταλήγει σε μία σειρά προτάσεων που αναφέρονται στην ανάγκη άσκησης μιας πιο ενεργούς πολιτικής στον τομέα της ενέργειας με έμφαση στην επίτευξη της αυτάρκειας, της απεξάρτησης από εισαγόμενα ορυκτά καύσιμα, της διαμόρφωσης ενός δι-

αφανούς συστήματος τιμολόγησης, εμπορίας και διάθεσης και της προστασίας των ευάλωτων στρωμάτων από τον κίνδυνο της ενεργειακής φτώχειας.

Εστιάζοντας στα σημαντικότερα συμπεράσματα της Γνώμης Πρωτοβουλίας της Ο.Κ.Ε., θα μπορούσαμε να αναδείξουμε τις εξής κατευθύνσεις στρατηγικού χαρακτήρα:

- Εξασφάλιση μέγιστης ενεργειακής αυτάρκειας για τη χώρα με γνώμονα την ενεργειακή ασφάλεια, με έμφαση στις ευαίσθητες υποδομές και την περιφερειακή κάλυψη πληθυσμών και επιχειρήσεων.
- Προώθηση δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας σε όλο το φάσμα οικονομικής και κοινωνικής ζωής, στο δημόσιο, τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις.
- Βελτιστοποίηση των δυνατοτήτων αποθήκευσης ενέργειας και διεύρυνσης των ενεργειακών αποθεμάτων.
- Αντιμετώπιση του προβλήματος της ενεργειακής φτώχειας που διαπερνά ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού και των μικρών επιχειρήσεων.
- Πλήρη ανάπτυξη των δικτύων διασύνδεσης για την αξιοποίηση των μικρών και μεγάλων επενδύσεων σε ΑΠΕ.

Τα παραπάνω ζητήματα αποτέλεσαν ειδική διακριτή ενότητα διαβούλευσης και διαλόγου που διοργάνωσε η Ο.Κ.Ε. με ομόλογους φορείς και εταιρείες, στο πλαίσιο της Διεθνούς Διάσκεψης της Ο.Κ.Ε. στις 20 Μαρτίου 2023, στη Θεσσαλονίκη, με θέμα την ενδυνάμωση της συνεργασίας των Οικονομικών και Κοινωνικών Συμβουλίων και παρόμοιων θεσμών και την αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων που αντιμετωπίζει η ΝΑ Ευρώπη (ενεργειακή κρίση, οικονομική συνεργασία στον τομέα της ενέργειας, θεσμική και περιφερειακή ολοκλήρωση).

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΔΙΚΑΙΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΤΗΣ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2023

Η Ο.Κ.Ε. εξέφρασε Γνώμη Πρωτοβουλίας για την κοινωνική φροντίδα, καθώς αναγνωρίζει την κοινωνική και οικονομική σημασία της φροντίδας (προσχολικής και μακροχρόνιας) και την αναγκαιότητα υιοθέτησης πολιτικών και δράσεων για την ενίσχυση και βελτίωση του υφιστάμενου πλαισίου σε εθνικό επίπεδο. Ενόψει των παραπάνω, παρατίθενται ως αποτέλεσμα του κοινωνικού διαλόγου ορισμένα πεδία παρεμβάσεων που προτείνονται από την Ο.Κ.Ε, με σκοπό την ενίσχυση και προστασία των αποδεκτών φροντίδας και των φροντιστών τους, την αποτροπή κινδύνου διακρίσεων, την προώθηση πρόσβασης σε υψηλής ποιότητας και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες φροντίδας και την αύξηση της κοινωνικής συνοχής.

Προτάσεις για την βελτίωση του πλαισίου της φροντίδας

- Κύρωση της σύμβασης της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας του 2011, σχετικά με την αξιοπρεπή εργασία για το οικιακό προσωπικό από την Ελλάδα.
- Αναγνώριση της απλήρωτης οικιακής εργασίας ως παραγωγικής εργασίας και συνυπολογισμός της στο ΑΕΠ της χώρας.
- Σύλλογή και ανάλυση δεδομένων, από όλους τους αρμόδιους φορείς, που θα αποτυπώνουν την πολυπλοκότητα της οικονομίας της φροντίδας.
- Εφαρμογή του gender mainstreaming και του gender budgeting στο σχεδιασμό όλων των πολιτικών και ενσωμάτωση της δικαιωματικής προσέγγισης της αναπηρίας (disability mainstreaming) στον σχεδιασμό όλων των πολιτικών.
- Αύξηση των δημοσίων επενδύσεων στον τομέα της φροντίδας, σε επαρκή επίπεδα του εθνικού ΑΕΠ, αντιμετώπιση των δαπανών για την παροχή της φροντίδας ως κοινωνικοοικονομική επένδυση και αύξη-

ση επένδυσης δημοσίων δαπανών για την ποσοτική και ποιοτική ενίσχυση των δομών φροντίδας.

- Ενίσχυση της κατ' οίκον υποστήριξης και της προσωπικής βοήθειας, ιδίως, μέσω της ανάπτυξης δράσεων υποστήριξης και αξιοποίησης κοινοτικής, εθνικής και τοπικής χρηματοδότησης.
- Εκτίμηση της απόδοσης των προς υιοθέτηση παρεμβάσεων στον τομέα της φροντίδας, μέσω συλλογής δεδομένων με οργανωμένο τρόπο και συστηματικής μέτρησης της φροντίδας με την αξιοποίηση ειδικού δορυφορικού λογαριασμού.
- Αναζήτηση τρόπων διασφάλισης της ποιότητας στη ρύθμιση των κοινωνικών υπηρεσιών με τη συνεργασία με τις Δημόσιες αρχές, με φορείς, οργανισμούς, παρόχους, φροντιστές και δικαιούχους υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας.
- Διοργάνωση εκτεταμένων εκστρατειών ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του ευρύτερου πληθυσμού για την αξία της άτυπης φροντίδας και των επαγγελματιών στον τομέα της φροντίδας και για την καταπολέμηση των έμφυλων στερεοτύπων.

- Σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων ενίσχυσης της συμμετοχής των γυναικών, συμπεριλαμβανομένων και των γυναικών με αναπηρία, στα κέντρα λήψης αποφάσεων.
- Θέσπιση μέτρων για την αύξηση, επισημοποίηση και αναγνώριση της οικονομικής και κοινωνικής συμβολής των θέσεων εργασίας στον τομέα της φροντίδας προς καταπολέμηση των διακρίσεων.
- Συνυπολογισμός του χρόνου παροχής φροντίδας για τη θεμελίωση δικαιώματος συνταξιοδότησης και καθορισμός σειράς φορολογικών διευκολύνσεων για τους άτυπους φροντιστές.
- Θέσπιση οικονομικής ενίσχυσης των άτυπων φροντιστών με τη μορφή ανταποδοτικής και κλιμακούμενης -ανάλογα με τις απαιτήσεις των αναγκών φροντίδας- παροχής (ως κρατικό, κοινωνικό ή προνοιακό επίδομα) και προϋποθέσεις την πραγματική παροχή φροντίδας και την πλήρωση δίκαιων θεσπισθόσμενων εισοδηματικών/περιουσιακών κριτηρίων για την χορήγησή της.
- Αναγνώριση (υλικοτεχνική και οικονομική) της προσφοράς των πολύτεκνων οικογενειών στην κοινωνική φροντίδα.
- Δημιουργία κινήτρων προς τους απασχολούμενους στον τομέα της φροντίδας για συμμετοχή στον κοινωνικό διάλογο.
- Δημιουργία ασφαλούς πλαισίου απασχόλησης των

εργαζομένων στον τομέα της φροντίδας με συνθήκες και όρους δίκαιους και σύμφωνους προς την αρχή της ίσης μεταχείρισης.

- Αναβάθμιση του συμπληρωματικού ρόλου των συνεργατικών και μη κερδοσκοπικών μοντέλων, με ενίσχυση στο πλαίσιο αυτό της κοινωνικής επιχειρηματικότητας.
- Εκσυγχρονισμός και σύμπλευση με καλές πρακτικές χωρών του εξωτερικού των δομών και υπηρεσιών φροντίδας με τη συνεργασία ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, καθώς και των οικείων φορέων τοπικής αυτοδιοίκησης και των διαφόρων τοπικών κοινωνικών φορέων.
- Δημιουργία δικτύου δωρεάν παροχής υπηρεσιών πληροφόρησης, εκπαίδευσης και συμβουλευτικής – ψυχοκοινωνικής στήριξης για τους άτυπους, κυρίως, φροντιστές.
- Κατοχύρωση δικαιώματος και θεσμοθέτηση (χρονικού και νομικού) πλαισίου ανάπαυσης του φροντιστή και καθορισμός και χορήγηση ενός ισοδύναμου πληρωμής σε έναν άτυπο φροντιστή που μειώνει ή διακόπτει την επαγγελματική δραστηριότητά του.
- Πρόβλεψη για την ανάληψη πιστώσεων από τον Κοινωνικό Προϋπολογισμό, προκειμένου να καλυφθούν οι χρηματοδοτικές ανάγκες των επιχειρήσεων από την εισαγωγή νέων πλαισίων για τη χορήγηση αδειών του ν. 4808/2021.

- Διασφάλιση δυνατότητας πρόσβασης στη φροντίδα, ανεξαρτήτως γεωγραφικών περιορισμών.
- Σχεδιασμός και εφαρμογή ειδικότερων μέτρων και πολιτικών για την προσβασιμότητα των κατοίκων απομακρυσμένων και δυσπρόσιτων νησιωτικών και ορεινών περιοχών σε υπηρεσίες φροντίδας.

Εμβληματικές πρωτοβουλίες για την μεταρρύθμιση του μοντέλου κοινωνικής φροντίδας

1. Έναρξη μίας ευρείας δημόσιας διαβούλευσης μεταξύ όλων των ενδιαφερομένων μερών για το νέο μοντέλο κοινωνικής φροντίδας στη χώρα μας που θα υποστηριχθεί από την κεντρική διοίκηση με την κατάθεση ενός κειμένου διαλόγου (με την μορφή μίας Πράσινης Βίβλου).
2. Εκπόνηση από την κεντρική διοίκηση της Εθνικής Στρατηγικής Κοινωνικής Φροντίδας που θα αξιοποιήσει τα πορίσματα της διαβούλευσης της Πράσινης Βίβλου.
3. Θεσμοθέτηση ενός νέου φορέα της κεντρικής διοίκησης που θα αναλάβει εκτός των άλλων και την εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής, δεσμεύοντας τους απαραίτητους υλικούς και ανθρώπινους πόρους.
4. Υιοθέτηση ενός Νόμου - Πλαισίου που θα θεσπίζει το νέο Εθνικό Σύστημα Κοινωνικής Φροντίδας, εισάγοντας και ένα βιώσιμο μοντέλο παρεμβάσεων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης για την παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας.
5. Δημιουργία ενός μηχανισμού διασφάλισης εθνικών προδιαγραφών ποιότητας όλων των παρόχων των υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας κάθε τύπου (κατ' οίκον, ανοικτή και κλειστή) με την μορφή του «Χάρτη Ποιότητας των Κοινωνικών Υπηρεσιών» (με όργανα ελέγχου, εγχειρίδια μεθοδολογίας, έντυπα κριτηρίων, οδηγίες αυτοαξιολόγησης και εξωτερικής αξιολόγησης)
6. Κατοχύρωση της βιωσιμότητας του νέου Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας με την δέσμευση δημόσιων πόρων και την ορθολογική αξιοποίηση των χρηματοδοτικών εργαλείων μεγάλης κλίμακας της ΕΕ.

Στην εν λόγω Γνώμη Πρωτοβουλίας συμπεριλαμβάνονται και πιο εξειδικευμένες προτάσεις για την ενίσχυση της φροντίδας της οικογένειας και του παιδιού, των Ατόμων με Αναπηρία και των ηλικιωμένων.

ΒΙΩΣΙΜΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΣΕ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2023

Η Ο.Κ.Ε. εξέφρασε Γνώμη Πρωτοβουλίας με θέμα «Βιώσιμη Διαχείριση Υδατικών Πόρων σε Συνθήκες Κλιματικής Κρίσης», με στόχο να συμβάλει στο δημόσιο διάλογο για τη βιώσιμη διαχείριση των υδατικών πόρων σε συνθήκες περιβαλλοντικών αλλαγών (κλιματική αλλαγή, αλλαγή χρήσεων γης).

Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι τα βασικά προβλήματα, τα οποία δυσχεραίνουν τη βιώσιμη διαχείριση των υδατικών πόρων σε συνθήκες περιβαλλοντικών αλλαγών στην Ελλάδα, είναι:

- (i) Το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και η πολυδιάσπαση των αρμοδιοτήτων σε διαφορετικούς φορείς που σχετίζονται με τους υδατικούς πόρους. Η εγκατεστημένη πολυαρχία στο τομέα αυτό δεν επιτρέπει μια συνολική θεώρηση, η οποία είναι απαραίτητη για να συνδεθούν οι υδατικοί πόροι με τα έργα αξιοποίησης και με τις χρήσεις τους, χωρίς αντικρουόμενες επιμέρους αποφάσεις και ενέργειες.
- (ii) Η άνιση περιοχική ανάπτυξη και ζήτηση νερού συγκριτικά με τη χωρική κατανομή των υδατικών πόρων.
- (iii) Η ανορθολογική κατανομή των υδατικών πόρων, για την κάλυψη της ζήτησης, ανάμεσα στις διάφορες χρήσεις (π.χ. το αρδευτικό νερό ανέρχεται στο υπερβολικά υψηλό ποσοστό 86% του διαθέσιμου νερού της χώρας).
- (iv) Η έλλειψη ενός εθνικού δικτύου μετρήσεων και παρακολούθησης. Τα υπάρχοντα δίκτυα υδρολογικών μετρήσεων πεδίου (ποσότητα και ποιότητα) για τα επιφανειακά και για τα υπόγεια ύδατα είναι ανεπαρκή και ελλιπή, με αποτέλεσμα την έλλειψη επαρκών και αξιόπιστων στοιχείων πεδίου για αποτελεσματικές μελέτες.
- (v) Η ανεξέλεγκτη και πολύ συχνά «παράνομη» υπερεκμετάλλευση των υπογείων υδάτων που οδηγεί σε ρύπανση και υφαλμύριση των παράκτιων περιοχών.

- (vi) Ο ανεπαρκής και συχνά λανθασμένος σχεδιασμός (σύστημα μελέτη-κατασκευή, ελλιπή στοιχεία, κ.λπ.) των έργων αντιπλημμυρικής προστασίας και η παράνομη δόμηση στις κοίτες και στις όχθες ποταμών και ρεμάτων.
- (vii) Η έλλειψη ενός επιχειρησιακού συστήματος έγκαιρης πρόγνωσης και προειδοποίησης για πλημμυρικά γεγονότα, πυρκαγιές και ξηρασία.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, η Ο.Κ.Ε. θεωρεί ότι οι βασικές ενέργειες που πρέπει να αναληφθούν για να επιτευχθεί η βιώσιμη διαχείριση των υδατικών πόρων σε συνθήκες περιβαλλοντικών αλλαγών είναι οι ακόλουθες:

- i. Σχεδιασμός και εφαρμογή μιας ολιστικής πολιτικής για τα ύδατα η οποία, εκτός από οικονομικά και τεχνικά ζητήματα, θα λαμβάνει υπόψη και περιβαλλοντικά, πολιτιστικά και κοινωνικά θέματα.
- ii. Δημιουργία ενός Κεντρικού Φορέα για τη Διαχείριση των Υδατικών Πόρων. Ο προτεινόμενος φορέας κρίνεται απαραίτητο να λειτουργεί αποκεντρωμένα, σε επίπεδο Υδατικού Διαμερίσματος, και να υπάρχει συνεργασία με κεντρική καθοδήγηση κάτω από ένα Εθνικό Σχέδιο βιώσιμης διαχείρισης υδατικών πόρων, κατά τα πρότυπα άλλων προηγμένων ευρωπαϊκών κρατών.

- iii. Ίδρυση ενός Ελληνικού Ινστιτούτο Υδατικών Πόρων, υπό την επίβλεψη του Κεντρικού Φορέα για τη Διαχείριση των Υδατικών Πόρων, έτσι ώστε να εκτελούνται αξιόπιστες εθνικές μελέτες.
- iv. Δημιουργία ενός Εθνικού Δικτύου μετρήσεων, παρακολούθησης και επεξεργασίας στοιχείων πεδίου (ποσότητα, ποιότητα επιφανειακά και υπόγεια νερά).
- v. Τήρηση των νόμων για την υδρομάστευση των υπογείων υδάτων (γεωτρήσεις, κ.λπ.) και για την υπερεκμετάλλευση, ρύπανση και υφαλμύριση των υπογείων υδροφορέων.
- vi. Εξορθολογισμός των χρήσεων νερού, ιδιαίτερα για την αγροτική χρήση, με σημαντική μείωση της συμμετοχής της στη ζήτηση νερού σε εθνικό και τοπικό επίπεδο.
- vii. Βελτίωση της αποδοτικότητας του αρδευτικού νερού μέσω κατάλληλων τεχνικών και μέτρων, π.χ., έξυπνες μέθοδοι άρδευσης, συντήρηση ή/και αντικατάσταση αρδευτικών δικτύων για μείωση των απωλειών κ.λπ.
- viii. Μείωση της ρύπανσης των επιφανειακών και υπογείων υδάτων και θέσπιση αυστηρών περιορισμών για την αλόγιστη χρήση φυτοφαρμάκων και άλλων ρυπογόνων ουσιών.
- ix. Μη ιδιωτικοποίηση της κεντρικής διαχείρισης του νερού, καθώς το νερό αποτελεί κοινωνικό αγαθό και η πρόσβαση σε αυτό θεωρείται θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα. Εξάλλου, σύμφωνα και με τη σχετική απόφαση του ΣτΕ, το νερό είναι Δημόσιο Αγαθό και δεν πρέπει να ιδιωτικοποιηθεί. Επιπλέον, η διεθνής εμπειρία έχει αναδείξει σοβαρά προβλήματα που συνδέονται με την ιδιωτικοποίηση των υπηρεσιών ύδατος.
- x. Ανάπτυξη μιας σύγχρονης Αγροτικής Πολιτικής σύμφωνα και με την ευρωπαϊκή νομοθεσία (Common Agricultural Policy-CAP).
- xi. Χαρτογράφηση των χρήσεων γης, επικαιροποίηση με τις αλλαγές της, καθώς και χαρτογράφηση των απειλούμενων με ερημοποίηση περιοχών.
- xii. Ανάπτυξη επιχειρησιακού συστήματος έγκαιρης πρόγνωσης και προειδοποίησης για κίνδυνο πυρκαγιάς για τις σημαντικές δασικές εκτάσεις της χώρας.
- xiii. Δημιουργία ενός ολοκληρωμένου επιχειρησιακού συστήματος έγκαιρης πρόγνωσης και προειδοποίησης των πλημμυρών σε ιδιαίτερα πλημμυροπαθείς περιοχές.

- xiv. Δημιουργία ενός ολοκληρωμένου επιχειρησιακού συστήματος πρόγνωσης και παρακολούθησης της ξηρασίας, ώστε να καθίσταται δυνατή η λήψη έγκαιρων μέτρων για την αποφυγή της λειψυδρίας.
- xv. Ανάκτηση του συνολικού κόστους των υδατικών πόρων (cost recovery) για όλες τις χρήσεις.
- xvi. Ενημέρωση, καθοδήγηση και εκπαίδευση των πολιτών και των αγροτών για τα θέματα των υδατικών πόρων (πλημμύρες, ξηρασία, οικονομικά του νερού, κ.λπ.) και τη βιώσιμη διαχείριση αυτών κάτω από συνθήκες περιβαλλοντικών αλλαγών (κλιματική αλλαγή, αλλαγή των χρήσεων γης).
- xvii. Βελτίωση ελλειμματικών υποδομών και εκσυγχρονισμός διαχείρισης ορεινών υδατικών πόρων.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΕΙΣΟΔΟΥ, ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΑΠΟ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2023

Η Ο.Κ.Ε. εξέφρασε Γνώμη Πρωτοβουλίας με θέμα «Προϋποθέσεις και διαδικασίες εισόδου, διαμονής και εργασίας εργαζομένων πολιτών από τρίτες χώρες».

Η μεταπανδημική περίοδος έφερε με μεγαλύτερη ένταση στο προσκήνιο ορισμένες σημαντικές αντιφάσεις που παρουσίαζε διαχρονικά η διάρθρωση της ελληνικής αγοράς εργασίας, οι οποίες σχετίζονταν αφενός με την κάλυψη των αναγκών της εγχώριας οικονομικής βάσης και αφετέρου με την αδυναμία αντιστοίχισης των ζητούμενων και των προσφερόμενων θέσεων εργασίας.

Από την άλλη, η ανάκαμψη σημαντικών τομέων της ελληνικής οικονομίας, οι οποίοι είχαν υποστεί σημαντική καθίζηση κατά την περίοδο της υπερ-δεκαετούς οικονομικής κρίσης, όπως οι κατασκευές, ο αγροδιατροφικός τομέας, ο κλάδος ενέργειας και η διαρθρωτική μεγέθυνση της οικονομίας του, συνέτειναν στην αύξηση της απασχόλησης και δημιούργησαν επιπρόσθετες ανάγκες για παλαιές και νέες ειδικότητες.

Σήμερα, κρίσιμες παράμετροι για την επίταση του φαινομένου της έλλειψης «εργατικών χεριών» από σημαντικούς τομείς της ελληνικής οικονομίας αποτελεί η

δημογραφική μείωση του πληθυσμού, η ενεργειακή κρίση και το αυξανόμενο κόστος στέγασης, τα οποία οδήγησαν σε περαιτέρω αύξηση του κόστους διαβίωσης και μείωση του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος, και συνακόλουθα κατεύθυναν μέρος του εργατικού δυναμικού στην αναζήτηση προορισμών φθηνότερης εγκατάστασης και υψηλότερων απολαβών.

Για να θεραπεύσει πτυχές αυτής της νέας πραγματικότητας, η ελληνική πολιτεία προέβη σε μια προσπάθεια παρεμβάσεων που στόχο έχουν τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου μετάκλησης εργαζομένων από τρίτες χώρες, τη διεύρυνση των κλάδων που συμμετέχουν σε αυτή τη διαδικασία, σε συνδυασμό, παράλληλα, με τη σύναψη ειδικών συμφωνιών με τρίτες χώρες, για την οργανωμένη αξιοποίηση εργατικού δυναμικού στην ελληνική επικράτεια.

Το ζήτημα των προϋποθέσεων και διαδικασιών εισόδου, παραμονής και εργασίας πολιτών τρίτων χωρών είναι εξαιρετικά κρίσιμο, ως προς τη διαχείρισή του, λόγω των εκτεταμένων κενών που υπάρχουν στην αγορά εργασίας που οδηγούν από τον περιορισμό έως και την παύση ορισμένων οικονομικών δραστηριοτήτων.

Στη Γνώμη Πρωτοβουλίας της η Ο.Κ.Ε. παρουσιάζει τις προτάσεις των κοινωνικών εταίρων σχετικά με τη διευθέτηση του ζητήματος της αποτελεσματικής οργάνωσης της αγοράς εργασίας, μέσω ενός σύγχρονου μηχανισμού μετακλήσεων εργαζομένων από τρίτες χώρες, που στρατηγικό στόχο θα έχει την αντιμετώπιση των ανισορροπιών στην αγορά εργασίας και την ομαλή ενσωμάτωση πολιτών τρίτων χωρών σε κρίσιμους τομείς της ελληνικής οικονομίας.

Από την αξιολόγηση των σημαντικότερων προτάσεων πολιτικής αναφέρονται συνοπτικά τα εξής, τα οποία αξιολογούνται ως ζητήματα ιδιαίτερης θεσμικής και στρατηγικής σημασίας:

- Υιοθέτηση ενός σύγχρονου μηχανισμού καταγραφής και αξιολόγησης των απαιτούμενων αναγκών σε ανθρώπινο κεφάλαιο/εργατικό δυναμικό, με έμφαση στην ψηφιοποίηση, την κινητικότητα, την ενσωμάτωση προσφύγων και μεταναστών που διαμένουν ήδη σε μονάδες φιλοξενίας.
- Συμμετοχή της Ο.Κ.Ε. στην προεργασία, καθώς και σε όλες τις διαδικασίες διαβούλευσης που αφορούν

στη διαδικασία μετάκλησης εργαζομένων πολιτών τρίτων χωρών.

- Βελτίωση του θεσμικού πλαισίου σχετικά με τον επιτρεπόμενο χρόνο διαμονής των πολιτών τρίτων χωρών, τους ήδη διαμένοντες εργαζομένους στη χώρα χωρίς έγκυρο τίτλο διαμονής σε ισχύ, καθώς και σχετικά με ζητήματα χορήγησης/ανανέωσης αδειών διαμονής (κυρίως για περιπτώσεις εξαρτημένης εργασίας) και διευκόλυνσης της οικογενειακής επανένωσης.
- Πρόνοια και μέριμνα για την εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης στο πλαίσιο παροχής εργασιακών και κοινωνικοασφαλιστικών δικαιωμάτων, εκπαίδευσης και κατάρτισης, στέγασης και εξασφάλισης συνθηκών εν γένει αξιοπρεπούς διαβίωσης εργαζομένων πολιτών τρίτων χωρών.
- Δημιουργία και δωρεάν διάθεση αναλυτικού, πολύγλωσσου οδηγού με περιεχόμενο τα βασικότερα στοιχεία της νομοθεσίας και των διαδικασιών περί μετακλήσεων.

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΑΝΑΚΑΜΨΗΣ ΚΑΙ ΑΝΘΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΕΛΛΑΔΑ 2.0

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2023

Η Ο.Κ.Ε., δίνοντας διαχρονικά ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση και εξειδίκευση του αναπτυξιακού προσανατολισμού και προγραμματισμού της χώρας, έχει συνδράμει προς το σκοπό αυτό με γνωμοδοτήσεις της τόσο επί των εθνικού σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, όσο και προς τα λοιπά αναπτυξιακά προγράμματα που χρηματοδοτούνται με εθνικούς και ευρωπαϊκούς πόρους.

Κατόπιν αιτήματος του Υπουργείου Ανάπτυξης, η Ο.Κ.Ε. εξέφρασε Γνώμη με σκοπό την αξιολόγηση των νέων κατευθύνσεων του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Στο εισαγωγικό κείμενο τονίζεται ότι η πρόκληση που αντιμετωπίζει χώρα σήμερα είναι η αναθεώρηση του πλαισίου να συνδεθεί, κατά το δέον, με δείκτες που σχετίζονται με τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης όπως είναι η καταπολέμηση της ενεργειακής φτώχειας, η περαιτέρω μείωση των εκπομπών αερίου, η ισότιμη πρόσβαση στην παραγωγή και στην κατανάλωση ενέργειας (ενεργειακή δημοκρατία), η άμβλυση του υψηλού κόστους στέγασης και παρεμβάσεων για ενεργειακή αναβάθμιση. Περαιτέρω, χρήζει ιδιαίτερης σημασίας η εφαρμογή συμπεριληπτικών πολιτικών που θα λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες και τα δικαιώματα των νέων, των γυναικών, των ΑμεΑ, των προσφύγων και μεταναστών και των εργαζόμενων σε επισφαλείς θέσεις εργασίας, σε κλάδους που επηρεάζονται με την πράσινη μετάβαση, αλλά και η αναβάθμιση – ανασχεδιασμό των υποδομών, προκειμένου να καταστούν πιο ανθεκτικές απέναντι στις σύγχρονες απειλές της κλιματικής κρίσης.

Απαραίτητη προϋπόθεση για τα παραπάνω είναι η διαμόρφωση ενός μακρόπνοου συνεκτικού σχεδίου που θα υπερβαίνει τον ορίζοντα εφαρμογής του πλαισίου εφαρμογής των δυναμικών χρηματοδοτήσεων του

Ταμείου Ανθεκτικότητας και Ανάκαμψης και θα έχει μεσομακροπρόθεσμο χαρακτήρα, με περιβαλλοντικό, παραγωγικό και βιώσιμο αναπτυξιακό αποτύπωμα.

Η Ο.Κ.Ε. Ελλάδα έχει καταθέσει σε πρόσφατες Γνώμες Πρωτοβουλίας, αλλά και σε διεθνή συνέδρια ένα ολοκληρωμένο πλέγμα προτάσεων που αναφέρονται στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που ανέκυψαν από την ενεργειακή κρίση και την πράσινη μετάβαση.

Στη βάση των προτεινόμενων κατευθύνσεων αναθεώρησης του Εθνικού Σχεδίου για την αξιοποίηση του Ταμείου Ανθεκτικότητας και Ανάκαμψης, στην τρέχουσα γνωμοδότηση η Ο.Κ.Ε. επικαιροποιεί τις προτάσεις στην κατεύθυνση:

- διασφάλισης της βιωσιμότητας των μεταποιητικών επιχειρήσεων, του πρωτογενούς τομέα, αλλά και της βιομηχανικής παραγωγής μέσα από στοχευμένες παρεμβάσεις που θα ενισχύουν τους κλάδους αυτούς, τόσο ως προς το κόστος ενέργειας, όσο και ως προς την δυναμική εξοικονόμηση πόρων παραγωγής.
- βελτίωσης των υποδομών ενέργειας για την ενίσχυση της ποιότητας του παρεχόμενου τουρισμού και της επάρκειας πόρων, ιδιαίτερα σε απομακρυσμένες περιοχές.

Η ανακατεύθυνση των χρηματοδοτικών πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης για την προώθηση των παραπάνω σκοπών, με έμφαση στην κλιματική ουδετερότητα, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη στεγαστική πολιτική και την καταπολέμηση της ενεργειακής φτώχειας προϋποθέτουν μια διαρκή διαδικασία αξιολόγησης και διαβούλευσης ως προς τους στόχους και τα αποτελέσματα των εφαρμοζόμενων προγραμμάτων και πολιτικών.

ΚΟΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΘΕΜΑ: ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΕΠΑΡΚΕΙΣ ΚΑΤΩΤΑΤΟΥΣ ΜΙΣΘΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

22/3/2021

ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΪΔΑ, ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Η πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία εκφράστηκε με την προώθηση της Πρότασης Οδηγίας για την εφαρμογή ενός σύγχρονου πλαισίου για την επάρκεια των κατώτατων μισθών στα κράτη μέλη της Ένωσης, έρχεται σε μια κρίσιμη χρονική συγκυρία -ίσως μάλιστα να καθυστέρησε κιόλας-, κατά την οποία οι επιπτώσεις από την πανδημία έχουν ήδη αρχίσει να επιδρούν δομικά στην οικονομία και την κοινωνία της ΕΕ, παρά το εκτεταμένο σε χρόνο και όγκο πρόγραμμα στήριξης επιχειρήσεων και νοικοκυριών που έχει εφαρμοστεί στη χώρα μας, αλλά και σε άλλες χώρες. Η συγκράτηση και μείωση της ανεργίας (15,8%, Δεκέμβριος 2020) αποτελεί μια θετική εξέλιξη παρά το σημαντικό ποσοστό ύφεσης που μας κληροδότησε η πανδημία (-8,2% στο ΑΕΠ), όμως αναμφίβολα οι μακροοικονομικές και δημοσιονομικές επιπτώσεις αναμένεται να συνεχίσουν να επιδρούν, πριν τη σταθερή επαναφορά της οικονομίας σε τροχιά ανάκαμψης.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.) διαχρονικά συντάσσεται θετικά με τις πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την συνεπαγόμενη υποχρέωση της πολιτείας που σκοπό έχουν να εμβαθύνουν στο ευρωπαϊκό κοινωνικό κεκτημένο, να αναδείξουν τη σημασία των συλλογικών διαδικασιών και της διαβούλευσης και να βελτιώσουν εν γένει το επίπεδο ευημερίας των Ευρωπαίων πολιτών, εκφρασμένης σε ποσοτικούς και ποιοτικούς όρους.

Είναι σαφές ότι σε περιόδους βαθιάς κρίσης, όπως αυτή που διέρχεται εδώ και ένα χρόνο η παγκόσμια κοι-

νότητα, περισσότερο εκτεθειμένα καθίστανται τα στρώματα εκείνα της κοινωνίας που βρίσκονται στο κατώφλι της φτώχειας και όσοι συμπολίτες απασχολούνται σε επισφαλείς θέσεις εργασίας. Εκτός από την ένταση της ανισότητας και την έκθεση στον κίνδυνο φτώχειας, τα νέα δεδομένα που διαμορφώνονται στην αγορά εργασίας (με τη διάδοση της τηλεργασίας), οδηγούν ενδεχόμενα σε επίταση των μισθολογικών διαφορών, σε μεγαλύτερη εργασιακή επισφάλεια και ορισμένες φορές σε παράκαμψη των κοινωνικών συμφωνιών, των συλλογικών διαπραγματεύσεων και των ρυθμίσεων που διέπουν την οργανωμένη αγορά εργασίας. Σύμφωνα με τις αναφορές διεθνών και ευρωπαϊκών οργανισμών, όπως η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ), κατά το πρώτο εξάμηνο του 2020 οι μέσοι μηνιαίοι μισθοί μειώθηκαν, ως αποτέλεσμα της πανδημίας COVID-19, στα 2/3 των χωρών για τις οποίες δημοσιεύθηκαν επίσημα στατιστικά στοιχεία. Η πανδημική κρίση είναι πιθανό να προκαλέσει και μετά τη λήξη της σημαντική συμπίεση για τους μισθούς. Οι μισθοί των γυναικών και των χαμηλόμισθων εργαζομένων έχουν ήδη επηρεαστεί δυσανάλογα από την κρίση (https://www.ilo.org/global/publications/books/WCMS_762534/lang--en/index.htm).

Παράλληλα, σύμφωνα με τη σχετική Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (Γνωμοδότηση «Decent minimum wages across Europe», <https://www.eesc.europa.eu/el/our-work/opinions-information-reports/opinions/decent-minimum-wages-across-europe>, 2020), το πανδημικό φαινόμενο είχε σοβαρές επιπτώσεις στην οικονομική

δραστηριότητα και την ποιότητα απασχόλησης, και οι πολιτικές για τους δίκαιους μισθούς θα πρέπει να συνοδεύσουν τις αντίστοιχες εφαρμοσμένες πολιτικές για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας και την αύξηση της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων.

Σύμφωνα με στοιχεία που παρέθεσε η Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στην ΕΕ το 10% των εργαζόμενων βρίσκεται κάτω από το όριο της φτώχειας, ενώ αντίστοιχα οριακά υψηλότερο είναι το ποσοστό για την Ελλάδα (ανέρχεται στο 10,2%. Βλ. ΕΛΣΤΑΤ, Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών των Νοικοκυριών, 2019). Για τους εργαζόμενους με μερική απασχόληση το ποσοστό είναι 20,9%.

Δυσμενέστερα είναι τα αντίστοιχα ποσοστά για τους ανέργους (44,9%), αλλά και για τους επαγγελματίες-επιχειρηματίες που βρέθηκαν εκτεθειμένοι σε συνθήκες μηδενικής ζήτησης-κατανάλωσης, και με ανεπαρκές πλαίσιο κοινωνικής προστασίας.

Επιπροσθέτως, θα πρέπει να επισημανθεί ότι η δεκαετής οικονομική κρίση που διήλθε η χώρα μας, πριν

εισέλθει στη φάση της πανδημικής κρίσης, άφησε επίσης σημαντικό νωπό αποτύπωμα στην αγορά εργασίας, στο ποσοστό της φτώχειας των νέων εργαζόμενων, ενώ προφανώς έχει οδηγήσει σε σημαντική διαρροή ανθρωπίνου δυναμικού εξ αιτίας του μισθολογικού χάσματος με τις πιο ανεπτυγμένες οικονομίες της Ευρώπης. Σήμερα, ωστόσο, εξ αιτίας του πανδημικού φαινομένου και των οικονομικών επιπτώσεων, η εργασιακή επισφάλεια διαχέεται ακόμη και στις λιγότερο ευάλωτες οικονομίες.

Αξίζει να σημειωθεί ότι κατά την πρόσφατη περίοδο εφαρμογής των προγραμμάτων οικονομικής προσαρμογής ο κατώτατος μισθός μειώθηκε σημαντικά, και επανήλθε μόνο μερικώς. Σημειώνεται ότι η Ελλάδα ήταν η μοναδική χώρα στην οποία καταγράφηκε μείωση του κατώτατου μισθού (Βλ. παρακάτω πίνακα της Eurostat), ενώ οι χώρες που ανήκουν στη λεγόμενη περιφέρεια (στο β΄ γκρουπ των κρατών με το χαμηλότερο μέσο όρο), κατόρθωσαν να συγκρατήσουν το επίπεδο κατώτατου μισθού, και ορισμένες, όπως η Πορτογαλία να υπερβούν το ελλη-

νικό κατώφλι κατώτατου μισθού (Βλ. https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Minimum_wage_statistics#General_overview).

Συνολικά, το επειγόν της δημοσιονομικής προσαρμογής άφησε τραυματισμένες και αδρανοποιημένες τις συλλογικές διαπραγματεύσεις, και επίσης επιβάρυνε την τριμερή σχέση πολιτείας-κοινωνικών εταίρων εργαζόμενων και εργοδοτών, ενώ άμβλυσε την επίπεδο εμπιστοσύνης της κοινωνικής βάσης και της κοινωνίας των πολιτών στις συλλογικές διαδικασίες.

Γίνεται σαφές επομένως ότι για την Ελλάδα, που σε λίγες ημέρες θα εορτάσει την επέτειο για τα 200 χρόνια από την έναρξη της Επανάστασης του 1821, και έπειτα από 11 συναπτά χρόνια θυσιών και επώδυνων πολιτικών, ακόμη και αν δεν ενέσκηπτε η πανδημία, θα ήταν επιβεβλημένη η διαμόρφωση και η άμεση εφαρμογή ενός βιώσιμου μίγματος εθνικής οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής, με σκοπό την προστασία των χαμηλότερα αμειβόμενων θέσεων εργασίας. Σε κάθε περίπτωση, η Ο.Κ.Ε. εκφράζει τη θέση ότι θα ήταν ευπρόσδεκτη η κοινή χάρση, από τα πολιτικά κόμματα και τους κοινωνικού εταίρους, μιας αναπτυξιακής και κοινωνικής στρατηγικής για τη διασφάλιση ενός ελάχιστου επιπέδου ευημερίας για τον πληθυσμό. Μάλιστα, προτείνεται η μεταφορά στο εθνικό δίκαιο να πραγματοποιηθεί νωρίτερα από την προτεινόμενη προθεσμία των 2 ετών που θέτουν τα ευρωπαϊκά όργανα.

Σε επίπεδο αρχής, η προτεινόμενη Οδηγία τείνει να δημιουργεί ένα σταθερό πλαίσιο για τη βελτίωση της επάρκειας του κατώτατου μισθού και της δυνατότητας των εργαζομένων στην προστασία των κατώτατων μισθών στην ΕΕ. Η προτεινόμενη Οδηγία έχει σχεδιαστεί για την επίτευξη αυτών των στόχων λαμβάνοντας ταυτόχρονα υπόψη και σεβόμενη πλήρως τις ιδιαιτερότητες των εθνικών συστημάτων κοινωνικής πολιτικής, της αυτονομίας των κοινωνικών εταίρων και της ελευθερίας στις αποφάσεις των πολιτών. Έχει επίσης σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να αναβαθμίζει την πρόσβαση στην απασχόληση και να λαμβάνει υπόψη τις επιπτώσεις στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στην ανταγωνιστικότητα, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ. Η ΕΕ αναγνωρίζει ότι οι συλλογικές διαπραγματεύσεις και η συστηματική παρακολούθηση των εξελίξεων στο πεδίο εφαρμογής πολιτικών για επαρκείς κατώτατους μισθούς αποτελεί

κρίσιμη παράμετρο για την επιτυχή υλοποίηση του τιθέμενου στόχου.

Με την προτεινόμενη Οδηγία, τα κράτη μέλη καλούνται επιγραμματικά:

- Να λάβουν θεσμικά μέτρα για την αναβάθμιση των συλλογικών διαπραγματεύσεων, υποστηρίζοντας τη συνεργασία των κοινωνικών εταίρων και να ενθαρρύνουν τις διαπραγματεύσεις μεταξύ των κοινωνικών εταίρων. Στις περιπτώσεις των χωρών που η κάλυψη των αποφάσεων για τον κατώτατο από συλλογικές διαπραγματεύσεις είναι χαμηλότερη του 70%, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται, είτε με νομοθετική πρωτοβουλία, είτε μέσω συμφωνίας με τους κοινωνικούς εταίρους, να καταρτίσουν σχέδια δράσης για την προώθηση των συλλογικών διαπραγματεύσεων.
- Να λάβουν μέτρα θεσμικής ενδυνάμωσης, αξιολόγησης και εποπτείας για να διασφαλιστεί ότι στις δημόσιες συμβάσεις ή στις συμβάσεις παραχώρησης, οι οικονομικοί φορείς θα συμμορφώνονται με ύψος αμοιβών που καθορίζονται από σχετικές συλλογικές συμβάσεις.
- Να αναπτύξουν εργαλεία συλλογής δεδομένων σχετικά με την ελάχιστη μισθολογική κάλυψη και επάρκεια των κατώτατων μισθών, με υποβολή ετήσιων εκθέσεων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- Να παράσχουν δυνατότητες πρόσβασης των εργαζομένων σε αποτελεσματική και αμερόληπτη επίλυση διαφορών, συμπεριλαμβανομένης της επαρκούς αποζημίωσης και να εισάγουν διαδικασίες επίλυσης διαφορών ακόμη και σε συλλογικές συμβάσεις.
- Να λάβουν τις απαραίτητες, αναλογικές κυρώσεις, για παραβάσεις των εθνικών διατάξεων για την προστασία των κατώτατων μισθών.

Η Ο.Κ.Ε. αξιολογεί θετικά την Πρόταση Οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη διασφάλιση ενός επαρκούς επιπέδου κατώτατων μισθών, καθώς και τη δυνατότητα που δίνει στα κράτη μέλη για μια διακριτή εφαρμογή ανάλογα με τις οικονομικές συνθήκες που επικρατούν.

Η Ο.Κ.Ε. επισημαίνει ότι η επιτυχής εφαρμογή ενός σχεδίου που απαντά στο επίκαιρο αίτημα της μείωσης της ανισότητας, της φτώχειας στην εργασία διέρχεται μέσα από την αναγνώριση των εξής παραδοχών:

- Η αναβάθμιση του ρόλου των εθνικών Ο.Κ.Ε., ως μηχανισμούς παραγωγής κοινωνικού διαλόγου και διαμόρφωσης όρων κοινωνικής συναίνεσης είναι μείζον παράμετρος για την επιτυχή εφαρμογή του μέτρου.
- Η αποτελεσματική οργάνωση των συλλογικών διαπραγματεύσεων είναι αναγκαία προϋπόθεση για την εξεύρεση του άριστου σημείου ισορροπίας μεταξύ δίκαιων μισθών και παραγωγικότητας. Η επαναφορά προσδιορισμού του κατώτατου μισθού στο πλαίσιο των συλλογικών διαπραγματεύσεων ίσως εξυπηρετήσει αποτελεσματικότερο τον τιθέμενο σκοπό, συνοδευόμενη από την κατάλληλη οικονομοτεχνική τεκμηρίωση και την εγγύηση του κράτους ως παρατηρητή και εγγυητή της συναίνεσης.
- Η αναπτυξιακή προοπτική πρέπει να συνδέεται άρρηκτα με την ποιότητα ζωής του συνόλου του πληθυσμού και την προστασία των ασθενέστερων στρωμάτων της κοινωνίας. Στα ασθενέστερα στρώματα συμπεριλαμβάνονται οι μονογονεϊκές οικογένειες, οι γυναίκες που αμείβονται χαμηλότερα λόγω φύλου, οι νέοι που υποαμείβονται ή εργάζονται σε συνθήκες μερικής απασχόλησης και επισφάλειας.
- Η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης οδηγεί σε καλύτερα δημοσιονομικά και μακροοικονομικά αποτελέσματα, μείωση του αθέμιτου ανταγωνισμού και αυξάνει τα περιθώρια για αποτελεσματικότερες αναπτυξιακές δημόσιες πολιτικές.
- Η οριζόντια εφαρμογή μέτρων οικονομικού χαρακτήρα δεν επιδρούν ομοιογενώς στις διαφοροποιημένες αγορές εργασίας, στην επιχειρηματικότητα, αλλά και στην ανισότητα. Προφανώς είναι διαφορετικές οι παρεμβάσεις που θα πρέπει να υιοθετηθούν αναφορικά με τη βελτίωση της επάρκειας των κατώτατων μισθών στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, στους εργαζόμενους που απασχολούνται στον αγροτικό τομέα, στους εποχικά απασχολούμενους στον τομέα τουρισμού κλπ. Το ύψος του κατώτατου μισθού θα πρέπει να συνδεθεί με τη δυνατότητα πρόσβασης σε παροχές κοινωνικής πολιτικής και σε διαδικασίες κοινωνικής ενσωμάτωσης.
- Ο κοινωνικός διάλογος δεν πρέπει να θεωρείται μια διαδικασία που κοστίζει και καθυστερεί τη λήψη αποφάσεων, αλλά είναι ζωτικός για την επίτευξη συνθηκών κοινωνικής ειρήνης και συνοχής. Τα σχήμα-

τα κοινωνικού αυτοματισμού που αναπαράχθηκαν στο παρελθόν (πχ. δημόσιοι vs. ιδιωτικοί υπάλληλοι, επιχειρήσεις vs. εργαζόμενοι, χώρες του Νότου vs. χώρες του Βορρά) είναι γενικά παρωχημένα και δεν ανταποκρίνονται στα σύγχρονα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι χώρες μέλη, οι εθνικές κυβερνήσεις, τα νοικοκυριά, οι επιχειρήσεις.

Η Ο.Κ.Ε. στην Ελλάδα αποτελεί αναμφίβολα τον εγγυητή για την προώθηση του κοινωνικού διαλόγου και τη σύζευξη των φορέων πολιτικής της οικονομίας και κοινωνίας.

Όπως έχουν αποδείξει και οι πρόσφατες πρωτοβουλίες της (όπως το Εθνικό Σχέδιο Ανάπτυξης, οι εκδόσεις για τις οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της πανδημίας, αλλά και η προώθηση του σχεδίου γνώμης για το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας), η αναβάθμιση του ρόλου της σε θεσμικό και επιχειρησιακό επίπεδο δύναται να διαμορφώσει το κατάλληλο πλαίσιο για τη βελτίωση των οικονομικών και κοινωνικών δεδομένων, αλλά και την εμπάθυνση της σχέσης πολίτη-κοινωνικών φορέων και κυβέρνησης-πολιτείας.

Υπό αυτό το πρίσμα, η ενεργή συμμετοχή της Ο.Κ.Ε. στις διεργασίες διαβούλευσης για την υιοθέτηση της κατάλληλης πολιτικής για την επάρκεια των κατώτατων μισθών στην Ελλάδα είναι επιβεβλημένη και η συνεργασία μας με την κυβέρνηση, τα ευρωπαϊκά όργανα και την κοινωνία των πολιτών για την εκπόνηση ενός αποτελεσματικού σχεδίου εφαρμογής δεδομένη.

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε. ΜΕ ΤΟΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟ

21/2/2023

Πραγματοποιήθηκε την Τρίτη, 21 Φεβρουαρίου 2023, συνάντηση του Προέδρου της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.) κ. Γιάννη Πάιδα με τον Πρωθυπουργό της χώρας κ. Κυριάκο Μητσοτάκη.

Η συνάντηση διεξήχθη σε ιδιαίτερα θερμό κλίμα και ο Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. ενημέρωσε τον Πρωθυπουργό για το έργο και τις δράσεις της Ο.Κ.Ε. στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Τόνισε δε το σημαντικό ρόλο του οργανωμένου κοινωνικού διαλόγου για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας.

Ο κ. Πάιδας αναφέρθηκε επίσης στο γνωμοδοτικό έργο της Ο.Κ.Ε. και στις Γνώμες Πρωτοβουλίας που αυτή εκφράζει για επίκαιρα ζητήματα. Η Ο.Κ.Ε., είπε, αφου-

γκράζεται τις ανησυχίες και τους προβληματισμούς των πολιτών και, μέσα από ένα γόνιμο και εποικοδομητικό διάλογο, συνθέτει και προτείνει τρόπους διαχείρισης και αντιμετώπισης των ζητημάτων που ταλανίζουν την κοινωνία.

Τέλος, κάνοντας μία σύντομη αναφορά στο συνταγματικό ρόλο της Ο.Κ.Ε., ο κ. Πάιδας τόνισε ότι τα Όργανα της εργάζονται συστηματικά και με προθυμία για να ανταποκριθούν επάξια στην ιδιαίτερα σημαντική αποστολή που ορίζει για την Ο.Κ.Ε. ο θεμελιώδης νόμος της Πολιτείας. Ο Πρωθυπουργός από την πλευρά του ευχαρίστησε τον κ. Πάιδα για την ενημέρωση και τον διαβεβαίωσε ότι παρακολουθεί το έργο της Ο.Κ.Ε., καθώς και τις παρεμβάσεις της για επίκαιρα ζητήματα της κοινωνίας.

Η ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΝΕΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΪΔΑ, ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

9/5/2021

Σήμερα, 9 Μαΐου, «Ημέρα της Ευρώπης», γιορτάζουμε την ειρήνη και την ενότητα στην Ευρώπη. Σήμερα, επίσης, πραγματοποιείται η εναρκτήρια εκδήλωση της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης στο Στρασβούργο.

Η Διάσκεψη, ένα κοινό εγχείρημα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που δρουν ως ισότιμοι εταίροι μαζί με τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επιδιώκει να δώσει τη δυνατότητα σε όλους τους πολίτες να εκφράσουν τις προσδοκίες τους από την Ένωση. Συμπεριλαμβάνει σειρά διαβουλεύσεων και δημοσίων συζητήσεων, στη διάρκεια των οποίων οι πολίτες θα καταθέσουν τις προτάσεις τους και θα εκφράσουν τις απόψεις τους σε ένα πανευρωπαϊκό διάλογο, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στη διαμόρφωση του μέλλοντος της Ευρώπης.

Η νέα συζήτηση για το μέλλον της Ευρώπης έχει εξαιρετικό ενδιαφέρον και σημασία, καθώς η εμπειρία της πανδημίας και της προσπάθειας της Ευρωπαϊκής

Ένωσης να τη διαχειριστεί αποτελεσματικά, προστατεύοντας τους πολίτες, διαφυλάσσοντας τα δικαιώματά τους, και λαμβάνοντας ταυτόχρονα σειρά μέτρων για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα, μας αφορά όλους.

Η Διάσκεψη αποτελεί μία μοναδική ευκαιρία να υποστηριχθεί η λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη συμμετοχή των πολιτών της και, παράλληλα, να ενισχυθεί η στήριξη των πολιτών της στους κοινούς στόχους και αξίες του ευρωπαϊκού εγχειρήματος.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.), ο συνταγματικός θεσμός για τη διεξαγωγή του κοινωνικού διαλόγου στη χώρα μας, θα υποστηρίξει τις δράσεις της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης, ενθαρρύνοντας και προβάλλοντας τη συμμετοχή της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών στον εποικοδομητικό διάλογο που θα διεξαχθεί το επόμενο διάστημα.

Στο πλαίσιο αυτό η Ο.Κ.Ε., με τη συμμετοχή της ΕΟΚΕ, θα διοργανώσει το φθινόπωρο εκδήλωση στην Αθήνα.

«ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ»

ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

4/11/2021

Η Ευρωπαϊκή Ένωση λαμβάνει σημαντικές και κρίσιμες αποφάσεις για τη ζωή και το μέλλον των πολιτών της. Η Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης έδωσε τη δυνατότητα στους πολίτες της να παρουσιάσουν τις προτάσεις τους, να συζητήσουν για τις προτεραιότητες της Ένωσης και να συμβάλουν στη διαμόρφωση του κοινού μέλλοντός τους.

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) προγραμματίσει μία σειρά δράσεων, σε συνεργασία με τα εθνικά Οικονομικά και Κοινωνικά Συμβούλια και παρόμοιους θεσμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στο πλαίσιο αυτό, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.), θέλοντας να αναδείξει τις ανησυχίες, τις προσδοκίες, καθώς και τις προτάσεις των κοινωνικών εταίρων της χώρας για το μέλλον του ευρωπαϊκού εγχειρήματος, διοργάνωσε την Πέμπτη, 4 Νοεμβρίου 2021, στην Αθήνα, δημόσιο διάλογο για το Μέλλον της Ευρώπης.

Κατά την έναρξη της εκδήλωσης χαιρετισμούς απύθνυαν ο Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. κ. Γιάννης Πάιδας, ο Υπουργός Οικονομικών κ. Χρήστος Σταϊκούρας, ο Αν. Υπουργός Εξωτερικών κ. Μιλτιάδης Βαρβιτσιώτης και ο

Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κ. Μαργαρίτης Σχοινάς.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής των Περιφερειών κ. Απόστολος Τζιτζικώστας προσφώνησε την Πρόεδρο της Ε.Ο.Κ.Ε. κυρία Christa Schweng, η οποία ήταν η κεντρική ομιλήτρια της εκδήλωσης.

Στο τέλος της Διάσκεψης υιοθετήθηκε Κοινή Δήλωση.

Ιστορικό

Η πανδημική κρίση Covid-19 και η αναγκαιότητα οικονομικής αντιμετώπισής της, η κλιματική αλλαγή και οι ορατές πλέον επιπτώσεις της, η ραγδαία τεχνολογική ανάπτυξη και ο συνακόλουθος ψηφιακός μετασχηματισμός υπηρεσιών, διαδικασιών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, έχουν μεταβάλλει δομικά τα τελευταία χρόνια το πλαίσιο της κοινωνικής και οικονομικής ζωής των Ευρωπαίων πολιτών. Ανέδειξαν την αναγκαιότητα για αναθεώρηση και περαιτέρω προσαρμογές σε πολλούς τομείς της δημόσιας σφαίρας, όπως σε επίπεδο οικονομικής πολιτικής, κινητικότητας εργασίας, υγειονομικών πρωτοκόλλων, δικαιωμάτων, φυσικών καταστροφών κ.λπ., τόσο κατά την παρούσα συγκυρία, όσο

και στην επερχόμενη μεταπανδημική εποχή. Στο πλαίσιο αυτό αποτελεί σημαντικότερη πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά το κομβικό αυτό χρονικό σημείο να αναπτύξει για το σκοπό αυτό διαύλους κοινωνικού διαλόγου μέσω της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος, η οποία αποτελεί το θεσμοθετημένο εκφραστή του κοινωνικού διαλόγου στην χώρα, ακολουθώντας το παράδειγμα των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων, επιθυμεί να συμβάλει σε αυτήν την πρωτοπόρα προσπάθεια, διοργανώνοντας εκδήλωση με σκοπό να εκκινήσει στο πλαίσιο της παραπάνω Διάσκεψης, τον κοινωνικό διάλογο, με την ευρύτερη δυνατή συμμετοχή και την συμπερίληψη όλων των κοινωνικών ομάδων.

Κατά τη Σύνοδο Ολομέλειάς της που πραγματοποιήθηκε στις 27 και 28 Απριλίου 2021 (συνεδρίαση της 27ης Απριλίου), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε Ψήφισμα με θέμα τη «Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης», μέσα από το οποίο κάθε χώρα, εθνικός ή ευρωπαϊκός θεσμός ενθαρρύνεται να αναλάβει πρωτοβουλίες διαβούλευσης με την κοινωνία των πολιτών για τα μείζονα ζητήματα που αφορούν τη μελλοντική πορεία του ευρωπαϊκού οικοδομήματος.

Το ψήφισμα περιλαμβάνει ορισμένα κρίσιμα συμπεράσματα για το ρόλο της ΕΕ στην Ευρώπη των επόμενων δεκαετιών (βλ. ... «η Ευρώπη πρέπει να θεωρηθεί: 1) θεματοφύλακας κοινών θεμελιωδών αξιών όπως η

ελευθερία, η δημοκρατία, τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου, 2) υπέρμαχος, σε παγκόσμιο επίπεδο, της βιωσιμότητας, του ανοικτού, αλλά και δίκαιου εμπορίου και της πολυμέρειας, 3) εγγυήτρια ενός μοναδικού οικονομικού και κοινωνικού μοντέλου βασισμένου στον δίκαιο ανταγωνισμό και την αλληλεγγύη σε μια περιοχή χωρίς σύνορα και 4) φορέας βιώσιμης ευημερίας – όλα αυτά δε έχοντας στον πυρήνα της μια ισχυρή ευρωπαϊκή κοινωνία των πολιτών.»

Αξιοποιώντας τη συγκυρία αυτή, η Ο.Κ.Ε. διοργάνωσε στην Αθήνα, με αφορμή την πανευρωπαϊκή αυτή πρωτοβουλία κοινωνικού διαλόγου για το μέλλον της Ευρώπης, Δημόσιο Διάλογο σε συνεργασία με την ΕΟΚΕ, ο οποίος αποσκοπούσε στην ανάδειξη των θέσεων και απόψεων των εθνικών κοινωνικών εταίρων και ενδιαφερόμενων μερών σε ζητήματα που αφορούν στην ευρωπαϊκή δημοκρατία και τις ευρωπαϊκές αξίες, στην κλιματική αλλαγή, το περιβάλλον και την υγεία, στην οικονομία και τη βιώσιμη ανάπτυξη, την κοινωνική δικαιοσύνη και πολιτική, στον ψηφιακό μετασχηματισμό και στον ρόλο της Ε.Ε. στον κόσμο καθώς και τη διαχείριση του μεταναστευτικού ζητήματος.

Ειδικότερα, η Ο.Κ.Ε. ανέλαβε την πρωτοβουλία να δώσει δημόσιο βήμα στους κοινωνικούς συνομιλητές να αξιολογήσουν και να ανταλλάξουν απόψεις επί των παραπάνω θεμάτων, και επιδιώκει να συμβάλει, μέσω της μέγιστης δυνατής συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών, στην διαμόρφωση των προτεραιοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα επόμενα χρόνια, στην ενίσχυση της μελλο-

ντικής της προοπτικής και στην επιτυχή αντιμετώπιση των υφιστάμενων και μελλοντικών προκλήσεων.

Η εκδήλωση επεδίωξε την ανάδειξη ορισμένων κεντρικών θεματικών πεδίων, τα οποία θα απαντούσαν στις σύγχρονες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Ευρώπη σε οικονομικό, κοινωνικό, θεσμικό επίπεδο. Ενδεικτικά, στόχος ήταν να εκκινήσει ένας γόνιμος διάλογος στην κοινωνία των πολιτών σχετικά με τα εξής:

A. Ισχυρότερη Οικονομία, Κοινωνική Δικαιοσύνη, Απασχόληση

- Είναι η βιώσιμη ανάπτυξη μια επιλογή συμβατή με το πρόταγμα της ανταγωνιστικότητας, ιδιαίτερα στις χώρες της περιφέρειας;
- Με ποιο τρόπο ενισχύεται σήμερα στην ΕΕ η οικονομική δημοκρατία για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις;
- Οι νέες τάσεις στην απασχόληση θα ενισχύσουν ή θα διευρύνουν τις οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες; Ποιες πρωτοβουλίες πρέπει να αναληφθούν σε εθνικό επίπεδο;

B. Κλιματική Αλλαγή, Περιβάλλον και Υγεία

- Ανταποκρίνεται ο εθνικός σχεδιασμός στις σύγχρονες προκλήσεις που προκύπτουν από την επιταχυνόμενη κλιματική αλλαγή;
- Έχουν διαμορφωθεί επαρκείς μηχανισμοί διαχείρισης κρίσεων και αλληλεγγύης μεταξύ των κρατών-μελών;
- Ο τομέας της υγείας μπορεί να διαδραματίσει εκτός από τον τομέα της εισαγωγής σύγχρονων θεραπειών και διαχείρισης υγειονομικών κρίσεων, κοινωνι-

κά αναπτυξιακό ρόλο (μη αποκλεισμός, εμπέδωση ασφάλειας πολίτη, ανάπτυξη φαρμακοβιομηχανίας και ιατρικού τουρισμού κλπ);

Γ. Ο Ρόλος της ΕΕ στον κόσμο και τη Μετανάστευση

- Πρέπει η ΕΕ και τα κράτη μέλη να αναλάβουν πιο ενεργό και προληπτικό ρόλο στην αντιμετώπιση παγκόσμιων προκλήσεων όπως είναι το διεθνές εμπόριο και το μεταναστευτικό;
- Ποια η στρατηγική της χώρας στο ζήτημα της υποδοχής και προστασίας των προσφύγων, αλλά και της διαμόρφωσης μιας στρατηγικής συνεργασίας σε χώρες γειτονίας και τις τρίτες χώρες για την ανάπτυξη θεσμών στις χώρες γειτονίας και στις τρίτες χώρες που ενισχύουν την πολυφωνία, την ειρήνευση, την κοινωνική συνοχή;

Δ. Ευρωπαϊκή Δημοκρατία, Αξίες, Δικαιώματα, Κράτος Δικαίου

- Πώς θα μπορούσαν να αποτραπούν στο μέλλον οι φυγόκεντρες τάσεις εντός της Ε.Ε. και η αμφισβήτηση των κοινών αξιών της;
- Υπάρχουν σύγχρονα εργαλεία για την υποστήριξη των δημοκρατικών θεσμών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο; (Οι πολίτες αισθάνονται μακριά από τα κέντρα λήψης αποφάσεων).

Για την Ο.Κ.Ε αποτελεί στρατηγική επιλογή η εμπάθυνση του κοινωνικού διαλόγου σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο και η στενή συνεργασία με τους θεσμικούς φορείς και τους κοινωνικούς εταίρους, με έμφαση στις μεγάλες προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα η ευρωπαϊκή κοινωνία και οικονομία, όπως η κλιματική αλλαγή, οι επιπτώσεις της πανδημίας, η πρόσβαση των πολιτών, των εργαζόμενων και επιχειρήσεων σε ίσες ευκαιρίες και δυνατότητες, ιδιαίτερα στο επίπεδο της ψηφιακής μετάβασης, της ενεργειακής αποδοτικότητας και της μείωσης των ανισοτήτων.

Στην προσπάθεια αυτή, η ενεργός συμμετοχή των μελών της Ο.Κ.Ε., που συναπαρτίζουν την κοινότητα των κοινωνικών εταίρων αποτελεί βασικό συστατικό στοιχείο για την επανεκκίνηση του κοινωνικού διαλόγου και την εμπάθυνση της συλλογικής συμμετοχής και της οικονομικής δημοκρατίας.

Τα συμπεράσματα της εκδήλωσης θα αποτελέσουν τον πυρήνα για την δημοσίευση ενός κειμένου κοινών θέσεων για το μέλλον της Ευρώπης.

ΚΟΙΝΗ ΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΠΕΜΠΤΗ, 4 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2021

Η πανδημική κρίση της Covid-19, οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, η ραγδαία τεχνολογική ανάπτυξη και ο ψηφιακός μετασχηματισμός ανέδειξαν εμφατικά την αναγκαιότητα αναθεώρησης και προσαρμογών σε πολλούς τομείς της δημόσιας σφαίρας σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά και σε επίπεδο κρατών-μελών, τόσο κατά τη διάρκεια της περιόδου που διανύουμε, όσο και πιο μακροπρόθεσμα.

Οι προεκτάσεις όλων των σύγχρονων προκλήσεων είναι ορατές σε όλες τις χώρες της Ευρώπης σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό. Οι επιπτώσεις, όμως, των παραπάνω προκλήσεων, είναι πιο ευδιάκριτες στις χώρες της περιφέρειας, οι οποίες μόλις πρόσφατα εξήλθαν από τη δεκαετή οικονομική κρίση.

Οι επιμέρους κρίσεις, δηλαδή η πανδημική, η κλιματική κρίση αλλά και η προσφυγική κρίση έδωσαν την ευκαιρία στις ευρωπαϊκές κοινωνίες και την ΕΕ να επαναφέρουν στο επίκεντρο τις αξίες της αλληλεγγύης και της συνεργασίας, διαμορφώνοντας ένα κοινό πλαίσιο στρατηγικής για την αντιμετώπιση έκτακτων κρίσεων.

Η πρωτοβουλία για την έναρξη διαλόγου για το Μέλλον της Ευρώπης αποτελεί ένδειξη αναγνώρισης της σημασίας της φωνής των πολιτών και των κοινωνικών φορέων που εκπροσωπούν τους διεθνείς και εθνικούς οργανισμούς κοινωνικού διαλόγου.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η παρέμβαση της ΕΟΚΕ για ένα κοινό ευρωπαϊκό όραμα με θεμέλιους πυλώνες την οικονομική ευημερία των πολιτών, τη βιώσιμη περιβαλλοντική ανάπτυξη και την πολυδεκτική ανοιχτή ευρωπαϊκή κοινωνία, αποτελεί την κοινή βάση διαλόγου και αμοιβαιότητας ευρωπαϊκών και εθνικών θεσμών, με την ενεργό συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών.

Η ΕΟΚΕ είναι πεπεισμένη ότι η Ευρώπη χρειάζεται να ένα νέο αφήγημα με σκοπό να ενισχυθούν ο συ-

ναισθηματικός δεσμός μεταξύ των Βρυξελλών και των Ευρωπαίων πολιτών. Επιθυμεί η Ευρώπη να προσφέρει στους πολίτες της ποιότητα ζωής και ευημερία. Μια Ευρώπη που:

- θα αποτελεί θεματοφύλακα των κοινών θεμελιωδών αξιών.
- θα προάγει σε παγκόσμιο επίπεδο τη βιωσιμότητα, το ελεύθερο και δίκαιο εμπόριο και την πολυμερή συνεργασία.
- θα αποτελεί πρότυπο όσον αφορά το μοντέλο της οικονομικής και κοινωνικής ζωής βασισμένο στο δίκαιο ανταγωνισμό την αλληλεγγύη χωρίς σύνορα.
- θα αποτελεί μοχλό βιώσιμης ευημερία.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση μέσα από τον ανοιχτό διάλογο μπορεί να αναδειχθεί εκ νέου ως κοιτίδα συνεργασίας, αλληλεγγύης, κοινωνικής ευθύνης, οικονομικής δημοκρατίας, πολιτισμού αλλά και διασφάλισης της ειρήνης σε ολόκληρη την περιοχή που περικλείει την ευρωπαϊκή επικράτεια και τις όμορες περιοχές.

Αλλά και σε εθνικό επίπεδο, τα σύγχρονα ζητήματα που απασχολούν την κοινωνία των πολιτών αποτελούν οδηγό για τις κυβερνητικές πολιτικές και τις αποφάσεις που λαμβάνονται σε πλήθος θεμάτων, όπως η κοινωνική πολιτική και οι πολιτικές απασχόλησης, επιχειρηματικότητας και την καινοτομίας, υγείας και αντιμετώπισης της κλιματικής κρίσης, μετανάστευσης κ.α.

Σκοπός της Διάσκεψης είναι να οικοδομήσει μια ανοιχτή διαδικασία, ξεκινώντας από τη βάση της κοινωνίας των πολιτών και να παράξει απτά αποτελέσματα. Προκειμένου να διασφαλιστεί η διαφάνεια κι η λογοδοσία, θα πρέπει να δημιουργηθεί μια ηλεκτρονική βάση αξιολογούμενων αποτελεσμάτων, δίνοντας τη δυνατότητα στους πολίτες να ελέγχουν την πορεία των αιτημάτων τους ενώπιον των Ευρωπαϊκών θεσμών και να αξιολογούν το βαθμό στον οποίο τα μεταρρυθ-

μιστικά μέτρα προέρχονται μέσα από τα πορίσματα της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους. Το ενδεχόμενο μη ανάληψης δράσης σε ορισμένους προτεινόμενους τομείς θα απαιτεί επαρκή αιτιολόγηση.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος συμμετέχει ενεργά στο διάλογο για το μέλλον της Ευρώπης με την εκδήλωση που διοργάνωσε στην Αθήνα στις 4 Νοεμβρίου στο πλαίσιο της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης από τον οποίο προέκυψαν τα ακόλουθα συμπεράσματα:

- Αναγνωρίζεται ότι η ψηφιακή και πράσινη μετάβαση αποτελούν αναντίρρητες προτεραιότητες και καλείται η ΕΕ και οι εθνικές κυβερνήσεις να λάβουν, κατόπιν των αναγκαίων αξιολογήσεων, όλα τα απαραίτητα μέτρα, ώστε η μετάβαση αυτή να είναι συμπεριληπτική και χωρίς αποκλεισμούς για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, να δημιουργεί όρους παραγωγικής ανασυγκρότησης, να διασφαλίζει την κοινωνική συνοχή, να προσφέρει νέες, αναπτυξιακές ευκαιρίες μέσω της ανακατεύθυνσης της έρευνας προς την πρόληψη και να ευνοεί την ανάπτυξη συνεργατικών σχημάτων.
  - ▶ Η ενεργειακή φτώχεια, ο ψηφιακός αναλφαριθμητισμός, το υψηλό κόστος ενέργειας, η έλλειψη κατάλληλων χρηματοδοτικών εργαλείων μετάβασης για τις πάσης φύσεως επιχειρήσεις, και όχι μόνο, διακυβεύουν την ομαλή μετάβαση στη νέα εποχή και πρέπει να αντιμετωπιστούν συγχρονισμένα και αποτελεσματικά.
- Αναγνωρίζεται ότι οι νέες μορφές απασχόλησης δύνανται εν τη απουσία κοινού, σαφούς και προκαθορισμένου νομοθετικού πλαισίου να δημιουργήσουν ανισορροπία στην αγορά εργασίας και αποσταθεροποίηση στην οργάνωση των σχέσεων εργασίας, γεγονός που καθιστά επιβεβλημένη την αναβάθμιση του κοινωνικού διαλόγου και των συλλογικών διαπραγματεύσεων. Απαιτούνται θεσμικές συντονισμένες μεταρρυθμίσεις στο πεδίο της οργάνωσης και εφαρμογής των σύγχρονων μορφών εργασίας, που δεν θα επιτρέπουν την συνύπαρξη εργαζόμενων, επαγγελματιών ή επιχειρήσεων δυο ταχυτήτων.
  - Απαιτούνται διακριτοί μηχανισμοί άμεσης αντιμετώπισης κρίσεων για τα θέματα φυσικών καταστροφών, προσφυγικών κρίσεων, αλλά και έξυπνες στρατηγικές διαχείρισης δημοσιονομικών κρίσεων των κρατών-μελών σε τυχόν περιόδους ύφεσης, με την εξαίρεση των δημοσίων ευρωπαϊκών και εθνικών επενδύσεων από τον υπολογισμό του ελλείμματος στους εθνικούς προϋπολογισμούς των κρατών μελών.
  - Απαιτείται έγκαιρη δράση με τη χρηματοδότηση περιβαλλοντικών και επιδημιολογικών μελετών και προγραμμάτων αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην υγεία, με σκοπό τη διασφάλιση επαρκούς προετοιμασίας για τυχόν επερχόμενες προκλήσεις στον τομέα αυτό και παράλληλη ενδυνάμωση των επιμέρους συστημάτων υγείας των κρατών-μελών με ενσωμάτωση της καινοτομίας και εφαρμογής σύγχρονων μεθόδων
  - Η αντιμετώπιση των ανισοτήτων, τόσο σε οικονομικό, όσο και σε κοινωνικό επίπεδο αποτελούσαν και αποτελούν το συγκριτικό πλεονέκτημα της ΕΕ. Σήμερα ακόμα περισσότερο θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι οι ευπαθείς ομάδες, οι γυναίκες, οι πολύτεκνοι, τα άτομα με αναπηρία, οι νέοι έχουν τις ίδιες ευκαιρίες και δυνατότητες για εργασία, για επιχειρηματική πρωτοβουλία, για κοινωνική προστασία και πρόσβαση στην πληροφόρηση και τους πόρους χρηματοδότησης, καθώς και ότι ο διάλογος για την μέγιστη δυνατή αξιοποίηση εφαρμογής των πολιτικών ισότητας θα βρίσκονται διαρκώς στο προσκήνιο τόσο σε εθνικό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο συνεργασίας με τους ευρωπαϊκούς θεσμούς. Η κοινωνική ένταξη πρέπει να παραμείνει στρατηγικός σκοπός της ΕΕ του μέλλοντος.
  - Ο στόχος της σύγκλισης μεταξύ των κρατών-μελών σε οικονομικό, κοινωνικό και αναπτυξιακό επίπεδο θα πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα της ΕΕ προκειμένου να διατηρεί διαχρονικά την ενότητα και την συμπόρευση των μελών της.
  - Αναγνωρίζεται ότι θα εξακολουθήσει και ίσως

ενταθεί στις επόμενες δεκαετίες το φαινόμενο της μετανάστευσης των πληθυσμών στον πλανήτη με κύριο προορισμό τις ανεπτυγμένες χώρες και την ΕΕ, συνθήκη που οφείλεται είτε σε αναζήτηση ασφάλειας, εργασίας και καλύτερης ποιότητας ζωής των μετακινούμενων πληθυσμών, είτε σε αδυναμία πρόσβασής τους σε φυσικούς πόρους (νερό, ξηρά εδάφη, υψηλές θερμοκρασίες). Οι χώρες που γεωγραφικά δύνανται να αποτελούν πύλες εισόδου πρέπει να υποστηριχτούν με υποδομές και πολιτικές κατανομής και αλληλεγγύης για να αντέξουν το σημαντικό βάρος των προσφυγικών ροών, είτε για να ενσωματώσουν μέρος του πληθυσμού (ανάλογα με τη φέρουσα ικανότητα τους).

- Αναγνωρίζεται η ανάγκη ενδυνάμωσης του ρόλου της ΕΕ στο παγκόσμιο γίγνεσθαι για τη διασφάλιση των όρων καλής γειτονίας και συνεργασίας σύμφωνα με τις επιταγές του διεθνούς δικαίου, με σκοπό την οικονομική πρόοδο και την εδαφική συνεργασία και συνοχή. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να αναληφθούν θεσμικές πρωτοβουλίες συνεργασίας με τρίτες χώρες για να μειωθούν οι εστίες έντασης και να διαμορφωθούν συνθήκες ομαλής γεινίαςσης και οικονομικής και κοινωνικής ζωής.
  - ▶ Χρήσιμο θα είναι η ΕΕ και η χώρα μας να αναλάβουν την πρωτοβουλία για τη διαμόρφωση ενός σχεδίου θεσμικής ενδυνάμωσης των όμορων χωρών που ανήκουν στη Β. Αφρική, τα Μέση Ανατολή, και ενίσχυσης των δεσμών συνεργασίας με τα Δυτικά Βαλκάνια.
- Η εξωτερική πολιτική της ΕΕ δεν θα πρέπει να αφήνει περιθώρια όξυνσης των σχέσεων γειτονίας και αμφισβήτησης των γεωπολιτικών όρων και εθνικής κυριαρχίας, ειδικά στις χώρες της περιφέρειας.
- Οι αξίες της αλληλεγγύης και της συνεργασίας πρέπει να διαφυλαχτούν τόσο ως προς τη διακηρυκτική τους ουσία, όσο και ως προς το περιεχόμενό τους. Ως εκ τούτου, η ΕΕ πρέπει να προετοιμάσει τα κατάλληλα εργαλεία και τις πολιτικές για την συλλογική αντιμετώπιση κάθε επόμενης κρίσης, είτε αυτή είναι οικονομική, είτε περιβαλλοντική,

είτε υγειονομική με σκοπό τη διαχρονική διαφύλαξη της ειρήνης και της ευημερίας της.

- Η διασφάλιση αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, αποτελεί δικλείδα ασφαλείας για κάθε κράτος δικαίου με επίκεντρο τον σεβασμό της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την κοινωνική δικαιοσύνη, την απαγόρευση και καταπολέμηση των διακρίσεων.
- Η διεύρυνση των θεσμών συμμετοχής και οικονομικής δημοκρατίας, ώστε να περιλαμβάνουν, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, την οργανωμένη κοινωνία των πολιτών, των επιχειρήσεων, των νοικοκυριών, των οικονομικών δρώντων εν γένει και η αξιολόγηση των οικονομικών και κοινωνικών και δεικτών για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών, προσαρμοσμένων στις περιφερειακές ιδιαιτερότητες, δύνανται να συμβάλλουν σημαντικά στην μείωση ή/και την απάλειψη των αιτίων δημιουργίας φυγόκεντρων δυνάμεων εντός της ΕΕ.
- Η υγειονομική κρίση κατέστησε σαφές ότι πρόσβαση στην κατάλληλη εκπαίδευση, ο ανοιχτός διαφανής διάλογος για τα επιστημονικά επιτεύγματα, η καθολική πρόσβαση των πολιτών σε αυτά, η έγκαιρη και ασφαλής πληροφόρηση αποτελούν όπλα των πολιτών απέναντι στη μάχη κατά των ψευδών ειδήσεων και του ανορθολογισμού. Η ΕΕ πρέπει συνακόλουθα να δημιουργήσει μηχανισμούς που θα προστατεύει τις κοινωνίες από εκτεταμένα φαινόμενα διακίνησης ψευδών ειδήσεων (fake news) που απειλούν την κοινωνική συνοχή, και εν δυνάμει την υγεία των πληθυσμών.

Είμαστε αισιόδοξοι ότι η Ευρώπη, ωριμότερη πλέον, μέσα από τις κρίσεις που διήλθε φαίνεται, περνώντας από το στάδιο της ορθής διάγνωσης των προβλημάτων και της εφαρμογής κατάλληλων πολιτικών και θεραπεύοντας τα πραγματικά αίτια των φυγόκεντρων τάσεων και του ευρωσκεπτικισμού, να ανανύπτει και να ανακτά το βηματισμό της.

«ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΜΕΤΑΒΑΣΗ»

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

27/6/2022

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.) διοργάνωσε Διεθνές Συνέδριο με θέμα «Κλιματική Κρίση και Κοινωνικός Διάλογος προς τη Βιώσιμη Μετάβαση», τη Δευτέρα 27 Ιουνίου 2022, στην Τεχνόπολη του Δήμου Αθηναίων (Αμφιθέατρο «Μιλτιάδης Έβερτ»).

Χαιρετισμούς κατά την έναρξη του Συνεδρίου απύθναν οι κύριοι Γιάννης Πάιδας, Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε., Γεώργιος Γεωργαντάς, Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Σωκράτης Φάμελλος, Εκπρόσωπος της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, πρώην Αν. Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Μαργαρίτης Σχοινάς, Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Γιώργος Πατούλης, Περιφερειάρχης Αττικής (video), και Δημήτρης Δημητριάδης, Πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Σχέσεων της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής.

Κεντρικός ομιλητής της εκδήλωσης (διαδικτυακά)

ήταν ο καθηγητής κ. Χρήστος Ζερεφός, Γενικός Γραμματέας της Ακαδημίας Αθηνών.

Στην εκδήλωση συμμετείχαν επιφανείς ομιλητές και σύνεδροι από φορείς που συμμετέχουν στην Ολομέλεια της Ο.Κ.Ε., διεθνείς οργανισμούς, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, καθώς και από 29 Οικονομικά και Κοινωνικά Συμβούλια και παρόμοιους θεσμούς της Ασίας, της Αφρικής, της Ευρώπης και της Λατινικής Αμερικής (Άγιος Μαρτίνος, Ακτή Ελεφαντοστού, Αλγερία, Αρούμπα, Βουλγαρία, Γουατεμάλα, Δημοκρατία της Σέρπσκα - Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Ελλάδα, Ιρλανδία - διαδικτυακά, Κίνα - διαδικτυακά, Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, Κορέα, Κουρασάο, Λουξεμβούργο, Μαλί, Μαρόκο, Μαυριτανία, Μονακό, Μπενίν, Μπουρκίνα Φάσο, Ν. Αφρική - διαδικτυακά, Νίγηρας, Ουγγαρία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σερβία, Σουρινάμ, Τσεχία, Χιλή).

Ιστορικό

Η κλιματική αλλαγή, ή διαφορετικά όπως αναφέρεται πρόσφατα στη δημόσια συζήτηση ως κλιματική κρίση, είναι μια σημαντική παγκόσμια πρόκληση που απειλεί την παγκόσμια ανάπτυξη, τη δημόσια υγεία και την κοινωνική ζωή των πολιτών, απαιτώντας βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες δράσεις και συστηματική, (πολυμερής, ευρωπαϊκή, εθνική) συνεργασία για την αντιμετώπισή της.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.) θεωρεί την κλιματική και περιβαλλοντική κρίση ως μια επείγουσα κατάσταση που επιδεινώνει την οικονομική και κοινωνική ευημερία, υπονομεύει το διακηρυκτικό πρόταγμα της βιώσιμης ανάπτυξης και απαιτεί πολλαπλάσιους και αυξανόμενους πόρους για την αποκατάσταση των αρνητικών συνεπειών και ζημιών που προκαλεί στην κοινωνία και την οικονομία.

Ο τομέας της προστασίας του περιβάλλοντος και της πράσινης βιώσιμης ανάπτυξης θεωρείται πρωτίστως συλλογική κοινωνική ευθύνη, εφικτή μόνο μέσω διεθνούς συνεργασίας, εμβάθυνσης της οικονομικής δημοκρατίας και ενός μοντέλου ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς.

Η πράσινη και ενεργειακή μετάβαση, η ανάπτυξη νέων μορφών πράσινης οικονομίας, η πράσινη επιχειρηματικότητα και η βιώσιμη παραγωγή θα είναι μείζονος σημασίας για τις μελλοντικές πολιτικές τόσο σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, όσο και σε επίπεδο επιχειρηματικότητας, καθώς ο «πράσινος μετασχηματισμός» θα αποτελεί τη νέα τεχνολογική και οργανωσιακή κανονικότητα.

Αναφορικά με τον ρόλο της δημόσιας διοίκησης, η διαχείριση της κλιματικής κρίσης απαιτεί επείγουσα, συστηματική και οργανωμένη προσπάθεια και πιο αποτελεσματική προετοιμασία κοινών μηχανισμών κρίσης, σε διεθνές επίπεδο, με τη διαμόρφωση συντονισμένης πολιτικής και δράσεων διαχείρισης κρίσεων, με τη χάρση κατάλληλων μέτρων που θα ισχύουν συλλογικά, άμεσα και προστατευτικά με κεντρικό άξονα την αλληλεγγύη μεταξύ των χωρών.

Το Διεθνές Συνέδριο που διοργανώθηκε από την Ο.Κ.Ε. είχε ως κεντρικό στόχο να συμβάλλει καταλυτικά στον κοινωνικό διάλογο και τη διεθνή ανταλλαγή απόψεων και συστάσεων πολιτικής για το θέμα της κλιματικής κρίσης, η οποία επηρεάζει συστηματικά και δομικά την οικονομική και κοινωνική ζωή.

Στο Διεθνές Συνέδριο τα Μέλη της Ο.Κ.Ε. και οι συμμετέχοντες οργανισμοί κλήθηκαν να συζητήσουν ζητήματα, όπως:

- Ανταποκρίνεται αποτελεσματικά ο σχεδιασμός εθνικών και υπερεθνικών πολιτικών στις σύγχρονες προκλήσεις που θέτει η επιταχυνόμενη κλιματική αλλαγή;
- Έχουν διαμορφωθεί επαρκείς μηχανισμοί διαχείρισης κρίσεων και αλληλεγγύης μεταξύ χωρών και περιφερειών;
- Είναι η βιώσιμη ανάπτυξη μια επιλογή συμβατή με την ανταγωνιστικότητα και την οικονομική δημοκρατία, ειδικά στις χώρες της περιφέρειας;
- Ποιος είναι ο ρόλος των φορέων του κοινωνικού διαλόγου στην αναζήτηση βέλτιστων περιβαλλοντικών πολιτικών για την οικονομία και την κοινωνία;

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΑ, 27 ΙΟΥΝΙΟΥ 2022

Η κλιματική αλλαγή και οι ορατές πλέον επιπτώσεις της έχουν αδιαμφισβήτητα αναδειχθεί σε ένα από τα πιο φλέγοντα και επίκαιρα προβλήματα σε παγκόσμιο επίπεδο, με το ενδιαφέρον της διεθνούς κοινότητας να είναι στραμμένο στον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των προκλήσεων που αυτή έχει φέρει τόσο έντονα στο προσκήνιο.

Το Διεθνές Συνέδριο που διοργάνωσε η Ο.Κ.Ε. κατέγραψε την ευρεία συμμετοχή χωρών και φορέων από τον κόσμο, και παράλληλα ανέδειξε την κοινή ανησυχία για το μέλλον του πλανήτη, αλλά και τη διάθεση συνεργασίας σε διεθνές επίπεδο για την εξεύρεση κοινών και βιώσιμων λύσεων στο πεδίο της κλιματικής αλλαγής, της δίκαιης πράσινης μετάβασης και της βιώσιμης ανάπτυξης.

Είναι ενθαρρυντικό ότι πλήθος εκπροσώπων διεθνών και ευρωπαϊκών οργανισμών και οργάνων αποδέχθηκαν την πρόσκληση της ελληνικής Ο.Κ.Ε. τιμώντας την με τη συμμετοχή τους στο σημερινό Διεθνές Συνέδριο, με ενεργό συμμετοχή στη διατύπωση συγκεκριμένων θέσεων, καλών πρακτικών και προτάσεων. Γεγονός που αποδεικνύει το υψηλό επίπεδο ευαισθητοποίησης των κοινωνιών και των θεσμών κοινωνικού διαλόγου σε όλες τις χώρες, ανεξάρτητα γεωγραφικής ή οικονομικής σφαίρας επιρροής.

Είναι πλέον προφανές ότι χωρίς τη λήψη άμεσων μέτρων και συντεταγμένων πολιτικών κλιματικής προσαρμογής, όπως κατέδειξε η κεντρική παρέμβαση του διακεκριμένου καθηγητή κ. Ζερεφού, οι κίνδυνοι θα βαίνουν αυξανόμενοι, τα θύματα θα πολλαπλασιάζονται και ο πλανήτης θα βρίσκεται σε επικίνδυνη τροχιά κλιματικής ανισορροπίας και μη βιωσιμότητας.

Είναι αξιοσημείωτο ότι το σύνολο των εκπροσώπων των φορέων και των θεσμών που συμμετείχαν συμφώνησαν στην ανάγκη λήψης άμεσων πρωτοβουλιών και δράσεων για την επιβράδυνση των συνεπειών της κλιματικής κρίσης. Παράλληλα, επισήμαναν

τους κινδύνους η κλιματική κρίση, εκτός από τις προφανείς συνέπειες στο οικοσύστημα και την ανθρώπινη δραστηριότητα, να αναπαράγει νέα φαινόμενα κρίσεων (προσφυγικής, ενεργειακής, επισιτιστικής), καθώς οι δυνατότητες του πλανήτη για παραγωγή και καταλωση βαίνουν πλέον πεπερασμένα.

Η Ο.Κ.Ε. ως θεσμοθετημένος εγγυητής του κοινωνικού διαλόγου στην Ελλάδα, ανέλαβε την πρωτοβουλία διοργάνωσης του Διεθνούς αυτού Συνεδρίου για την Κλιματική Αλλαγή στην Αθήνα, με σκοπό την εμβάθυνση και ανάδειξη των κοινών σε παγκόσμιο επίπεδο προβληματισμών και προεκτάσεων σχετικά με αυτήν.

Η αξία και η χρησιμότητά του κοινωνικού διαλόγου για την κλιματική κρίση, άρχισε να αναδεικνύεται ακόμα περισσότερο κατά το τελευταίο διάστημα, παράλληλα με την ενεργειακή κρίση. Καθώς τα προγράμματα πράσινης μετάβασης και οι πρωτοβουλίες σε διεθνές επίπεδο παραμένουν ακόμη σε επίπεδο διακηρύξεων, ενώ πολυπληθή τμήματα της κοινωνίας υφίστανται τις συνέπειες της κλιματικής κρίσης, είναι σαφές ότι απαιτείται ταχύτητα αναπροσανατολισμός και επικέντρωση των πολιτικών στους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης και της δίκαιης πράσινης μετάβασης.

Σκοπός της παρούσας εκδήλωσης αποτέλεσε αναμφίβολα, ο εντοπισμός των υφιστάμενων προκλήσεων και η διατύπωση, μέσω ενός ανοικτού διαύλου επικοινωνίας σε διεθνές επίπεδο, προτάσεων για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, και των συνεπειών από τις πολιτικές προσαρμογής. Ενόψει αυτού, στο πλαίσιο του Διεθνούς Συνεδρίου της Ο.Κ.Ε. για την Κλιματική Αλλαγή που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα στις 27 Ιουνίου 2022 έχουν προκύψει τα ακόλουθα συμπεράσματα:

Αναγνωρίζεται ότι χωρίς την άμεση απόκριση στις προκλήσεις που θέτει η κλιματική αλλαγή, θα αναπαράγεται ένα φαινόμενο επάλληλων και συνδεδεμένων κρίσεων στο επίπεδο της μετανάστευσης, της ενέργειας, της απασχόλησης (ιδιαίτερα όσων εργάζονται σε

επισηφαλείς θέσεις), ακόμη και στο πεδίο της παραγωγής τροφίμων.

Αναγνωρίζεται ότι είναι απαραίτητη η λήψη μέτρων για την κατά το δυνατόν μεγαλύτερη συμμετοχή των πολιτών και των κοινωνικών φορέων στη λήψη των αποφάσεων και τη διεύρυνση της δημόσιας διαβούλευσης σε κρίσιμα ζητήματα όπως η κλιματική αλλαγή, με σκοπό την εμπέδωση της ειρήνης, της ευημερίας, της οικονομικής και κοινωνικής σταθερότητας, της συνεργασίας σε πολιτισμικό, πολιτικό και οικονομικό τομέα και γνώμονα την αρχή της ισότητας και ένα δίκαιο όραμα κοινής συμβίωσης.

Αναγνωρίζεται ότι η διπλωματική επίλυση περιφερειακών συγκρούσεων, με βάση τις αξίες της δημοκρατίας και της αμοιβαιότητας, οδηγεί σε λιγότερη αβεβαιότητα για την ειρηνική συνύπαρξη των λαών, αλλά και τη συνύπαρξη του ανθρώπου με το περιβάλλον.

Απαιτείται η υιοθέτηση κοινά αποδεκτών πολιτικών για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και της προσαρμοστικής ικανότητας όλων των χωρών έναντι των κινδύνων και των φυσικών καταστροφών που απορρέουν από την κλιματική αλλαγή (με ειδικές προβλέψεις για τις αναπτυσσόμενες και των λιγότερο αναπτυγμένες χώρες), καθώς και δράσεων για τη διασφάλιση βιώσιμης ενέργειας, τη μείωση του περιβαλλοντικού αντικτύπου των πόλεων και την προώθηση βιώσιμων προτύπων παραγωγής και κατανάλωσης, σύμφωνα και με τις προβλέψεις των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης του ΟΗΕ.

Η αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης υπαγορεύει σημαντική αναδιάρθρωση του μοντέλου οικονομικής ευημερίας, καθώς και των παραγωγικών και ενεργειακών προτύπων με τη διαμόρφωση μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων πολιτικών με έμφαση στη βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος και την αποτροπή ανισοτήτων ενόψει της μετάβασης στο νέο σύστημα κλιματικής προσαρμογής.

Η δε πράσινη μετάβαση θα πρέπει να πραγματοποιηθεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να μην καταλείπει περιθώρια αποκλεισμού ή διακρίσεων στο πλαίσιο πολιτών, νοικοκυριών και επιχειρήσεων, να δημιουργεί όρους παραγωγικής ανασυγκρότησης, να διασφαλίζει την κοινωνι-

κή συνοχή, να προσφέρει νέες, αναπτυξιακές ευκαιρίες. Στο πλαίσιο αυτό είναι επιβεβλημένο να σχεδιαστούν και να πραγματοποιηθούν δράσεις σε ζητήματα μετριασμού που σχετίζονται με: α) τη ρύθμιση της αγοράς ενέργειας, β) τη διευκόλυνση της κινητικότητας, γ) την ποιότητα, επάρκεια και ασφάλεια τροφίμων, δ) την προσαρμογή των καταναλωτικών προτύπων και ε) την προώθηση νέων χρηματοοικονομικών προϊόντων με τέτοιο τρόπο που να επιτρέπεται, στους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τα κράτη να μειώσουν τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής με ταυτόχρονη εξοικονόμηση πόρων.

Απαιτείται τα μέτρα και οι πολιτικές που θα υιοθετηθούν να δημιουργούν τα εκέγγυα για μια πράσινη μετάβαση δίκαιη και συμπεριληπτική, με γνώμονα παράλληλα και την προστασία των ευάλωτων ομάδων. Θα πρέπει να ενθαρρύνουν την ανταγωνιστικότητα και το επιχειρείν με ίσους όρους κλιματικού κόστους, λαμβάνοντας υπόψη και τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, να καθιστούν εφικτή μια ουδέτερη κλιματικά πρωτογενή δραστηριότητα με την πρόβλεψη καλών πράσινων πρακτικών, ενώ σε οικονομικό επίπεδο το χρηματοπιστωτικό σύστημα θα πρέπει, αντιμετωπίζοντας στο πλαίσιο αυτό τον αναπροσανατολισμό των πόρων χρηματοδότησης, να είναι σε θέση να στηρίζει εφεξής επενδύσεις πιο κοινωνικά και περιβαλλοντικά βιώσιμες. Αντίστοιχα σημαντική κρίνεται επίσης, η δημιουργία θεσμικού πλαισίου, ο σχεδιασμός και πολιτικών, δράσεων και εργαλείων για τη διασφάλιση ορθής και δίκαιης ενεργειακής μετάβασης και την επίτευξη κλιματική ουδετερότητα σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

Τα παραπάνω συμπεράσματα αποτελούν μια ενδεικτική μόνο σταχυολόγηση προτάσεων και παρατηρήσεων κι ένα απολύτως γενικό πλαίσιο κατευθύνσεων, που αποτελούν, όμως, την πεμπτουσία του κοινωνικού διαλόγου, όπως υποδειγματικά πραγματοποιήθηκε σε ένα ευρύτατο μάλιστα διεθνές φάσμα. Ελπίζουμε η σημερινή συνάντησή μας και τα αποτελέσματα των εργασιών μας να αποτελέσει επιπλέον κίνητρο για την ενδυνάμωση του ρόλου του κοινωνικού διαλόγου και να είναι η απαρχή μόνο για μια παγκόσμια συνεργασία με κοινό σκοπό την ενιαία αντιμετώπιση κινδύνων, όπως η κλιματική κρίση.

«ΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ ΩΣ ΚΙΝΗΤΗΡΙΑ ΔΥΝΑΜΗ ΓΙΑ ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ»

ΣΥΝΟΔΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ 2023

20/3/2023

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.) διοργάνωσε τη Σύνοδο Κοινωνικού Διαλόγου των Οικονομικών και Κοινωνικών Συμβουλίων και παρόμοιων θεσμών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης τη Δευτέρα, 20 Μαρτίου 2023, στη Θεσσαλονίκη (Μέγαρο Μουσικής).

Χαιρετισμούς κατά την έναρξη της εκδήλωσης απύθνηταν οι κύριοι Γιάννης Πάιδας, Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε., Χρήστος Σταϊκούρας, Υπουργός Οικονομικών, Σταύρος Καλαφάτης, Υφυπουργός Εσωτερικών, Αρμόδιος για θέματα Μακεδονίας-Θράκης, Μαργαρίτης Σχοινάς, Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Α.Ε. Lachezara Stoenia, Πρόεδρος του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου των Ηνωμένων Εθνών (βιντεοσκοπημένο μή-

νυμα), οι κύριοι Ιωάννης Αμανατίδης, Βουλευτής (ΣΥΡΙΖΑ), πρώην Υφυπουργός Εξωτερικών, Απόστολος Πάνας, Βουλευτής (ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής) και Κωνσταντίνος Ζέρβας, Δήμαρχος Θεσσαλονίκης.

Στο πέρας των εργασιών της Συνόδου παρουσιάστηκαν τα συμπεράσματά της από τον κ. Κωνσταντίνο Γκιουλέκα, Βουλευτή (ΝΔ) και Πρόεδρο της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων.

Στην εκδήλωση συμμετείχαν επιφανείς ομιλητές και σύνεδροι από Οικονομικά και Κοινωνικά Συμβούλια και παρόμοιους θεσμούς της Νοτιοανατολικής Ευρώπης, από φορείς που συμμετέχουν στην Ολομέλεια της Ο.Κ.Ε., από διεθνείς οργανισμούς, καθώς και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

Η ενδυνάμωση της πολυμέρειας και της συνεργασίας, τόσο σε παγκόσμιο, όσο και σε περιφερειακό επίπεδο το επόμενο διάστημα, θα χρειαστεί την εποικοδομητική συνεργασία μεταξύ των «ζωντανών δυνάμεων» της κοινωνίας για την αντιμετώπιση μεγάλων προκλήσεων όπως η κλιματική και ενεργειακή κρίση, η επίτευξη των στόχων της Ατζέντας 2030 του ΟΗΕ και η ειρηνική συνύπαρξη. Οι θεσμοί Κοινωνικού Διαλόγου καλούνται να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στον καθορισμό των προτεραιοτήτων για την εξεύρεση βιώσιμων λύσεων, οι οποίες θα διαμορφώσουν ένα μέλλον χωρίς αποκλεισμούς.

Τα Οικονομικά και Κοινωνικά Συμβούλια των χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης που είναι Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των χωρών που είναι υποψήφιες προς ένταξη, συναντήθηκαν στη Θεσσαλονίκη για να ανταλλάξουν απόψεις, να διερευνήσουν επιλογές και να επιλέξουν λύσεις για ζητήματα που ταλανίζουν τις κοινωνίες τους.

Στο τέλος της Συνόδου, τα συμπεράσματά της έλαβαν τη μορφή Κοινής Δήλωσης.

Ιστορικό

Το τελευταίο διάστημα η περιφέρεια της ΝΑ Ευρώπης και των Βαλκανίων ιδιαίτερα, κερδίζει ολοένα και περισσότερο το ενδιαφέρον της διεθνούς κοινότητας και των θεσμικών οικονομικών παραγόντων τόσο για τη γεωπολιτική της σημασία, όσο και για τις επενδυτικές ευκαιρίες που παρέχει στους τομείς ανάπτυξης δικτύων, εμπορίου και ενεργειακής συνεργασίας

Το στρατηγικό γεωγραφικό πλεονέκτημα της περιοχής συνδέεται με την ανάπτυξη δικτύων ενέργειας και κόμβων διαμετακόμισης, το εμπόριο, την αξιοποίηση τουριστικών και φυσικών πόρων. Ασφαλώς μαζί με την προώθηση της στρατηγικής συνεργασίας στους τομείς ενέργειας, υποδομών και διασύνδεσης, θεωρείται αντίστοιχα σημαντική η ανάπτυξη συνεργιών στο πεδίο των επενδύσεων, των επιχειρήσεων, της γνώσης, της καινοτομίας και της αμοιβαιότητας. Μέχρι πρόσφατα, το μικρό μέγεθος και η περιορισμένη διεθνής ισχύ των περισσότερων

κρατών είχε αντανάκλαση στο ευρύτερο διεθνή καταμερισμό εργασίας και στην περιορισμένη επιρροή στις διεθνείς λήψεις αποφάσεων. Σήμερα, οι δυνατότητες οικονομικής και πολιτικής συνεργασίας που παρουσιάζονται είναι σημαντικές και αυτή η πολύπαθη περιφέρεια γωνιά της Ευρώπης πρέπει να αξιοποιήσει τις ευκαιρίες που προκύπτουν στην τρέχουσα συγκυρία.

Σε συνέχεια των τελευταίων πρωτοβουλιών εξωστρέφειας που έχει αναλάβει η Ο.Κ.Ε. Ελλάδα για την ανάπτυξη θεσμικής συνεργασίας με ομόλογους εταίρους και την εμπέδωση της οικονομικής, περιφερειακής και κοινωνικής συνεργασίας με τις γείτονες περιοχές, πραγματοποίησε στις 20 Μαρτίου 2023, στη Θεσσαλονίκη, εκδήλωση για τις νέες προκλήσεις στην Νοτιοανατολική Ευρώπη, στην οποία συμμετείχαν δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς, κοινωνικοί εταίροι, εκπρόσωποι κρατών και της κοινωνίας των πολιτών από τα κράτη μέλη.

Η ενίσχυση και εμπέδωση δεσμών συνεργασίας με τις γειτονικές χώρες αποτελεί αναμφίβολα σημαντικό συστατικό στοιχείο του στρατηγικού στόχου της κοινής αναπτυξιακής πορείας και συνεργασίας στην περιοχή.

Στο πλαίσιο της παραπάνω ατζέντας, η Ο.Κ.Ε. Ελλάδα έχει διαμορφώσει ειδικές διακριτές θεματικές ενότητες διαβούλευσης και διαλόγου που θα απασχολήσουν το συνέδριο και τους ομόλογους φορείς και εταίρους, με άξονα την ενδυνάμωση της συνεργασίας των οικονομικών και κοινωνικών επιτροπών και την αντιμετώπιση νέων προκλήσεων που εμφανίζονται στα Βαλκάνια και τη ΝΑ Ευρώπη (ενεργειακή κρίση, οικονομική συνεργασία στον τομέα ενέργειας, θεσμική και περιφερειακή ολοκλήρωση).

ΚΟΙΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

ΔΕΥΤΕΡΑ, 20 ΜΑΡΤΙΟΥ 2023

Η Σύνοδος Κοινωνικού Διαλόγου με θέμα «Νέες προκλήσεις στην πορεία της περιφερειακής ενσωμάτωσης της Νοτιοανατολικής Ευρώπης- Τα Οικονομικά και Κοινωνικά Συμβούλια ως κινητήριος δύναμη για βιώσιμες επιλογές» που διοργανώθηκε από την Ο.Κ.Ε. Ελλάδος και πραγματοποιήθηκε στις 20 Μαρτίου 2023 στο Μέγαρο Μουσικής Θεσσαλονίκης, με τη συμμετοχή πληθώρας εκπροσώπων των κοινωνικών εταίρων, της πολιτείας, των ευρωπαϊκών και διεθνών οργανισμών και της επιστημονικής κοινότητας από τις χώρες της ΝΑ Ευρώπης, αποτελεί μια σημαντική πρωτοβουλία που θα μπορούσε να λειτουργήσει ως οδηγός στην κατεύθυνση της εμβάθυνσης της ευρωπαϊκής συνεργασίας και της ανάπτυξης θεσμών κοινωνικού διαλόγου στις χώρες που βρίσκονται στο νοτιοανατολικό τμήμα της Ευρώπης.

Η διεθνής και η ευρωπαϊκή κοινότητα βρίσκονται το τελευταίο διάστημα στο μεταίχμιο σημαντικών προκλήσεων, αποτέλεσμα των συσσωρευμένων κρίσεων που ενέσκησαν την τελευταία δεκαετία. Οι χώρες της ΝΑ Ευρώπης ιδιαίτερα, ήρθαν διαδοχικά και πρωτογενώς αντιμέτωπες με τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης της δεκαετίας του 2010, γεγονός που επέδρασε επιβραδυντικά στις προοπτικές θεσμικής ολοκλήρωσης και εμβάθυνσης των θεσμών κοινωνικού διαλόγου. Στη συνέχεια κλήθηκαν να διαχειριστούν την προσφυγική κρίση και τον μεγάλο όγκο προσφυγικών ροών από εμπόλεμες περιοχές, ενώ στο τέλος της δεκαετίας του 2020, ο συνδυασμός της πανδημικής κρίσης και της κλιματικής αλλαγής οδήγησαν σε μείζονες αναδιρθρώσεις και μετασχηματισμούς στα μοντέλα οργάνωσης της οικονομικής και κοινωνικής ζωής.

Σήμερα, μαζί με τα παραπάνω, η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη καλούνται να συμβάλλουν αποφασιστικά στη διαδικασία ειρήνευσης και οριστικού τερματισμού της παρατεταμένης πολεμικής σύγκρουσης στην Ουκρανία, σύμφωνα με τις επιταγές του διεθνούς δίκαιου και σε πλαίσιο σεβασμού των συνόρων.

Η τρέχουσα κρίση πληθωρισμού, που συνυπάρχει με την ενεργειακή κρίση διαμορφώνει ένα νέο πλαίσιο προτεραιοτήτων στην ΕΕ που επηρεάζει τις πολιτικές πράσινης και ψηφιακής μετάβασης, μεταβάλλει το πλαίσιο υποστήριξης των επιχειρήσεων και των ευάλωτων νοικοκυριών, αλλά ταυτόχρονα μεταθέτει κρίσιμες αποφάσεις για το μέλλον.

Οι εργασίες της Συνόδου κατέδειξαν την ανάγκη η ΝΑ Ευρώπη, που αποτελεί τον φυσικό και ιστορικό κόμβο επικοινωνίας μεταξύ Ανατολής και Δύσης, να καταστεί συνδεδεμένος κρίκος και εγγυητής της ασφάλειας, της συνεργασίας και της διαμεσολάβησης σε πολλαπλά επίπεδα που αφορούν την Ευρωπαϊκή Κοινή Πολιτική και Αγορά. Η ΝΑ Ευρώπη καλείται να αξιοποιήσει τα διαχρονικά γεωπολιτικά και στρατηγικά πλεονεκτήματά της, προκειμένου να αναδείξει τη σημασία της οικονομικής συνεργασίας, της αλληλεγγύης, της βιώσιμης ανάπτυξης και της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης εν γένει. Ιδιαίτερα σημαντικές είναι οι εξελίξεις στον τομέα ενέργειας, στον οποίο απαιτούνται συντονισμένες πολιτικές για την διασφάλιση της επάρκειας, της παραγωγής, της αξιοποίησης των υφιστάμενων ενεργειακών φυσικών πόρων, της δίκαιης πράσινης μετάβασης, της περιφερειακής ανάπτυξης και της τεχνολογικής αναβάθμισης.

Η ανάπτυξη εργαλείων και θεσμών για την εμβάθυνση του κοινωνικού διαλόγου, η καθιέρωση μηχανισμών επικοινωνίας και η ανταλλαγή καλών πρακτικών αποτελούν αναμφίβολα συστατικά στοιχεία της δράσης των Οικονομικών και Κοινωνικών Συμβουλίων προς επίτευξη του στρατηγικού στόχου της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και της σύγκλισης των χωρών της ΝΑ Ευρώπης, όπως περιγράφεται στις διακηρυγμένες πολιτικές της ΕΕ.

Η ανάληψη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή της πρωτοβουλίας για την έναρξη προενταξιακού διαλόγου με τα κράτη των Δυτικών Βαλκανίων, αλλά και ο σταθερός προσανατολισμός των Οικονομικών και Κοινωνι-

κών Επιτροπών και Συμβουλίων για την προώθηση της συνεργασίας στην ευρωπαϊκή περιφέρεια έχουν δημιουργήσει τους όρους για την ανάληψη μιας ολοκληρωμένης και συγκροτημένης πολιτικής για τη ΝΑ Ευρώπη. Η συγκυρία είναι ιδιαίτερα ευνοϊκή για τη ΝΑ Ευρώπη, καθώς μετά από καιρό έχουν διαμορφωθεί προϋποθέσεις ευρύτερων συναινέσεων και συνεργασιών, ενώ φαίνεται ότι υφίσταται μια ισχυρή παραγωγική και αναπτυξιακή δυναμική σε κρίσιμους τομείς όπως είναι η ενέργεια, οι υποδομές και τα δίκτυα, το περιβάλλον, ο τουρισμός, το εμπόριο. Ασφαλώς, μαζί με την προώθηση της στρατηγικής συνεργασίας στους τομείς ενέργειας, υποδομών και δικτύων, θεωρείται αντίστοιχα σημαντική η ανάπτυξη συνεργιών στο πεδίο των επενδύσεων, των επιχειρήσεων, της γνώσης, της καινοτομίας και της αμοιβαιότητας. Άλλωστε, ο τομέας της ενέργειας και της ενεργειακής συνεργασίας άπτεται σχεδόν του συνόλου της οικονομικής και επενδυτικής δραστηριότητας, αποτελώντας κλειδί στον αναπτυξιακό προσανατολισμό της περιφέρειας.

Αναλυτικότερα, τα κύρια συμπεράσματα και προτάσεις πολιτικής που προέκυψαν κατά τη διάρκεια της Συνόδου Κοινωνικού Διαλόγου στη Θεσσαλονίκη εστιάζουν στα εξής:

- Αναγνωρίζεται η σημασία της ΝΑ Ευρώπης ως μιας σύγχρονης περιφέρειας οικονομικής και τοπικής ανάπτυξης και ο ρόλος της ως επενδυτικού και εμπορικού κόμβου με έμφαση στις επενδύσεις στους τομείς ενέργειας, δικτύων και υποδομών.
- Αξιολογείται θετικά ο αναπροσανατολισμός της στοχοθεσίας του Ταμείου Ανθεκτικότητας και Ανάκαμψης σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ώστε να οδηγηθούμε σε περισσότερο συμπεριληπτικές πολιτικές για τη βιώσιμη ανάπτυξη, την ενεργειακή ασφάλεια και την κοινωνική ευημερία.
- Κρίνεται απαραίτητη η εντατικότερη αξιοποίηση των υφιστάμενων εργαλείων και πολιτικών για την κοινή αντιμετώπιση των κλιματικών και περιβαλλοντικών προκλήσεων, με καθιέρωση εναρμονισμένων και αποτελεσματικών μηχανισμών πολιτικής προστασίας και αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών.

- Τα Οικονομικά και Κοινωνικά Συμβούλια εξέφρασαν την κοινή θέση για την επίτευξη ενός ελάχιστου επιπέδου ενεργειακής αυτονομίας, γεγονός που υπηρετεί τους στόχους της επάρκειας και της άμβλυνσης της ενεργειακής φτώχειας.
- Αναγνωρίζεται η ανάγκη ενδυνάμωσης και ανάδειξης του ρόλου του θεσμοθετημένου κοινωνικού διαλόγου σε εθνικό, διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Επισημαίνεται η ανάγκη θεσμικής αναβάθμισης των κοινωνικών φορέων που εκπροσωπούν τον κοινωνικό διάλογο και υποστηρίζεται η διαθεσμική συνεργασία σε ευρωπαϊκό, εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο.
- Τονίζεται η αναβάθμιση της οικονομικής, πολιτιστικής και θεσμικής συνεργασίας μεταξύ κρατών της ΝΑ Ευρώπης, με δράσεις και πρωτοβουλίες διαλόγου που θα υπηρετούν τους στόχους της εμπέδωσης της ασφάλειας, της εποικοδομητικής συνεργασίας και της ειρηνικής συνύπαρξης.

Οι ευρωπαϊκοί θεσμοί ενθαρρύνονται να εκπονήσουν ειδικά προγράμματα, τα οποία θα παρέχουν στις χώρες της ΝΑ Ευρώπης και των Βαλκανίων τη δυνατότητα ταχύτερης κοινωνικής και οικονομικής σύγκλισης. Οι κοινωνικοί εταίροι και οι λοιπές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε εθνικό επίπεδο, πρέπει να συμμετέχουν ουσιαστικά στη διαδικασία ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Για την ικανοποίηση των παραπάνω σκοπών είναι απαραίτητη η εξασφάλιση χρηματοδοτικών πόρων και εργαλείων για την προώθηση κοινωνικών και επενδυτικών προγραμμάτων για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, την πρόσβαση σε προσιτή ενέργεια και την οικονομικότερη κατανάλωση στο πλαίσιο της Ατζέντας ΣΒΑ 2030. Είναι αναγκαίο να ενισχυθούν οι δυνατότητες συνεργασίας μεταξύ των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών μέσω της παροχής τεχνικής και οικονομικής βοήθειας, κυρίως με τη διευκόλυνση της πρόσβασής τους σε ευρωπαϊκές και εθνικές πηγές χρηματοδότησης (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, ΕΤΑΑ, κ.λπ.). Στο ίδιο πλαίσιο και σε συνέχεια της ευρωπαϊκής στρα-

τηγικής για την ατζέντα της επόμενης δεκαετίας, είναι εξίσου σημαντικό να ενισχυθούν οι δεσμοί συνεργασίας με οργανισμούς και φορείς που υπηρετούν το στόχο της θεσμικής ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου, των Βαλκανίων και της ΝΑ Ευρώπης (όπως για παράδειγμα η Ένωση για τη Μεσόγειο UfM, ή άλλοι αντίστοιχοι φορείς).

Τα παραπάνω πορίσματα αποτελούν ένα ενδεικτικό περίγραμμα των πιο σημαντικών τοποθετήσεων και προτάσεων που κατατέθηκαν από το σύνολο των συμμετεχόντων στο πλαίσιο της Συνόδου φορέων.

Εκτιμούμε, ότι η ευρωπαϊκή Σύνοδος της Θεσσαλονίκης μπορεί να αποτελέσει την αφετηρία για την εμβάθυνση και την ενδυνάμωση του κοινωνικού διαλόγου σε περιφερειακό και θεσμικό επίπεδο στην ΝΑ Ευρώπη. Θεμελιακός σκοπός αποτελεί η διεθνής συνεργασία για την συντονισμένη και ενιαία αντιμετώπιση των τρεχουσών και μελλοντικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η κοινωνία των πολιτών και οι χώρες της περιφέρειας, με έμφαση στους τομείς ενέργειας και βιώσιμης ανάπτυξης.

«Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΘΕΣΜΩΝ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ»

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΤΩΝ ΔΟΕ, AICESIS ΚΑΙ Ο.Κ.Ε. ΕΛΛΑΔΟΣ

23-24/11/2023

Η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ), η Διεθνής Ένωση Οικονομικών και Κοινωνικών Συμβουλίων και Παρόμοιων Θεσμών (AICESIS), σε συνεργασία με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.), συνδιοργάνωσαν Διεθνές Συνέδριο με θέμα: «Ο ρόλος του κοινωνικού διαλόγου και των θεσμών του στην καταπολέμηση των ανισοτήτων στον κόσμο της εργασίας», στις 23 και 24 Νοεμβρίου 2023, στην Αθήνα.

Χαιρετισμούς κατά την έναρξη του Συνεδρίου απήθυσαν οι κύριοι Γιάννης Πάιδας, Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε., Gilbert Houngbo, Γενικός Διευθυντής της ΔΟΕ (video), John H. Jacobs, Πρόεδρος της AICESIS, και Άδωνις Γεωργιάδης, Εκπρόσωπος του Πρωθυπουργού της Ελλάδας και Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Στην εκδήλωση συμμετείχαν κοινωνικοί εταίροι και μέλη Οικονομικών και Κοινωνικών Συμβουλίων (ΟΚΣ) και παρόμοιων θεσμών από σαράντα (40) χώρες της Ασίας, της Αφρικής, της Ευρώπης και της Λατινικής Αμερικής, εκπρόσωποι διεθνών οργανισμών (AICESIS, ILO,

IOE, ITUC OECD, UNCTAD, UN DESA, World Economic Forum), καθώς και της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνική Επιτροπής (ΕΟΚΕ).

Στη διάρκεια των εργασιών του Συνεδρίου συζητήθηκαν ζητήματα όπως η καταπολέμηση των ανισοτήτων στον κόσμο της εργασίας, η οποία αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την κοινωνική δικαιοσύνη και την αξιοπρεπή εργασία για όλους. Παρουσιάστηκαν οι απόψεις διεθνών και περιφερειακών οργανισμών σχετικά με την πρόκληση των ανισοτήτων στον κόσμο της εργασίας και τα μέτρα που απαιτούνται για την αντιμετώπισή της. Κατατέθηκαν εθνικές εμπειρίες για το ρόλο του κοινωνικού διαλόγου και των θεσμών του στην αντιμετώπιση των ανισοτήτων στον κόσμο της εργασίας και θα συζητηθούν προτάσεις για την ενίσχυση αυτού του ρόλου στην προώθηση της ισότητας. Τέλος, παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα της σχετικής παγκόσμιας έρευνας των ΔΟΕ και AICESIS.

Το Συνέδριο ολοκλήρωσε τις εργασίες του με την υιοθέτηση Κοινής Δήλωσης («Δήλωση των Αθηνών»).

ΔΗΛΩΣΗ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, 24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2023

Όλοι εμείς, οι εκπρόσωποι των Οικονομικών και Κοινωνικών Συμβουλίων και Παρόμοιων Θεσμών που συμμετέχουμε στο διεθνές συνέδριο που διοργανώνεται από τη Διεθνή Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ) και τη Διεθνή Ένωση των Οικονομικών και Κοινωνικών Συμβουλίων και Παρόμοιων Θεσμών (AICESIS) και φιλοξενείται από την Ο.Κ.Ε. Ελλάδα στην Αθήνα στις 23 και 24 Νοεμβρίου 2023 με θέμα «Ο ρόλος του κοινωνικού διαλόγου και των θεσμών του στην καταπολέμηση των ανισοτήτων στον κόσμο της εργασίας»:

Κάνοντας μνεία στο Καταστατικό της ΔΟΕ στο οποίο ορίζεται ότι η παγκόσμια και μακροχρόνια ειρήνη μπορεί να εδραιωθεί μόνο όταν είναι βασισμένη στην κοινωνική δικαιοσύνη,

Λαμβάνοντας υπόψη ότι τα Οικονομικά και Κοινωνικά Συμβούλια και οι Παρόμοιοι Θεσμοί λειτουργούν συμβουλευτικά, και υποβάλλουν προτάσεις προς τις κυβερνήσεις ή/ και τα νομοθετικά σώματα σε ζητήματα οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής,

Έχοντας την πεποίθηση ότι υψηλά και εμμένοντα επίπεδα ανισοτήτων εντός και μεταξύ των χωρών είναι ασύμβατα με την επιδίωξη της κοινωνικής δικαιοσύνης και αποτελούν απειλή για την επίτευξη των 17 Στόχων για την Βιώσιμη Ανάπτυξη που περιλαμβάνονται στην Ατζέντα για την Βιώσιμη Ανάπτυξη του 2030,

Έχοντας, επίσης, την πεποίθηση ότι οι ανισότητες στον κόσμο της εργασίας προέρχονται από μια πληθώρα αλληλένδετων και αλληλοεπηρεαζόμενων διαρθρωτικών και συστημικών αιτιών και από την αλληλεπίδραση μακροοικονομικών, εμπορικών, επενδυτικών, εργασιακών και κοινωνικών πολιτικών και πολιτικών και πρακτικών εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης,

Αναγνωρίζοντας ότι κάποιες ανισότητες προκύπτουν πολύ πριν την είσοδο των ατόμων στον κόσμο της εργασίας, ενώ άλλες μπορεί να αποτελούν απότοκο της ανεργίας, της αποχής από την εκπαίδευση και

την κατάρτιση για μακρά χρονικά διαστήματα και ότι η αντιμετώπιση τους, επίσης, μέσω στοχευμένων κοινωνικών παρεμβάσεων, αποτελεί κλειδί στην μείωση των ανισοτήτων στην αγορά εργασίας και όχι μόνο,

Αναγνωρίζοντας ότι οι παράγοντες που συμβάλλουν στις ανισότητες ποικίλουν και μπορεί να συμπεριλαμβάνονται σε αυτούς τα εισοδηματικά χάσματα, η φτώχεια, η ύπαρξη του άτυπου τομέα της οικονομίας, η διαρθρωτική ανεργία, η απουσία δημοσιονομικών περιθωρίων για κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη, οι αναπτυξιακές αποκλίσεις/ τα αναπτυξιακά χάσματα, τα ζητήματα διακυβέρνησης και λογοδοσίας τόσο σε παγκόσμιο όσο και σε εθνικό επίπεδο, η αδυναμία προστασίας των εργασιακών δικαιωμάτων, η έλλειψη ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για βιώσιμο επιχειρείν και η απουσία ενός καθολικού συστήματος κοινωνικής προστασίας, και

Κάνοντας μνεία στην υιοθέτηση των συμπερασμάτων σχετικά με τις ανισότητες στον κόσμο της εργασίας από τη Διεθνή Διάσκεψη Εργασίας του 2021 και στην ενθάρρυνση από μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου της ΔΟΕ το 2022 για μια πλήρη και ολοκληρωμένη στρατηγική της ΔΟΕ για την μείωση και την αποτροπή των ανισοτήτων στον κόσμο της εργασίας.

Υπό το πρίσμα των προαναφερθέντων όλοι εμείς που εκπροσωπούμε τα Οικονομικά και Κοινωνικά Συμβούλια και τους Παρόμοιους Θεσμούς δεσμευόμαστε να επιδιώκουμε να ενισχύσουμε περαιτέρω τη συμβολή μας. Στοχεύουμε να το πετύχουμε μέσω συμπεριληπτικού και αποτελεσματικού κοινωνικού διαλόγου σε θεσμικό επίπεδο δίνοντας έμφαση στην ανάπτυξη και την υλοποίηση πολιτικών. Αυτές οι πολιτικές αποσκοπούν στη μείωση και την καταπολέμηση των ανισοτήτων στον κόσμο της εργασίας, εξασφαλίζοντας την πλήρη ανταπόκρισή τους στις εθνικές ανάγκες και προτεραιότητες και την έδρασή τους στην τριμερή συναίνεση.

Προτείνουμε να ενισχύσουμε τη δράση μας για την καταπολέμηση των ανισοτήτων:

- Εντοπίζοντας και αναζητώντας ευκαιρίες για τη βελτίωση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τις προκλήσεις και τις συνέπειες των ανισοτήτων στον κόσμο της εργασίας, την προώθηση ίσων ευκαιριών, καθώς την διαμόρφωση συνεργασιών σε εθνικό, περιφερειακό και πολυμερές επίπεδο για τη συντονισμένη και αποτελεσματική δράση με σκοπό την άμβλυση και την αποτροπή των ανισοτήτων
- Ενσωματώνοντας το πρόβλημα των ανισοτήτων και των τρόπων για την άμβλυση και την αποτροπή τους σε εθνικό επίπεδο στο έργο των θεσμών μας, λαμβάνοντας υπόψη τις επιπτώσεις ευρύτερων παραγόντων, όπως η κλιματική αλλαγή και οι διενέξεις, στο ζήτημα των ανισοτήτων
- Αναλαμβάνοντας να εκπονήσουμε και να εφαρμόσουμε ένα σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση των ανισοτήτων- σχέδιο το οποίο μπορεί να περιλαμβάνει, αλλά όχι να περιορίζεται μόνο σε αυτόδραστηριότητες όπως α) η ανάληψη ή η συμβολή στη διεξαγωγή έρευνας σχετικά με τις ανισότητες, β) η οργάνωση εκδηλώσεων, ακροάσεων ή ανταλλαγής θέσεων για τις ανισότητες (π.χ. σεμινάρια, πάνελ συζητήσεων, εκδηλώσεις ανταλλαγής γνώσεων/πρακτικών) προσκαλώντας ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες και εκπροσώπους ευπαθών ομάδων του πληθυσμού, γ) η έκδοση γνωμοδοτήσεων, εκθέσεων/αναφορών ή κοινών δηλώσεων, η καθιέρωση έκτακτης/ων κατά περίπτωση ή μόνιμων ομάδας/ων/ υπο-ομάδας/ων για την μελέτη ειδικών πτυχών των ανισοτήτων στον κόσμο της εργασίας, καθώς και δ) η ενεργή συμβολή στην χάραξη και εφαρμογή εθνικών πολιτικών για την άμβλυση και την αποτροπή των ανισοτήτων και
- Ενθαρρύνοντας την αποτελεσματική συμμετοχή των οργανώσεων των κοινωνικών εταίρων σε όλες τις διαβουλευσεις αναφορικά με τον αγώνα κατά των ανισοτήτων στο κόσμο της εργασίας, και τη δέουσα ενεργό συνεργασία με οργανώσεις που εκπροσωπούν ειδικές πληθυσμιακές ομάδες που

πλήττονται από τις ανισότητες (όπως γυναίκες, νέοι, Άτομα με Αναπηρία, θρησκευτικές ή εθνικές μειονότητες, άτομα από αγροτικές και μειονεκτούσες περιοχές, εργαζόμενοι στον άτυπο τομέα της οικονομίας και εργαζόμενοι μετανάστες, καθώς και άτομα υφιστάμενα διακρίσεις για οποιονδήποτε άλλο λόγο σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα εργασίας και νομοθετήματα για τα ανθρώπινα δικαιώματα) ή με οργανώσεις που εργάζονται για λογαριασμό τέτοιων ομάδων.

Αιτούμαστε η Διεθνής Ένωση των Οικονομικών και Κοινωνικών Συμβουλίων και Παρόμοιων Θεσμών (AICESIS), ως μια παγκόσμια Ένωση Οικονομικών και Κοινωνικών Συμβουλίων και Παρόμοιων Θεσμών:

- Να διευκολύνει και να προάγει την ανταλλαγή πληροφόρησης, εμπειριών και καλών πρακτικών μεταξύ των Οικονομικών και Κοινωνικών Συμβουλίων και Παρόμοιων Θεσμών, σχετικά με την συμβολή τους στην χάραξη εθνικών πολιτικών δίνοντας ειδική έμφαση στην εφαρμογή στρατηγικών για την καταπολέμηση των ανισοτήτων στον κόσμο της εργασίας
- Να επιδιώξει πρόσθετες δράσεις σε συνέχεια του Συνεδρίου της Αθήνας, συμπεριλαμβάνοντας την ανάληψη πρωτοβουλιών για την λήψη μέτρων για την διευκόλυνση της συμμετοχής των Οικονομικών και Κοινωνικών Συμβουλίων και Παρόμοιων Θεσμών στην ανάπτυξη, την υλοποίηση και την αξιολόγηση ολοκληρωμένων εθνικών πολιτικών. Αυτές οι πολιτικές θα πρέπει να στοχεύουν στην μείωση και την αποτροπή των ανισοτήτων στον κόσμο της εργασίας, ευθυγραμμιζόμενες με τις συστάσεις που ορίστηκαν από τον οδικό χάρτη της Διεθνούς Ένωσης των Οικονομικών και Κοινωνικών Συμβουλίων και Παρόμοιων Θεσμών για «Ευρεία και συμπεριληπτική Ανάπτυξη». Συμπληρωματικά, να παρέχει ενημέρωση για κάθε σχετική δράση στην ετήσια Γενική Συνέλευση της Διεθνούς Ένωσης των Οικονομικών και Κοινωνικών Συμβουλίων και Παρόμοιων Θεσμών.

- Να καταγράφει και να επισημαίνει τα επιτεύγματα των Οικονομικών και Κοινωνικών Συμβουλίων και Παρόμοιων Θεσμών στην μείωση των ανισοτήτων. Να προσφέρει καθοδήγηση για περαιτέρω ενέργειες από τα Οικονομικά και Κοινωνικά Συμβούλια σε εθνικό επίπεδο και να μοιράζεται τις εμπειρίες και τα επιτεύγματα των Οικονομικών και Κοινωνικών Συμβουλίων και Παρόμοιων Θεσμών με τη ΔΟΕ ή οργανισμούς στο πολυμερές σύστημα και άλλους εταίρους σε περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο. Σε αυτούς θα πρέπει να συμπεριλαμβάνονται, κατά το δέον, φορείς που συνεργάζονται με ή εργάζονται για ομάδες πληθυσμού που βρίσκονται εκτεθειμένες στον κίνδυνο της ανισότητας.

Αιτούμαστε η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ), ως στρατηγικός εταίρος, να εξετάσει τις παρακάτω δράσεις:

- Να παρέχει καθοδήγηση σε παρόχους εθνικών στατιστικών δεδομένων προκειμένου να εξάγουν στατιστικά στοιχεία και αναλυτικά δεδομένα ανά ομάδα πληθυσμού σχετικά με την άνιση μεταχείριση προς υποστήριξη χάραξης και ελέγχου πολιτικών.
- Να αναπτύξει πολιτικές και εργαλεία θεσμικής ενδυνάμωσης, καθώς και προγράμματα για την υποστήριξη εθνικών θεσμών κοινωνικού διαλόγου, κυβερνήσεων και κοινωνικών εταίρων στην προσπάθειά τους για την καταπολέμηση των ανισοτήτων στον κόσμο της εργασίας, εξετάζοντας/ λαμβάνοντας υπόψη τις πιο αποτελεσματικές θεσμικές ρυθμίσεις σε εθνικό επίπεδο
- Να υποστηρίξει τα θεμελιακά προτάγματα της ΔΟΕ και των Οικονομικών και Κοινωνικών Συμβουλίων και Παρόμοιων Θεσμών στην ανάπτυξη

ολοκληρωμένων ειδικών στρατηγικών σε επίπεδο κρατών για την μείωση και την καταπολέμηση των ανισοτήτων στον κόσμο της εργασίας. Αυτή η υποστήριξη μπορεί να περιλαμβάνει συμβουλευτική σε τεχνικό επίπεδο και διάδοση καλών πρακτικών στα επτά σημεία αυτών των στρατηγικών: δημιουργία θέσεων απασχόλησης, ποιοτική εκπαίδευση και δια βίου μάθηση, επαρκή προστασία για όλους τους εργαζομένους και δίκαιη συμμετοχή στο μέρισμα από τους καρπούς της ανάπτυξης, μετάβαση στον επίσημο τομέα της οικονομίας, ισότητα των φύλων και αποφυγή των διακρίσεων, εμπόριο, ανάπτυξη και καθολική κοινωνική προστασία

- Να εξακολουθήσει την ενεργή ενασχόληση με το πολυμερές σύστημα για το ζήτημα της άνισης μεταχείρισης, συμπεριλαμβανομένων των διεθνών οικονομικών θεσμών και άλλων σχετικών οργανισμών
- Να υποστηρίξει την πλήρη ανάπτυξη δράσεων για την καταπολέμηση των ανισοτήτων στον κόσμο της εργασίας, μέσω του κοινωνικού διαλόγου, με κρατικά προγράμματα για την Αξιοπρεπή Εργασία και τα πλαίσια συνεργασίας των Ηνωμένων Εθνών για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και
- Να συνεχίσει να υποστηρίζει τους θεσμούς κοινωνικού διαλόγου για τη βελτίωση της συμπεριληπτικότητας και της αποτελεσματικότητάς τους και να προωθή την πλήρη συνειδητοποίηση του δικαιώματος της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι και την ουσιαστική αναγνώριση του δικαιώματος της συλλογικής διαπραγμάτευσης, μαζί με άλλες θεμελιώδεις αρχές και δικαιώματα στην εργασία σε όλα τα κράτη-μέλη της ΔΟΕ.

«ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΠΟΛΥΕΠΙΠΕΔΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ»

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ, ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

18/12/2021, 10/3/2022 & 29/3/2022

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.) ενέταξε και υλοποίησε στο Ε.Π. «Μεταρρύθμιση Δημοσίου Τομέα 2014-2020» την Πράξη «Ολοκληρωμένος Μηχανισμός Πολυεπίπεδης Διαβούλευσης (ΟΜΠΔ)». Μέσω της εν λόγω Πράξης υλοποιήθηκε το Έργο «Προσδιορισμός του πλαισίου λειτουργίας - Ανάπτυξη και υλοποίηση του Ολοκληρωμένου Μηχανισμού Πολυεπίπεδης Διαβούλευσης».

Η καινοτομία του Έργου έγκειται στην ανάπτυξη ενός ευρέος δικτύου κοινωνικής διαβούλευσης που εμπεριέχει το περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και τα συνδέει με τον εθνικό κοινωνικό διάλογο και τη νομοθετική διαδικασία της Κεντρικής Διοίκησης.

Στον ιστότοπο για τον Ολοκληρωμένο Μηχανισμό Πολυεπίπεδης Διαβούλευσης (<https://e-dialogue.oke.gr/>) μπορείτε να ενημερωθείτε για το αντικείμενο, τους στόχους και τους ωφελομένους του Έργου.

Στο πλαίσιο αυτό η Ο.Κ.Ε. διοργάνωσε Ημερίδες για το θεσμό της διαβούλευσης και τον «Ολοκληρωμένο Μηχανισμό Πολυεπίπεδης Διαβούλευσης» στο Μεσολόγγι, την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη.

Η πρώτη υβριδική εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στο Μεσολόγγι, στις 18 Δεκεμβρίου 2021.

Κατά την έναρξη της εκδήλωσης χαιρετισμό απύθνηταν ο Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. κ. Γιάννης Πάιδας και το Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής κ. Κωνσταντίνος Πασιόπουλος.

Η δεύτερη υβριδική εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, στις 10 Μαρτίου 2022.

Κατά την έναρξη της εκδήλωσης χαιρετισμό απύθνηταν ο Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. κ. Γιάννης Πάιδας και ο

Περιφερειάρχη Αττικής κ. Γιώργος Πατούλης.

Στόχος της εκδήλωσης ήταν να αποτελέσει ένα βήμα προβληματισμού, αλλά και διάχυσης γνώσης για τις τρέχουσες εξελίξεις στο θεσμό της διαβούλευσης στη χώρα. Αποτέλεσε δε μια ευκαιρία συνάντησης και ενημέρωσης των εκπροσώπων των φορέων που συμμετέχουν στη διαβούλευση σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, προκειμένου να συζητηθούν και να αναδειχθούν

θέματα ενίσχυσης του θεσμού της διαβούλευσης και περαιτέρω ενδυνάμωσης της συνεισφοράς του στις διαδικασίες διαμόρφωσης των πολιτικών που σχεδιάζονται και υλοποιούνται στη χώρα.

Στην εκδήλωση προσκλήθηκαν να συμμετάσχουν τα Μέλη των Δημοτικών Επιτροπών Διαβούλευσης των Δήμων της Αττικής.

Η τρίτη υβριδική εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη, στις 29 Μαρτίου 2022.

Κατά την έναρξη της εκδήλωσης χαιρετισμό απύ-θουσαν ο Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. κ. Γιάννης Πάιδας, η

Αντιπεριφερειάρχης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας κυρία Αθηνά Αθανασιάδου-Αποδόνα, ο Αντιδήμαρχος Κοινωνικής Πολιτικής του Δήμου Θεσσαλονίκης κ. Σωκράτης Δημητριάδης και ο Πρόεδρος του Περιφερειακού Συμβουλίου και Πρόεδρος της Περιφερειακής Επιτροπής Διαβούλευσης της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας κ. Θεόδωρος Μητράκας.

Στην εκδήλωση προσκλήθηκαν να συμμετάσχουν τα Μέλη των Δημοτικών Επιτροπών Διαβούλευσης των Δήμων της ΜΕ Θεσσαλονίκης.

«ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ»

ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ, ΤΟ ΑΡΓΟΣ ΚΑΙ ΤΑ ΤΡΙΚΑΛΑ

9/6/2022, 11/6/2022 & 30/08/2022

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.) διοργάνωσε στην Αθήνα, στις 9 Ιουνίου 2022, Ημερίδα για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της Πράξης «Ολοκληρωμένος Μηχανισμός Παρακολούθησης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη», η οποία στοχεύει στην παρακολούθηση των εξελίξεων στις τέσσερις θεματικές ομάδες των διατάξεων του Αναθεωρημένου Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη και του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων.

Χαιρετισμούς στην έναρξη της εκδήλωσης απηύθυναν ο Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. κ. Γιάννης Πάιδας, ο Πρόεδρος της Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε. κ. Γιώργος Καββαθάς και η κυρία Παυλίνα Καρασιώτου, Γενική Γραμματέας Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Στη συνέχεια η Ο.Κ.Ε. διοργάνωσε στο Άργος, στις 11 Ιουλίου 2022, Ημερίδα για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της Πράξης «Ολοκληρωμένος Μηχανισμός Παρακολούθησης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη».

Χαιρετισμούς στην έναρξη της εκδήλωσης απηύθυναν ο Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. κ. Γιάννης Πάιδας, ο Αντιπρόεδρος της Ο.Κ.Ε. και Πρόεδρος του Εργατοϋπαλληλικού Κέντρου Αργολίδας κ. Φώτης Κολεβέντης, βουλευτές, εκπρόσωποι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και εκπρόσωποι των τοπικών φορέων.

Τέλος η Ο.Κ.Ε. διοργάνωσε στα Τρίκαλα, στις 30 Αυγούστου 2022, Ημερίδα για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της Πράξης «Ολοκληρωμένος Μηχανισμός Παρακολούθησης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη».

Χαιρετισμούς στην έναρξη της εκδήλωσης απύθυαν ο Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. κ. Γιάννης Πάιδας, ο Περιφερειάρχης Θεσσαλίας κ. Κωνσταντίνος Αγοραστός, ο Εντεταλμένος Σύμβουλος Περιβάλλοντος της Περιφέρειας Θεσσαλίας και Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της Ο.Κ.Ε. κ. Κωνσταντίνος Μπάρδας και εκπρόσωποι των τοπικών φορέων.

Στην εκδήλωση, η οποία πραγματοποιήθηκε στο Επιμελητήριο Τρικάλων, παρουσιάστηκε το Σύστημα Παρακολούθησης του Αναθεωρημένου Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη και συζητήθηκε ο ρόλος του κοινωνικού διαλόγου, καθώς και η συμμετοχή της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών στη διαμόρφωση πολιτικών σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

«ΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΒΑΛΑΣ & Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ»

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΗΝ ΚΑΒΑΛΑ

23/1/2023

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.) και η Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.) συνδιοργάνωσαν εκδήλωση για τις αναπτυξιακές προοπτικές της Περιφερειακής Ενότητας Καβάλας και το ρόλο της οργανωμένης Κοινωνίας των Πολιτών στην Καβάλα.

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε τη Δευτέρα, 23 Ιανουαρίου 2023, και ώρα 17.30 στη Μεγάλη Λέσχη.

Κατά την έναρξη της εκδήλωσης χαιρετισμό απύ-
θναν ο Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. κ. Γιάννης Πάιδας και ο
Πρόεδρος της Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε. κ. Γιώργος Καββαθάς.

Την κεντρική εισήγηση παρουσίασε ο Πρόεδρος της
Ο.Ε.Β.Ε. Καβάλας κ. Θεόδωρος Χατζηχρήστος.

Στην εκδήλωση συμμετείχαν Βουλευτές Περιφερει-
ακής Ενότητας Καβάλας, Δήμαρχοι της Περιφερειακής
Ενότητας Καβάλας και Εκπρόσωποι Τοπικών Φορέων.

Στη διάρκεια της εκδήλωσης παρουσιάστηκαν οι
πρωτοβουλίες της Ο.Κ.Ε. για τη διαβούλευση στη χώρα

μας με τον «Ολοκληρωμένο Μηχανισμό Πολυεπίπεδης Διαβούλευσης» και τον «Ολοκληρωμένο Μηχανισμό Παρακολούθησης του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη».

Ακολούθησε συζήτηση για το ρόλο του Κοινωνικού Διαλόγου και τη συμμετοχή της οργανωμένης Κοινωνίας των Πολιτών στη διαμόρφωση Αναπτυξιακών Πολιτικών στη χώρα μας.

«ΕΠΑΝΕΚΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ - Η ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΩΝ Η.Π.Α. ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗΣ»

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΤΗΝ ΚΟΜΟΤΗΝΗ

5-6/11/2022

Η Διεθνής Πρωτοβουλία «Επανεκκίνηση της Ελληνικής Οικονομίας», η Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και η ΑΝΕΡΑ ΗJ20 - Κομοτηνή, διοργάνωσαν Διεθνές Συνέδριο στις 5 και 6 Νοεμβρίου 2022, στην Κομοτηνή, με θέμα «Επανεκκίνηση της Ελληνικής Οικονομίας - Η Συνδρομή των Η.Π.Α. στην Οικονομική Ανάπτυξη και Σταθερότητα της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης».

Στόχος της εκδήλωσης ήταν να αναδειχθεί η Θράκη ως ένας ελκυστικός επενδυτικός προορισμός, αλλά και ως μια γεωγραφική περιοχή της χώρας μας που αποτελεί εγγυητή της ενεργειακής ασφάλειας της Ευρώπης, που από μια ακριτική Περιφέρεια αναβαθμίζεται σε στρατηγικής σημασίας πύλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με αυξημένη οικονομική και γεωπολιτική σημασία.

Οι ιδιωτικές επενδύσεις στους τομείς της ενέργειας, της βιομηχανίας και του real estate, σε συνδυασμό με μεγάλα αναπτυξιακά έργα και αποκρατικοποιήσεις, όπως η αξιοποίηση των λιμένων Αλεξανδρούπολης και Καβάλας, η Εγνατία Οδός με τους ολοένα κάθετους άξονες προς τις γειτονικές χώρες και οι νέες σιδηροδρομικές συνδέσεις, δημιουργούν ένα μωσαϊκό ισχυρής οικονομικής ανάκαμψης μέσα στην ερχόμενη δεκαετία, που περιλαμβάνει επενδύσεις σε έργα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ), αγροτικές επενδύσεις, σημαντικές υποδομές σε επίπεδο logistics και σημαντικές τουριστι-

κές επενδύσεις που αναδεικνύουν τη φυσική ομορφιά και πολιτιστική κληρονομιά της Θράκης.

Η εκδήλωση, όπως και όλη η Διεθνής Πρωτοβουλία, τελούσε υπό την Αιγίδα των Υπουργείων Περιβάλλοντος & Ενέργειας, Ανάπτυξης & Επενδύσεων, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Μετανάστευσης & Ασύλου, Παιδείας & Θρησκευμάτων, της Γενικής Γραμματείας Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων & Εξωστρέφειας, της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διπλωματίας & Απόδημου Ελληνισμού, της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος, του «Enterprise Greece», του Εθνικού Κέντρου Οπτικοακουστικών Μέσων Επικοινωνίας, του Ελληνικού Δικτύου Ομάδων Τοπικής Δράσης «EL NET LEADER», της Περιφέρειας Αττικής, της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, του Δήμου Αθηναίων και είχε παράλληλα τη στήριξη Επιμελητηρίων της Ελλάδας και του Εξωτερικού, καθώς και Φορέων και Οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών.

Στο Συνέδριο συμμετείχαν Υπουργοί, Υφυπουργοί και Γενικοί Γραμματείς Υπουργείων, Διπλωμάτες και Εκπρόσωποι της Ελληνικής Ομογένειας και των ΑΝΕΡΑ, Μέλος του Κογκρέσου των Η.Π.Α. κ.α.

Από την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.) συμμετείχε με παρέμβασή του ο Πρόεδρος της κ. Πάννης Πάιδας και η Υπεύθυνη Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων Δρ. Μάρθα Θεοδώρου.

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΤΗΣ ΕΟΚΕ ΓΙΑ ΤΑ ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥ

5/5/2022

Μέλη της Μόνιμης Ομάδας για τα Θεμελιώδη Δικαιώματα και το Κράτος Δικαίου της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (ΕΟΚΕ) επισκέφθηκαν την Ελλάδα για συναντήσεις με εκπροσώπους της κυβέρνησης και της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών.

Οι συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν την Παρασκευή, 5 Μαΐου 2022, στα γραφεία της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.).

Ο κ. Γιάννης Πάιδας, Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε., στη διάρκεια της παρέμβασής του στην έναρξη της συνάντησης, καλωσόρισε τα Μέλη της ΕΟΚΕ στην Αθήνα «σε μια περίοδο που επανέρχεται στο προσκήνιο και στην ευρωπαϊκή γειτονιά μας μια νέα κρίση, με έντονα γεωπολιτικά χαρακτηριστικά, που διαμορφώνει νέες αβεβαιότητες. Ένας άδικος πόλεμος, μια πλήρως καταδικαστέα εισβολή, μια πολεμική κρίση που φέρνει ξανά κύματα προσφύγων και δημιουργεί νέα επισιτιστική και ανθρωπιστική κρίση, όμοια με αυτή που πριν λίγα χρόνια συνέβη λόγω του πολέμου στη Συρία, το Ιράκ, τη Λιβύη και σε άλλες χώρες και περιοχές ακόμα παλαιότερα.

Τη σημερινή περίοδο αποκτά ιδιαίτερη σημασία η ανάδειξη της σημασίας του Κράτους Δικαίου τόσο για τους ευρωπαίους πολίτες όσο και για τη διεθνή κοινότητα εν γένει. Η υπεράσπιση των θεμελιωδών αρχών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του Κράτους Δικαίου

βρίσκονται στον πυρήνα της ευρωπαϊκού οικοδομήματος. Αποτελούν, όμως, παράλληλα και αρχές που απειλούνται ποικιλοτρόπως από τις σωρευμένες κρίσεις και φυγόκεντρες δυνάμεις που αναπτύσσονται στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είτε εξ αιτίας διαφόρων συγκυριών, είτε αδυναμίας της Ευρώπης σε κάποιες περιπτώσεις να εκφράσει ενιαίο λόγο και να εφαρμόσει πολιτικές αλληλεγγύης.

Ο πόλεμος στην Ουκρανία αποτελεί μια νέα πρόκληση για το μέλλον της Ευρώπης και την ανθρωπότητα την ίδια, καθώς την ίδια στιγμή που συζητούμε για ανθρώπινα δικαιώματα, καταπατώνται και απειλούνται από ολοκληρωτικές πολιτικές πρακτικές που δυστυχώς ευδοκιμούν εντός και εκτός των ευρωπαϊκών τειχών. Θεμελιώδη δικαιώματα και αξίες όπως η εδαφική ακεραιότητα, η ελευθερία και κυρίως η ανθρωπινή ζωή βρίσκονται σε διακινδύνευση. Τα ανθρώπινα δικαιώματα. Δεν είναι δυνατόν να παραγνωριστεί άλλωστε ότι ακόμη και σήμερα υπάρχει στους κόλπους της ΕΕ μια χώρα που είναι παράνομα και de facto διχοτομημένη, με πολίτες στους οποίους απαγορεύεται να μετακινούνται και να έχουν πρόσβαση στις περιουσίες τους και τις εστίες όπου μεγάλωσαν. Η κατεχόμενη Κύπρος, χώρα μέλος της ΕΕ βρίσκεται από το 1974 σε καθεστώς ομηρίας, μια συνθήκη που όσο συνεχίζεται αφήνει περιθώρια για τάσεις και επιδιώξεις αναθεωρησιμότητας και σε άλλες δυνάμεις.

Αναμφίβολα, δε φτάσαμε τυχαία στο κατώφλι ενός περιφερειακού πολέμου που κινδυνεύει να μετατραπεί σε πόλεμο στην καρδιά της Ευρώπης με ευρύτερες προεκτάσεις. Μπροστά σε τέτοιες καταστάσεις η διεθνής κοινότητα, η ΕΕ αλλά και η κοινωνία των πολιτών είναι επιτακτικό να λειτουργεί συντονισμένα και έγκαιρα. Κι εδώ οφείλει ο καθένας να ασκεί την αυτοκριτική του, διότι τόσο στην Ευρώπη όσο και σε επίπεδο διεθνούς συνεργασίας, η ευρωπαϊκή και διεθνής κοινότητα δεν φρόντισε να επισημανθούν δομικές παθογένειες της ευρωπαϊκής αρχιτεκτονικής και να αναπτυχθούν στέρεοι δεσμοί διπλωματίας και συνεργασίας με τις τρίτες χώρες. Και την περίοδο των μεγάλων κρίσεων (χρηματοοικονομική κρίση και Brexit) θεωρήθηκε αρκετή η εφαρμογή πολιτικών πειθάρχησης και δημοσιονομικής προσαρμογής στις λιγότερο οργανωμένες κοινωνίες και οικονομίες, χωρίς να δοθεί έμφαση στις πραγματικά απαραίτητες μεταρρυθμίσεις. Δεν λειτούργησε σε όλες τις περιπτώσεις οι κοινότητά μας, ούτε το ίδιο ευφύως, ούτε το ίδιο δίκαια, ούτε το ίδιο αποτελεσματικά, όπως συνέβη για παράδειγμα με την κρίση πανδημίας, κατά την οποία η ευρωπαϊκή κοινότητα ανταποκρίθηκε με αμεσότητα και αλληλεγγύη.

Είχαν προηγηθεί όλων αυτών όπως θυμόμαστε η χρηματοπιστωτική κρίση στα τέλη δεκαετίας 2000, η οποία εξελίχθηκε σε κρίση χρέους για τις χώρες της περιφέρειας. Τα μέτρα που λήφθηκαν υπήρξαν και εκ του αποτελέσματος κρινόμενα αποσπασματικά και διέυρυναν το φαύλο κύκλο ανισοτήτων και λιτότητας στις χώρες με τα μεγαλύτερα ελλείμματα. Το κυριότερο όμως σε ό,τι αφορά τη σημερινή συζήτηση είναι ότι παρακάμ-

φθηκαν σημαντικές διαδικασίες δημόσιας διαβούλευσης και κοινωνικού διαλόγου (όπως πχ οι συλλογικές διαπραγματεύσεις για τον κατώτατο μισθό), υποχώρησαν οι συλλογικές διαπραγματεύσεις και ουσιαστικά υπονομεύθηκε η δημοκρατία χάριν της ταχύτερης λήψης αποφάσεων. Αυτό οδήγησε σε σοβαρή κρίση εκπροσώπησης τόσο τους εργοδοτικούς φορείς, όσο και τους φορείς εργαζόμενων, καθώς πολλοί θεώρησαν ότι αδυνατούν οι φορείς αυτοί να επηρεάσουν σημαντικά τις αποφάσεις σε επίπεδο κεντρικής εξουσίας. Αυτή η διαδικασία αποτέλεσε αναμφίβολα ένα πλήγμα για την ισότιμη συμμετοχή και την εμπέδωση της οικονομικής δημοκρατίας σε όλα τα επίπεδα.

Επιπρόσθετα, ελλειμματική θεωρείται και η πολιτική που ακολουθήθηκε στο πεδίο της μεταναστευτικής πολιτικής και του προσφυγικού, καθώς μόνο οι χώρες πρώτης εισόδου επιβαρύνθηκαν με την αντιμετώπιση του προβλήματος στη γένεση του, με ελάχιστους πόρους στην αρχή και απροθυμία συνεργασίας από ορισμένες χώρες της Κεντρικής Ευρώπης. Και σε αυτό τον τομέα τίθεται ένα σοβαρό ζήτημα διακύβευσης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των προσφύγων, των διακρίσεων μεταξύ προσφύγων-μεταναστών, της προστασίας των δικαιωμάτων των παιδιών για υγεία, εκπαίδευση, στέγαση, τη μη εκμετάλλευση. Σε ένα βαθμό δε, εξακολουθεί να υφίσταται μια ανισόρροπη κατανομή των πληθυσμών αυτών σε περιοχές και περιφέρειες της ευρωπαϊκής Μεσογείου που ενθαρρύνει ενδεχομένως την αναπαραγωγή ξενοφοβικών στερεοτύπων και την άνοδο των λαϊκιστικών αντιδραστικών δυνάμεων...».

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.) δίδει ιδιαίτερη βαρύτητα στην ανάπτυξη των διεθνών σχέσεων και συνεργασιών της, συμμετέχει σε διεθνή και ευρωπαϊκά συνέδρια και καταθέτει τις απόψεις της για επίκαιρα και σημαντικά ζητήματα της κοινωνίας. Επίσης, υποδέχεται στα γραφεία της αντιπροσωπίες από όλη την υφήλιο.

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΕΔΡΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΝ ΤΩΝ ΟΚΣ ΤΗΣ ΕΕ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΟΚΕ ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ ΚΑΙ ΣΤΟ ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙ

22-23/11/2021 & 9-10/11/2022

Πραγματοποιήθηκαν στο Παρίσι, στις 22 και 23 Νοεμβρίου 2021, και στο Βουκουρέστι, στις 9 και 10 Νοεμβρίου 2022, οι ετήσιες συναντήσεις των Προέδρων και των Γενικών Γραμματέων των Οικονομικών και Κοινωνικών Συμβουλίων (ΟΚΣ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (ΕΟΚΕ).

Από την ελληνική Ο.Κ.Ε. συμμετείχαν ο κ. Πάννης Πάιδας, Πρόεδρος, και ο κ. Απόστολος Ξυράφης, Γενικός Γραμματέας.

Ο κ. Πάιδας, κατά τη διάρκεια της παρέμβασής του στη συνάντηση στο Βουκουρέστι, αναφέρθηκε σε δύο επίκαιρα και ιδιαίτερα σημαντικά ζητήματα: Το μεταναστευτικό και το ενεργειακό.

Ειδικότερα για το μεταναστευτικό ζήτημα ο Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. ενημέρωσε για τη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών από την ελληνική κυβέρνηση, η οποία τις δύο τελευταίες δεκαετίες αφορά εκατοντάδες χιλιάδες μετανάστες. Είναι δε είναι ιδιαίτερα δύσκολη, καθώς η Τουρκία εργαλειοποιεί το ζήτημα, προωθώντας μετανάστες με τη βία από το έδαφός της στον Έβρο και στα νησιά της Ελλάδος.

Ο κ. Πάιδας αναφέρθηκε διεξοδικά στην υποδοχή των Ουκρανών προσφύγων από την ελληνική κυβέρνηση και τα μέτρα που αυτή έλαβε για τη διαμονή τους στη χώρα μας. Όταν ο αριθμός των προσφύγων ξεπέρασε τις 80.000, αυτοί εντάχθηκαν στο Πρόγραμμα «HELIOS», το οποίο στοχεύει στην ένταξη στην ελληνική κοινωνία των δικαιούχων διεθνούς προστασίας. Ειδικότερα για την υποστήριξη της στέγασής τους τους επιδοτεί με 230

ευρώ και έως 800 ευρώ για μια εξαμελή οικογένεια. Οι πρόσφυγες έχουν ελεύθερη μετακίνηση στην ελληνική επικράτεια και τα παιδιά τους εντάσσονται και φοιτούν στα σχολεία της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Η ελληνική Ο.Κ.Ε., από την πλευρά της, πρότεινε στα αρμόδια Υπουργεία να έχουν προτεραιότητα οι πρόσφυγες από την Ουκρανία που επιθυμούν να εργαστούν σε εποχιακές εργασίες. Στο σημείο αυτό, η Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Ο.Κ.Ε. συνεχάρη την ελληνική Ο.Κ.Ε. για αυτή την πρωτοβουλία της.

Για το ζήτημα της ενέργειας ο κ. Πάιδας ενημέρωσε τους συμμετέχοντες ότι η Ελλάδα και η Κύπρος στηρίζουν τη μεταφορά φυσικού αερίου από τα θαλάσσια κοιτάσματα της Ανατολικής Μεσογείου με το αγωγό “East Med”, έργο με το οποίο συμφωνούν επίσης το Ισραήλ και η Αίγυπτος.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση από την πλευρά της πρέπει να στηρίξει αυτή την προοπτική και να υποστηρίξει την ολοκλήρωση του αγωγού “EastMed”, καθώς η λειτουργία του θα οδηγήσει στην κάλυψη του 80% των ενεργειακών αναγκών της.

Ο κ. Ξυράφης, στην τοποθέτησή του, υποστήριξε την πρωτοβουλία της ΕΟΚΕ για την εγκαθίδρυση ενός μηχανισμού τακτικής συνεργασίας επί θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος, καθώς και ανταλλαγών μελών μεταξύ των εθνικών ΟΚΣ και της ΕΟΚΕ, προτείνοντας αυτός ο μηχανισμός να υποστηρίζεται από τους απαραίτητους πόρους ώστε να είναι εφικτή η υλοποίησή του.

ΕΥΡΩΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΩΝ ΘΕΣΜΩΝ ΣΤΟ ΜΑΡΑΚΕΣ

31/5 & 1/6/2022

Η Ευρωμεσογειακή Σύνοδος των Οικονομικών και Κοινωνικών Συμβουλίων και παρόμοιων θεσμών πραγματοποιήθηκε στις 31 Μαΐου και την 1η Ιουνίου 2022 στο Μαράκες.

Το θέμα της φετινής Συνόδου, η οποία διοργανώθηκε από το Οικονομικό, Κοινωνικό και Περιβαλλοντικό Συμβούλιο του Μαρόκου, ήταν «COVID-19: Ο ρόλος της κοινωνίας των πολιτών στην ανασυγκρότηση και την ανθεκτικότητα της ευρωμεσογειακής περιοχής».

Από την ελληνική Ο.Κ.Ε. συμμετείχε ο Πρόεδρος της κ. Γιάννης Πάιδας, ο οποίος ήταν εισηγητής στη Ενότητα «Ανανεωμένη εταιρική σχέση με τη Νότια Γειτονία» και

ο Γενικός Γραμματέας κ. Απόστολος Ξυράφης, ο οποίος προήδρευσε στην Ενότητα «Δίκτυα στον ευρωμεσογειακό χώρο – Ανάπτυξη της περιφερειακής συνεργασίας».

Η Ευρωμεσογειακή Σύνοδος, στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι από Οικονομικά και Κοινωνικά Συμβούλια και παρόμοιους θεσμούς, από εργοδοτικές και συνδικαλιστικές οργανώσεις, από άλλες ομάδες οικονομικών και κοινωνικών συμφερόντων, καθώς και από ΜΚΟ των χωρών που είναι μέλη της Ένωσης για τη Μεσόγειο, στοχεύει στην προώθηση της καλύτερης κατανόησης των θεμάτων που επηρεάζουν την οργανωμένη κοινωνία των πολιτών στην περιοχή της Μεσογείου.

ΕΥΡΩΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΩΝ ΘΕΣΜΩΝ ΣΤΗΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

5-6/7/2023

Πραγματοποιήθηκε στις 5 και 6 Ιουλίου 2023, στην Αλεξάνδρεια, η Ευρωμεσογειακή Σύνοδος των Οικονομικών και Κοινωνικών Συμβουλίων και παρόμοιων θεσμών.

Το κεντρικό θέμα της Συνόδου ήταν η ενεργειακή μετάβαση στην ευρωμεσογειακή περιοχή, καθώς αυτή διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στο μετριασμό της κλιματικής αλλαγής.

Από την ελληνική Ο.Κ.Ε. συμμετείχαν ο Πρόεδρος της κ. Πάνης Πάιδας και ο Γενικός Γραμματέας της κ. Απόστολος Ξυράφης.

Ο κ. Πάιδας, στην ομιλία του στη Σύνοδο για τη δι-

ασφάλιση δίκαιης ενεργειακής μετάβασης και το μετριασμό των αρνητικών επιπτώσεων, παρουσίασε τα προβλήματα αλλά και τις προτεινόμενες λύσεις για την ομαλή πορεία κατά την διαδικασία της πράσινης μετάβασης, ώστε να υπάρχουν οι λιγότερες δυνατές απώλειες ευημερίας για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις.

Στο πλαίσιο της παραμονής του στην Αλεξάνδρεια, ο Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. είχε την τιμή και τη χαρά να συναντήσει την ΑΘΜ τον Πάπα και Πατριάρχη Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής κ.κ. Θεόδωρο Β΄ στο Πατριαρχείο και να συζητήσουν για θέματα του ελληνισμού και της ορθοδοξίας.

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΚΟΡΕΑΣ

10-13/5/2023

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.) έχει αναπτύξει στενή συνεργασία με αντίστοιχους θεσμούς σε όλη την υφήλιο και δι-ατηρεί διμερείς σχέσεις για την προώθηση θεμάτων κοι-νουού ενδιαφέροντος.

Το 2015 η Ο.Κ.Ε. και το Οικονομικό, Κοινωνικό και Εργασιακό Συμβούλιο της Κορέας υπέγραψαν στην Αθήνα Μνημόνιο Συνεργασίας.

Αντιπροσωπεία της Ο.Κ.Ε., με επικεφαλής τον Πρόε-δρο της κ. Γιάννη Πάιδα, επισκέφθηκε την Κορέα τη δεύ-τερη εβδομάδα του Μαΐου.

Ο Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. συναντήθηκε με τον Πρόε-δρο του Οικονομικού, Κοινωνικού και Εργασιακού Συμ-βουλίου της Κορέας (ESLC) κ. Kim Moon Soo την Τετάρ-τη, 10 Μαΐου 2023, και παρακολούθησε στη Σεούλ τις εργασίες του Διεθνούς Συνεδρίου για τον Κοινωνικό Δι-άλογο και τον κόσμο της εργασίας, το οποίο διοργάνωσε το Συμβούλιο την Παρασκευή, 12 Μαΐου 2023.

Κατά τη διάρκεια της επίσημης επίσκεψης ο κ. Πάι-δας επισκέφθηκε το Πολεμικό Μουσείο της χώρας, όπου έχει αναγορευθεί αναθηματική στήλη για την ελλη-νική συμμετοχή στον Πόλεμο της Κορέας, και κατέθεσε στεφάνι προς τιμή των Ελλήνων Πεσόντων στον Πόλε-μο της Κορέας.

Στο πλαίσιο των επαφών του στην Κορέα ο Πρόε-δρος της Ο.Κ.Ε. συναντήθηκε με την Πρέσβη της Ελλά-δας στη Σεούλ κυρία Αικατερίνη Λούπα και τον Πρόξενο κ. Δημήτριος Νιαβή, καθώς και με το Μητροπολίτη Κο-ρέας και Έξαρχο Ιαπωνίας κ. Αμβρόσιο.

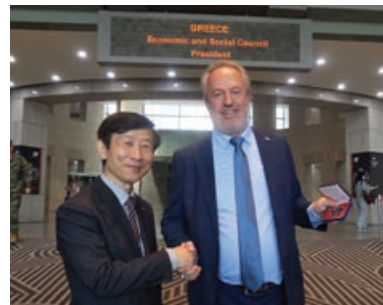
Στην ελληνική αντιπροσωπεία συμμετείχαν επίσης ο κ. Απόστολος Ξυράφης, Γενικός Γραμματέας, και η Δρ. Μάρθα Θεοδώρου, Υπεύθυνη Διεθνών και Δημοσίων Σχέσεων της Ο.Κ.Ε.

Συμμετοχή στο Διεθνές Συνέδριο για τον Κοινωνικό Διάλογο και τον Κόσμο της Εργασίας στη Σεούλ

Συνάντηση με τον Πρόεδρο του Οικονομικού, Κοινωνικού και Εργασιακού Συμβουλίου της Κορέας (ESLC) κ. Kim Moon Soo

Κατάθεση στεφάνου προς τιμή των Ελλήνων πεσόντων στον πόλεμο της Κορέας

Συναντήσεις με την πρέσβη της Ελλάδας στη Σεούλ κυρία Αικατερίνη Λούπα και με το Μητροπολίτη Κορέας και Έξαρχο Ιαπωνίας κ. Αμβρόσιο

ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΖΙΜΠΑΜΠΟΥΕ

15-21/1/2024

Ο Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. κ. Γιάννης Πάιδας επισκέφθηκε τη Ζιμπάμπουε, κατόπιν πρόσκλησης του Υπουργού Δημοσίων Υπηρεσιών, Εργασίας και Κοινωνικής Πρόνοιας της χώρας κ. July Moyo.

Ο κ. Πάιδας συμμετείχε σε πάνελ του φόρουμ «Κοινωνικός διάλογος για την οικοδόμηση του έθνους», το οποίο διοργανώθηκε στις 15-19 Ιανουαρίου 2024 στη Victoria Falls.

Στη διάρκεια της εισήγησής του ο κ. Πάιδας αναφέρθηκε στην περίοδο ισχυρών ανακατατάξεων ισχύος που λαμβάνουν χώρα στην υφήλιο, με γεωπολιτικές και οικονομικές μεταβολές, και στις σύγχρονες προκλήσεις όπως η κλιματική και ενεργειακή κρίση, η πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, ο πληθωρισμός και οι περιφερειακές συγκρούσεις. Οι αναπτυσσόμενες χώρες διεκδικούν, είπε, μερίδιο στην ανάπτυξη και μεγαλύτερο μέρος από τον παγκόσμιο πλούτο και οφείλουμε να τις υποστηρίξουμε με οικονομικά και θεσμικά μέσα. Επίσης, τόνισε ότι οι θεσμικοί εταίροι πρέπει να εργασθούν σταθερά προς την κατεύθυνση εμπέδωσης του κοινωνι-

κού διαλόγου και άμβλυνσης των εκδηλώσεων βίας, με στόχο την ειρήνη, την ευημερία και τη συνεργασία.

Ο κ. Απόστολος Ξυράφης, Γενικός Γραμματέας της Ο.Κ.Ε. και της AICESIS, παρουσίασε την εισήγηση «Μια επισκόπηση του κοινωνικού διαλόγου. Η εμπειρία της Ελλάδας».

Στις 20 Ιανουαρίου 2024 ο Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. επισκέφθηκε το Ιεραποστολικό Κέντρο του Αγίου Νεκταρίου, την Ιερά Μητρόπολη Ζιμπάμπουε και την Ελληνική Σχολή Χαράρε.

Την επόμενη μέρα, μετά τον εκκλησιασμό στον Καθεδρικό Ναό της Αγίας Τριάδος Χαράρε και το καλωσόρισμα από τον πατέρα Γεώργιο εκ μέρους του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Σεραφείμ, ακολούθησε δεξίωση της Ελληνικής Κοινότητας Χαράρε. Παρουσιάστηκε δε από τους εκπροσώπους της Κοινότητας το εγχείρημα της ίδρυσης του Ελληνικού Πανεπιστημίου της Αφρικής, το οποίο βρίσκεται σε φάση υλοποίησης, και το οποίο αποτελεί μια μοναδική και σημαντική πρωτοβουλία του απόδημου ελληνισμού σε παγκόσμιο επίπεδο.

Στη συνέχεια παρατέθηκε επίσημο γεύμα εκ μέρους της Α.Θ.Μ. Πάπα και Πατριάρχου Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής κ.κ. Θεοδώρου Β΄ με τη συμμετοχή του Πρέσβη της Ελλάδας κ. Λουκά Καρατσώλη, του επίτιμου Προξένου της Κύπρου κ. Νέστορα Νέστορος, του Προέδρου της Ελληνικής Κοινότητας Χαράρε κ. Ιωάννη Οικονόμου και του τ. Προέδρου Ιωάννη Τραυλού.

Ο κ. Πάιδας ευχαρίστησε όλους τους συμμετέχοντες

για την εξαιρετική φιλοξενία τους, αναφέρθηκε στην πρόοδο της Ελληνικής Κοινότητας Χαράρε και το σημαντικό ρόλο που αυτή διαδραματίζει στη Ζιμπάμπουε και εξέφρασε τη συγκίνησή του για τις στιγμές και τις εικόνες της Ελλάδος που του επιφύλαξαν σε αυτή τη χώρα της Αφρικής, τονίζοντας ότι από την πλευρά του θα υποστηρίξει και θα ενισχύσει τις δράσεις και τις πρωτοβουλίες τους.

AICESIS

Η ελληνική Ο.Κ.Ε. είναι μέλος στο Διοικητικό Συμβούλιο της Διεθνούς Ένωσης των Οικονομικών και Κοινωνικών Συμβουλίων και Παρόμοιων Θεσμών (AICESIS).

Ο Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. Ελλάδος κ. Γιάννης Πάιδας και ο Γενικός Γραμματέας της κ. Απόστολος Ξυράφης συμμετείχαν στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και της Ολομέλειας της AICESIS.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΤΗ ΜΟΣΧΑ

15-16/12/2021

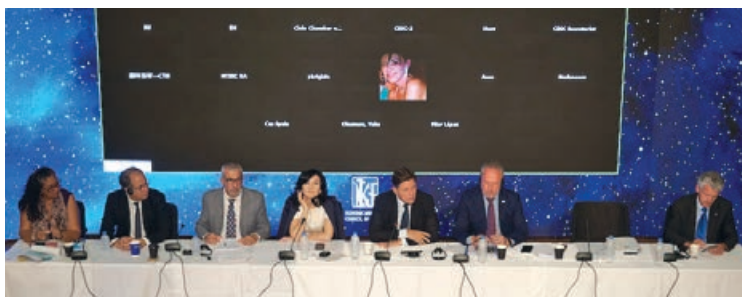
Πραγματοποιήθηκε στις 15 και 16 Δεκεμβρίου 2021, στη Μόσχα, η συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της AICESIS.

Στο πλαίσιο της συνεδρίασης ο Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. κ. Γιάννης Πάιδας συναντήθηκε με την Πρόεδρο του Civic Chamber της Ρωσίας κυρία Lydia Mikheeva, η οποία ανέλαβε Πρόεδρος της AICESIS για την επόμενη διετία (2021-2023).

Ύστερα από πρόταση του κ. Πάιδας, αποφασίστηκε ομόφωνα η Γενική Συνέλευση της AICESIS να πραγματοποιηθεί στην Αθήνα. Επίσης, συμφωνήθηκε η υπογραφή Πρωτοκόλλου Συνεργασίας μεταξύ των δύο θεσμών την άνοιξη του 2022 στην Αθήνα.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

28/6/2022

Πραγματοποιήθηκε στις 28 Ιουνίου 2022, στην Αθήνα, η συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου και της Ολομέλειας της AICESIS. Στη συνεδρίαση της Ολομέλειας χαιρετισμό απηύθυναν ο κ. Μιλτιάδης Βαρβιτσιώ-

της, Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών, ο κ. Γιάννης Πάιδας, Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε., η κυρία Lydia Mikheeva, Πρόεδρος της AICESIS, και ο κ. Απόστολος Ξυράφης, Γενικός Γραμματέας της Ο.Κ.Ε. και της AICESIS.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΤΟ ΒΕΛΙΓΡΑΔΙ

2/12/2022

Στο πλαίσιο της Συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της AICESIS, διοργανώθηκε συνέδριο με θέμα «Για ένα καλύτερο μέλλον στον κόσμο της εργασίας και του κεφαλαίου» από το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο της Δημοκρατίας της Σερβίας στο Βελιγράδι, την 1η Δεκεμβρίου 2022.

Την έναρξη των εργασιών του συνεδρίου κήρυξε ο Υπουργός Εργασίας της χώρας και τ. Υπουργός Εξωτερικών κ. Nikola Selaković.

Ο Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. κ. Γιάννης Πάιδας, στη διάρκεια της τοποθέτησής του, αναφέρθηκε εκτενώς στη στρατηγι-

κή της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα Δυτικά Βαλκάνια και στις ενταξιακές διαπραγματεύσεις που διεξάγονται με τις χώρες αυτές. Εξέφρασε δε την αμέριστη υποστήριξή του στο δίκαιο αίτημα της Δημοκρατίας της Σερβίας να ενταχθεί στην οικογένεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς έχει αποκτήσει ήδη από το 2012 καθεστώς υποψήφιας για ένταξη χώρας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΤΗ ΣΕΟΥΛ

11/5/2023

Συνεδρίασε στις 11 Μαΐου 2023, στη Σεούλ, το Διοικητικό Συμβούλιο της AICESIS.

Ο Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. κ. Γιάννης Πάιδας παρουσίασε την υποψηφιότητα της Ο.Κ.Ε. Ελλάδος για τη διοργάνωση του ετήσιου συνεδρίου της AICESIS και του ILO στην Αθήνα, το Νοέμβριο του 2023, η οποία έγινε δεκτή από τα Μέλη του ΔΣ.

Στη διάρκεια της συνεδρίασης συζητήθηκαν εκτενώς οι μελλοντικές δράσεις και πρωτοβουλίες της AICESIS, καθώς και η ενεργή παρουσία της σε περιφερειακό και διεθνές επίπεδο.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΣΤΗ ΜΟΣΧΑ

31/10 & 1/11/2023

Ο Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. κ. Γιάννης Πάιδας συμμετείχε στη συνεδρίαση της Ολομέλειας της AICESIS, η οποία διοργανώθηκε στη Μόσχα στις 31 Οκτωβρίου - 1 Νοεμβρίου 2023.

Στη διάρκεια των εργασιών η κυρία Lydia Mikheeva, Πρόεδρος του Civic Chamber της Ρωσίας και Πρόεδρος της AICESIS (2021-2023), παρουσίασε στα μέλη την τελική Έκθεση «Living in the Online Age: Looming Challenges and Urge for Solutions», η οποία συντάχθηκε στο πλαίσιο της ρωσικής προεδρίας στην Ένωση.

Η Ολομέλεια της AICESIS εξέλεξε το νέο Πρόεδρό της, τον κ. John Hubert Jacobs, Πρόεδρο του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου του Κουρασάο που εκπροσωπεί τη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική.

Ο κ. Πάιδας συνεχάρη το νέο Πρόεδρο και τον διαβεβαίωσε για την αμέριστη υποστήριξή του στο έργο και στις μελλοντικές πρωτοβουλίες της AICESIS. Τόνισε δε ότι στις κρίσεις που αντιμετωπίζει η υφήλιος απαιτούνται συμπράξεις και συνεργασίες.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΤΗΣ UCESIF ΣΤΗΝ ΚΟΤΟΝΟΥ

1-2/6/2023

Πραγματοποιήθηκαν στην Κοτονού, πρωτεύουσα του Μπενίν, στις 1 και 2 Ιουνίου 2023, οι συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και της Ολομέλειας της Ένωσης των Οικονομικών και Κοινωνικών Συμβουλίων και Παρόμοιων Θεσμών των κρατών μελών της Γαλλοφωνίας (UCESIF).

Η ελληνική Ο.Κ.Ε. εκλέχθηκε στο ΔΣ

της Ένωσης και ο Πρόεδρος της κ. Γιάννης Πάιδας έλαβε την τιμητική θέση του Αντιπροέδρου της.

Ο κ. Πάιδας και ο κ. Απόστολος Ξυράφης, Γενικός Γραμματέας της ελληνικής Ο.Κ.Ε., συμμετείχαν στις 2 Ιουνίου 2023 στις εργασίες συνεδρίου για τη διαχείριση των υδάτων, στο οποίο υιοθετήθηκε η «Κοινή Δήλωση της Κοτονού».

«GLOBAL DEAL FORUM» ΣΤΗ ΜΑΔΡΙΤΗ

2-3 /11/2022

Ο κ. Γιάννης Πάιδας, Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. Ελλάδος, και ο κ. Απόστολος Ξυράφης, Γενικός Γραμματέας, παρακολούθησαν το «Global Deal Forum», το οποίο διοργανώθηκε στις 2 και 3 Νοεμβρίου 2022 στη Μαδρίτη.

Το θέμα της εκδήλωσης ήταν «Προς μια δίκαιη μετάβαση και προς βιώσιμες αγορές εργασίας».

Το Forum συγκεντρώνει τους εταίρους του «Global Deal», συμπεριλαμβανομένων των βασικών υπευθύνων χάραξης πολιτικής, για να τονίσει τη σημασία του κοινωνικού διαλόγου στη διαμόρφωση μιας δίκαιης μετάβασης προς μια βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομία που δημιουργεί αξιοπρεπείς θέσεις εργασίας.

ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΤΙΡΑΝΑ

4-5/10/2023

Ο Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. κ. Γιάννης Πάιδας επισκέφθηκε τα Τίρανα, στις 4 και 5 Οκτωβρίου 2023, κατόπιν πρόσκλησης της Ένωσης Αλβανικών Επιχειρήσεων «BiznesAlbania», για μια σειρά συναντήσεων στη χώρα. Από την ελληνική Ο.Κ.Ε. συμμετείχαν επίσης ο κ. Ηλίας Δόλγυρας, Μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής, και ο κ. Απόστολος Ξυράφης, Γενικός Γραμματέας.

Ο κ. Πάιδας συναντήθηκε αρχικά με τους εκπροσώπους των κοινωνικών εταιριών της Αλβανίας. Ειδικότερα, συναντήθηκε με τον κ. Luan Bregasi, Πρόεδρο της Ένωσης Αλβανικών Επιχειρήσεων και τον κ. Gëzim Kalaja, Πρόεδρο της Ένωσης Ανεξάρτητων Συνδικάτων της Αλβανίας. Στη διάρκεια των συζητήσεων ο κ. Πάιδας αναφέρθηκε διεξοδικά στο ρόλο που διαδραματίζουν οι

θεσμοί κοινωνικού διαλόγου στην κοινωνική συνοχή των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και υπερθεμάτισε την ίδρυση ενός αντίστοιχου θεσμού στην Αλβανία.

Στη συνέχεια ο κ. Πάιδας συναντήθηκε με τον κ. Erion Veliqj, Δήμαρχο Τιράνων, και με κυρία Olta Manjani, Υφυπουργό Οικονομικών. Οι συζητήσεις που διεξήχθησαν αφορούσαν τις διμερείς σχέσεις των δύο χωρών, καθώς και τα πεδία στα οποία μπορούν να υπάρξει ανάπτυξη προς αμοιβαίο όφελος και της Ελλάδας και της Αλβανίας.

Στο πλαίσιο της ανάπτυξης ενός ισχυρού δικτύου με τους κοινωνικούς εταίρους της Νοτιοανατολικής Ευρώπης ο κ. Πάιδας προσκάλεσε τους εκπροσώπους των κοινωνικών εταιριών της Αλβανίας να επισκεφθούν την Ο.Κ.Ε. Ελλάδος στο άμεσο μέλλον.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ 20^Η ΕΠΕΤΕΙΟ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ ΣΤΗ ΣΟΦΙΑ

8/12/2023

Στο πλαίσιο του εορτασμού της 20ης επετείου από την ίδρυση του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου της Βουλγαρίας (ΟΚΣ), κατόπιν πρόκλησης της Πρόεδρου του κυρίας Zornitsa Roussinova, ο Πρόεδρος της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.) κ. Γιάννης Πάιδας συμμετείχε ως επίσημος ομιλητής σε ειδική εκδήλωση στη Σόφια, στις 8 Δεκεμβρίου 2023.

Στην ομιλία του ο Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. παρουσίασε τη συμβολή της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και των εθνικών Οικονομικών και Κοινωνικών Συμβουλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην ενδυνάμωση της δημοκρατίας στην Ευρώπη.

ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΜΝΗΜΟΝΙΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε. ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΟΚΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Οι Πρόεδροι της Ο.Κ.Ε. Ελλάδος και του ΟΚΣ Βουλγαρίας υπέγραψαν Μνημόνιο Συνεργασίας στις 20 Μαρτίου 2023, στη Λέσχη Αξιωματικών Φρουράς Θεσσαλονίκης.

Οι δύο θεσμοί κοινωνικού διαλόγου διατηρούν μια μακροχρόνια και εποικοδομητική συνεργασία. Οι δε Πρόεδροί τους, στις συναντήσεις τους και στις συμμετοχές τους σε ευρωπαϊκά ή διεθνή fora, συζητούν και συμφωνούν για διάφορα ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος.

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΟΝΤΓΚΟΡΙΤΣΑ

2/3/2023

Ο κ. Γιάννης Πάιδας, Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. Ελλάδος και Μέλος της ΕΟΚΕ, συμμετείχε στη 16η συνεδρίαση της Κοινής Συμβουλευτικής Επιτροπής της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και του Μαυροβουνίου, η οποία διοργανώθηκε στην Ποντγκόριτσα στις 2 Μαρτίου 2023.

Το Μαυροβούνιο υπέβαλε αίτηση προσχώρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) το Δεκέμβριο του 2008 και του χορηγήθηκε καθεστώς υποψήφιας χώρας το Δεκέμβριο του 2010. Οι διαπραγματεύσεις προσχώρησης ΕΕ-Μαυροβουνίου άρχισαν τον Ιούνιο του 2012. Μέχρι στιγμής, έχουν ανοίξει 33 από τα 35 διαπραγματευτικά κεφάλαια.

Από την ελληνική Ο.Κ.Ε. παρακαλούθησε τη συνάντηση ο κ. Απόστολος Ξυράφης, Γενικός Γραμματέας.

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΟΚΕ ΣΤΙΣ ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

26/4/2023

Ο κ. Γιάννης Πάιδας, Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. Ελλάδος και Μέλος της ΕΟΚΕ, συμμετείχε στη συνεδρίαση της Ολομέλειας της ΕΟΚΕ, η οποία πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες στις 26 Απριλίου 2023.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης τα Μέλη της Ολομέλειας εξέλεξαν τον Πρόεδρο και τους Αντιπροέδρους της ΕΟΚΕ.

Πρόεδρος εξελέγη ο κ. Oliver Rörke, ο οποίος παρουσίασε το πολιτικό του μανιφέστο, το οποίο θα καθοδηγεί το έργο και τις προτεραιότητές του για τη θητεία του τα έτη 2023-2025.

Από την ελληνική Ο.Κ.Ε. παρακαλούθησε την Ολομέλεια της ΕΟΚΕ ο κ. Απόστολος Ξυράφης, Γενικός Γραμματέας.

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΤΗΣ ΕΟΚΕ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ Ο.Κ.Σ. ΣΤΙΣ ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

6/2/2023

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ), στο πλαίσιο της ανάπτυξης της συνεργασίας της με τα εθνικά Οικονομικά και Κοινωνικά Συμβούλια (ΟΚΣ) των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, διοργάνωσε συνάντηση στις Βρυξέλλες, στις 6 Φεβρουαρίου 2023.

Ο Διευθυντής Επικοινωνίας της ΕΟΚΕ κ. Alexander Kleinig καλωσόρισε τους συμμετέχοντες και τους ενημέρωσε για τη νέα επικοινωνιακή στρατηγική της Επιτροπής. Τόνισε δε τη σημαντική συμβολή των εθνικών ΟΚΣ για την προβολή και την ενημέρωση για το έργο της ΕΟΚΕ στα κράτη μέλη της Ένωσης.

Στη συνάντηση από την Ο.Κ.Ε. Ελλάδος συμμετείχε η Δρ. Μάρθα Θεοδώρου, Υπεύθυνη Διεθνών και Δημοσίων Σχέσεων.

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΤΗΣ ΕΟΚΕ ΓΙΑ ΣΤΕΛΕΧΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΜΜΕ ΣΤΟ ΖΑΓΚΡΕΜΠ

24-25/11/2022

Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ) διοργανώνει κάθε έτος σεμινάριο για στελέχη επικοινωνίας και ΜΜΕ, δημοσιογράφους, εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών και opinion leaders. Στο πλαίσιο αυτό διοργάνωσε το σεμινάριο "Connecting EU 2022" στις 24 και 25 Νοεμβρίου 2022 στο Ζάγκρεμπ.

Στην εκδήλωση χαιρετισμούς απηύθυναν η Πρόεδρος της ΕΟΚΕ κυρία Christa Schweng και ο Υπουργός Εργασίας της Κροατίας κ. Marin Piletic.

Από την Ο.Κ.Ε. Ελλάδα συμμετείχε η Δρ. Μάρθα Θεοδώρου, Υπεύθυνη Διεθνών και Δημοσίων Σχέσεων.

ΕΥΡΩΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΣΤΗ ΒΑΛΕΤΑ

5-6/10/2023

Το Διεθνές Κέντρο για την Ανάπτυξη Μεταναστευτικής Πολιτικής (ICMPD) διοργάνωσε, σε συνεργασία με την κυβέρνηση της Μάλτας και το "Club of Venice", το 3ο Ευρωμεσογειακό Συνέδριο στις 5 και 6 Οκτωβρίου 2023 στη Βαλέτα.

Στο σεμινάριο συμμετείχαν υψηλόβαθμα στελέχη επικοινωνίας και ΜΜΕ των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και ευρωπαϊκών και διεθνών Οργανισμών.

Από την Ο.Κ.Ε. Ελλάδα συμμετείχε η Δρ. Μάρθα Θεοδώρου, Υπεύθυνη Διεθνών και Δημοσίων Σχέσεων και Μέλος του "Club of Venice".

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΤΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ "CLUB OF VENICE" ΣΤΗ ΒΕΝΕΤΙΑ

30/11/2023 & 01/12/2023

Το "Club of Venice" είναι ένα ευρωπαϊκό forum στο οποίο συμμετέχουν οι κορυφαίοι αξιωματούχοι και επαγγελματίες της επικοινωνίας στα κράτη μέλη και τα θεσμικά Όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και τους θεσμούς της Ευρώπης.

Η Ολομέλεια του "Club of Venice" πραγματοποιήθηκε, σε συνεργασία με την κυβέρνηση της Ιταλίας, στις 30 Νοεμβρίου και 1 Δεκεμβρίου 2023 στη Βενετία.

Από την Ο.Κ.Ε. Ελλάδα συμμετείχε στην Ολομέλεια η Δρ. Μάρθα Θεοδώρου, Υπεύθυνη Διεθνών και Δημοσίων Σχέσεων και Μέλος του "Club of Venice".

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΥΨΗΛΟΒΑΘΜΗΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΚΙΝΑΣ

11-14/9/2023

Υψηλόβαθμη αντιπροσωπεία από το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο της Κίνας (Ο.Κ.Σ.), με επικεφαλής τον Πρόεδρό του κ. Zhang Qingli, πραγματοποίησε επίσημη επίσκεψη στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.).

Τη Δευτέρα, 11 Σεπτεμβρίου 2023, τα Μέλη της αντιπροσωπείας του Ο.Κ.Σ., συνοδευόμενα από τον Πρόεδρο της Ο.Κ.Ε. κ. Γιάννη Πάιδα, συναντήθηκαν με τον Πρώτο Αντιπρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων κ. Γιάννη Πλακιωτάκη. Στη διάρκεια της συνάντησης υπήρξε εκτενής αναφορά στις διμερείς σχέσεις των δύο χωρών και στις προοπτικές που διανοίγονται για την εμβάθυνσή τους.

Την Τρίτη, 12 Σεπτεμβρίου 2023, ο Πρόεδρος της Ο.Κ.Ε. κ. Γιάννης Πάιδα υποδέχθηκε τον Πρόεδρο του Ο.Κ.Σ. κ. Zhang Qingli, τα Μέλη της αντιπροσωπείας και τον Πρέσβη της Κίνας στην Ελλάδα κ. Xiao Junzheng στα γραφεία της Επιτροπής.

Στη συνάντηση που ακολούθησε συμμετείχαν από το Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο της Κίνας ο Αντιπρόεδρος κ. Zhu Xiaodan, το Εκτελεστικό Μέλος κυρία Shu Xiaojin, το Μέλος κ. Long Yuxiang, το Μέλος κ. Li Yuejun, το Μέλος και Αν. Γενικός Γραμματέας κ. Xu Ge, ο Γραμματέας του Προέδρου κ. Liu HaoBin, ο κ.

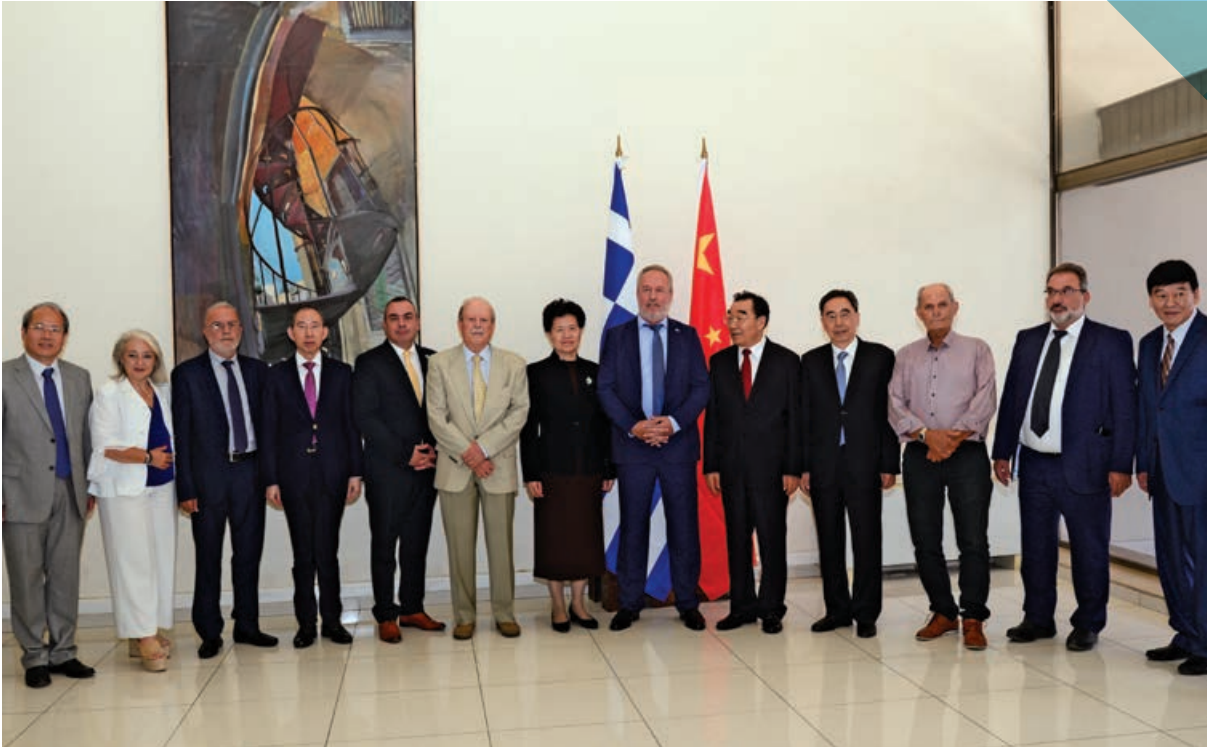
Nie Kailai και από το Τμήμα Διεθνών Σχέσεων η κυρία Zhang Jingsheng. Από την Ο.Κ.Ε. συμμετείχαν οι Αντιπρόεδροι κ. Μιχάλης Αλέπης, κ. Φώτης Κολεβέντης, κ. Γιώργος Γωνιωτάκης, τα Μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής κ. Κωνσταντίνος Πασιόπουλος, κ. Ηλίας Δόλγυρας, κ. Χριστόδουλος Ευθυμίου, κ. Κωνσταντίνος Μπάρδας και η κυρία Δήμητρα-Ινές Αγγελή, ο Γενικός Γραμματέας κ. Απόστολος Ξυράφης και η Υπεύθυνη Δημοσίων και Διεθνών Σχέσεων, Δρ. Μάρθα Θεοδώρου.

Η συνάντηση απετέλεσε σταθμό στη μακροχρόνια φιλία και συνεργασία που έχουν αναπτύξει οι δύο θεσμοί μεταξύ τους από το 2002, καθώς συμφώνησαν στην από κοινού ανάληψη πρωτοβουλιών που θα φέρουν κοντά, μέσα από τη δημιουργία δικτύων, τις παραγωγικές δυνάμεις των δύο χωρών.

Την ίδια ημέρα η αντιπροσωπεία συναντήθηκε με τον Υπουργό Επικρατείας κ. Μάκη Βορίδη. Ο κ. Βορίδης αναφέρθηκε στις άριστες σχέσεις μεταξύ της Ελλάδας και της Κίνας, καθώς και στις προοπτικές της περαιτέρω ανάπτυξης των σχέσεων αυτών. Επίσης, εξέφρασε το ενδιαφέρον του για τις νέες προτεινόμενες στρατηγικές επενδύσεις της Κίνας στη χώρα μας.

Την Τετάρτη, 13 Σεπτεμβρίου 2023, στο πλαίσιο της

επίσκεψής της στη Μακεδονία, η αντιπροσωπεία του Ο.Κ.Σ. της Κίνας, συνοδευόμενη από τον Πρόεδρο της Ο.Κ.Ε., συναντήθηκε στη Θεσσαλονίκη με τον Υφυπουργό Εσωτερικών, αρμόδιο για τη Μακεδονία και τη Θράκη, κ. Ευστάθιο Κωνσταντινίδη. Στη συνέχεια η αντιπροσωπεία μετέβη στην Κοζάνη και συναντήθηκε με τον Περιφερειάρχη Δυτικής Μακεδονίας κ. Γεώργιο Κασαπίδη. Ο κ. Κωνσταντινίδης και ο κ. Κασαπίδης παρουσίασαν στα Μέλη της αντιπροσωπείας το Πρόγραμμα Δίκαι-

ης Αναπτυξιακής Μετάβασης (Πρόγραμμα ΔΑΜ) και τα τρία Εδαφικά Σχέδια Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης. Ακολούθησε περιήγηση στην περιοχή και επίσκεψη στα λιγνιτικά πεδία και στον ΑΗΣ Καρδιάς.

Τέλος, τα Μέλη της αντιπροσωπείας από το Ο.Κ.Σ. της Κίνας, στη διάρκεια της παραμονής τους στην Ελλάδα, επισκέφθηκαν μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους της πατρίδας μας.

ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΜΝΗΜΟΝΙΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε. ΕΛΛΑΔΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ Ο.Κ.Π.Π.Σ. ΤΗΣ ΑΚΤΗΣ ΕΛΕΦΑΝΤΟΣΤΟΥ

21/11/2023

Αντιπροσωπεία του Οικονομικού, Κοινωνικού, Περιβαλλοντικού και Πολιτιστικού Συμβουλίου της Ακτής Ελεφαντοστού (Ο.Κ.Π.Π.Σ.), με επικεφαλής τον Πρόεδρό του κ. Eugene Aka Aquele, επισκέφθηκε την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.), στις 21 Νοεμβρίου 2023.

Την αντιπροσωπεία υποδέχθηκε στα γραφεία της

Ο.Κ.Ε. ο Πρόεδρος της κ. Γιάννης Πάιδας, και στη συνέχεια υπεγράφη Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ της Ο.Κ.Ε. και του Ο.Κ.Π.Π.Σ.

Οι Πρόεδροι των δύο θεσμών κοινωνικού διαλόγου συμφώνησαν στη σύνταξη ενός στρατηγικού σχεδιασμού για την υλοποίηση κοινών δράσεων στις δύο χώρες στο άμεσο μέλλον.

Στο πλαίσιο της μακρόχρονης παράδοσης φιλοξενίας συνεντεύξεων στην έκδοση «Κοινωνικός Διάλογος» της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος, η Δρ. Μάρθα Θεοδώρου, Υπεύθυνη Διεθνών και Δημοσίων Σχέσεων της Επιτροπής, επιμελείται αποκλειστικές συνεντεύξεις διακεκριμένων προσωπικοτήτων σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Roberta Metsola

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΗΣ ROBERTA METSOLA, ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

Συνέντευξη στη **Δρ. Μάρθα Θεοδώρου**

Έχετε εκλεγεί πρόσφατα Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου έως το 2024. Ποιο είναι το όραμά σας όσον αφορά το ρόλο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τα επόμενα χρόνια σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο;

Θέλω το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να είναι ενεργό και να ανταποκρίνεται ώστε να επιβεβαιώνει την κοινοβουλευτική του ευθύνη και να εκπληρώνει το ρόλο του όσον αφορά τον έλεγχο, τη διενέργεια ερευνών και τη θέσπιση νομοθεσίας. Θέλω το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και οι 705 εκλεγμένοι αντιπρόσωποί του να σημει-

ώσουν πρόοδο σε θέματα σχετικά με τη μετανάστευση, την ενέργεια, την ψηφιοποίηση, την ισότητα, την αλληλεγγύη, καθώς και την ασφάλεια και την άμυνα. Θέλω επίσης αυτό το κοινοβούλιο να δώσει ώθηση ώστε η Ευρώπη να καταστεί η πρώτη ήπειρος με ουδέτερο ισοζύγιο διοξειδίου του άνθρακα παγκοσμίως.

Σε διεθνές επίπεδο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρέπει να ενισχύσει τον ηγετικό του ρόλο σε ολόκληρο τον κόσμο. Αποτελεί ήδη σημείο αναφοράς για την προώθηση της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας. Αυτό πρέπει να συνεχιστεί. Όλα τα κοινοβούλια της Ευρωπαϊκής

Ένωσης (ΕΕ), συμπεριλαμβανομένου του κοινοβουλίου του λαού της Ουκρανίας, μας δείχνουν πόση εμπιστοσύνη εναποθέτουν στις αξίες μας.

Είστε η τρίτη γυναίκα που εξελέγη επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, μετά τη Simone Veil και τη Nicole Fontaine. Κερδίσατε, επίσης, την πλειοψηφία των ψήφων των Μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε μια διαδικασία στην οποία συμμετείχαν δύο ακόμη υποψήφιοι. Η εκλογή σας αποτυπώνει ένα σαφές, νέο μήνυμα για τον κύριο ρόλο των γυναικών στη διαδικασία χάραξης πολιτικής;

Αισθάνομαι ιδιαίτερη τιμή που ανέλαβα αυτή τη θέση. Θα τιμήσω τους προκατόχους μου, όπως πάντα, υπερασπιζόμενη την Ευρώπη. Αυτός είναι ο ρόλος κάθε Προέδρου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ανεξαρτήτως ηλικίας ή φύλου. Και υπόσχομαι ότι δεν θα περάσουν άλλα 20 χρόνια πριν από την επανεκλογή μιας γυναίκας.

Είστε Μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από το 2013. Ποια είναι, κατά τη γνώμη σας, τα κύρια επιτεύγματα του Κοινοβουλίου κατά την τελευταία δεκαετία, τα οποία βελτίωσαν τη ζωή των Ευρωπαίων πολιτών;

Η ΕΕ έχει προσφέρει πάνω από μισό αιώνα ειρήνης, σταθερότητας και ευημερίας. Διαδραματίζει επίσης σημαντικό ρόλο στην προώθηση της δημοκρατίας, των θεμελιωδών ελευθεριών και του κράτους δικαίου σε ολόκληρο τον κόσμο. Σε αυτούς τους ταραγμένους καιρούς, η Ευρωπαϊκή Ένωση επιδεικνύει τεράστια ενότητα και αποφασιστικότητα απέναντι σε έναν εγκληματικό και καταστροφικό πόλεμο.

Είμαι υπερήφανη για τον τρόπο με τον οποίο το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ηγείται της στήριξης της ΕΕ προς την Ουκρανία. Διατηρώ διάλογο με τον Πρόεδρο Zelensky, τον οποίο συνάντησα πρόσφατα στο Κίεβο. Συνεργαζόμαστε στενά με το κοινοβούλιο της Ουκρανίας (Βερχόβνα Ράντα) για να στηρίξουμε τη δημοκρατική και ευρωπαϊκή προοπτική της Ουκρανίας.

Την τελευταία δεκαετία γίναμε μάρτυρες της δυνατότητας που παρέχει η ενιαία αγορά της ΕΕ στα εμπορεύματα, τις υπηρεσίες, τα χρήματα και τους ανθρώπους να συνεχίσουν να κυκλοφορούν ελεύθερα σε ολόκληρη

την ήπειρο. Οι βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ενέκριναν νομοθεσία που το κατέστησε δυνατό. Βελτιώσαμε επίσης τα δικαιώματα των πολιτών, τα εργασιακά δικαιώματα, τα ψηφιακά δικαιώματα και τα δικαιώματα των καταναλωτών. Πιο πρόσφατα, η ΕΕ ανέπτυξε ορισμένα από τα πλέον αυστηρά περιβαλλοντικά πρότυπα στον κόσμο. Έχουν εγκριθεί συμφωνίες για το κλίμα με σκοπό την ελαχιστοποίηση των κινδύνων για το κλίμα, την υγεία και τη βιοποικιλότητα.

Υπό το πρίσμα των εξελίξεων και των προκλήσεων σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, πιστεύετε ότι είναι καιρός να ξεκινήσει η συζήτηση για μία Διακυβερνητική Διάσκεψη και για τη μεταρρύθμιση των Συνθηκών;

Την άνοιξη, η Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης θα παρουσιάσει τα συμπεράσματα μιας μοναδικής πρωτοβουλίας διαβούλευσης με τους πολίτες της ΕΕ. Αυτό, εν τέλει, θα προσφέρει μια πρωτοφανή ευκαιρία να ακουστούν οι ανησυχίες που εξέφρασαν οι Ευρωπαίοι, ιδίως δε να ακουστεί η φωνή των νεότερων γενεών της Ευρώπης. Αποτελεί θεσμική μας ευθύνη να μετουσιώσουμε από κοινού τις προτάσεις της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης σε συγκεκριμένα μέτρα, συμπεριλαμβανομένης, εάν τούτο είναι αναγκαίο, της μεταρρύθμισης των Συνθηκών. Τίποτα δεν αποκλείεται από τη συζήτηση.

Η Ευρώπη έχει ως στόχο να καταστεί η πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρος προσανατολιζόμενη προς μια σύγχρονη και αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων οικονομία. Με ποιους τρόπους συμβάλλει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στην Πράσινη Συμφωνία;

Μια σύγχρονη, αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων οικονομία θα τεθεί σε εφαρμογή χάρη στις πρωτοβουλίες που προωθεί η ΕΕ για το περιβάλλον μας μέσω της Πράσινης Συμφωνίας.

Η Πράσινη Συμφωνία υπερβαίνει την αντιμετώπιση των κλιματικών ζητημάτων. Ενσωματώνει τη βιώσιμη ανάπτυξη σε όλους τους τομείς και σε όλους τους κλάδους, προκειμένου να μειωθούν οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, να αναπτυχθούν με βιώσιμο τρόπο η γεωργία, οι μεταφορές και οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας με χαρακτήρα φιλικό προς το περιβάλλον. Στο πλαίσιο

σιο της νομοθετικής του αρμοδιότητας που προβλέπεται από τις Συνθήκες της ΕΕ, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δεσμεύεται, σε συνεργασία με τα άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ, για την επίτευξη βιωσιμότητας.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και η Επιτροπή διακήρυξαν τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Η Κοινωνική Σύνοδος Κορυφής του Πόρτο αποτέλεσε ευκαιρία να συνασπιστούν οι δυνάμεις που θα ανανεώσουν τη δέσμευση για την υλοποίηση του Κοινωνικού Πυλώνα. Ποια είναι η άποψή σας για τη σημερινή κοινωνική Ευρώπη;

Η υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων αποτελεί πολιτική ευθύνη που επιμερίζεται μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών, κατά περίπτωση. Λαμβάνονται υπόψη οι διαφορές στο κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον και η πολυμορφία των εθνικών συστημάτων, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας.

Η κοινωνική Ευρώπη αφορά την ενίσχυση των κοινωνικών εταιρικών σχέσεων σε όλα τα κράτη μέλη. Επενδύουμε σε μια οικονομία που λειτουργεί για όλους και κατ' αυτόν τον τρόπο εξαλείφουμε την ανάγκη θέσπισης ενιαίας ρύθμισης για όλους. Ο εύρυθμος κοινωνικός διάλογος πρέπει να λειτουργεί αυτόνομα. Ο πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων είναι το στοιχείο που διακρίνει την Ευρώπη από όλους τους άλλους παγκόσμιους φορείς.

Πώς θα ενισχύσει η Ευρωπαϊκή Ένωση το ρόλο της ως παγκόσμιας ηγετικής δύναμης στον κόσμο; Πόσο εφικτό είναι να υπάρξει μια συντονισμένη προσέγγιση για την εξασφάλιση μιας ενιαίας φωνής για την Ευρώπη στον κόσμο;

Η ΕΕ έχει επιδείξει ηγετικό ρόλο σε κανονιστικό επίπεδο, καθώς διασφαλίζει τα υψηλότερα πρότυπα σε θέματα όπως η κλιματική αλλαγή, τα δικαιώματα που αφορούν την προστασία της εργασίας, τα ανθρώπινα δικαιώματα και η ισότητα. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αποτελεί ήδη σημείο αναφοράς για την προάσπιση της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας. Πρόκειται για ένα πεδίο στο οποίο η ΕΕ θα συνεχίσει να διαδραματίζει ηγετικό ρόλο συνεργαζόμενη στενά με τις γειτονικές χώρες και

τις κοινοβουλευτικές δημοκρατίες παγκοσμίως και επιβεβαιώνοντας εκ νέου την ευρωπαϊκή προοπτική ορισμένων συμμάχων μας.

Σε έναν παγκοσμιοποιημένο κόσμο, χρειαζόμαστε μια συντονισμένη προσέγγιση για θέματα όπως η κλιματική αλλαγή, η επισιτιστική ασφάλεια, η ασφάλεια και η άμυνα. Υπό τις τρέχουσες γεωπολιτικές συνθήκες, η φωνή της Ευρώπης είναι πιο ενιαία από ποτέ. Δεν αμφιβάλλω για την ενότητά μας.

Ποιες είναι οι απειλές κατά του κράτους δικαίου στην Ευρώπη σήμερα; Μπορεί η Ένωση να προστατεύσει αποτελεσματικά τις αξίες της και τους πολίτες της;

Το κράτος δικαίου αποτελεί το θεμέλιο επί του οποίου εδράζονται οι Συνθήκες της ΕΕ. Είναι θεμελιώδους σημασίας όλα τα κράτη μέλη να τηρούν τις Συνθήκες που υπέγραψαν κατά την προσχώρησή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι απειλές κατά του κράτους δικαίου στην Ευρώπη σήμερα περιγράφονται στην Έκθεση του 2021 για το κράτος δικαίου που δημοσίευσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η εν λόγω έκθεση συνιστά προληπτικό εργαλείο που ενθαρρύνει τη διεξαγωγή συζήτησης μεταξύ των κρατών μελών και προάγει τις θετικές μεταρρυθμίσεις. Αυτές οι συζητήσεις και οι μεταρρυθμίσεις αποτελούν

τμήμα της διαδικασίας με την οποία η ΕΕ υπερασπίζεται ενεργά τις αξίες της και τους πολίτες της.

Πιστεύετε ότι η αντίδραση της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη νόσο COVID-19 είναι επαρκής; Ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ο οποίος αποσκοπεί στον μετριασμό των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της πανδημίας, θα προετοιμάσει επαρκώς τις ευρωπαϊκές οικονομίες και κοινωνίες για τις επερχόμενες προκλήσεις;

Χάρη στον Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, οι ευρωπαϊκές οικονομίες και κοινωνίες θα μπορέσουν να αξιοποιήσουν τα οφέλη της ψηφιακής οικονομίας και των νέων θέσεων εργασίας που επιτάσσει η μετά την πανδημία εποχή. Θα μας βοηθήσει σημαντικά να αντιμετωπίσουμε την κατάσταση έπειτα από την παγκόσμια πανδημία COVID-19 και τις σκληρές συνέπειές της.

Ο μηχανισμός θα βοηθήσει τις οικονομίες και τις κοινωνίες να καταστούν περισσότερο βιώσιμες, ανθεκτικές και καλύτερα προετοιμασμένες για τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης. Τα πράγματα θα είναι διαφορετικά μετά την πανδημία αυτή. Πρέπει να προσαρμοστούμε, όπως το πράττουμε ήδη. Ο μηχανισμός θα δώσει ώθηση στις οικονομίες μας ώστε να αντιμετωπίσουν τις σημερινές προκλήσεις και, παράλληλα, να αξιοποιήσουν τα οφέλη της ψηφιακής και της πράσινης μετάβασης.

Η Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης θα δώσει τη δυνατότητα στους Ευρωπαίους να εκφράσουν τη γνώμη τους σχετικά με τα ζητήματα που είναι σημαντικά για την Ένωση. Ποια συνέχεια θα δοθεί στις προτάσεις των πολιτών μετά την ολοκλήρωση των εργασιών της;

Υποστηρίζω θερμά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων με επίκεντρο τον πολίτη. Η Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης αποτελεί ίσως το καλύτερο παράδειγμα που

βλέπουμε σχετικά. Είμαι αισιόδοξη ότι αυτό θα επιφέρει συγκεκριμένες αλλαγές και θα συμβάλει στην οικοδόμηση της απαραίτητης εμπιστοσύνης.

Η ευρωπαϊκή δημοκρατία είναι ένα από τα θέματα για τα οποία έχουν ληφθεί οι περισσότερες συνεισφορές από τους πολίτες στην πολύγλωσση ψηφιακή πλατφόρμα της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης. Τα βασικά ζητήματα που έχουν τεθεί καλύπτουν τα πάντα από τη θεσμική λειτουργία της ΕΕ έως την καταπολέμηση της παραπληροφόρησης και την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Η ομάδα εργασίας για την ευρωπαϊκή δημοκρατία θα αναλύσει τις συστάσεις των πολιτών και θα τις αξιολογήσει σε σχέση με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και την ενδεχόμενη μεταρρύθμισή του.

Το 2022 έχει ανακηρυχθεί Ευρωπαϊκό Έτος Νεολαίας. Πώς θα κερδίσει η Ευρώπη τη δέσμευση των νέων και θα επιτύχει τη μεγαλύτερη συμμετοχή τους στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση;

Θέλουμε να ακουστεί η φωνή της νεολαίας: για να έχουμε ένα καλύτερο μέλλον, οι νέοι μας πρέπει να μιλήσουν και να μοιραστούν τις ιδέες τους. Στόχος του Ευρωπαϊκού Έτους Νεολαίας είναι να δημιουργηθούν πολλές ευκαιρίες και να διοργανωθούν εκδηλώσεις σε όλη την Ευρώπη, όπου οι νέοι θα συγκεντρωθούν για να μάθουν, να ανταλλάξουν απόψεις, να συναντήσουν ανθρώπους και να συμμετάσχουν σε δραστηριότητες σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Θα εξακολουθήσουμε να οικοδομούμε ένα καλύτερο μέλλον, το οποίο θα έχει ενισχυμένο οικολογικό και ψηφιακό χαρακτήρα χωρίς αποκλεισμούς, αλλά είναι αναγκαίο οι νέοι να επικοινωνήσουν τις επιθυμίες, τις φιλοδοξίες και τις προσδοκίες τους. Θέλουμε να έλθουμε σε επαφή με τους νέους σε ολόκληρη την Ευρώπη, να μας εκφράσουν τις απόψεις και τις ιδέες τους, να ακούσουμε και να δράσουμε.

Josep Borrell Fontelles

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ JOSEP BORRELL FONTELLES, ΥΠΑΤΟΥ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Συνέντευξη στη **Δρ. Μάρθα Θεοδώρου**

Προκειμένου να αντιμετωπίσει τις παγκόσμιες προκλήσεις, και σύμφωνα με τη δέσμευσή της για μια πολυμερή διεθνή τάξη βασισμένη σε κανόνες, ποιες είναι οι πολυεθνικές και περιφερειακές ομαδοποιήσεις με τις οποίες η Ευρωπαϊκή Ένωση επιδιώκει να συνεργαστεί σε διεθνές επίπεδο;

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) ιδρύθηκε για την κατάργηση της πολιτικής της ισχύος. Οικοδόμησε την ειρήνη και το κράτος δικαίου, διαχωρίζοντας τη σκληρή ισχύ

από την οικονομία, τη θέσπιση κανόνων και την ήπια ισχύ. Είμαστε πεπεισμένοι ότι η παγκόσμια τάξη και η αλληλεπίδραση μεταξύ των κρατών θα πρέπει να χαρακτηρίζονται από πολυμέρεια, ανοικτό πνεύμα και αμοιβαιότητα. Πρόσφατα παρουσιάσαμε κοινή ανακοίνωση σχετικά με την ενίσχυση της συμβολής της ΕΕ στη βασιζόμενη σε κανόνες πολυμέρεια, στην οποία αναλύουμε τις τρέχουσες προκλήσεις για τους καθιερωμένους πολυμερείς κανόνες και οργανισμούς και τους λόγους

για τους οποίους οι αυξανόμενες παγκόσμιες προκλήσεις απαιτούν πιο πολυμερή διακυβέρνηση και διεθνή συνεργασία βάσει κανόνων.

Αν και είμαστε ένας από τους βασικούς φορείς αυτού του εγχειρήματος, είναι προφανές ότι δεν μπορούμε να το φέρουμε μόνοι μας σε πέρας. Χρειαζόμαστε παγκόσμιες συμμαχίες, εταιρικές σχέσεις και περιφερειακή συνεργασία. Αναζητούμε τέτοιες εταιρικές σχέσεις όχι μόνο για να προωθήσουμε τις δικές μας προτεραιότητες, αλλά ως κοινή προσπάθεια για την εξεύρεση βιώσιμων λύσεων στις παγκόσμιες προκλήσεις με βάση το κράτος δικαίου και όχι το δίκαιο του ισχυρού.

Ο σημαντικότερος εταίρος μας στον τομέα αυτό είναι προφανώς η οικογένεια των Ηνωμένων Εθνών, αλλά θα υποστήριζα ότι η ΕΕ είναι από τους πιο βασικούς συμμετέχοντες στον ΠΟΕ και σε πολλά άλλα πολυμερή φόρουμ. Θα συνεχίσουμε επίσης να συμμετέχουμε στην προώθηση της περιφερειακής συνεργασίας μέσω σχετικών πολυμερών περιφερειακών οργανισμών, όπως η Αφρικανική Ένωση, αλλά επίσης, για παράδειγμα, με τον Οργανισμό για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ), την Ένωση για τη Μεσόγειο (UfM), την Ένωση Χωρών της Νοτιοανατολικής Ασίας (ASEAN και CELAC), καθώς και πολλούς άλλους. Στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας, θα εξακολουθήσουμε προφανώς να ενισχύουμε τους δεσμούς μας με το ΝΑΤΟ.

Έχετε αναφέρει ότι είναι δύσκολο για μια «Πολιτική Ένωση» να ενεργεί ως παγκόσμιος εταίρος χωρίς να είναι «αυτόνομη». Για ποιους λόγους είναι σημαντική η ευρωπαϊκή στρατηγική αυτονομία;

Η έννοια της «στρατηγικής αυτονομίας» και της επίτευξης «ευρωπαϊκής στρατηγικής αυτονομίας» συζητήθηκε ευρέως κατά το παρελθόν έτος. Τι σημαίνει όμως στην πράξη; Κατ' αρχάς, η αυτονομία δεν θα πρέπει να νοείται ως απόλυτη ανεξαρτησία ή απομόνωση από τον υπόλοιπο κόσμο, αλλά ως η ικανότητα να σκεφτόμαστε μόνοι μας και να ενεργούμε με βάση τις δικές μας αξίες και τα δικά μας συμφέροντα. Αυτό το είδος αυτονομίας χρειάζεται να επιτύχει η Ευρωπαϊκή Ένωση, ενώ παράλληλα θα ενισχύουμε τις συμμαχίες μας και θα διατηρούμε τις δεσμεύσεις μας για πολυμέρεια και ανοικτό πνεύμα.

Η ΕΕ αντιμετωπίζει σοβαρές στρατηγικές προκλή-

σεις στο σημερινό ανταγωνιστικό διεθνές περιβάλλον, όπου αυξάνονται οι γεωπολιτικές αντιπαλοότητες και ο ανταγωνισμός των μεγάλων δυνάμεων. Γι' αυτό και, όπως το έθεσε η Γερμανίδα Καγκελάρια Angela Merkel, «Οι Ευρωπαίοι πρέπει να πάρουμε πραγματικά την τύχη μας στα χέρια μας». Πρέπει να σταθούμε στα πόδια μας.

Για πολύ καιρό, η συζήτηση περί στρατηγικής αυτονομίας επικεντρώθηκε κυρίως στην ασφάλεια και την άμυνα. Κάποιοι είδαν τη συζήτηση σαν μια προσπάθεια να δημιουργηθούν λύσεις εναλλακτικές προς την αμυντική συνεργασία στο πλαίσιο της Βορειοατλαντικής Συμμαχίας: κάποιοι μάλιστα θεώρησαν ότι η αφοσίωση της Αμερικής προς την Ευρώπη έχει τεθεί υπό αμφισβήτηση και ότι ίσως έχει ανοίξει ο δρόμος για μεγαλύτερη αποσύνδεση.

Ωστόσο, δεν χωρά αμφιβολία ότι ο ρόλος του ΝΑΤΟ στην ευρωπαϊκή ασφάλεια είναι αναντικατάστατος. Η όποια παγίωση των δυνατοτήτων της Ευρώπης στον τομέα της ασφάλειας θα πρέπει να επιδιωχθεί στο πλαίσιο της Συμμαχίας. Ωστόσο, όπως τόνισαν διαδοχικοί ηγέτες των ΗΠΑ, η Ευρώπη πρέπει να αυξήσει τη δική της συμβολή στην άμυνα. Οι προκλήσεις για την Ευρώπη στον τομέα της ασφάλειας υπερβαίνουν τις παραδοσιακές αρμοδιότητες του ΝΑΤΟ. Από το Σαχέλ και τη Λιβύη έως την Ανατολική Μεσόγειο, είναι πολλές οι κρίσεις που απαιτούν ισχυρή ευρωπαϊκή απάντηση. Καθήκον της ΕΕ είναι να καθορίσει μια κοινή θέση από την οποία θα μπορεί να ενεργεί προς το συμφέρον της διατήρησης της περιφερειακής σταθερότητας.

Γενικότερα, είναι κρίσιμο να επεκταθεί η συζήτηση για τη στρατηγική αυτονομία πέρα από ζητήματα άμυνας και ασφάλειας. Όπως κατέδειξε η κρίση της COVID-19, ζητήματα όπως η δημόσια υγεία και η οικονομική αλληλεξάρτηση είναι εξίσου σημαντικά για τη σταθερότητα και την ασφάλεια. Οι μάσκες και τα φάρμακα από μόνα τους δεν είναι στρατηγικά προϊόντα. Ο στρατηγικός υπολογισμός, όμως, αλλάζει όταν η παραγωγή τέτοιων ειδών συγκεντρώνεται σε λίγες μόνο χώρες. Το ίδιο ισχύει για την προμήθεια σπάνιων μετάλλων, για τις πλατφόρμες μέσων κοινωνικής δικτύωσης και για άλλες ψηφιακές πλατφόρμες, καθώς και για τεχνολογίες όπως το 5G.

Συνολικά, πρωταρχικός στόχος της ΕΕ πρέπει να είναι να ενισχύσει τον ρόλο και τη επιρροή της στον κό-

σμο, ώστε να είναι ο εταίρος που επιλέγει κάθε άλλη χώρα και παγκόσμια δύναμη. Η έννοια της στρατηγικής αυτονομίας είναι ουσιαστικής σημασίας για τη φιλοδοξία αυτή. Δεν υπάρχουν περιθώρια στρατηγικού εφησυχασμού.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε μια νέα στρατηγική για το ευρωπαϊκό οικονομικό και χρηματοπιστωτικό σύστημα, η οποία θα επιτρέψει στην Ευρώπη να διαδραματίσει ηγετικό ρόλο στην παγκόσμια οικονομική διακυβέρνηση. Πώς ενισχύει η «οικονομική κυριαρχία» το διεθνή ρόλο του ευρώ και πώς αυξάνει την ανθεκτικότητα της ΕΕ σε εξωεδαφικές μονομερείς κυρώσεις;

Η νέα στρατηγική αποσκοπεί στην ενίσχυση του διεθνούς ρόλου του ευρώ, στην περαιτέρω ανάπτυξη των χρηματοπιστωτικών υποδομών της ΕΕ, στην αύξηση της ανθεκτικότητάς μας έναντι της εξωεδαφικής επιβολής μονομερών κυρώσεων από ξένα κράτη και στην προώθηση της ενιαίας επιβολής των κυρώσεων της ΕΕ. Γιατί; Επειδή αυτό είναι απαραίτητο για να προετοιμαστεί η ΕΕ για μια νέα δέσμη προκλήσεων. Ο χρηματοπιστωτικός και ο οικονομικός τομέας χρησιμοποιούνται όλο και περισσότερο ως εργαλεία στον διεθνή ανταγωνισμό και πρέπει να ενισχύσουμε τη στρατηγική αυτονομία της ΕΕ σε αυτούς τους τομείς. Ο νομισματικός και χρηματοπιστωτικός τομέας έχει καταστεί σημαντικός τομέας δράσης.

Μία από τις αδυναμίες μας είναι η υπερβολική εξάρτηση από το δολάριο. Η εξάρτηση αυτή συνεπάγεται οικονομικούς κινδύνους και πρόσθετο κόστος για τους ευρωπαϊκούς φορείς, οι οποίοι συνδέονται με τη συναλλαγματική ισοτιμία ευρώ/δολαρίου, δυσκολίες για τους ιδιωτικούς ή δημόσιους φορείς στην άντληση κεφαλαίων στις ευρωπαϊκές χρηματοπιστωτικές αγορές λόγω έλλειψης ενδιαφερόμενων επενδυτών και σημαντικούς πολιτικούς κινδύνους που συνδέονται με πιθανές μονομερείς αποφάσεις ξένων παραγόντων.

Ως εκ τούτου, η ΕΕ θα πρέπει να προωθήσει τη μεγαλύτερη χρήση του ευρώ στις διεθνείς συναλλαγές. Με το ευρώ, διαθέτουμε ένα ισχυρό εργαλείο για την ενίσχυση της οικονομικής μας κυριαρχίας, εφόσον είμαστε σε θέση να το χρησιμοποιήσουμε με σύνεση και αποτελεσματικότητα. Επί του παρόντος, το ευρώ είναι το δεύτε-

ρο πιο χρησιμοποιούμενο νόμισμα διεθνώς και θα πρέπει να ενισχύσουμε περαιτέρω τον παγκόσμιο του ρόλο.

Άλλοι τομείς δράσης είναι ο νέος μηχανισμός «ελέγχου», ο οποίος αξιολογεί τον αντίκτυπο που έχουν οι άμεσες ξένες επενδύσεις στην ΕΕ στην ασφάλεια και στη δημόσια τάξη. Όταν μια αλλοδαπή εταιρεία επιδιώκει να αποκτήσει τον έλεγχο μιας εταιρείας της ΕΕ, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι αυτό θα μπορούσε να έχει ως συνέπεια την επιβολή εξωεδαφικών κυρώσεων στην ευρωπαϊκή εταιρεία.

Η Επιτροπή προτίθεται επίσης να διοργανώσει δραστηριότητες προβολής με δημόσιους και ιδιωτικούς συμμετέχοντες στην αγοράς, ιδίως εκτός της ΕΕ, για την προώθηση των επενδύσεων σε ομόλογα σε ευρώ και της χρήσης του ευρώ εν γένει. Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης και οι αντιπροσωπείες της ΕΕ θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο για τον σκοπό αυτό.

Παράλληλα με την πανδημία του κορωνοϊού ξέσπασε ένα τεράστιο κύμα ψευδούς ή παραπλανητικής πληροφόρησης. Με ποιον τρόπο αντιμετωπίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση τη διάδοση και τον αντίκτυπο της παραπληροφόρησης στην Ευρώπη και πώς δι-

ασφαλίζει την προστασία των ευρωπαϊκών αξιών και των δημοκρατικών συστημάτων;

Πράγματι, ιδίως κατά τη διάρκεια της «πανδημίας παραπληροφόρησης» σχετικά με την COVID-19 διαπιστώσαμε πόσο εκτεταμένη και επιζήμια μπορεί να είναι η παραπληροφόρηση για την ασφάλειά μας, τη δημοκρατία μας και τις κοινωνίες μας. Η αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης είναι επείγουσα ανάγκη. Παρατηρούμε ότι όλο και περισσότεροι ξένοι παράγοντες, κρατικοί και μη κρατικοί, συμμετέχουν σε εκστρατείες παραπληροφόρησης και διαδίδουν εσκεμμένα ψευδείς ή παραπλανητικές πληροφορίες.

Δεν πρόκειται για νέα πρόκληση. Εδώ και πολύ καιρό αντιμετωπίζουμε το πρόβλημα της παραπληροφόρησης. Ωστόσο, με τις δυνατότητες που προσφέρει το Διαδίκτυο, η παραπληροφόρηση διαδίδεται πλέον ταχύτερα από ποτέ και «εισβάλλει» καθημερινά στα σπίτια των πολιτών. Ορισμένοι κρατικοί παράγοντες, όπως η Ρωσία και η Κίνα, συμμετέχουν ενεργά σε αυτές τις δραστηριότητες, προσπαθώντας να υπονομεύσουν και να απονομιμοποιήσουν τα δημοκρατικά μας συστήματα και τις αξίες στις οποίες βασίζονται, όπως η ελευθερία, ο πλουραλισμός, οι έλεγχοι και οι ισορροπίες.

Η ΕΕ καταβάλλει προσπάθειες εδώ και πολλά χρόνια για να αντιμετωπίσει την παραπληροφόρηση και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης είναι πρωτοπόρος όσον αφορά τη συνεχή επέκταση του πεδίου δράσης και της εργαλειοθήκης της. Σήμερα, οι ειδικές ομάδες της ΕΥΕΔ εστιάζουν σε τρεις διαφορετικές περιοχές: την Ανατολή, τη Νότια Γειτονία και τα Δυτικά Βαλκάνια. Επίσης, δημοσιεύουν τακτικά ειδικές εκθέσεις για την παραπληροφόρηση σχετικά με την COVID-19, οι οποίες δείχνουν πόσο επιζήμια μπορεί να είναι αυτές οι δραστηριότητες κατά τη διάρκεια μιας παγκόσμιας κρίσης στον τομέα της υγείας.

Συνεργαζόμαστε με διάφορα θεσμικά όργανα και κράτη μέλη της ΕΕ για να αναπτύξουμε το σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης (RAS) της ΕΕ κατά της παραπληροφόρησης. Πρόκειται για ένα δίκτυο, αποτελούμενο από υπαλλήλους των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και των κρατών μελών της ΕΕ, το οποίο ασχολείται με θέματα σχετικά με την παραπληροφόρηση με σκοπό να καταστήσει δυνατή την κοινή επίγνωση της κατάστασης και την αξιολόγηση απειλών, και να ενισχύσει τον συντονι-

σμό με τους ερευνητές, τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τους διεθνείς εταίρους μας.

Σε αυτή τη λογική βασίζεται και το σχέδιο δράσης για την ευρωπαϊκή δημοκρατία που υπέβαλε πρόσφατα η Επιτροπή, το οποίο επικεντρώνεται στην ακεραιότητα των εκλογών, στον πλουραλισμό των μέσων ενημέρωσης και στην αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης. Η πράξη για τις ψηφιακές υπηρεσίες και η πράξη για τις ψηφιακές αγορές χρησιμοποιούν επίσης την παγκόσμια κανονιστική και ρυθμιστική εξουσία της ΕΕ ως του μεγαλύτερου εμπορικού συνασπισμού στον κόσμο, ώστε να μπορεί η Ευρώπη να αντιμετωπίσει τις παρεμβάσεις στη δημοκρατική μας ζωή και στις εκλογές μας.

Επιπλέον, συνεργαζόμαστε στενά με τους διεθνείς εταίρους μας, όπως η G7 και το NATO, με σκοπό την παρακολούθηση των παγκόσμιων τάσεων και την ανάλογη προετοιμασία. Οι ελεγκτές γεγονότων, οι δημοσιογράφοι, οι ΜΚΟ και οι ομάδες προβληματισμού συμβάλλουν επίσης σε τεράστιο βαθμό στον περιορισμό της διάδοσης της παραπληροφόρησης. Πρέπει να ανταποκριθούμε σε όλα αυτά χρησιμοποιώντας μια συνολική κοινωνική προσέγγιση, που περιλαμβάνει την κοινωνία των πολιτών, τα μέσα ενημέρωσης, την ακαδημαϊκή κοινότητα και τον ιδιωτικό τομέα (κυρίως επιγραμμικές πλατφόρμες και διαφημιστές), ώστε να προστατεύσουμε τις δημοκρατίες μας από ξένες παρεμβάσεις.

Την 1η Ιανουαρίου 2021, το Brexit τέθηκε πλήρως σε ισχύ και το Ηνωμένο Βασίλειο κατέστη «τρίτη χώρα». Μετά το Brexit, η Ευρωπαϊκή Ένωση και το Ηνωμένο Βασίλειο συνεργάζονται στενά στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής;

Συνολικά, τίποτα δεν γίνεται ευκολότερο με το Brexit. Αντιθέτως, πολλά πράγματα γίνονται πολυπλοκότερα για όλες τις πλευρές. Ωστόσο, η απόφαση έχει ληφθεί και τώρα θα πρέπει να προχωρήσουμε.

Στη συμφωνία που επιτεύχθηκε πριν από τα Χριστούγεννα - τη λεγόμενη Συμφωνία Εμπορίου και Συνεργασίας (ΣΕΣ) - το Ηνωμένο Βασίλειο αποφάσισε δυστυχώς να μην συμμετάσχει στο διαρθρωμένο, νομικά δεσμευτικό πλαίσιο συνεργασίας για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφάλειας που είχε προτείνει η ΕΕ. Ωστόσο, δεν ξεκινάμε από το μηδέν, καθώς η ΣΕΣ περιλαμβάνει διατάξεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα,

την κλιματική αλλαγή, τον αφοπλισμό και τη μη διάδοση, την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και την κυβερνοασφάλεια. Τα στοιχεία αυτά αποτελούν τη βάση για να αρχίσουμε διαλόγους και να συνεργαστούμε με το Ηνωμένο Βασίλειο σε αυτούς τους τομείς.

Σε τομείς, όπως οι κυρώσεις, οι επιχειρήσεις και οι ικανότητες διαχείρισης κρίσεων, οι θέσεις σε πολυμερή φόρουμ, οι δαπάνες για την παροχή βοήθειας ή η προξενική προστασία και άλλα, θα πρέπει να μπορούν και οι δύο πλευρές να συνεργάζονται μεταξύ τους, καθώς διακυβεύονται αμοιβαία συμφέροντα. Κατά τη διάρκεια της μεταβατικής φάσης, υπήρξε καλή ad hoc συνεργασία όσον αφορά την πανδημία και τις επιπτώσεις της. Επομένως, είμαι πεπεισμένος ότι θα υπάρχει συνεργασία όποτε χρειάζεται.

Κατά τις προσεχείς εβδομάδες και μήνες, θα εργαζόμαστε για την ανάπτυξη μιας εποικοδομητικής εταιρικής σχέσης ΕΕ-Ηνωμένου Βασιλείου στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής και της πολιτικής ασφάλειας, μεριμνώντας παράλληλα για τη διαφύλαξη των συμφερόντων και της ενότητας της ΕΕ.

Εξακολουθώ να είμαι πεπεισμένος ότι θα πρέπει να συνεργαζόμαστε όσον αφορά τα μεγάλα ζητήματα: την προστασία της ευρωπαϊκής και παγκόσμιας ασφάλειας, την προάσπιση των ανοικτών κοινωνιών και την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης. Εμείς, ως ΕΕ, είμαστε έτοιμοι να εκπληρώσουμε τον ρόλο μας και ελπίζουμε ότι θα συμβάλει και ο παλιός καλός βρετανικός πραγματισμός ώστε να αναπτυχθεί αυτή η παγκόσμια εταιρική σχέση.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση κατέχει ηγετική θέση παγκοσμίως όσον αφορά την προστασία του περιβάλλοντος και την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής. Πρόσφατα, οι Ηνωμένες Πολιτείες προσχώρησαν εκ νέου στη Συμφωνία των Παρισίων και ο πρόεδρος Xi Jinping δεσμεύτηκε ότι η Κίνα θα έχει ουδέτερο ισοζύγιο άνθρακα έως το 2060. Ποιες είναι οι προτεραιότητες της διπλωματίας της ΕΕ για το κλίμα;

Εδώ και δεκαετίες, η ΕΕ κατέχει ηγετική θέση παγκοσμίως όσον αφορά την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής. Με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, η ΕΕ αύξησε σε τουλάχιστον 55 % τον στόχο της για το

2030 όσον αφορά τη μείωση των εκπομπών και ανέλαβε δέσμευση για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050.

Ωστόσο, οι εσωτερικές προσπάθειες πρέπει να συμπληρώνονται από προορατική διπλωματία για το κλίμα για να είναι πραγματικά αποτελεσματικές. Σε έναν κόσμο όπου η ΕΕ αντιπροσωπεύει λιγότερο από το 8% των παγκόσμιων εκπομπών, οι προσπάθειές μας για το κλίμα δεν μπορούν να περιορίζονται στην ήπειρό μας. Πρέπει να πείσουμε τους παγκόσμιους εταίρους μας να ενστερνιστούν τη φιλοδοξία μας.

Για το σκοπό αυτό, η Ευρώπη θα πρέπει να αξιοποιήσει το οικονομικό και διπλωματικό της κύρος στο πλαίσιο του αγώνα για το κλίμα, να καταστεί παγκόσμια δύναμη όσον αφορά την κλιματική διπλωματία και να αξιοποιήσει όλα τα διαθέσιμα μέσα. Τον Ιανουάριο, οι υπουργοί Εξωτερικών της ΕΕ συζήτησαν τον τρόπο με τον οποίο μπορούμε να αναπτύξουμε την κλιματική και ενεργειακή διπλωματία μας για την προώθηση των εξωτερικών διαστάσεων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και ανανέωσαν τη δέσμευση της ΕΕ να θέσει τη δράση για το κλίμα στο επίκεντρο της εξωτερικής πολιτικής.

Η επιτάχυνση της δράσης για το κλίμα και η διαχείριση της ενεργειακής μετάβασης πρέπει να βρίσκονται στον πυρήνα τόσο της εξωτερικής πολιτικής της ΕΕ, όσο και της συνεργασίας μας με εταίρους από ολόκληρο τον κόσμο. Όλες οι τρέχουσες προσπάθειες της ΕΕ για την αντιμετώπιση των κοινωνικών και οικονομικών ζημιών που προκάλεσε η πανδημία COVID-19 σε χώρες εταίρους θα πρέπει να σχεδιαστούν και να καταβληθούν με γνώμονα το ευρύτερο θεματολόγιο για το κλίμα και το περιβάλλον.

Με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, η ΕΕ έχει επίσης στη διάθεσή της τον μεγαλύτερο πολυμερή δανειστή για να επιτύχει τους στόχους της για το 2030 όσον αφορά το κλίμα και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Σύμφωνα με τον ΟΗΕ, για την επίτευξη αυτών των στόχων, πρέπει να καλυφθεί ένα ετήσιο επενδυτικό κενό ύψους περίπου 2,5 τρισεκατομμυρίων ευρώ.

Θέλουμε το 2021 να είναι καθοριστικό έτος, κατά τη διάρκεια του οποίου η Ευρώπη θα αξιοποιήσει όλο το διπλωματικό και οικονομικό της κύρος στο πλαίσιο του παγκόσμιου αγώνα κατά της κλιματικής αλλαγής. Κυρίως όμως, η διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για την

κλιματική αλλαγή, που θα πραγματοποιηθεί στη Γλασκόβη (COP26) τον Νοέμβριο, θα αποτελέσει κρίσιμο ορόσημο για την ενίσχυση των παγκόσμιων φιλοδοξιών.

Με την ανάληψη καθηκόντων από τον Joe Biden ως 46ο Πρόεδρο των Ηνωμένων Πολιτειών ανοίγει ένα νέο κεφάλαιο για τις σχέσεις ΕΕ-ΗΠΑ. Έχετε υποβάλει πρόταση για ένα νέο θεματολόγιο ΕΕ-ΗΠΑ για την παγκόσμια αλλαγή. Ποιες είναι οι γενικές αρχές του;

Με την ανάληψη καθηκόντων του Προέδρου Biden ανοίγει ένα νέο κεφάλαιο για τις σχέσεις ΕΕ-ΗΠΑ και, από κοινού με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πρότεينا το ολοκληρωμένο «θεματολόγιο ΕΕ-ΗΠΑ για την παγκόσμια αλλαγή», το οποίο καλύπτει τέσσερις ευρείς τομείς: την πράσινη πρωτοπορία, την αντιμετώπιση της COVID-19 και την παγκόσμια υγεία, το εμπόριο και την τεχνολογία, καθώς και την παγκόσμια δράση και την ασφάλεια.

Η ΕΕ προτείνει τη θέσπιση ενός ευρέος διατλαντικού «πράσινου θεματολογίου» για να κινητοποιήσει πιο φι-

λόδοξη δράση για το κλίμα σε παγκόσμιο επίπεδο, ξεκινώντας με κοινή δέσμευση για μηδενικές εκπομπές έως το 2050. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει ιδίως να καταβάλουμε προσπάθειες για να ληφθούν μέτρα με σκοπό την οικοδόμηση μιας συμμαχίας για την πράσινη τεχνολογία, τη σταδιακή κατάργηση των ορυκτών καυσίμων, την αποφυγή διαρροής άνθρακα, την ανάπτυξη ενός παγκόσμιου κανονιστικού πλαισίου για τη βιώσιμη χρηματοδότηση, την παροχή βοήθειας σε φτωχότερες χώρες για να προσαρμοστούν στην κλιματική αλλαγή και την από κοινού ανάληψη ηγετικού ρόλου στην καταπολέμηση της αποψίλωσης των δασών. Έχουμε πολλά να κάνουμε και δεν υπάρχει χρόνος για χάσιμο. Εν προκειμένω, η απόφαση του Προέδρου Biden να προσχωρήσουν εκ νέου οι ΗΠΑ στη Συμφωνία του Παρισιού για το κλίμα έχει θεμελιώδη σημασία.

Όσον αφορά τη μάχη κατά της πανδημίας COVID-19, απαιτείται τόσο η αμερικανική όσο και η ευρωπαϊκή ηγεσία, και χαίρομαι ιδιαίτερα που ο Πρόεδρος Biden έχει ήδη υπογράψει εκτελεστικό διάταγμα με το οποίο ανακαλεί την απόφαση αποχώρησης από τον Παγκό-

σμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ) και που οι ΗΠΑ ανακοίνωσαν χθες ότι θα συμμετάσχουν στο διεθνές πρόγραμμα Covax του ΠΟΥ για την ανταλλαγή εμβολίων. Προσβλέπουμε στη συνεργασία με τη νέα κυβέρνηση για να καταπολεμήσουμε την πανδημία και να διαμορφώσουμε την ανάκαμψη.

Όσον αφορά τον τρίτο τομέα, είναι σημαντικό να έχουμε υπόψη ότι πλέον τα τεχνολογικά ζητήματα αποτελούν μέρος της εξωτερικής πολιτικής και ότι οι ταχείες τεχνολογικές αλλαγές στο μέλλον μας προσφέρουν την ευκαιρία να αναπτύξουμε ένα κοινό στρατηγικό «θεματολόγιο ΕΕ-ΗΠΑ για την υψηλή τεχνολογία». Θέλουμε να συνεργαστούμε για τη θέσπιση σαφών κανόνων, και για την επιβολή τους, σχετικά με την ευθύνη των επιχειρηματικών πλατφορμών και των μεγάλων εταιρειών τεχνολογίας, και, επίσης, για τη δίκαιη φορολόγηση και τις στρεβλώσεις της αγοράς, και να αναπτύξουμε μια κοινή κανονιστική προσέγγιση για τη μελλοντική ανάπτυξη βασικών τεχνολογιών.

Τέλος, πολλές αμερικανικές κυβερνήσεις ορθώς επέμεναν ότι η Ευρώπη πρέπει να εντείνει τις προσπάθειές της στον τομέα της άμυνας ώστε να μεριμνά περισσότερο για την ασφάλειά της και να ενεργεί ως εγγυήτρια της ασφάλειας. Η ενδυνάμωση των αμυντικών ικανοτήτων των κρατών μελών της ΕΕ ενισχύει το NATO και συμβάλλει στον επιμερισμό των βαρών σε διατλαντικό επίπεδο. Μια πιο δυναμική, πιο ικανή και ανθεκτική Ευρώπη είναι ο καλύτερος εταίρος για τις ΗΠΑ. Η ενίσχυση του ρόλου της Ευρώπης στον τομέα της ασφάλειας θα επιτρέψει την καλύτερη συνεργασία με τις ΗΠΑ όσον αφορά τους τρέχοντες και τους μελλοντικούς κινδύνους για την ασφάλεια.

Είναι σαφές ότι μπορούμε να κερδίσουμε πολλά από τη στενή συνεργασία με τις ΗΠΑ όσον αφορά την αντιμετώπιση πιεστικών προκλήσεων στον τομέα της ασφάλειας - από την κυβερνοασφάλεια έως τις υβριδικές απειλές - και την προστασία των υποδομών ζωτικής σημασίας, καθώς και τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην ασφάλεια.

Οι εντάσεις στην Ανατολική Μεσόγειο αποτέλεσαν μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2020. Πώς μετασχηματίζετε τη δυναμική της δυσπιστίας, της αντιπαλότητας ή της

αντιπαράθεσης, σε σχέσεις που βασίζονται στα κοινά συμφέροντα και στη συνεργασία;

Οι εντάσεις στην Ανατολική Μεσόγειο και οι σχέσεις με την Τουρκία αποτέλεσαν μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις το 2020.

Η πρόκληση για εμάς, και το αμοιβαίο συμφέρον μας - αλλά και η ευθύνη μου ως Υπατου Εκπροσώπου και Αντιπροέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής - είναι να μετατρέψουμε τη δυναμική της δυσπιστίας, της αντιπαλότητας ή της αντιπαράθεσης σε σχέσεις που βασίζονται στα κοινά συμφέροντα και στη συνεργασία. Έχουμε ακόμη την ευκαιρία να αναπροσανατολίσουμε τις σχέσεις μας. Η ΕΕ τείνει χείρα φιλίας στην Τουρκία, ελπίζοντας ότι εκείνη θα ανταποκριθεί, και το θεματολόγιο που παρουσίασαν οι ηγέτες της ΕΕ είναι σαφές. Είμαι έτοιμος, σε συνεργασία με την Επιτροπή και με τα κράτη μέλη, να επεξεργαστώ προτάσεις για ένα θετικό θεματολόγιο με την Τουρκία και να διερευνήσω τρόπους για την προώθηση των σχέσεών μας. Ωστόσο, για να συμβεί αυτό, οι ενέργειες που μπορεί να θεωρηθούν επιθετικές ή αντίθετες προς τα συμφέροντα της ΕΕ πρέπει να σταματήσουν.

Πρέπει να διασφαλίσουμε ότι ο διάλογος με την Ελλάδα είναι συνεχής και να υποστηρίξουμε την επανέναρξη των συνομιλιών για τη διευθέτηση του κυπριακού - υπό την προϋπόθεση ότι και αυτές πρέπει να έχουν ικανοποιητική κατάληξη και ότι δεν μπορούν να συνεχίζονται επ' άπειρον. Θα πρέπει επίσης να έχουμε ουσιαστικό και ειλικρινή διάλογο σχετικά με τις περιφερειακές συγκρούσεις, και να αναπτύξουμε ευρύτερη συναντίληψη σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισής τους, σεβόμενοι τα αμοιβαία συμφέροντα.

Μολονότι χαιρετίζω τις πρόσφατες δηλώσεις με τις οποίες η Τουρκία διακηρύσσει το στρατηγικό της συμφέρον να προσχωρήσει στην ΕΕ, είναι σημαντικό οι εν λόγω δηλώσεις να συνοδεύονται από ενέργειες που επιβεβαιώνουν τις προθέσεις αυτές. Ταυτόχρονα, οι σχέσεις δεν μπορούν να είναι μονομερείς. Η ΕΕ πρέπει επίσης να δείξει στην Τουρκία ότι είναι έτοιμη να συμμετάσχει σε μια θετική πορεία εάν η Τουρκία εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που της αναλογούν.

Η Ελλάδα γιόρτασε τα 40 χρόνια από την ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Οικογένεια. Κατά τη γνώμη σας, σε ποιους τομείς η ελληνική συμμετοχή και

εμπλοκή θα στηρίξει αποτελεσματικότερα το έργο σας;

Επιτρέψτε μου πρώτα να συγχαρώ ολόψυχα τον ελληνικό λαό για μια τόσο σημαντική επέτειο! – συγχαρητήρια! Σε παρόμοιες περιπτώσεις, συνήθως εξαιρούμε τη σημασία της ελληνικής κληρονομιάς για την ΕΕ – και αναμφίβολα, πρέπει πάντα να διατηρούμε θερμό το ενδιαφέρον μας για μια τέτοια κληρονομιά. Ωστόσο, η προσχώρησή σας στην ΕΕ ήταν επίσης καίριας σημασίας για έναν πολύ πιο επιτακτικό λόγο – απέδειξε ότι η Ένωση ήταν ανοιχτή σε όλους τους Ευρωπαίους.

Ο ρόλος της Ελλάδας στην πρώτη γραμμή του κοινού μας ευρωπαϊκού εγχειρήματος σήμερα παραμένει εξίσου σημαντικός. Η Ελλάδα, λόγω της γεωγραφικής θέσης και της γνώσης της περιοχής που κατέχει, μπορεί να βοηθήσει τους εταίρους μας στα Δυτικά Βαλκάνια να κάνουν τα λόγια έργα που θα τους οδηγήσουν στην προσχώρηση. Αναλαμβάνοντας έναν τέτοιο ρόλο, η Ελλάδα μπορεί να αποκομίσει πολλά, και είμαι ιδιαίτερα ευγνώμων για τις προσπάθειες που έχει καταβάλει και εξακολουθεί να καταβάλλει προς την κατεύθυνση αυτή.

Έχουμε επίγνωση, όπως προαναφέρθηκε, ότι η σημερινή κατάσταση στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο είναι ανησυχητική για την Ελλάδα – και συνεπώς για την Ευρώπη. Επιτρέψτε μου να επαναλάβω ένα θεμελιώδες μήνυμα: τα σύνορά σας είναι τα σύνορα της Ευρώπης και η μείωση των εντάσεων στην Ανατολική Μεσόγειο αποτελεί στρατηγικό συμφέρον της ΕΕ. Δεν πρέπει να υπάρχει καμία αμφιβολία σχετικά με την αποφασιστικότητά μας να υπερασπιστούμε τα κοινά μας συμφέροντα. Ωστόσο, πρέπει εξίσου να δεσμευτούμε ότι θα προσεγγίσουμε τους γείτονές μας, και να αναζητήσουμε τρόπους για την αποκλιμάκωση της δυναμικής με την Τουρκία, καθώς και για την οικοδόμηση μιας σχέσης που θα βασίζεται στην εμπιστοσύνη και σε κοινό θεματολόγιο.

Θα ήθελα να εκφράσω και πάλι την ευγνωμοσύνη μου στο ελληνικό ναυτικό και σε ολόκληρη την Ελλάδα για τη σημαντική συμβολή σας στις αποστολές και στις επιχειρήσεις ΚΠΑΑ, ιδίως στην Επιχείρηση Irini. Το εμπάργγο όπλων είναι ό,τι σημαντικότερο μπορούμε να κάνουμε για να σταματήσουμε την αιματοχυσία στη Λιβύη. Αποτελεί επίσης ισχυρή υπενθύμιση των οφελών που θα έχει μια ισχυρότερη ευρωπαϊκή αμυντική πολι-

τική η οποία θα ενισχύσει τον ρόλο της Ευρώπης ως εγγυήτριας της ασφάλειας στην άμεση γειτονία μας.

Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης (ΕΥΕΔ) – η διπλωματική υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης – γιορτάζει φέτος τη 10η επέτειό της. Ανατρέχοντας στο παρελθόν, ποια είναι τα βασικά διδάγματα που αντλήθηκαν;

Για τον εορτασμό της επετείου της ΕΥΕΔ, διοργανώσαμε τον περασμένο Δεκέμβριο εκδήλωση για να συζητήσουμε με δύο από τους προκατόχους μου, τη Φεντερίκα Μογκερίνι και τον Χαβιέ Σολάνα, τι έχει επιτευχθεί και πού πηγαίνουμε από εδώ και μετά.

Κάνοντας αναδρομή στα τελευταία ταραχώδη χρόνια, και στην ερώτηση ποια θα επιλέγαμε ως την πλέον αξιωματική στιγμή ή απόφαση, ο Χαβιέ Σολάνα είπε ότι, για εκείνον, ήταν η ανάπτυξη ικανοτήτων διαχείρισης κρίσεων, που παρέχει στην ΕΕ τη δυνατότητα να αποτελέσει επί τόπου παράγοντα ασφάλειας. Η Φεντερίκα Μογκερίνι τόνισε τη σύναψη της συμφωνίας με το Ιράν για τα πυρηνικά, και την έναρξη της μόνιμης διαρθρωμένης συνεργασίας (PESCO). Ο Χαβιέ Σολάνα μας υπενθύμισε επίσης, ότι πρέπει διαρκώς να αντλούμε διδάγματα, και θέλω να υπογραμμίσω ότι στην ΕΕ έχουμε αποκομίσει οκ ολίγα. Για παράδειγμα, η ανταπόκρισή μας στις οικονομικές συνέπειες της πανδημίας υπήρξε πολύ ταχύτερη και αποτελεσματικότερη από την αντίστοιχη στη χρηματοπιστωτική κρίση του 2008/9.

Επιπλέον, συμφωνήσαμε όλοι ότι, αφότου ιδρύθηκε η ΕΥΕΔ, ο ρόλος της είναι πιο μοναδικός από ποτέ ως διεπαφή ανάμεσα στην Ευρώπη και στον υπόλοιπο κόσμο. Έναν κόσμο ο οποίος κυριαρχείται από ολοένα και πιο πολύπλοκα προβλήματα που απαιτούν ολοκληρωμένες προσεγγίσεις στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, καθώς και την ανάγκη για κλίμακα την οποία μόνο η ΕΕ μπορεί να προσφέρει. Ομοίως, ένα βασικό δίδαγμα που θα πρέπει να διαμορφώσει τη μελλοντική μας πορεία είναι η σημασία των αφηγημάτων στον σημερινό κόσμο αλλά και πόσο σημαντικό είναι για την ΕΕ να λειτουργεί προδραστικά στον τομέα αυτόν, και να καθορίζει τι κάνουμε και γιατί. Αν δεν το κάνουμε εμείς οι ίδιοι, θα το κάνουν άλλοι αντί για εμάς.

Paschal Donohoe

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ PASCHAL DONOHOE, ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ EUROGROUP

Συνέντευξη στη **Δρ. Μάρθα Θεοδώρα**

Την 1η Ιανουαρίου 2023, η Κροατία υιοθέτησε το ευρώ ως το επίσημο νόμισμά της και έγινε το εικοστό μέλος της Ευρωζώνης. Ποια είναι η γνώμη σας για τα κριτήρια σύγκλισης που συμφωνήθηκαν από τα κράτη μέλη το 1991 ως μέρος των προ-

τοιμασιών για την εισαγωγή του νέου κοινού τους νομίσματος;

Νομίζω ότι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του τρόπου που λειτουργούμε. Για την ένταξη στο ευρώ, πρέπει να υπάρχει ένας ορισμένος βαθμός σύγκλισης όσον

αφορά τη σταθερότητα των τιμών, τα δημόσια οικονομικά και τις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Από την εμπειρία της χώρας μου, η εκπλήρωση αυτών των κριτηρίων δεν είναι πάντα εύκολη και αυτό μπορεί να είναι δύσκολο. Ωστόσο, η απόφαση για ένταξη στο ευρώ ήταν αναμφισβήτητη θετική για την Ιρλανδία – η οικονομία μας δεν ήταν ποτέ σε καλύτερη κατάσταση – σε μεγάλο βαθμό εξαιτίας της ένταξης στο ευρώ.

Το ευρώ είναι μια απόδειξη του τι μπορούμε να πετύχουμε όταν συνεργαζόμαστε. Με το να έχουμε ένα κοινό νόμισμα, αναπόφευκτα έχουμε κοινούς στόχους και ευθυγραμμίζουμε τις πολιτικές μας. Όμως τα πλεονεκτήματα της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης υπερβαίνουν τα οικονομικά οφέλη: η δύναμή μας βρίσκεται στην ενότητα του σκοπού μας και στη δέσμευσή μας για μια κοινή ευρωπαϊκή μοίρα.

Η οικονομική ύφεση που προκλήθηκε από την πανδημία COVID-19 είχε σημαντικό κοινωνικο-οικονομικό αντίκτυπο στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Το Πολυετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΠΔΠ), που ενισχύεται από το Next Generation EU, αποτελεί τη μεγαλύτερη δέσμη κινήτρων που έχει χρηματοδοτηθεί ποτέ στην Ευρώπη. Πώς είναι η οικονομία της ΕΕ επί του παρόντος, μετά την COVID-19;

Ενώ όλοι έχουμε επίγνωση της τρέχουσας παρατεταμένης περιόδου υψηλού πληθωρισμού και των πρόσφατων αναταράξεων στις χρηματοπιστωτικές αγορές, είναι σημαντικό να μην ξεχνάμε πόσο ανθεκτικές έχουν γίνει οι οικονομίες μας. Όσον αφορά την ανάπτυξη, ακόμη και με έναν τρομερό πόλεμο στα σύνορά μας, οι οικονομίες μας στην Ευρωζώνη αναπτύχθηκαν πέρυσι κατά 3,5%, με την ανάπτυξη στην Ελλάδα να φτάνει το εντυπωσιακό 5,5%. Αυτό έγινε μετά από μια ισχυρή ανάκαμψη από την πανδημία Covid-19 με την ανάπτυξη να υπερβαίνει τις προσδοκίες και να σημειώνει καλύτερες επιδόσεις από τις προβλέψεις πολλών ειδικών.

Τα ποσοστά ανεργίας βρίσκονται επίσης σε χαμηλά επίπεδα ρεκόρ σε ολόκληρη την Ευρώπη (περίπου 6,6%) με την απασχόληση σε υψηλά επίπεδα ρεκόρ (167 εκατομμύρια στην Ευρωζώνη). Για να συνοψίσουμε, έχουμε επιπλέον 3,6 εκατομμύρια άτομα να εργάζονται στην Ευρωζώνη (4,7 εκατομμύρια για την ΕΕ) από την προ-Covid περίοδο. Αυτά είναι εξαιρετικά επιτεύγματα

ενώπιον ενός τρομερού πολέμου. Δείχνουν ότι οι πολιτικές μας λειτουργούν. Δείχνουν ευρωπαϊκή ανθεκτικότητα σε πολύ μεγάλη κλίμακα.

Ωστόσο, πρέπει επίσης να αναγνωρίσουμε τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε. Οι εξελίξεις στον χρηματοπιστωτικό τομέα τις τελευταίες εβδομάδες υπογράμμισαν και πάλι την ανάγκη επαγρύπνησης και αποφυγής εφρυσχασμού. Τους τελευταίους μήνες, οι οικονομίες μας επιβραδύνθηκαν και σημειώθηκε απώλεια δυναμικής, εν μέρει λόγω του πολέμου αλλά και λόγω των δυσκολότερων οικονομικών συνθηκών. Η ανάπτυξη παρέμεινε στάσιμη στο τέλος του 2022, αλλά αναμένω σταδιακή ανάκαμψη τους επόμενους μήνες με συνολική ανάπτυξη της τάξης του 1% για φέτος για την Ευρωζώνη. Ο πληθωρισμός, ενώ έχει κορυφωθεί, παραμένει απαράδεκτα υψηλός (8,5%) στην Ευρωζώνη (αν και η Ελλάδα είναι στις χώρες με τα χαμηλότερα ποσοστά με 6,5% τον Φεβρουάριο). Είδαμε επίσης να διευρύνονται οι πληθωριστικές πιέσεις.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε Ανακοίνωση, στην οποία προσδιορίζονται οι κατευθύνσεις για ένα μεταρρυθμισμένο Πλαίσιο Οικονομικής Διακυβέρνησης της ΕΕ. Λαμβάνοντας υπόψη τη συνολική αρχιτεκτονική της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ) και την τρέχουσα κατάσταση στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ποια είναι η γνώμη σας για το μεταρρυθμισμένο πλαίσιο;

Το πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Ακόμη περισσότερο για την Ευρωζώνη, όπου ένα πλαίσιο βασισμένο σε κανόνες υποστηρίζει τη σταθερότητα του κοινού μας νομίσματος, του ευρώ, και ενισχύει την ανθεκτικότητα της οικονομίας της Ευρωζώνης. Τον Μάρτιο, οι Υπουργοί Οικονομικών της ΕΕ συμφώνησαν στα συμπεράσματα του Συμβουλίου στο πως βλέπουν τις κατευθύνσεις της αναθεώρησης, στην οποία συνέβαλε το Eurogroup με τις απόψεις του για τις σχετικές με την Ευρωζώνη πτυχές. Οι ηγέτες της ΕΕ ενέκριναν αυτές τις κατευθύνσεις στις 23 Μαρτίου 2023. Αυτό παρέχει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεδομένα ενόψει της προετοιμασίας της νομοθετικής της πρότασης.

Η ταχεία πρόοδος στην αναθεώρηση αποτελεί προτεραιότητα για την ενίσχυση του συντονισμού της οικο-

νομικής πολιτικής. Χρειαζόμαστε σαφήνεια και βεβαιότητα στο πλαίσιο. Η αξιόπιστη, ρεαλιστική, σταδιακή και φιλική προς την ανάπτυξη μείωση του χρέους είναι βασικό στοιχείο σε αυτό.

Στην πρόσφατη επιστολή μου προς τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου ενόψει της Συνόδου Κορυφής του Μαρτίου για το ευρώ, τόνισα τη σημασία του δημοσιονομικού πλαισίου της ΕΕ και του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης ευρύτερα για τη διασφάλιση της εφαρμογής συνεπούς πολιτικής στην Ευρωζώνη.

Ποιες πολιτικές προτείνονται για την αγορά εργασίας στην Ευρωζώνη, ενόψει του τρέχοντος υψηλού πληθωρισμού, των μακροπρόθεσμων αλλαγών που συνδέονται με τα δημογραφικά στοιχεία και της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης;

Οι αγορές εργασίας στην Ευρωζώνη έχουν δείξει πολύ ισχυρή ανθεκτικότητα τα τελευταία χρόνια παρά τις πολλές κρίσεις που έχουμε βιώσει. Πέρυσι ήταν μια πολύ θετική χρονιά όσον αφορά την αύξηση της απασχόλησης. Η ανεργία έφτασε σε χαμηλό επίπεδο ρεκόρ τον Νοέμβριο. Αν και η φετινή χρονιά είναι πιθανό να είναι πιο δύσκολη, μπορούμε να αισθανόμαστε θετικά για αυτή τη βάση. Η Ευρωζώνη έχει μετατραπεί σε μια κινητήρια δύναμη της απασχόλησης μέσα σε λίγα χρόνια.

Ένα συγκεκριμένο σημείο εστίασης ήταν η παρακολούθηση των τάσεων στους βασικούς μισθούς, που σε συνδυασμό με την ασθενέστερη οικονομική ανάπτυξη φέτος, θα μπορούσαν ενδεχομένως να υπονομεύσουν ορισμένες από τις καλές επιδόσεις της αγοράς εργασίας. Χρειαζόμαστε μια ισορροπία μεταξύ της αποκατάστασης της απώλειας της αγοραστικής δύναμης των πλέον ευάλωτων και των συνολικών αυξήσεων των μισθών, ώστε να μην τροφοδοτείται η αύξηση του πληθωρισμού. Αυτό δεν είναι εξ ολοκλήρου στο χέρι μας γιατί αυτές οι διαδικασίες προφανώς καθοδηγούνται από τους εργαζόμενους, τους εργοδότες και τους εκπροσώπους τους. Αλλά μέχρι στιγμής οι αποφάσεις που έχουν ληφθεί υπήρξαν μετρημένες, και αυτό είναι κάτι που πρέπει να συνεχιστεί.

Στη δήλωση του Eurogroup σχετικά με την απόληψη της δημοσιονομικής πολιτικής στις υψηλές τιμές της ενέργειας υποστηρίξατε συγκεκριμένα

εισοδηματικά μέτρα τα οποία είναι έκτακτα, προσωρινά και απευθύνονται στους ευάλωτους. Πόσο αποτελεσματική ήταν αυτή η προσέγγιση στην άμβλυση των επιπτώσεων των υψηλών τιμών της ενέργειας στα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις;

Θα πρέπει να δούμε πώς εξελίσσονται τα πράγματα, αλλά έχω ενθαρρυνθεί από όσα έχουν κάνει τα κράτη μέλη μέχρι στιγμής. Η ανθεκτικότητα της οικονομίας της Ευρωζώνης καταρχήν επίσης συνεπάγεται ότι υπάρχει λιγότερη ανάγκη για δημοσιονομική στήριξη, κάτι που θα πρέπει να είναι καλά νέα για τους εθνικούς προϋπολογισμούς. Τώρα έχουμε ένα σχετικά μικρό παράθυρο ευκαιρίας για να διασφαλίσουμε ότι τα μέτρα στήριξης της ενεργειακής κρίσης θα καταργηθούν σταδιακά ή θα γίνουν πιο στοχευμένα και αποτελεσματικά και θα διατηρήσουμε τα σωστά κίνητρα σήμανσης τιμών για εξοικονόμηση ενέργειας. Αυτό είναι σημαντικό για τη μείωση του συνολικού δημοσιονομικού κόστους και την επίτευξη του κατάλληλου δημοσιονομικού προσανατολισμού στην Ευρωζώνη.

Η δήλωσή μας στο Eurogroup του Μαρτίου σχετικά με τις κατευθύνσεις της δημοσιονομικής πολιτικής επι-

βεβαίωσε την κοινή μας άποψη για την ανάγκη να προστατεύσουμε τα πιο ευάλωτα νοικοκυριά και τις βιώσιμες επιχειρήσεις, διατηρώντας παράλληλα κίνητρα για περιορισμό της κατανάλωσης ενέργειας και αύξηση της ενεργειακής απόδοσης. Στη συνεδρίαση του Eurogroup τον Ιανουάριο, μερικά κράτη μέλη έκαναν παρουσιάσεις σχετικά με τα βήματα που κάνουν σε αυτήν ακριβώς τη γραμμή, καθώς προσπαθούν να περιορίσουν και να προσαρμόσουν τα μέτρα. Πρόκειται για τη μάθηση του ενός από τον άλλο και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, αναγνωρίζοντας παράλληλα την πολιτική πολυπλοκότητα που συνεπάγονται αυτές οι αλλαγές.

Ένας από τους τομείς πολιτικών προτεραιοτήτων του Eurogroup για το πρώτο εξάμηνο του 2023 είναι το ευρώ ως ψηφιακό και διεθνές αποθεματικό νόμισμα. Πώς θα αντιμετωπίσει η Ευρωζώνη πιθανούς κινδύνους για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα κατά τη διάρκεια μιας πανευρωπαϊκής εφαρμογής του ψηφιακού ευρώ;

Το Eurogroup έχει συμμετάσχει ενεργά σε πολιτικές συζητήσεις σχετικά με την πιθανή έκδοση ενός ψηφιακού ευρώ προς υποστήριξη του τεχνικού έργου που αναλαμβάνουν τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα. Τον Ιανουάριο υιοθετήσαμε μια δήλωση που αξιολογεί αυτές τις συζητήσεις. Το ψηφιακό ευρώ αποτελεί έργο υψηλής προτεραιότητας για τη νομισματική μας ένωση για διάφορους λόγους. Αυτοί κυμαίνονται από την ανταπόκριση στις εξελισσόμενες προτιμήσεις των καταναλωτών, την παροχή ενός δημόσιου αγαθού με τη μορφή μιας πανευρωπαϊκής λύσης πληρωμών, την προώθηση μιας ανταγωνιστικής αγοράς πληρωμών και τη διατήρηση της ευρωπαϊκής νομισματικής και οικονομικής αυτονομίας. Ένα ψηφιακό ευρώ θα παρείχε, για πρώτη φορά, ένα ψηφιακό μέσο πληρωμής που είναι άμεσα διαθέσιμο σε κάθε πολίτη της Ευρωζώνης και καθολικά αποδεκτό παντού στην Ευρωζώνη και, ενδεχομένως, πέραν αυτής.

Υπάρχει συναίνεση μεταξύ των υπουργών του Eurogroup ότι ένα ψηφιακό ευρώ πρέπει να στοχεύει στη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας της Ευρωζώνης. Υπάρχουν συγκεκριμένοι τρόποι με τους οποίους θα μπορούσαν και θα έπρεπε να περιοριστούν οι πιθανοί κίνδυνοι για τη χρηματοπιστωτική

σταθερότητα, για παράδειγμα με την επιβολή ορίων και περιορισμών στο σχεδιασμό του ψηφιακού ευρώ, διατηρώντας παράλληλα την ελκυστικότητά του ως μέσου πληρωμής. Οι ακριβείς παράμετροι τέτοιων χαρακτηριστικών πρέπει να αναλυθούν και να συζητηθούν περαιτέρω με βάση μια ενδελεχή ποσοτική ανάλυση και η εφαρμογή τους θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη το επικρατούν οικονομικό και χρηματοπιστωτικό περιβάλλον. Επιπλέον, ο σχεδιασμός και η εισαγωγή ενός ψηφιακού ευρώ δεν θα πρέπει να βλάψει την ικανότητα και την ανεξαρτησία του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών να διασφαλίζει τις νομισματική ροή προκειμένου να εκπληρώσει την εντολή του για τη σταθερότητα των τιμών.

Τελικά, για να πετύχει, το ψηφιακό ευρώ θα πρέπει να διασφαλίσει και να διατηρήσει την εμπιστοσύνη των χρηστών - και για αυτό, η προστασία της ιδιωτικότητας είναι τόσο βασική διάσταση, όσο και θεμελιώδες δικαίωμα. Το ψηφιακό ευρώ πρέπει να είναι ασφαλές και ανθεκτικό, να είναι εύκολο και βολικό στη χρήση του και να είναι ευρέως προσβάσιμο στο κοινό.

Η ενισχυμένη εποπτεία της Ελλάδας ολοκληρώθηκε στις 20 Αυγούστου 2022. Στο πλαίσιο της μεταπρογραμματικής εποπτείας και του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, τι αναμένετε για την οικονομική, δημοσιονομική και χρηματοπιστωτική κατάσταση στην Ελλάδα;

Η έξοδος της Ελλάδας από την ενισχυμένη εποπτεία πέρυσι ήταν ένα αξιοσημείωτο επίτευγμα και ένα σημαντικό ορόσημο όχι μόνο για την Ελλάδα, αλλά και για ολόκληρο το Eurogroup.

Υπογράμμισε την μεγάλη πραγματική πρόοδο που έχει σημειώσει η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια με την κυβέρνηση σας να έχει επιτυχή εφαρμογή μεταρρυθμίσεων παρά τις προκλήσεις τόσο από μια πανδημία, όσο και από έναν πόλεμο στην Ευρώπη. Η ανθεκτικότητα του ελληνικού λαού πρέπει για άλλη μια φορά να επαινεθεί.

Μιλώντας από μια πρώην χώρα Προγράμματος σε άλλη, αναγνωρίζω την έκταση αυτού του επιτεύγματος και θέλω να επωφεληθώ αυτής της ευκαιρίας για να συγχαρώ την κυβέρνησή σας που καθοδήγησε την Ελλάδα σε αυτή τη δύσκολη περίοδο.

Οι προοπτικές για την ελληνική οικονομία παραμέ-

νουν θετικές. Νομίζω ότι όλοι εντυπωσιαστήκαμε από τις επιδόσεις της Ελλάδας το 2022, με αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ 5,5%, πολύ πάνω από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης. Ενώ η ανάπτυξη θα είναι αρκετά χαμηλότερη σε όλη την Ευρωζώνη φέτος, εξακολουθώ να αναμένω ότι η Ελλάδα θα ξεπεράσει τις αντίστοιχες επιδόσεις της. Στο μέτωπο του πληθωρισμού, όπως σε όλες τις χώρες της Ευρωζώνης, οι τρέχουσες πιέσεις τιμών παραμένουν απαράδεκτα υψηλές. Έχουμε δει μια κορύφωση του πληθωρισμού και αναμένεται περαιτέρω συγκράτηση. Είδαμε τον Φεβρουάριο ότι η Ελλάδα είχε έναν από τους χαμηλότερους ρυθμούς πληθωρισμού στην Ευρωζώνη (6,5% - 2 π.μ. κάτω από τον μέσο όρο του 8,5%).

Ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας έχει παράσχει αξιοσημείωτη στήριξη στην ελληνική οικονομία και τα κυβερνητικά μέτρα μετριάζουν επιτυχώς τον αντίκτυπο των τιμών της ενέργειας στο κόστος εισροών των επιχειρήσεων και στο πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών. Η έγκαιρη και αποτελεσματική εφαρμογή παραμένει το κλειδί προκειμένου να διασφαλιστεί η συνεχής σημαντική ώθηση για την οικονομία.

Όμως, όπως για όλους εμάς, το αβέβαιο γεωπολιτικό περιβάλλον παρουσιάζει πιθανούς κινδύνους, ιδίως για τον τουριστικό τομέα της Ελλάδας.

Προκειμένου να παρέχει καλύτερη ενημέρωση για τις δραστηριότητές του στους πολίτες και στα εθνικά κοινοβούλια στα κράτη μέλη της ΕΕ, το Eurogroup συμφώνησε, το Σεπτέμβριο του 2019, σε μια σειρά συγκεκριμένων δράσεων. Σήμερα, θα ήταν δυνατή η περαιτέρω βελτίωση της διαφάνειας του Eurogroup και με ποιους τρόπους;

Πάντα αναζητούμε τρόπους για να βελτιώσουμε τον τρόπο με τον οποίο προχωράμε στη δουλειά μας. Γνωρίζω ότι υπήρχε η εντύπωση (κατά την περίοδο της κρίσης του δημόσιου χρέους στην Ευρωζώνη) ότι το Eurogroup ήταν αδιαφανές. Ωστόσο, αυτό δεν ισχύει πλέον και έχουμε λάβει συγκεκριμένα μέτρα για τη βελτίωση της διαφάνειας. Για να απαριθμήσω μόνο μερικά:

- Δημοσίευση «συνοπτικών επιστολών» από τον Πρόεδρο του Eurogroup που περιγράφουν λεπτομερώς τα θέματα που συζητήθηκαν από το Eurogroup σε κάθε συνεδρίασή του.
- Δηλώσεις του Eurogroup και δηλώσεις του Προέ-

δρου του Eurogroup που δημοσιεύονται τακτικά.

- Διάθεση στο κοινό των μεθόδων εργασίας και του εξαμηνιαίου προγράμματος εργασίας.
- Ένα ηλεκτρονικό μητρώο όλων των διαθέσιμων στο κοινό εγγράφων του Eurogroup.

Στο τέλος κάθε συνεδρίασης του Eurogroup, διοργανώνουμε μια Συνέντευξη Τύπου όπου παρουσιάζω μια επισκόπηση των βασικών συζητήσεων και λαμβάνω ερωτήσεις από δημοσιογράφους. Μόλις την προηγούμενη εβδομάδα παρακολούθησα τη Σύνοδο Κορυφής της Ευρωζώνης. Ως μέρος αυτού, δημοσιεύσαμε την επιστολή μου προς τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, η οποία ενημέρωσε για το έργο του Eurogroup και τις βασικές πολιτικές μας προτεραιότητες. Συνεργάζομαι επίσης τακτικά με τα μέσα ενημέρωσης και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τις εργασίες του Eurogroup, προς όφελος της λειτουργίας με υψηλό επίπεδο διαφάνειας.

Το κύριο καθήκον του Eurogroup είναι να συντονίζει τις οικονομικές πολιτικές των κρατών μελών της Ευρωζώνης και να επιδιώκει μια ισχυρότερη οικονομική ανάπτυξη. Πόσο σημαντικός μπορεί να είναι ο ρόλος του Κοινωνικού Διαλόγου και της οργανωμένης Κοινωνίας των Πολιτών για τα Εθνικά Σχέδια που ενισχύουν τη βιώσιμη ανάπτυξη, εντασσόμενα σε ένα κοινό πλαίσιο της ΕΕ;

Ως Πρόεδρος του Eurogroup, συμμετέχω σε έναν τακτικό εξαμηνιαίο μακροοικονομικό διάλογο σε πολιτικό επίπεδο με εκπροσώπους των κοινωνικών εταίρων σε επίπεδο ΕΕ. Αυτό μου επιτρέπει να συζητήσω το έργο και τις προτεραιότητές μας αλλά και να ακούσω από τους κοινωνικούς εταίρους ποιες είναι οι ανησυχίες και η ανάλυσή τους. Με τη σειρά του, αυτό τροφοδοτεί τη δουλειά μου και το έργο του Eurogroup. Αυτός ο ανοιχτός διάλογος επικοινωνίας είναι απαραίτητος για να έχουμε μια καλή γενική εικόνα όλων των απόψεων και μια καλή κατανόηση των επιπτώσεων των αποφάσεων πολιτικής και των συζητήσεων. Αυτός είναι ο τρόπος με τον οποίο λειτουργεί η Ευρώπη και εξηγεί γιατί η Ευρωζώνη γνώρισε τέτοια επιτυχία. Η επικοινωνία και ο συντονισμός είναι αναπόσπαστο μέρος αυτού που κάνουμε και ο κοινωνικός διάλογος είναι σε μεγάλο βαθμό μέρος της δουλειάς μας.

Christa Schweng

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΗΣ CHRISTA SCHWENG, ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Συνέντευξη στη **Δρ. Μάρθα Θεοδώρου**

Κατά την άποψή σας, ποιες είναι οι σημαντικότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα η Ευρωπαϊκή Ένωση και ποιες θα πρέπει να είναι οι άμεσες προτεραιότητές της;

Μετά την πανδημία COVID-19 και τη συνεχιζόμενη ρωσική επίθεση κατά της Ουκρανίας, η Ευρώπη βρίσκεται αντιμέτωπη με μια σειρά κοινωνικοοικονομικών προκλήσεων τις οποίες εμείς, η οργανωμένη κοινωνία των πολιτών, παρακολουθούμε στενά. Η εξασφάλιση ταχείας ανάκαμψης και η στήριξη των επιχειρήσεων και των ατόμων που αντιμετωπίζουν υψηλό πληθωρισμό και υψηλές τιμές ενέργειας είναι καίριας σημασίας.

Η Ευρώπη χρειάζεται εκτεταμένη αλλαγή στην αγορά ενέργειάς της, ώστε να διαφοροποιήσει τον ενεργειακό εφοδιασμό, να μειώσει τη γραφειοκρατία και να επεν-

δύσει περισσότερο στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Πιστεύω ότι η αγορά ενέργειας της ΕΕ έχει τη δυνατότητα να πρωτοστατήσει παγκοσμίως.

Επίσης, η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ανοικτής στρατηγικής αυτονομίας της ΕΕ παραμένει υψηλή προτεραιότητα. Η 30ή επέτειος της ενιαίας αγοράς θα πρέπει να μας εμπνεύσει για να εμβαθύνουμε περαιτέρω και να βελτιώσουμε την εγχώρια αγορά μας. Η ψηφιακή και η πράσινη μετάβαση εξακολουθούν να αποτελούν πρόκληση, αλλά και ευκαιρία για τις επιχειρήσεις και τις βιώσιμες θέσεις εργασίας του μέλλοντος. Ωστόσο, για να αξιοποιήσουμε την ευκαιρία που παρέχει αυτή η διττή μετάβαση και να καλύψουμε τις πολλές υφιστάμενες κενές θέσεις εργασίας, πρέπει να διασφαλίσουμε ότι οι άνθρωποι διαθέτουν τις δεξιότητες που

πραγματικά απαιτούνται στις οικονομίες μας. Στο πλαίσιο αυτό, το ευρωπαϊκό έτος δεξιοτήτων 2023 μας δίνει τη δυνατότητα να εστιάσουμε στην ποιοτική εκπαίδευση, στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων και στην επανειδίκευση, καθώς και στη διά βίου μάθηση γενικότερα.

Μια άλλη προτεραιότητα είναι προφανώς η Ουκρανία και ο λαός της, προτεραιότητα την οποία η ΕΟΚΕ υποστηρίζει συνεχώς. Η αλληλεγγύη μας θα συνεχιστεί, τόσο ισχυρή όσο και την πρώτη ημέρα. Μπορώ επίσης να πω ότι η μεγαλύτερη επιθυμία μου για φέτος είναι να τερματιστεί επιτέλους αυτή η αδικαιολόγητη ρωσική επίθεση κατά της Ουκρανίας.

Σε αυτή τη νέα κατάσταση, πώς οραματίζετε τον ρόλο της ΕΟΚΕ; Πόσο εύκολη και εφικτή είναι μια δυναμική και ουσιαστική παρέμβαση της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών ενόψει των νέων εξελίξεων;

Πιστεύω ότι, σε ένα σύνθετο μέλλον για την ΕΕ, οι σημαντικές αποφάσεις θα πρέπει να λαμβάνονται κατόπιν διαβουλεύσεων με τους ενδιαφερόμενους. Έχουμε ενώπιόν μας δύσκολα ζητήματα, η αντιμετώπιση των οποίων θα επηρεάσει βαθιά τους πολίτες μας, την κοινωνία των πολιτών και την οικονομία και θα πρέπει να συμπεριληφθεί στον πολιτικό διάλογο. Μια ανοικτή μέθοδος λήψης αποφάσεων, με ευρεία συμμετοχή εκπροσώπων όλων των κοινωνικών στρωμάτων, περιορίζει τον κίνδυνο αντίστασης και τελικά αποφέρει καλύτερα αποτελέσματα πολιτικής.

Για να διασφαλίσουμε ότι μπορούμε να δράσουμε αποφασιστικά απέναντι σε τεράστιες προκλήσεις, πρέπει να βελτιώσουμε τους τρόπους με τους οποίους αποφασίζουμε σχετικά με τις πολιτικές.

Πρόκειται για πρόκληση που θα απαιτήσει πολιτική βούληση και συνεχή ανατροφοδότηση από όσους συμμετέχουν στις διαβουλεύσεις. Σε αυτό το σενάριο, η Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης απετέλεσε ένα πρώτο βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση. Συγκέντρωσε τους πάντες γύρω από ένα τραπέζι για τη διεξαγωγή μιας φιλόδοξης συζήτησης σχετικά με τα σημαντικότερα θέματα που αντιμετωπίζει η Ευρώπη και απέδειξε ότι ένα τέτοιο μοντέλο μπορεί να στεφθεί με επιτυχία.

Η ΕΟΚΕ, ως το σπίτι της κοινωνίας των πολιτών και έχοντας αναθαρρήσει περαιτέρω από τα συμπεράσμα-

τα της Διάσκεψης, θα συνεχίσει να εργάζεται στο πλαίσιο της αποστολής που της έχει ανατεθεί βάσει της Συνθήκης και είναι έτοιμη να συνεργαστεί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις νέες ομάδες πολιτών. Το θεσμικό μας όργανο είναι έτοιμο να λειτουργήσει ως βασικός κόμβος για τη συμμετοχή των πολιτών και της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών, να συλλέγει συστηματικά ανατροφοδότηση από την ευρωπαϊκή οργανωμένη κοινωνία των πολιτών σχετικά με όλες τις βασικές προτεραιότητες και πολιτικές της ευρωπαϊκής πολιτικής ατζέντας και να τις κοινοποιεί στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής.

Η συμμετοχή όλων των επιπέδων επιφέρει εν τέλει μακροπρόθεσμες βελτιώσεις πολιτικής, παρέχει δημοκρατική νομιμοποίηση και βελτιώνει σημαντικά τις μεθόδους διακυβέρνησής μας.

Η θητεία σας σημαδεύτηκε από τη νόσο COVID-19 και από μια περίοδο κοινωνικής και οικονομικής αστάθειας. Ποιες είναι οι συγκεκριμένες πρωτοβουλίες που ανέλαβε η ΕΟΚΕ για μια ισχυρότερη και ανθεκτικότερη μεταπανδημική Ευρώπη;

Πράγματι, η ΕΕ βρέθηκε αντιμέτωπη με πολλές προκλήσεις: πρώτα με την πανδημία και, στη συνέχεια, με την έναρξη του πολέμου στην Ουκρανία. Αυτό που η ΕΟΚΕ υποστηρίζει αδιάκοπα είναι ότι πρέπει να μην παρκεκλίνουμε από τους κοινούς μας στόχους και να επιδιώξουμε καλύτερη ανοικοδόμηση. Μάλιστα, αυτή είναι η κατάλληλη στιγμή για την προώθηση των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων προκειμένου να καταστεί η Ευρώπη ανθεκτική και έτοιμη για το μέλλον.

Στο πνεύμα αυτής της μακρόπνοης προσέγγισης, εγκρίναμε ήδη το 2021 γνωμοδότηση σχετικά με την αναδιαμόρφωση του δημοσιονομικού πλαισίου της ΕΕ για βιώσιμη ανάκαμψη και δίκαιη μετάβαση. Παρότι κατανοούσαμε γιατί η μεταρρύθμιση του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης είχε ανασταλεί όταν ξέσπασε η πανδημία, ήταν σημαντικό για εμάς να προωθήσουμε τη συζήτηση, λαμβάνοντας υπόψη τη νέα πραγματικότητα. Πρόκειται για βασικό ζήτημα που συμβάλλει στη δημιουργία μιας πιο ανθεκτικής και βιώσιμης οικονομίας της ΕΕ.

Ομοίως, παρακολουθούμε πολύ στενά την εφαρμογή του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για να διασφαλίσουμε ότι τα εθνικά σχέδια εφαρμόζονται αποτελεσματικά και δίκαια και συμβάλλουν έμπρα-

κτα στην ευημερία των ανθρώπων. Τόνισαμε ότι η συμμετοχή της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών είναι ζωτικής σημασίας για τη διαφάνεια, τη λογοδοσία και την αύξηση της πιθανότητας επιτυχίας αυτού του φιλόδοξου σχεδίου ανάκαμψης. Θα συνεχίσουμε τις προσπάθειές μας για να εξασφαλίσουμε τη συμμετοχή της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Η ύφεση που προκλήθηκε από την πανδημία και οι οικονομικές επιπτώσεις του πολέμου έχουν επίσης επιδενώσει τις υφιστάμενες διαφορές και ανισότητες. ως εκ τούτου, τονίζουμε ότι η οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή πρέπει να βρίσκεται στην πρώτη γραμμή των κοινών προσπαθειών της ΕΕ για τη δημιουργία μιας περιβαλλοντικά και κοινωνικά βιώσιμης ευρωπαϊκής οικονομίας, χωρίς αποκλεισμούς.

Η πανδημία προκάλεσε σοβαρές αναταράξεις και ταχείες μεταβολές στην αγορά εργασίας. Ποια μέτρα πρότεινε η ΕΟΚΕ για τη διασφάλιση των εργασιακών δικαιωμάτων και ενός αξιοπρεπούς εισοδήματος για το εργατικό δυναμικό κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου;

Η ΕΟΚΕ έχει καταρτίσει σημαντικές γνωμοδοτήσεις επί του θέματος, όπως αυτές που αφορούν την οδηγία για τους επαρκείς κατώτατους μισθούς και την εφαρμογή του σχεδίου δράσης για τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων. Υποστήριξε την ιδέα ότι η Ευρώπη θα πρέπει να δείξει το δρόμο για τη μετάβαση από την αστάθεια προς μια νέα ζωτικότητα, δημιουργώντας ευκαιρίες και ευημερία μέσω της προώθησης της καινοτομίας, της βιώσιμης ανάπτυξης και του θεμιτού ανταγωνισμού. Όσον αφορά το σχέδιο δράσης, η ΕΟΚΕ πρότεινε να συμπεριληφθούν σε αυτό μέτρα για την αντιμετώπιση της εισοδηματικής ανισότητας, βάσει της σαφώς καθορισμένης προτεραιότητας της κοινωνικής συνοχής, ως ζωτικού στοιχείου του ευρωπαϊκού κοινωνικού μοντέλου.

Πιο πρόσφατα, η ΕΟΚΕ έχει επίσης αφιερώσει μία γνωμοδότηση πρωτοβουλίας στο θέμα της ενίσχυσης της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού για τη στήριξη της οικονομικής ανάκαμψης. Σε αυτήν, κάλεσε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να λάβει μέτρα που θα αποτρέπουν τη διαρροή επιστημόνων και θα προωθούν την ανοδική κοινωνική και οικονομική σύγκλιση.

Το Παρατηρητήριο της Αγοράς Εργασίας της ΕΟΚΕ εξέτασε συγκεκριμένα τον αντίκτυπο της πανδημίας στην αγορά εργασίας: διερεύνησε τις επιπτώσεις της εξ αποστάσεως εργασίας υπό το πρίσμα της πανδημίας και τον τρόπο με τον οποίο η πανδημία έχει επηρεάσει τις χαμηλόμισθες θέσεις εργασίας. Εξέτασε επίσης την τρέχουσα κατάσταση όσον αφορά τη συμμετοχή των νέων στην αγορά εργασίας της ΕΕ, καθώς και στην αγορά εργασίας των αγροτικών περιοχών.

Επί του παρόντος, διαπιστώνουμε ότι οι αγορές εργασίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν ανακάμψει σε μεγάλο βαθμό από το σοβαρό πλήγμα της πανδημίας COVID-19. Εμφανίζουν υψηλές επιδόσεις που υπερβαίνουν τα επίπεδα απασχόλησης πριν από την πανδημία. Σε λιγότερο από 10 χρόνια έχουν δημιουργηθεί περισσότερες από 13 εκατομμύρια θέσεις εργασίας, αλλά πολλές κενές θέσεις εργασίας δεν έχουν καλυφθεί μέχρι στιγμής και πολλοί εργοδότες αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην εξεύρεση εργαζομένων με τις απαραίτητες δεξιότητες ή ακόμη και εργαζομένων εν γένει. Πρέπει να παραμείνουμε σε εγρήγορση, ιδίως μετά την ενεργειακή κρίση και τον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, διότι όλα αυτά τα στοιχεία –αναντιστοιχίες και ελλείψεις δεξιοτήτων, οικονομική επιβράδυνση– θα μπορούσαν να έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην οικονομία και, ως εκ τούτου, στην απασχόληση.

Διεξάγεται μεγάλη συζήτηση σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα και το κράτος δικαίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Πιστεύετε ότι οι κοινές ευρωπαϊκές αξίες βρίσκονται σήμερα σε κίνδυνο;

Τα ζητήματα της δημοκρατίας, των θεμελιωδών δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου έχουν καταστεί πιο ορατά και συζητούνται σε επίπεδο ΕΕ τα τελευταία χρόνια, διότι αυτοί οι πυλώνες των ανοικτών κοινωνιών μας βάλλονται πράγματι ολοένα και περισσότερο. Τα τελευταία χρόνια διαπιστώσαμε σαφείς τάσεις περιορισμού του χώρου ελευθερίας των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, άσκησης αυξημένης πίεσης στους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και στους δημοσιογράφους, έξαρσης της ρητορικής μίσους, ιδίως όσον αφορά τις μειονότητες, και οπισθοδρόμησης όσον αφορά το κράτος δικαίου.

Φυσικά, η κατάσταση διαφέρει από χώρα σε χώρα,

αλλά η ανάληψη δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι σημαντική διότι οι παραβιάσεις του κράτους δικαίου ή των θεμελιωδών δικαιωμάτων (όπως η ελευθερία των μέσων ενημέρωσης) σε ένα κράτος μέλος μπορεί να έχουν πολύ συγκεκριμένες επιπτώσεις σε κάποιο άλλο. Η ΕΕ νομιμοποιείται να αναλάβει δράση γιατί αυτό που συχνά συνοψίζουμε ως «ευρωπαϊκές θεμελιώδεις αξίες» παραπέμπει στην πραγματικότητα στις δεσμεύσεις που ανέλαβαν τα κράτη μέλη κατά την ένταξή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση όσον αφορά τον σεβασμό των δικαιωμάτων και των αρχών που απορρέουν από το άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, καθώς και από τις δικές τους συνταγματικές παραδόσεις και διεθνείς νομικές δεσμεύσεις.

Η ΕΟΚΕ διαδραματίζει πλήρως τον ρόλο της στο πλαίσιο αυτό, ιδίως μέσω του έργου της ομάδας της για τα θεμελιώδη δικαιώματα και το κράτος δικαίου, η οποία επισκέπτεται όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ για να ακούσει και να μεταδώσει τη φωνή της κοινωνίας των πολιτών. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδας φιλοξένησε την επίσκεψη αυτής της ομάδας στην Ελλάδα τον Μάιο του 2022.

Πολύ πρόσφατα, στα τέλη Μαρτίου, η ΕΟΚΕ διεξήγαγε συζήτηση στην Ολομέλεια και ενέκρινε ψήφισμα με τίτλο «Ενωμένοι για τη δημοκρατία» με συγκεκριμένες προτάσεις για την ενίσχυση των δημοκρατιών και των δημοκρατικών αξιών σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής, οι εμπειρογνώμονες και οι εκπρόσωποι της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών συμφώνησαν ότι η αγωγή του πολίτη, η καλύτερη χρηματοδότηση των κοινωνικών εταίρων και η εστίαση στην τοπική διάσταση είναι καίριας σημασίας για τη δημοκρατία στην Ευρώπη.

Είναι αυτονόητο ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να εφαρμόσουν μεταρρυθμίσεις για τη στήριξη της πράσινης μετάβασης και να συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, της νέας αναπτυξιακής στρατηγικής της Ευρώπης. Ποιες είναι οι προτάσεις της ΕΟΚΕ επ' αυτού;

Πέραν της γενικής απαίτησης συνεισφοράς στον πυλώνα της πράσινης μετάβασης, κάθε κράτος μέλος

πρέπει να διαθέτει τουλάχιστον 37 % των συνολικών κονδυλίων του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας σε μέτρα που συμβάλλουν στην επίτευξη των κλιματικών στόχων.

Η ΕΟΚΕ είναι προσηλωμένη στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και την επικροτεί. Τόσο οι επιχειρήσεις όσο και οι καταναλωτές διαδραματίζουν καίριο ρόλο σε αυτή τη μετάβαση και χρειάζονται κατάλληλη ενημέρωση και εργαλεία.

Οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις θα πρέπει να αντιμετωπίζονται ως μέρος της λύσης και χρειάζονται κατάλληλη στήριξη για την τήρηση των δεσμεύσεων για το κλίμα. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στους τομείς των πολύ μικρών και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων.

Η ΕΟΚΕ καλεί τα κράτη μέλη να συμπεριλάβουν τη δράση για το κλίμα και τη βιώσιμη ανάπτυξη ως βασική συστατώσα του εκπαιδευτικού προγράμματος. Οι Ευρωπαίοι καταναλωτές θα πρέπει να είναι υπεύθυνοι, ενημερωμένοι και ικανοί να κάνουν επιλογές που ωφελούν όχι μόνο τους ίδιους αλλά και τον πλανήτη μας.

Ένα από τα καλύτερα παραδείγματα ενεργού συμμετοχής της ΕΟΚΕ στη βελτίωση των πολιτικών είναι η ευρωπαϊκή πλατφόρμα ενδιαφερόμενων μερών για την κυκλική οικονομία, η ενιαία ευρωπαϊκή υπηρεσία για την κοινότητα της κυκλικής οικονομίας όπου ανταλλάσσονται ορθές πρακτικές, γνώσεις και στρατηγικές. Τα τελευταία 2½ χρόνια, η πλατφόρμα αυτή σχεδόν διπλασίασε τις βέλτιστες πρακτικές της από 400 σε 760. Αυτό

καταδεικνύει τη δύναμη καινοτομίας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, κοινοτήτων και πολιτών, στην οποία μπορούμε να βασιστούμε.

Όσον αφορά την Πράσινη Συμφωνία αυτή καθαυτή, η ΕΟΚΕ επιθυμεί επίσης να διασφαλίσει ότι οι πολιτικές για το κλίμα αντιμετωπίζουν επίσης τις κοινωνικές επιπτώσεις της μετάβασης.

Συνολικά, για την επίτευξη της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας πιστεύω ότι είναι σημαντικό να αναγνωριστεί η συμπληρωματικότητα μεταξύ της κλιματικής αλλαγής, των πολιτικών για την κυκλική οικονομία, της εταιρικής ευθύνης και των δικών μας ευθυνών.

Το ChatGPT, ένα chatbot που αποτελεί την τελευταία εξέλιξη στον κόσμο της δημιουργικής Τεχνητής Νοημοσύνης (generative AI), έχει καταστεί εξαιρετικά δημοφιλές. Ποιες είναι οι απόψεις της ΕΟΚΕ σχετικά με τον Κανονισμό για την Τεχνητή Νοημοσύνη;

Η Τεχνητή Νοημοσύνη (ΤΝ) βρίσκεται στο προσκήνιο για την ΕΟΚΕ από το 2017, όταν η ΕΟΚΕ ενέκρινε την πρώτη της γνωμοδότηση πρωτοβουλίας με θέμα την ΤΝ και τον αντίκτυπό της στην ψηφιακή ενιαία αγορά και την κοινωνία εν γένει. Στην εν λόγω γνωμοδότηση, η ΕΟΚΕ εισήγαγε για πρώτη φορά την έννοια της προσέγγισης που ευνοεί την άσκηση ελέγχου από τον άνθρωπο σχετικά με την ΤΝ, σύμφωνα με την οποία η ανάπτυξη και η εφαρμογή της ΤΝ πρέπει να είναι υπεύθυνη και ασφαλής, τα μηχανήματα να παραμένουν μηχανήματα και οι άνθρωποι να είναι σε θέση να διατηρούν τον έλεγχό τους.

Ο προτεινόμενος κανονισμός για την ΤΝ, γνωστός και ως πράξη για την ΤΝ, είναι ο πρώτος στο είδος του παγκοσμίως και θα έχει τεράστιο αντίκτυπο στην ανάπτυξη, την εφαρμογή και τη χρήση της ΤΝ. Η ΕΟΚΕ επικροτεί την πρόταση αυτή και εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η υγεία, η ασφάλεια και τα θεμελιώδη δικαιώματα βρίσκονται στο επίκεντρό της. Παρόλο που η πράξη για την ΤΝ ανεβάζει σημαντικά τον πήχη όσον αφορά την ποιότητα, τις επιδόσεις και την αξιοπιστία της ΤΝ που η ΕΕ είναι πρόθυμη να επιτρέψει, υπάρχουν τομείς που επιδέχονται βελτίωση όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής, τον ορισμό και τη σαφήνεια των απαγορευμένων πρακτικών ΤΝ. Η ΕΟΚΕ ανησυχεί ιδιαίτερα για τη χρήση βιομετρικής αναγνώρισης και αναγνώρισης συναισθημάτων

σε δημόσια και ιδιωτικά προσβάσιμους χώρους και ζητεί την απαγόρευση αυτών των πρακτικών, οι οποίες είναι εξαιρετικά επεμβατικές, στερούνται στέρεης επιστημονικής βάσης και ενέχουν σημαντικούς κινδύνους προσβολής ορισμένων θεμελιωδών δικαιωμάτων. Τέλος, η πράξη για την ΤΝ θα πρέπει να προβλέψει ότι ορισμένες αποφάσεις θα εξακολουθήσουν να αποτελούν προνόμιο των ανθρώπων, ιδίως σε τομείς στους οποίους οι αποφάσεις αυτές έχουν ηθική συνιστώσα και νομικές επιπτώσεις ή κοινωνικό αντίκτυπο.

Η Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης απέτελεσε μοναδική ευκαιρία για την κοινωνία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς οι πολίτες είχαν λόγο στη διαμόρφωση των μελλοντικών πολιτικών της ΕΕ. Η Διάσκεψη κατόρθωσε να αναπτύξει ένα φιλόδοξο και ελπιδοφόρο όραμα για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Πώς θα συμβάλει η ΕΟΚΕ σε αυτό;

Η Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης υπήρξε σημαντικό επίτευγμα. Οι πολιτικοί ιθύνοντες, οι εκπρόσωποι των πολιτών και η κοινωνία των πολιτών κλήθηκαν στο σύνολό τους να συμμετάσχουν στη συζήτηση με κοινό στόχο τη βελτίωση της ΕΕ.

Η Διάσκεψη μπόρεσε να αποδείξει με πειστικό τρόπο την πραγματική της χρησιμότητα. Έχω μιλήσει προσωπικά με πολλούς πολίτες που αρχικά ανησυχούσαν για το γεγονός ότι τα λόγια τους θα παρερμηνεύονταν ή δεν θα λαμβάνονταν υπόψη στις τελικές συστάσεις, αλλά, τελικά, ήταν πολύ ικανοποιημένοι από αυτή τη διαδικασία.

Δυστυχώς, σχεδόν ένα χρόνο αργότερα, πολλοί αισθάνονται ότι μέρος της φιλοδοξίας έχει –για να το διατυπώσω επιεικώς– ατονήσει. Ιδίως ενόψει των επικείμενων ευρωπαϊκών εκλογών, πιστεύω ότι χρειαζόμαστε μεγαλύτερο θάρρος, καθώς και περισσότερη διαφάνεια και συμμετοχικότητα, σε συνέχεια της Διάσκεψης.

Παρά το γεγονός ότι η συμμετοχή στη Διάσκεψη ήταν περιορισμένη, πρέπει ακόμη να περιμένουμε για να αξιολογήσουμε τον αντίκτυπό της μακροπρόθεσμα. Οι επικαιροποιημένες εκδοχές των ομάδων πολιτών, τις οποίες διαχειρίζεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, βρίσκονται ακόμη σε πρώιμο στάδιο και οι συστάσεις για τις πρώτες νέες ομάδες παρουσιάστηκαν στις 12 Φεβρουαρίου. Μόνον αργότερα θα μπορέσουμε να καταλήξουμε σε ορισμένα συμπεράσματα.

Στο τρέχον σενάριο, η ΕΟΚΕ εργάζεται για την εκπλήρωση της αποστολής που της ανατέθηκε από τη Διάσκεψη και, συγκεκριμένα, για την άσκηση του ρόλου της «ως διαμεσολαβήτριας και εγγυήτριας των δραστηριοτήτων συμμετοχικής δημοκρατίας, όπως ο διαρθρωμένος διάλογος με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τις ομάδες πολιτών». Για τον σκοπό αυτό, έχουμε συνεργαστεί με τους φορείς λήψης αποφάσεων και με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή καταθέτοντας τις δικές μας προτάσεις. Ωστόσο, παραμένουμε ανοικτοί σε κάθε επιλογή, εφόσον αυτή διατηρεί τον σαφή στόχο της ενσωμάτωσης των απόψεων της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών στις μελλοντικές διαβουλεύσεις με τους πολίτες. Είμαι πεπεισμένη ότι, σήμερα περισσότερο από ποτέ άλλοτε, η Ευρώπη δεν μπορεί να προχωρήσει χωρίς την αποτελεσματική συμμετοχή της ευρωπαϊκής κοινωνίας των πολιτών.

Η ΕΟΚΕ αποτελεί σύνδεσμο μεταξύ των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών. Πώς μπορεί να βελτιωθεί η συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών προκειμένου να δοθεί προστιθέμενη αξία στη χάραξη πολιτικής της ΕΕ;

Οι τελικές συστάσεις της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης περιλαμβάνουν την ΕΟΚΕ και την οργανωμένη κοινωνία των πολιτών μεταξύ των μέσων για την επίτευξη μεγαλύτερης συμμετοχής και διαφάνειας στην ευρωπαϊκή δημοκρατία. Συμπληρωματικά προς την αντιπροσωπευτική δημοκρατία, το άρθρο 11 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) παρέχει στα θεσμικά όργανα της ΕΕ τη δυνατότητα να αναπτύξουν μια διαρθρωτική συμμετοχική δημοκρατία. Αυτό θα μπορούσε να σημαίνει ότι οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών θα διενεργούν τακτικό διάλογο με τα θεσμικά όργανα της ΕΕ. Η ΕΟΚΕ ζητεί την αποτελεσματική εφαρμογή του άρθρου 11 της ΣΕΕ, συμπεριλαμβανομένης μιας ευρωπαϊκής στρατηγικής για την κοινωνία των πολιτών και ενός ευρωπαϊκού καταστατικού για τους συλλόγους. Το αίτημα αυτό επαναλήφθηκε επίσης στο ψήφισμα της ΕΟΚΕ με τίτλο «Ενωμένοι για τη Δημοκρατία» που εγκρίθηκε τον Μάρτιο του τρέχοντος έτους. Η θέσπιση μιας ολοκληρωμένης ευρωπαϊκής στρατηγικής για την κοινωνία των πολιτών όχι μόνο θα ενισχύσει περαιτέρω τη συμμετοχική δημοκρατία, αλλά και θα

προσπάσει τις θεμελιώδεις αξίες της ΕΕ και τη δημοκρατική ανθεκτικότητα, σύμφωνα με τη δέσμη μέτρων για την «προάσπιση της δημοκρατίας» που ανακοίνωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το 2023.

Η ΕΟΚΕ θεωρεί επίσης ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να ορίσει υπεύθυνους επικοινωνίας, αρμόδιους για το διάλογο με την κοινωνία των πολιτών. Θα πρέπει δε, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, να ενισχύσει τις δομές διαλόγου της κοινωνίας των πολιτών και να στηρίξει τη δημιουργία τους εκεί όπου δεν υπάρχουν ακόμη, με τη βοήθεια των ευρωπαϊκών ταμείων.

Υποστηρίζουμε επίσης και άλλα μέσα συμμετοχικής δημοκρατίας, ιδίως την Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία Πολιτών (ΕΠΠ), μέσω των οποίων οι πολίτες μπορούν να επηρεάσουν άμεσα τη νομοθεσία και τη χάραξη πολιτικής της ΕΕ. Η αποτελεσματική προώθηση της ΕΠΠ ως διαμεσολαβητή και ως θεσμικού καθοδηγητή είναι ένας άλλος τρόπος για να ενισχύσει η ΕΟΚΕ τον ρόλο της ως οίκος της κοινωνίας των πολιτών.

Ποιος θα μπορούσε να είναι ο ρόλος των εθνικών Ο.Κ.Ε. στις νέες εξελίξεις; Πώς μπορούν να καταστούν πιο παραγωγικές οι σχέσεις της ΕΟΚΕ με τις εθνικές Ο.Κ.Ε.;

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιμετωπίζει μια πολυδιάστατη –και επίμονη– κρίση, με ευρύ φάσμα προκλήσεων: γεωπολιτική αστάθεια, πολύπλοκες μεταναστευτικές ροές, δυσμενείς επιπτώσεις του πολέμου στην Ουκρανία στο ενεργειακό κόστος για τα νοικοκυριά, τις επιχειρήσεις και τη συνολική οικονομία και πληθωρισμός. Ως εκπρόσωποι της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών στα κράτη μέλη, οι εθνικές Ο.Κ.Ε. διαδραματίζουν καίριο ρόλο, ιδίως όταν οι χώρες εφαρμόζουν μεταρρυθμίσεις

και πολιτικές για να αντιμετωπίσουν τις τρέχουσες προκλήσεις και να καταστήσουν τις χώρες τους ανθεκτικές στο μέλλον. Για παράδειγμα, οι Ο.Κ.Ε. μπορούν να δραματίσουν σημαντικό ρόλο στην υλοποίηση των εθνικών σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, στο πλαίσιο των οποίων αντιλαμβανόμαστε ότι θα αποκτήσουν ολοένα και πιο κεντρικό ρόλο.

Ένα από τα επιτεύγματα της θητείας μου ήταν η ενίσχυση των σχέσεων μεταξύ της ΕΟΚΕ και των Ο.Κ.Ε. Πέρα από τις απλές ετήσιες συνεδριάσεις των προέδρων και των γενικών γραμματέων της ΕΟΚΕ και των Ο.Κ.Ε., θέλησα να ενισχύσω τη συνεργασία και να καταστήσω δυνατή την τακτικότερη ανταλλαγή απόψεων σχετικά με θέματα, μεθόδους και ορθές πρακτικές εργασίας μεταξύ της ΕΟΚΕ και των Ο.Κ.Ε.

Ενθαρρύνουμε τις διμερείς ανταλλαγές μεταξύ των Ο.Κ.Ε. και καθορίσαμε ένα πλαίσιο για ενισχυμένες πολυμερείς ανταλλαγές. Οι Ο.Κ.Ε. επέλεξαν δύο συγκεκριμένα θέματα προς ανταλλαγή απόψεων: «Οικονομικός και κοινωνικός αντίκτυπος της διττής μετάβασης (πράσινη και ψηφιακή)» και «Ενίσχυση της συμμετοχικής δημοκρατίας στη διαδικασία λήψης αποφάσεων». Επιπλέον, δρομολογήσαμε πιλοτικό σχέδιο κινητικότητας μεταξύ της ΕΟΚΕ και των Ο.Κ.Ε.: τα μέλη μπορούν να πραγματοποιήσουν ολιγοήμερη αποστολή σε κάποια άλλη Ο.Κ.Ε. ή στην ΕΟΚΕ για να συμμετάσχουν σε συνεδριάσεις και να ανταλλάξουν απόψεις σχετικά με θέματα κοινού ενδιαφέροντος. Θεωρώ ότι αυτό αποτελεί εξαιρετικό εργαλείο αμοιβαίας μάθησης, ιδίως δεδομένου ότι η ΕΟΚΕ και οι Ο.Κ.Ε. συχνά εργάζονται για τα ίδια ζητήματα και αντιμετωπίζουν παρόμοιες προκλήσεις.

Η ΕΟΚΕ έχει εκδώσει γνωμοδότηση σχετικά με την ισότητα των φύλων. Ως γυναίκα Πρόεδρος της ΕΟΚΕ, ποια είναι η προσωπική σας άποψη για το θέμα αυτό; Αντιμετωπίσατε ζητήματα φύλου κατά τη διάρκεια της θητείας σας;

Ανέλαβα τα καθήκοντά μου σε μια περίοδο κατά την οποία οι γυναίκες είχαν πληγεί ιδιαίτερα από την πανδημία COVID-19 και, κατά τη διάρκεια της θητείας μου, αφιέρωσα πολλή ενέργεια για να προβάλλω την ισχυρή προσήλωση και δράση της ΕΟΚΕ με μέλημα μια Ευρώπη που εξασφαλίζει την ισότητα των φύλων. Κατά την κοινωνική σύνοδο κορυφής του Πόρτο, η ΕΟΚΕ πέτυχε

να ασκήσει συγκεκριμένη επίδραση στη Διακήρυξη του Πόρτο και να συμπεριλάβει σε αυτήν τη διάσταση της ισότητας των φύλων, συμπεριλαμβανομένων ειδικών πτυχών για τη γεφύρωση του μισθολογικού χάσματος μεταξύ των φύλων και τη διασφάλιση του δικαιώματος ίσης αμοιβής για εργασία ίσης αξίας.

Το 2021, η ΕΟΚΕ ανανέωσε την ομάδα της για την ισότητα των φύλων, προκειμένου να εδραιώσει μια διατομεακή νοοτροπία ισότητας των φύλων στην ΕΟΚΕ. Το 2021 και το 2022, η ΕΟΚΕ συμμετείχε στην εβδομάδα για την ισότητα των φύλων που διοργανώθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και εξέτασε διάφορες πτυχές των θεμάτων που σχετίζονται με το φύλο.

Πιστεύω ότι χρειάζεται να δώσουμε σημαντική ώθηση στην ισότητα των φύλων σε όλους τους τομείς και να επανεξετάσουμε τον ρόλο των γυναικών στην οικονομία. Πρέπει να εξαλείψουμε τα εμπόδια στην επιχειρηματικότητα των γυναικών και να γεφυρώσουμε το ευρύ χάσμα μεταξύ των φύλων όσον αφορά την απασχόληση. Αυτό δεν είναι μόνο απαράδεκτο από ηθική άποψη. Συνεπάγεται επίσης οικονομική ζημία δισεκατομμυρίων για την ΕΕ και απώλεια ταλέντων που θα μπορούσαν να συμβάλουν στο να καταστεί η ΕΕ πιο καινοτόμος, ανταγωνιστική και ευημερούσα.

Πρέπει να εξαλείψουμε τα στερεότυπα και να χειραφετήσουμε τα κορίτσια και τις γυναίκες, ώστε να είναι ισότιμοι εταίροι με τους άνδρες σε όλες τις πτυχές της οικονομικής, πολιτικής και κοινωνικής ζωής. Περισσότερα κορίτσια και γυναίκες θα πρέπει να αξιοποιήσουν τις υπάρχουσες ευκαιρίες στους τομείς των θετικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών.

Όσον αφορά την προσωπική μου εμπειρία, δεν έχω την αίσθηση ότι αντιμετώπισα κάποιο ζήτημα σχετικό με το φύλο κατά τη διάρκεια της προεδρίας μου. Ευτυχώς, εργάζομαι μεταξύ των μελών της ΕΟΚΕ, των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και των ενδιαφερόμενων μερών που πιστεύουν στις κοινές μας αξίες και θέτουν την ισότητα των φύλων στο επίκεντρο του ευρωπαϊκού εγχειρήματος. Αντιθέτως, ένιωσα μεγάλη υποστήριξη, και ιδίως από άλλες ηγέτιδες, όπως η Πρόεδρος του Κοινοβουλίου Roberta Metsola, η Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ursula von der Leyen και η Αντιπρόεδρος του Κοινοβουλίου Evelyn Regner.

Nicolas Schmit

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ NICOLAS SCHMIT, ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Συνέντευξη στη **Δρ. Μάρθα Θεοδώρου**

Ένα από τα καθήκοντά σας ως Επιτρόπου είναι η ενίσχυση της κοινωνικής διάστασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Μετά την οικονομική και κοινωνική κρίση, με ποιους τρόπους θέτει η Ευρώπη την κοινωνική διάσταση στο επίκεντρο των κύριων πολιτικών της, ώστε να σημειώσει πρόοδο προς την κατεύθυνση της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής;

Η Ευρώπη είναι μια κοινωνική οικονομία της αγο-

ράς. Ως εκ τούτου, τα οικονομικά και κοινωνικά στοιχεία θα συμβαδίζουν πάντα. Μετά το ξέσπασμα της πανδημίας και καθώς αντιμετωπίζαμε τις κοινωνικοοικονομικές συνέπειες της κρίσης ως κοινωνία, κατέστη ακόμη πιο προφανές ότι, για να είναι η ανάκαμψη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς, πρέπει το κοινωνικό στοιχείο να παραμείνει στο επίκεντρο.

Στην πράξη, αυτό σημαίνει ότι σε κάθε πολιτική που αναπτύσσεται και προτείνεται από την Επιτροπή λαμ-

βάνονται υπόψη στοιχεία όπως η ένταξη, η δικαιοσύνη, η ισότητα και τα κοινωνικά δικαιώματα. Για παράδειγμα, όσον αφορά την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και τους στόχους μας για κλιματική ουδετερότητα, η ΕΕ δίνει ιδιαίτερη προσοχή σε όσους ενδέχεται να βιώσουν τις επιπτώσεις αυτών των αλλαγών και συμβάλλει στον μετριασμό των εν λόγω επιπτώσεων μέσω μέτρων πολιτικής και χρηματοδότησης.

Παρουσιάσατε το Σχέδιο Δράσης για τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, το οποίο μετατρέπει τις 20 αρχές του Πυλώνα σε δράσεις. Πώς συμβάλλει το Σχέδιο στην ευδοκίμηση της ευρωπαϊκής κοινωνικής οικονομίας της αγοράς;

Ο Ευρωπαϊκός Πυλώνας Κοινωνικών Δικαιωμάτων ορίζει 20 βασικές αρχές και δικαιώματα που είναι απαραίτητα για τη δίκαιη και εύρυθμη λειτουργία των αγορών εργασίας και των συστημάτων κοινωνικής προστασίας. Το Σχέδιο Δράσης για τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων μετατρέπει τις αρχές σε συγκεκριμένες δράσεις προς όφελος των πολιτών. Προτείνει επίσης στόχους που πρέπει να επιτύχουν συλλογικά τα κράτη μέλη έως το 2030.

Επιτρέψτε μου να σας δώσω ένα παράδειγμα. Η αρχή 1 του Πυλώνα ορίζει ότι κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση, κατάρτιση και διά βίου μάθηση. Ένας από τους στόχους που έχουμε θέσει είναι η συμμετοχή τουλάχιστον του 60% των ενηλίκων στην κατάρτιση κάθε χρόνο. Τον Ιούνιο τα κράτη μέλη παρουσίασαν τα εθνικά τους σχέδια για τη διά βίου μάθηση κι έτσι το Σχέδιο Δράσης είχε άμεσο αντίκτυπο στην υλοποίηση της αρχής 1 του Πυλώνα.

Ο λόγος για τον οποίο οι δεξιότητες και η διά βίου μάθηση είναι τόσο σημαντικές είναι ότι η αγορά εργασίας μας διανύει περίοδο τεράστιων μετασχηματισμών, και μόνο με την προσαρμογή στις αλλαγές αυτές και με την απόκτηση νέων δεξιοτήτων μπορούμε να βοηθήσουμε τους πολίτες μας να ευδοκιμήσουν και τις βιομηχανίες μας να ευημερήσουν.

Στην Κοινωνική Σύνοδο Κορυφής του Πόρτο, όλοι οι εταίροι δεσμεύτηκαν να επιτύχουν τους κοινωνικούς στόχους για το 2030, καθώς δεσμεύτηκαν να οικοδομήσουν μια πιο κοινωνική Ευρώπη. Ποια

είναι τα επόμενα βήματα για την επίτευξη κοινωνικής πρόοδου για όλους τους ευρωπαίους πολίτες;

Ναι, η Σύνοδος Κορυφής του Πόρτο τον Μάιο του 2021 άλλαξε πραγματικά τα δεδομένα για τα κοινωνικά δικαιώματα στην Ευρώπη. Έδωσε νέα πνοή στον Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και επιβεβαίωσε τη δέσμευση όλων των ηγετών της ΕΕ, των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών για την οικοδόμηση μιας ισχυρής κοινωνικής Ευρώπης.

Το επόμενο βήμα έχει ήδη ξεκινήσει! Τον Ιούνιο του 2021 τα κράτη μέλη παρουσίασαν τις εθνικές φιλοδοξίες τους που θα συμβάλουν στην επίτευξη των τριών κοινωνικών στόχων που έχουμε θέσει για τα επίπεδα απασχόλησης, τη συμμετοχή στην κατάρτιση και τη μείωση της φτώχειας. Θα συνεχίσουμε να υποστηρίζουμε τα κράτη μέλη στην επίτευξη των εν λόγω στόχων και να παρακολουθούμε την πρόοδό τους.

Ένα από τα εννέα θέματα της Έκθεσης σχετικά με τη Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης είναι «η κοινωνική δικαιοσύνη και οι θέσεις εργασίας». Πώς σκοπεύετε να δώσετε αποτελεσματική συνέχεια στις σχετικές προτάσεις της Έκθεσης;

Η Έκθεση σχετικά με τη Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης κατέδειξε ότι η κοινωνική Ευρώπη είναι πολύ αγαπητή στους πολίτες. Η Έκθεση εξετάζει το μέλλον της οικονομίας μας και των θέσεων εργασίας, ιδίως μετά την πανδημία, και τονίζει τη σημασία της κοινωνικής δικαιοσύνης και της κλιματικής αλλαγής για τους πολίτες.

Για παράδειγμα, οι συμμετέχοντες εξέφρασαν σαφώς την επιθυμία τους για ανάπτυξη ισχυρών κοινωνικών πολιτικών, ζητώντας τη θέσπιση δίκαιων κατώτατων μισθών. Ευτυχώς, η ΕΕ ασχολιόταν ήδη μ' αυτό το θέμα, και τον Ιούνιο καταλήξαμε σε συμφωνία σχετικά με οδηγία για επαρκείς κατώτατους μισθούς.

Το επόμενο βήμα της διαδικασίας είναι να προσδιοριστούν οι τομείς στους οποίους η Επιτροπή μπορεί να υποβάλει προτάσεις ή να αναπτύξει περαιτέρω τις πολιτικές της. Όπως πάντα, η σαφής επικοινωνία θα είναι ουσιαστικής σημασίας για τη συνέχεια που θα δοθεί, ώστε οι πολίτες να μπορούν να αναγνωρίσουν τον πραγματικό αντίκτυπο της Διάσκεψης. Για να ενημερωθούν οι πολίτες και να διατηρηθεί η δυναμική, το φθινόπωρο του 2022 θα διοργανωθεί εκδήλωση ανατροφοδότησης της Διάσκεψης.

Πώς εκτιμά σήμερα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον αντίκτυπο του SURE, του μέσου των 100 δισεκατομμυρίων ευρώ, το οποίο σχεδιάστηκε για την προστασία των θέσεων εργασίας και των εισοδημάτων που επλήγησαν από την πανδημία COVID-19;

Το μέσο SURE αποτέλεσε κείμενο της στρατηγικής της ΕΕ για την προστασία των πολιτών και για τον μετριασμό των αρνητικών συνεπειών της πανδημίας COVID-19. Παρέχει χρηματοδοτική στήριξη με τη μορφή δανείων που χορηγούνται με ευνοϊκούς όρους από την ΕΕ στα κράτη μέλη για τη χρηματοδότηση εθνικών συστημάτων μειωμένου ωραρίου εργασίας, παρόμοιων μέτρων για τη διατήρηση των θέσεων εργασίας και τη στήριξη των εισοδημάτων - ιδίως για τους αυτοαπασχολούμενους.

Το SURE έχει αποδειχθεί καινοτόμο και απαραίτητο. Αποτελεί λαμπρό παράδειγμα μιας Ευρώπης που προστατεύει και βρίσκεται στην υπηρεσία των ανθρώπων. Σύμφωνα με έκθεση που δημοσιεύτηκε τον Σεπτέμβριο του 2021, η διάθεση χρηματοδότησης στα κράτη μέλη μέσω του SURE συνέβαλε στο να αποφευχθεί η είσοδος στην ανεργία έως και 1,5 εκατομμυρίων επιπλέον ατόμων το 2020. Το SURE βοήθησε στην αναχαίτιση της ροής αυτής. Στήριξε 31 εκατομμύρια εργαζομένους και 2,5 εκατομμύρια επιχειρήσεις.

Ως εκ τούτου, πιστεύουμε ότι ο ρόλος του SURE ήταν ανεκτίμητος, ιδίως για τις μικρές επιχειρήσεις που θα είχαν δυσκολευτεί να επιβιώσουν χωρίς χρηματοδοτική στήριξη. Η ΕΕ θα συνεχίσει να ενεργεί γρήγορα και με αλληλεγγύη σε καιρούς κρίσης.

Ως συνέπεια των κοινωνικών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19, η απασχόληση αυξήθηκε με θέσεις που προσφέρουν τη δυνατότητα εργασίας από το σπίτι. Υποστηρίζει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή την τηλεργασία, και σε ποιους τομείς;

Η πανδημία επιτάχυνε τον ψηφιακό μετασχηματισμό σε όλους τους τομείς, καθώς η τηλεργασία έχει επεκταθεί σε μεγάλο βαθμό. Σύμφωνα με έρευνα του Eurofound, τον Ιούλιο του 2020 πάνω από το ένα τρίτο (34%) των απαντησάντων στην ΕΕ των 27 εργάζονταν από το σπίτι λόγω της πανδημίας, σε σύγκριση με μόλις 5% που δήλωσαν ότι εργάζονταν συνήθως από το σπίτι το 2019.

Τώρα που η τηλεργασία έχει καταστεί ευρέως διαδε-

δομένη πραγματικότητα για πολλούς Ευρωπαίους εργαζομένους, εργαζόμαστε για να διασφαλίσουμε ότι υπάρχουν υψηλά πρότυπα επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας οπουδήποτε κι αν εργάζεται κάποιος, και ότι οι άνθρωποι μπορούν να έχουν το δικαίωμα να αποσυνδέονται και να διατηρούν μια αξιοπρεπή ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής.

Χαιρετίζω θερμά το γεγονός ότι οι Ευρωπαίοι κοινωνικοί εταίροι αποφάσισαν να διαπραγματευτούν συμφωνία για την τηλεργασία, η οποία θα περιλαμβάνει το δικαίωμα στην αποσύνδεση.

Ποιο είναι, κατά τη γνώμη σας, το μέλλον της εργασίας; Πώς αντιμετωπίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση τις προκλήσεις της νέας εποχής και πώς συμβάλει στην ανάπτυξη και την υλοποίηση μιας ευρωπαϊκής απάντησης προς ένα καλύτερο μέλλον της εργασίας;

Νέα είδη θέσεων εργασίας, πρότυπα εργασίας και τομείς αναδύονται σε σχεδόν καθημερινή βάση. Δείτε πού βρισκόμασταν πριν από 20 χρόνια και σκεφτείτε πόσο έχει αλλάξει η αγορά εργασίας αυτή τη στιγμή: πριν από 20 χρόνια για να πάτε σπίτι σίγουρα δεν θα καλούσατε ταξί μέσω εφαρμογής.

Η εμφάνιση ψηφιακών πλατφορμών εργασίας είχε τεράστιο αντίκτυπο στον τρόπο με τον οποίο οι καταναλωτές χρησιμοποιούν υπηρεσίες και, φυσικά, ως αποτέλεσμα, στις συνθήκες εργασίας των ατόμων που εργάζονται για τις υπηρεσίες αυτές. Περίπου το 40% των σχέσεων απασχόλησης στην ΕΕ δεν χαρακτηρίζονται πλέον από παραδοσιακή σύμβαση πλήρους απασχόλησης αορίστου χρόνου μεταξύ εργαζομένου και εργοδότη.

Πολλοί άνθρωποι θα χρειαστεί να χρησιμοποιήσουν την τεχνολογία στην τρέχουσα εργασία τους ή να μεταβούν σε νέες θέσεις εργασίας όπου θα κυριαρχήσει η χρήση της τεχνολογίας. Για να στηρίξουμε αυτές τις μεταβάσεις, πρέπει να προσαρμόσουμε τις πολιτικές μας για τις δεξιότητες.

Είμαι αισιόδοξος για τον τρόπο με τον οποίο θα προσαρμοστεί η αγορά εργασίας, και αισιοδοξώ ότι ως εργαζόμενοι, καταναλωτές και εργοδότες θα προσαρμοστούμε μαζί μ' αυτήν. Ωστόσο, οι αλλαγές αυτές που οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στην τεχνολογία θα πρέπει να συμβαδίζουν με τα κοινωνικά και εργασιακά δικαιώματα. Οι ερ-

γαζόμενοι έχουν δικαίωμα στην ασφάλεια ακόμη κι αν υπάρχουν αλλαγές στη σταδιοδρομία τους. Η καλή ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής αποτελεί σημαντική προσδοκία των νεότερων γενεών.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε μια δέσμη μέτρων για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας των ατόμων που εργάζονται σε ψηφιακές πλατφόρμες. Πώς διασφαλίζουν οι νέοι κανόνες ότι τα άτομα αυτά μπορούν να απολαμβάνουν τα εργασιακά δικαιώματα που δικαιούνται;

Το καθεστώς απασχόλησης είναι το διαβατήριο για την πρόσβαση στα εργασιακά δικαιώματα. Σύμφωνα με εκτιμήσεις, 9 στις 10 πλατφόρμες που δραστηριοποιούνται στην ΕΕ κατηγοριοποιούν τα άτομα που εργάζονται μέσω αυτών ως αυτοαπασχολούμενους. Από τα 28 εκατομμύρια άτομα που πιστεύεται ότι εργάζονται σε πλατφόρμα, τα 5,5 εκατομμύρια μπορεί να έχουν ενταχθεί εσφαλμένα στην κατηγορία αυτή, γεγονός που σημαίνει ότι είναι «ψευδοαπασχολούμενοι». Αυτό σημαίνει ότι ενδεχομένως χάνουν ορισμένα από τα δικαιώματα κοινωνικής προστασίας και τα εργασιακά δικαιώματα που δικαιούνται οι εργαζόμενοι.

Η πρόταση παρέχει κατάλογο κριτηρίων με τα οποία καθορίζεται αν μια πλατφόρμα είναι «εργοδότης». Εάν η πλατφόρμα πληροί τουλάχιστον δύο από τα κριτήρια, τεκμαίρεται νομικά ότι είναι εργοδότης, καθιστώντας έτσι το άτομο «εργαζόμενο». Εκτιμούμε ότι, βάσει της πρότασής μας, 1,7 έως 4,1 εκατομμύρια άτομα θα μπορούσαν να ανακατηγοριοποιηθούν ως εργαζόμενοι.

Η προτεινόμενη Οδηγία αυξάνει επίσης τη διαφάνεια σχετικά με τους αλγόριθμους, έτσι ώστε οι πολίτες να μπορούν να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο ανατίθενται τα καθήκοντα, τον τρόπο καθορισμού των τιμών, καθώς και τον τρόπο αξιολόγησής τους.

Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία θα βελτιώσει την ευημερία και την υγεία των πολιτών, καθιστώντας την Ευρώπη την πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρο. Ποιες είναι οι προκλήσεις όσον αφορά την απασχόληση και οι ευκαιρίες του νέου οικονομικού μοντέλου;

Συμφωνούμε όλοι ότι υπάρχει επείγουσα ανάγκη να επιτευχθεί κλιματική ουδετερότητα στην Ευρώπη και σε ολόκληρο τον κόσμο. Αυτό απαιτεί titάνιες προσπάθειες

από πολίτες, εταιρείες και ολόκληρους κλάδους σε ορισμένες περιπτώσεις. Σημαίνει επίσης ότι πολλοί εργαζόμενοι θα πρέπει να μεταπηδήσουν από θέσεις εργασίας σε παραδοσιακούς κλάδους που βασίζονται στα ορυκτά καύσιμα σε αναδυόμενους πράσινους τομείς και σε «πράσινες θέσεις εργασίας» σε όλους τους τομείς όπου αντιμετωπίζουμε ελλείψεις δεξιοτήτων.

Στον κατασκευαστικό τομέα, για παράδειγμα, αναμένουμε ότι η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία θα δημιουργήσει 487.000 νέες θέσεις εργασίας στην ΕΕ έως το 2030. Από αυτές, σχεδόν το 70% θα δημιουργηθεί για ειδικευμένους χειρώνακτες και μη χειρώνακτες εργαζομένους, οι οποίοι κατά κανόνα έχουν υπόβαθρο επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (EEK).

Το Σύμφωνο για τις Δεξιότητες είναι ένας άλλος τρόπος με τον οποίο η Επιτροπή βοηθά τις εταιρείες και τους εργαζομένους να προετοιμαστούν για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση. Με τη δημιουργία ενός φόρουμ στο οποίο όλοι οι εταίροι θα συζητούν τις τρέχουσες και τις μελλοντικές ανάγκες σε δεξιότητες και θα δημιουργούν εταιρικές σχέσεις, το Σύμφωνο ενεργεί ως μεσάζων για την αντιστοίχιση της προσφοράς και της ζήτησης ταλέντων στην Ευρώπη. Μέχρι στιγμής, περισσότεροι από 600 οργανισμοί έχουν δεσμευτεί να παρέχουν τις κατάλληλες δεξιότητες σε 6 εκατομμύρια άτομα.

Σε συνέχεια του στρατηγικού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία κατά την περίοδο 2021-2027, ποιες βασικές δράσεις απαιτούνται για τη βελτίωση της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων στην Ευρώπη;

Η αρχή 10 του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων παρέχει στους εργαζομένους το δικαίωμα σε υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας και της ασφάλειάς τους στην εργασία. Το στρατηγικό πλαίσιο έχει τρεις κύριους στόχους: πρόβλεψη και διαχείριση των αλλαγών στον νέο κόσμο της εργασίας· βελτίωση της πρόληψης των ασθενειών και των ατυχημάτων που σχετίζονται με την εργασία· και αύξηση της ετοιμότητας για πιθανές μελλοντικές απειλές κατά της υγείας.

Πρέπει να δεσμευτούμε για μια προσέγγιση με βάση το «όραμα για μηδενικές απώλειες» όσον αφορά τους θανάτους που συνδέονται με την εργασία στην ΕΕ. Μια ζωή που χάνεται στον χώρο εργασίας συνιστά αδικαιο-

λόγητη απώλεια. Και, φυσικά, η υγεία στην εργασία δεν αφορά μόνο τη σωματική μας κατάσταση, αλλά και την ψυχική υγεία και ευεξία μας.

Επί του παρόντος επεξεργαζόμαστε διάφορες δράσεις στο πλαίσιο αυτό, για παράδειγμα την επικαιροποίηση των ορίων προστασίας για τον αμίαντο και τον μόλυβδο και την επικαιροποίηση της οδηγίας για τον εξοπλισμό με οθόνη οπτικής απεικόνισης.

Πώς συμβάλλει το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, με προϋπολογισμό σχεδόν 99,3 δισεκατομμύρια ευρώ για την περίοδο 2021-2027, στις πολιτικές απασχόλησης και τις κοινωνικές πολιτικές της ΕΕ;

Στόχος του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) είναι να στηρίξει τα κράτη μέλη ώστε να επενδύσουν στο ανθρώπινο δυναμικό - στην κατάρτισή του, στην πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, μεταξύ άλλων μέσω της κοινωνικής προστασίας.

Μια πολύ σημαντική πτυχή του ταμείου είναι η στήριξη που παρέχει στους νέους. Τουλάχιστον το 12,5 % των κονδυλίων του ταμείου πρέπει να χρησιμοποιηθούν για πρωτοβουλίες καταπολέμησης της ανεργίας των νέων. Ορισμένα εξαιρετικά έργα συγχρηματοδοτήθηκαν

από το ΕΚΤ στον τομέα αυτό. Για παράδειγμα, το ταμείο βοήθησε περισσότερους από 11.000 νέους συμμετέχοντες στην Ελλάδα να εγγραφούν σε εθνικό πρόγραμμα μαθητείας. Έτσι, οι νέοι αποκτούν πολύτιμες επαγγελματικές δεξιότητες, αναβαθμίζουν τα προσόντα τους και αποκτούν αμειβόμενη επαγγελματική εμπειρία.

Το ΕΚΤ+ παρέχει επίσης χρηματοδότηση για έργα με σκοπό την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Για παράδειγμα, κατά την πρόσφατη επίσκεψή μου στη Βουλγαρία, επισκέφθηκα το κέντρο προσχολικής ανάπτυξης στη Φιλιπούπολη (Plovdiv), το οποίο παρέχει ευρύ φάσμα υπηρεσιών σε παιδιά που έχουν ανάγκη, τα βοηθά να προετοιμαστούν για το σχολείο, βελτιώνει την ευημερία τους και οικοδομεί ένα υγιές οικογενειακό περιβάλλον.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε Πρόταση Οδηγίας για επαρκείς κατώτατους μισθούς. Ποιο είναι το πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη βελτίωση της επάρκειας των κατώτατων μισθών και την αύξηση της πρόσβασης των εργαζομένων σε προστασία με τη μορφή κατώτατου μισθού;

Σε μια εποχή κατά την οποία πολλά νοικοκυριά σε ολό-

κληρη την ΕΕ ανησυχούν για το πώς θα τα βγάλουν πέρα, είναι σημαντικό όλα τα κράτη μέλη να διαθέτουν επαρκή προστασία με τη μορφή κατώτατου μισθού. Το πλαίσιο που συμφωνήθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο θα συμβάλει στο να διασφαλιστεί ότι τα άτομα που αμείβονται με τον κατώτατο μισθό μπορούν να ανταποκριθούν οικονομικά σε μια αξιοπρεπή ζωή.

Η Οδηγία θεσπίζει ένα πλαίσιο για τον καθορισμό και την επικαιροποίηση των νόμιμων κατώτατων μισθών, προωθεί και διευκολύνει τις συλλογικές διαπραγματεύσεις και βελτιώνει την παρακολούθηση και την επιβολή της προστασίας με τη μορφή κατώτατου μισθού.

Για τις χώρες με νόμιμο κατώτατο μισθό, όπως είναι η Ελλάδα, η Οδηγία ορίζει σαφή κριτήρια για τον καθορισμό του κατώτατου μισθού, παρέχει ενδείξεις για τις τιμές αναφοράς που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση της επάρκειας των κατώτατων μισθών, διασφαλίζει την τακτική επικαιροποίησή τους, καθώς και τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων.

Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για την Ισότητα των φύλων, η ισότητα των φύλων αποτελεί προϋπόθεση για την οικοδόμηση μιας δίκαιης και σύγχρονης κοινωνίας. Οι γυναίκες στην Ευρωπαϊκή Ένωση εξακολουθούν να αμείβονται λιγότερο από τους άνδρες κατά μέσο όρο. Ποιοι είναι οι στόχοι της Πρότασης Οδηγίας για ίση αμοιβή για ίση εργασία (μισθολογική διαφάνεια) ή για εργασία ίσης αξίας μεταξύ ανδρών και γυναικών;

Η ίση αμοιβή για ίση εργασία είναι μια από τις θεμελιώδεις αρχές της ΕΕ. Παρόλο που το μισθολογικό χάσμα μεταξύ των φύλων μειώνεται, η πρόοδος είναι πολύ αργή στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς το χάσμα έχει μειωθεί μόλις κατά 2 ποσοστιαίες μονάδες τα τελευταία 9 έτη. Κύριος στόχος της Πρότασης Οδηγίας σχετικά με την ίση αμοιβή για ίση εργασία είναι να γεφυρωθεί αυτό το χάσμα. Σκοπός της πρότασης είναι να παρέχει στους εργαζομένους πληροφορίες σχετικά με τα επίπεδα των αμοιβών, να παρέχει μεγαλύτερη σαφήνεια όσον αφορά την ισότητα των αμοιβών, η οποία θα συνοδεύεται από αποτελεσματικά μέτρα επιβολής.

Η πρώτη αρχή του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων αφορά το δικαίωμα σε ποιο-

τική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση, καθώς και στην κατάρτιση και τη διά βίου μάθηση. Πώς βοηθά το νέο Ευρωπαϊκό Θεματολόγιο Δεξιοτήτων τους Ευρωπαίους να αναπτύξουν νέες και καλύτερες δεξιότητες;

Το Ευρωπαϊκό Θεματολόγιο Δεξιοτήτων είναι ένα πενταετές σχέδιο που αποσκοπεί να βοηθήσει τα άτομα και τις επιχειρήσεις να αναπτύξουν περισσότερες και καλύτερες δεξιότητες και να τις αξιοποιήσουν. Απευθύνει έκκληση για συνένωση δυνάμεων σε μια συλλογική δράση μέσω του Συμφώνου για τις Δεξιότητες. Στόχος του είναι να διασφαλίσει ότι οι άνθρωποι διαθέτουν τις κατάλληλες δεξιότητες για θέσεις εργασίας μέσω του εκσυγχρονισμού της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και μέσω της επένδυσης σε πληροφορίες για τις δεξιότητες, ώστε να γίνουν κατανοητές οι τρέχουσες και οι μελλοντικές ανάγκες σε δεξιότητες. Στήριζει τους ανθρώπους στην προσπάθειά τους να αναβαθμίσουν τις δεξιότητές τους και να αποκτήσουν νέες μέσω πρωτοβουλιών όπως τα Μικροδιαπιστευτήρια και οι Ατομικοί Λογαριασμοί Μάθησης. Επιπλέον, ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να χρησιμοποιούν κονδύλια της ΕΕ –όπως μέσω του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, καθώς και του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου– για να επενδύουν σε μεγάλο βαθμό στις δεξιότητες.

Με ποιους τρόπους θα συμβάλει η Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας στη δίκαιη κινητικότητα του εργατικού δυναμικού εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

Η Ευρωπαϊκή Αρχή Εργασίας (ELA) είναι εδώ για να στηρίξει άμεσα και έμμεσα εκατομμύρια Ευρωπαίους που ζουν ή εργάζονται σε άλλο κράτος μέλος, καθώς και επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε διασυνοριακό επίπεδο στην ΕΕ. Προσφέρει πρακτική υποστήριξη στη διασυνοριακή απασχόληση μέσω του δικτύου EURES, βοηθώντας τα άτομα που αναζητούν εργασία και τους εργοδότες να βρουν ο ένας τον άλλο.

Η ELA αναλύει την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού, παρέχοντάς μας πληροφορίες ώστε να κατανοήσουμε τις τελευταίες τάσεις και να αποκτήσουμε τα δεδομένα που χρειαζόμαστε. Αντιμετωπίζει την αδήλωτη εργασία, η οποία στερεί από τους εργαζομένους την κοινωνική προστασία, στρεβλώνει τον ανταγωνισμό μεταξύ των επιχειρήσεων και οδηγεί σε τεράστια κενά στα δημόσια οικονομικά.

Βελτιώνει επίσης την πρόσβαση σε πληροφορίες για τους μετακινούμενους εργαζομένους και τους εργοδότες τους. Δεν αρκεί να υπάρχουν κανόνες και κανονισμοί για την κοινωνική προστασία και τα εργασιακά δικαιώματα· οι εργαζόμενοι πρέπει να τους κατανοούν, και οι εργοδότες πρέπει να αναλαμβάνουν τη σχετική ευθύνη!

Πώς συνεργάζεστε με τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ενίσχυση των συστημάτων κοινωνικής προστασίας στην Ευρώπη;

Οι στόχοι μας είναι σαφέστατοι: έξοδος των ανθρώπων από τη φτώχεια και την υλική στέρηση, παροχή πρόσβασης στην κοινωνική προστασία για όλους και μείωση των ανισοτήτων. Η συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και των κρατών μελών είναι πολύ ισχυρή. Η ΕΕ στηρίζει και συμπληρώνει τις δραστηριότητες των κρατών μελών στον τομέα της κοινωνικής ασφάλισης και της κοινωνικής προστασίας, προσδιορίζοντας για κάθε χώρα τους τομείς κοινωνικής πολιτικής στους οποίους απαιτείται πρόοδος, παρακολουθώντας τις εξελίξεις στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής και της κοινωνικής ένταξης. Η ανάπτυξη συστημάτων κοινωνικής προστασίας απαιτεί απτά αποτελέσματα και αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο ενθαρρύνουμε επίσης τα κράτη μέλη να ανταλλάσσουν υφιστάμενες ορθές πρακτικές.

Ποιος είναι ο ρόλος του κοινωνικού διαλόγου στην Ευρώπη; Σε ποιο βαθμό συμβάλλει ο κοινωνικός διάλογος στην κοινωνική διάσταση της Ευρώπης σήμερα;

Ο κοινωνικός διάλογος βρίσκεται στον πυρήνα μιας ακμάζουσας κοινωνικής οικονομίας της αγοράς, και η παρούσα Επιτροπή είναι προσπλωμένη στην περαιτέρω ενίσχυσή του. Όταν οι ενώσεις εργοδοτών και οι οργανώσεις εργαζομένων έρχονται σε επαφή για να διαπραγματευτούν και να ανταλλάξουν ιδέες, ο κοινωνικός διάλογος προωθεί την επίτευξη συναίνεσης και τη δημοκρατική συμμετοχή.

Στο τέλος του έτους η Επιτροπή θα παρουσιάσει ανακοίνωση σχετικά με την ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου, την οποία προετοιμάζουμε φυσικά σε συνεργασία με κοινωνικούς εταίρους.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε μία Ανακοίνωση σχετικά με την αξιοπρεπή εργασία παγκοσμίως για την παγκόσμια δίκαιη μετάβαση και τη βιώσιμη ανάκαμψη. Πώς συνεργάζεστε με τη ΔΟΕ και τον ΟΗΕ;

Η αξιοπρεπής εργασία είναι το θεμέλιο μιας αξιοπρεπούς ζωής. Τα εργασιακά και κοινωνικά δικαιώματα πολλών εργαζομένων παγκοσμίως εξακολουθούν να απειλούνται σε καθημερινή βάση. Η ΕΕ θα εξακολουθήσει να διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στην προώθηση της αξιοπρεπούς εργασίας που θέτει τους ανθρώπους στο επίκεντρο, διασφαλίζοντας τον σεβασμό των δικαιωμάτων τους και της αξιοπρέπειάς τους.

Η ΕΕ τάσσεται υπέρ της συζήτησης και της προώθησης του θέματος της αξιοπρεπούς εργασίας στα φόρουμ του ΟΗΕ και ενθαρρύνει τις χώρες εταίρους να προωθούν ενεργά και να υποστηρίζουν την παγκόσμια εφαρμογή των Κατευθυντήριων Αρχών των Ηνωμένων Εθνών για τις Επιχειρήσεις και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Επιπλέον, συμβάλλουμε ενεργά στις διαδικασίες της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας για τον καθορισμό προτύπων εργασίας, την εποπτεία της εφαρμογής τους και την προώθηση της υλοποίησής τους.

Πώς επηρεάζει ο Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης, θεωρούμενος ως το Κοινωνικό Σύνταγμα της Ευρώπης, τις πολιτικές και τις πρωτοβουλίες της ΕΕ για την απασχόληση; Χρησιμεύει ως σημείο αναφοράς στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

Ο Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης εγκρίθηκε το 1961 και κατέστη ένα από τα πλέον αποδεκτά σύνολα προτύπων για τα ανθρώπινα δικαιώματα λόγω της ιδιαίτερης έμφασης που προσδίδει στα κοινωνικά δικαιώματα. Αναθεωρήθηκε το 1996 με τον εμπλουτισμό του ευρέος φάσματος εγγυήσεων που σχετίζονται με την απασχόληση, τη στέγαση, την υγεία, την εκπαίδευση, την κοινωνική προστασία και την πρόνοια.

Έκτοτε καθοδηγεί τους νομοθέτες της ΕΕ στο καθημερινό τους έργο. Ωστόσο, οι κοινωνίες εξελίσσονται, και το ίδιο συμβαίνει με τις ανάγκες μας στη νομική σφαίρα. Το πιο σημαντικό σημείο αναφοράς για το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι οι άνθρωποι και η κοινωνική μας πραγματικότητα.

Emily O'Reilly

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΗΣ EMILY O'REILLY, ΕΥΡΩΠΑΙΑΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΡΙΑΣ

Συνέντευξη στη **Δρ. Μάρθα Θεοδώρου**

Ο θεσμός του Ευρωπαϊκού Διαμεσολαβητή βοηθά ανθρώπους, επιχειρήσεις και οργανισμούς διερευνώντας αναφορές για κακοδιοίκηση κατά θεσμικών οργάνων, οργανισμών και υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Πώς ανταποκρίνεται η διοίκηση της ΕΕ στις προτάσεις και τις συστάσεις σας σχετικά με τον τρόπο βελτίωσης του έργου της;

Είμαι στην ευχάριστη θέση να πω ότι η διοίκηση της ΕΕ ανταποκρίνεται θετικά στο 80% περίπου των προτάσεων και των συστάσεών μου. Ωστόσο, το ποσοστό αυτό δεν αποδίδει τη συνολική εικόνα. Με το να επισημαίνουμε συστημικά ζητήματα, οι έρευνές μας επίσης συχνά έχουν ως αποτέλεσμα θετικές αλλαγές στην εξέλιξη των πραγμάτων.

Για παράδειγμα, δεδομένου ότι το Γραφείο μου έχει τονίσει τη σημασία της εφαρμογής κανόνων για τις «περιστρεφόμενες πόρτες» (μεταπήδηση στον ιδιωτικό τομέα), την αντιμετώπιση πιθανών συγκρούσεων συμπεριφορών και τη βελτίωση της νομοθετικής διαφάνειας, η διοίκηση της ΕΕ έχει αντιληφθεί σε μεγαλύτερο βαθμό

αυτά τα ζητήματα και έδειξε μεγαλύτερη προθυμία να κάνει βελτιώσεις.

Υπάρχουν επίσης περιπτώσεις όπου τα όργανα βελτιώνουν τις διοικητικές πρακτικές τους πριν καν ολοκληρωθεί η έρευνα.

Σε πρόσφατη επιστολή προς την Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, τονίσατε ότι ένα ισχυρό σύστημα καταπολέμησης της διαφθοράς και δεοντολογίας πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος όλων των θεσμικών οργάνων της ΕΕ. Ποια συγκεκριμένα μέτρα προτείνετε;

Χαιρετίζω το σχέδιο προτάσεων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τη μεταρρύθμιση του συστήματος δεοντολογίας του, αλλά πιστεύω ότι ορισμένες από τις προτάσεις θα μπορούσαν να ενισχυθούν περαιτέρω. Αυτό θα μπορούσε να γίνει, για παράδειγμα, με τη δημοσίευση πληροφοριών σχετικά με τις συναντήσεις όλων των Μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του προσωπικού τους με εκπροσώπους ομάδων συμπε-

ρόντων, καθώς και με εκπροσώπους από τρίτες χώρες. Επιπλέον, η επιτροπή του Κοινοβουλίου που είναι αρμόδια για την παρακολούθηση της εφαρμογής του Κώδικα Δεοντολογίας των Μελών θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να διεξάγει έρευνα με δική της πρωτοβουλία.

Ζήτησα επίσης από την Πρόεδρο του Κοινοβουλίου να διασφαλίσει ότι η μεταρρυθμιστική διαδικασία στο σύνολό της είναι όσο το δυνατόν πιο ανοικτή και διαφανής.

Συναντηθήκατε πρόσφατα με τους επικεφαλής του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ECA), της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (EPPO). Πώς θα αξιολογούσατε το τρέχον πλαίσιο εποπτείας στην Ευρωπαϊκή Ένωση;

Καθένα από αυτά τα όργανα έχει να διαδραματίσει το δικό του μοναδικό ρόλο στη διασφάλιση της ακεραιότητας και της λογοδοσίας της διοίκησης της ΕΕ. Οι συζητήσεις μας τον Φεβρουάριο μας βοήθησαν να κατανοήσουμε καλύτερα ο ένας το έργο του άλλου, αλλά μια δημόσια διάσκεψη που προγραμματίστηκε για τον Ιούνιο θα προσφέρει τη δυνατότητα για μια εκτενέστερη συζήτηση σχετικά με το τρέχον πλαίσιο εποπτείας της ΕΕ και με το τι μπορεί να χρειαστεί να βελτιωθεί.

Το κράτος δικαίου είναι μία από τις βασικές αξίες πάνω στις οποίες οικοδομήθηκε η Ευρωπαϊκή Ένωση και η οποία εγγυάται τα θεμελιώδη δικαιώματα και την ισότητα. Σε ένα πλαίσιο αβέβαιων εξελίξεων, πώς θα μπορούσε να υπερασπιστεί και να προωθηθεί σήμερα; Ποια μπορεί να είναι η συνεισφορά σας και ποιες πρωτοβουλίες σκοπεύετε να αναλάβετε στον τομέα αυτό στο άμεσο μέλλον;

Δεν μπορεί να υπάρξει κράτος δικαίου χωρίς χρηστή διοίκηση. Μια κοινωνία που υποστηρίζει το κράτος δικαίου πρέπει να περιλαμβάνει μια δημόσια διοίκηση που ακολουθεί καθιερωμένους κανόνες και διαδικασίες κατά την εφαρμογή των κυβερνητικών πολιτικών. Πρέπει επίσης να ακροάται τις απόψεις όλων των πολιτών της και να τους μεταχειρίζεται ισότιμα.

Υπό αυτή την έννοια, το έργο μου να διατηρώ τη διοίκηση της ΕΕ διάφανη, υπόλογη προς λογοδοσία και αξιόπιστη συμβάλλει στη διασφάλιση του κράτους δικαίου σε επίπεδο ΕΕ. Βοηθά επίσης τα θεσμικά όργανα της ΕΕ

να αποτελέσουν θετικό παράδειγμα για τις δημόσιες αρχές στα κράτη μέλη.

Κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 και των μέτρων που ελήφθησαν για τον περιορισμό της, υπήρξε συζήτηση για την προστασία των προσωπικών δεδομένων των ευρωπαίων πολιτών. Υπήρξε κάποια παρέμβαση από μέρους σας;

Το Γραφείο μου ασχολήθηκε κυρίως με τη διαφάνεια στη λήψη αποφάσεων και με αιτήματα για πρόσβαση σε έγγραφα που σχετίζονται με την πανδημία COVID-19.

Για το μετριασμό των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της πανδημίας του κορωνοϊού, ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας αποτελεί το βασικό μέσο του NextGenerationEU, το οποίο χρηματοδοτεί μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις στα κράτη μέλη. Πώς θα μπορούσε να διασφαλιστεί μεγαλύτερη διαφάνεια όσον αφορά τα ταμεία ανάκαμψης της ΕΕ;

Οι Ευρωπαίοι πρέπει να έχουν εύκολα προσβάσιμες πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο δαπανώνται τα κονδύλια της ΕΕ για την ανάκαμψη. Έχω ρωτήσει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ποια μέτρα έχει λάβει για να εγγυηθεί τη διαφάνεια όταν πρόκειται για διαπραγματεύσεις για τα εθνικά σχέδια, καθώς και πώς θα διασφαλίσει τον δημόσιο έλεγχο των στόχων που επιτυγχάνονται από τα κράτη μέλη.

Το Γραφείο μου εξετάζει επίσης ορισμένες υποθέσεις πρόσβασης σε έγγραφα που αφορούν τα κονδύλια για την ανάκαμψη. Μετά από μία από αυτές τις περιπτώσεις, ζήτησα από την Επιτροπή να αντιμετωπίσει τα αιτήματα πρόσβασης με μεγαλύτερη συνέπεια και να εξηγήσει καλύτερα το σκεπτικό της εάν αποφασίσει να μην δημοσιοποιήσει πληροφορίες.

Τέλος, μαζί με τον ΟΟΣΑ, δημοσιεύσαμε οδηγίες σχετικά με τη χρήση των κονδυλίων ανάκαμψης που προσδιορίζουν τρόπους για τη τοπική, εθνική και την ευρωπαϊκή δημόσια διοίκηση για την προώθηση της πρόσβασης στις πληροφορίες, τη βελτίωση της επικοινωνίας με το κοινό και την ενίσχυση της συμμετοχής των πολιτών.

Αποφασίσατε να δώσετε προτεραιότητα στον έλεγχο για τη λήψη αποφάσεων στην ΕΕ οι οποίες αφο-

ρούν το περιβάλλον και ξεκινήσατε μία δημόσια διαβούλευση για τη διαφάνεια αυτής της διαδικασίας. Ποιες θα είναι οι επόμενες ενέργειές σας σε αυτό το θέμα;

Δεδομένου του πρωτοφανούς μεγέθους των σπερμικών περιβαλλοντικών προκλήσεων, η ΕΕ υπήρξε πολύ ενεργή όσον αφορά τη νέα νομοθεσία που στοχεύει στην προστασία του περιβάλλοντος και την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής. Στα τέλη του περασμένου έτους πραγματοποιήσαμε δημόσια διαβούλευση για τη διαφάνεια στη λήψη αποφάσεων που αφορούν το περιβάλλον στην ΕΕ, αφού ορισμένες από τις προηγούμενες έρευνές μας αποκάλυψαν περιπτώσεις όπου οι περιβαλλοντικές πληροφορίες δημοσιοποιήθηκαν είτε πολύ αργά είτε καθόλου, αφαιρώντας ουσιαστικά το δικαίωμα των πολιτών να συμμετέχουν στη νομοθετική διαδικασία. Αυτήν τη στιγμή αναλύουμε τις απαντήσεις που λάβαμε, οι οποίες θα μας βοηθήσουν να κατανοήσουμε καλύτερα τις πιθανές δυσκολίες που αντιμετωπίζει το κοινό όσον αφορά την έγκαιρη πρόσβαση σε πληροφορίες που αφορούν το περιβάλλον.

Η διαφάνεια του έργου των θεσμικών οργάνων της ΕΕ, η πρόσβαση του κοινού στα έγγραφά τους και οι σχετικοί κανόνες που θεσπίστηκαν το 2001 έχουν πυροδοτήσει μεγάλες συζητήσεις στο παρελθόν. Είκοσι δύο χρόνια μετά, τι είναι αυτό που έχει αλλάξει και ποια είναι η προσέγγισή σας σε αυτό το θέμα;

Αυτό που έχει αλλάξει είναι οι τρόποι με τους οποίους επικοινωνούμε, ιδιαίτερα η χρήση γραπτών και άμεσων μηνυμάτων, όχι μόνο στην ιδιωτική μας ζωή αλλά και στην εργασία. Οι κανόνες της ΕΕ για την πρόσβαση στα έγγραφα που θεσπίστηκαν το 2001 σημειώνουν ότι δεν έχει σημασία το μέσο αλλά το περιεχόμενο.

Με άλλα λόγια, εάν ένα γραπτό μήνυμα αφορά πολιτικές ή αποφάσεις της ΕΕ, η διοίκηση θα πρέπει να το αντιμετωπίζει ως έγγραφο της ΕΕ και να το καταγράφει.

Δυστυχώς, είδαμε ότι αυτό δεν συμβαίνει πάντα. Μετά από αίτημα ενός δημοσιογράφου, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απέτυχε να αναζητήσει σωστά τα φερόμενα γραπτά μηνύματα μεταξύ της Προέδρου της και του Διευθύνοντος Συμβούλου της Pfizer. Δεν ζήτησε ρητά από το προσωπικό γραφείο της Προέδρου να αναζητή-

σει τα κείμενα επειδή τα γραπτά μηνύματα δεν πληρούν τα εσωτερικά του κριτήρια εγγραφής. Διαπίστωσα ότι πρόκειται για περίπτωση κακοδιοίκησης και ζήτησα από την Επιτροπή να αλλάξει την προσέγγισή της. Έχω επίσης δημοσιεύσει συστάσεις για τη διοίκηση της ΕΕ όσον αφορά την καταγραφή γραπτών και άμεσων μηνυμάτων που σχετίζονται με την εργασία.

Στη νέα στρατηγική σας «Προς το 2024», ένας από τους στόχους της είναι να εντοπίσει τις συστημικές τάσεις στη δημόσια διοίκηση σε επίπεδο ΕΕ και σε εθνικό επίπεδο και να αξιολογήσει τις επιπτώσεις τους στην ευρωπαϊκή δημοκρατία. Θα θέλατε να μας παραθέσετε μερικά σχετικά παραδείγματα;

Μια συστημική τάση που έχω παρατηρήσει είναι η ζημιά που μπορεί να προκληθεί στην εμπιστοσύνη του κοινού στους θεσμούς από τις λεγόμενες «περιστρεφόμενες πόρτες», με μια γενική τάση να υποτιμώνται οι καταστροφικές επιπτώσεις των πρώην δημοσίων υπαλλήλων που φέρνουν τις γνώσεις και τα δίκτυά τους σε συναφείς τομείς στον ιδιωτικό τομέα.

Έχω ασχοληθεί με μερικές υποθέσεις υψηλού προφίλ τα τελευταία χρόνια σε αυτόν τον τομέα. Για παράδειγμα, διαπίστωσα ότι η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών δεν έπρεπε να είχε επιτρέψει στον πρώην εκτελεστικό διευθυντή της να γίνει διευθύνων σύμβουλος μιας ένωσης χρηματοπιστωτικών λόμπι. Ομοίως είπα ότι ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας δεν έπρεπε να επιτρέψει στον πρώην διευθύνοντα σύμβουλό του να γίνει στρατηγικός σύμβουλος στην Airbus. Και οι δύο αυτές περιπτώσεις αντιπροσώπευαν σαφή κίνδυνο σύγκρουσης συμφερόντων και είχαν τη δυνατότητα να υπονομεύσουν την εμπιστοσύνη του κοινού στα θιγόμενα όργανα.

Έχω διεξαγάγει επίσης μια μεγάλη έρευνα σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή χειρίζεται αυτό το ζήτημα. Πρότεina να είναι πιο έτοιμη να απαγορεύσει προσωρινά τις θέσεις εργασίας εάν εγκυμονούν κινδύνους που δεν μπορούν να αντισταθμιστούν από περιορισμούς ή εάν οι περιορισμοί δεν μπορούν να παρακολουθηθούν και να επιβληθούν αξιόπιστα.

Ως ένα θετικό γεγονός αναφέρεται ότι η Επιτροπή, ο Οργανισμός Άμυνας και η Αρχή Τραπεζών ανταποκρίθηκαν θετικά στις προτάσεις και τις συστάσεις μου για βελτίωση σε αυτόν τον τομέα.

Πώς θα αυξήσετε την ευαισθητοποίηση των πολιτών για το έργο του Διαμεσολαβητή στα κράτη μέλη; Θα μπορούσατε να αναπτύξετε ένα δίκτυο με τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, ως πολλαπλασιαστές του έργου σας σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο;

Συνεργαζόμαστε ήδη με εθνικούς και περιφερειακούς Διαμεσολαβητές μέσω του Ευρωπαϊκού Δικτύου Διαμεσολαβητών. Αυτός ο οργανισμός μας βοηθά να προωθήσουμε ο ένας το έργο του άλλου και μας δίνει τη δυνατότητα να εξετάσουμε καλύτερα ζητήματα που αφορούν τόσο τη διοίκηση της ΕΕ όσο και τις εθνικές ή περιφερειακές διοικήσεις μέσω παράλληλων ερευνών.

Όσον αφορά την αύξηση της ευαισθητοποίησης για το έργο μας γενικά, η στρατηγική μου ήταν να διασφαλισω ότι οι προτεραιότητές μας ευθυγραμμίζονται με αυτές του κοινού. Διερευνώντας σύγχρονα ζητήματα για τα οποία ενδιαφέρονται οι άνθρωποι, όπως για παράδειγμα η διαφάνεια στις συμφωνίες προμήθειας εμβολίων για την COVID-19 ή πώς η διοίκηση της ΕΕ διασφαλίζει τη λογοδοσία στις δαπάνες των κονδυλίων της ΕΕ για την ανάκαμψη, μπορούμε να έχουμε μεγαλύτερη προσοχή για το έργο μας.

Ποια είναι η ευρωπαϊκή χώρα από την οποία λαμβάνεται τις περισσότερες αναφορές; Οι Έλληνες πολίτες απευθύνονται σε εσάς για να υποβάλουν αναφορές; Για ποια θέματα;

Πέρυσι, λάβαμε τον μεγαλύτερο αριθμό αναφορών από την Ισπανία. Από την Ελλάδα λάβαμε 74 αναφορές και ξεκινήσαμε 11 έρευνες. Οι έρευνες αφορούσαν κυρίως παραβάσεις του δικαίου της ΕΕ και των διαδικασιών πρόσληψης των θεσμικών οργάνων της ΕΕ.

Εκλεγήκατε για πρώτη φορά Ευρωπαϊά Διαμεσολαβητρια τον Ιούλιο του 2013· στη συνέχεια επανεξελέγτε για πενταετή θητεία τον Δεκέμβριο του 2014 και ξανά τον Δεκέμβριο του 2019. Ποια θεωρείτε τη σημαντικότερη συνεισφορά σας στη δεκαετή θητεία σας στο τιμόνι αυτού του ανεξάρτητου οργάνου;

Στη διάρκεια της θητείας μου ως Διαμεσολαβητριάς έγινε μια ευρύτερη χρήση στρατηγικών ερευνών για την αντιμετώπιση συστημικών ζητημάτων στη διοίκηση της ΕΕ. Πιστεύω ότι αυτή η προσέγγιση μας δίνει τη δυνατότητα να αντιμετωπίσουμε πιθανά προβλήματα σε ένα αρχικό στάδιο. Εξασφαλίζει επίσης ότι η εργασία μας ωφελεί περισσότερους ανθρώπους και όχι μόνο τους μεμονωμένους ενδιαφερόμενους.

Όσον αφορά συγκεκριμένα θέματα, είμαι περήφανη για το γεγονός ότι βοήθησα να τεθεί η διαφάνεια του Συμβουλίου στην ημερήσια διάταξη. Οι πολίτες της ΕΕ έχουν δικαίωμα να γνωρίζουν τι κάνουν οι εθνικές τους κυβερνήσεις στις Βρυξέλλες, ειδικά όταν θεσπίζουν νέους νόμους της ΕΕ που επηρεάζουν την καθημερινή ζωή των ανθρώπων.

Marija Pejčinović Burić

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΗΣ MARIJA PEJČINOVIĆ BURIC, ΓΕΝΙΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Συνέντευξη στη **Δρ. Μάρθα Θεοδώρου**

Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (ΕΣΔΑ), η οποία ενσωματώνει τις θεμελιώδεις αξίες της Ευρώπης, τέθηκε σε ισχύ πριν από 70 χρόνια. Από τότε, πώς η νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων έχει μετατρέψει τη Σύμβαση σε ένα δυναμικό και ισχυρό εργαλείο για την αντιμετώπιση νέων προκλήσεων, ενώ ταυτόχρονα ενισχύει το κράτος δικαίου και τη δημοκρατία στην Ευρώπη;

Η Ευρωπαϊκή μας Σύμβαση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα είναι ένα ζωντανό κείμενο. Η νομολογία του

Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων είναι πλούσια και σχετίζεται με πολλά διαφορετικά θέματα. Ο λόγος για το σημαντικό αντίκτυπο του έργου του Δικαστηρίου είναι η δεσμευτική ισχύς των αποφάσεών του.

Η ερμηνεία της Σύμβασης από το Δικαστήριο προσδίδει στη Συνθήκη τη δύναμή της και την καθιστά εξαιρετικά σύγχρονη καθώς το Δικαστήριο την ερμηνεύει υπό το φως των σημερινών συνθηκών. Με αυτόν τον τρόπο, οι διατάξεις της Σύμβασης εφαρμόζονται σήμερα σε καταστάσεις που ήταν εντελώς απρόβλεπτες και απίθανες

τη στιγμή που υιοθετήθηκε για πρώτη φορά, συμπεριλαμβανομένων ζητημάτων που σχετίζονται με τις νέες τεχνολογίες, τη βιοηθική ή το περιβάλλον.

Οι τελικές αποφάσεις του Δικαστηρίου - που πρέπει να εφαρμοστούν πλήρως και γρήγορα, όπως έχουν δεσμευτεί να κάνουν τα κράτη μέλη - είχαν ως αποτέλεσμα πολλές αλλαγές στη νομοθεσία και συνέβαλαν στην ενίσχυση του κράτους δικαίου και της δημοκρατίας στην Ευρώπη.

Οι αποφάσεις του Δικαστηρίου προστάτευαν το δικαίωμα των ανθρώπων να ασκούν τα θρησκευτικά τους καθήκοντα, οδήγησαν σε σημαντικές μεταρρυθμίσεις στον τομέα της δουλείας, της καταναγκαστικής εργασίας και της εμπορίας ανθρώπων ή οδήγησαν στην εισαγωγή κατάλληλων κανόνων και συστημάτων λογοδοσίας που αποτρέπουν τα βασανιστήρια και την κακομεταχείριση.

Υπάρχουν πολλά παραδείγματα θετικού αντίκτυπου της ΕΣΔΑ, ανά χώρα και ανά θέμα, που έχουν συγκεντρωθεί στον ειδικό ιστότοπό μας.

Για παράδειγμα, χάρη στην απόφαση στην υπόθεση “Chowdury and Others” (2017) σχετικά με υπηκόους από το Μπαγκλαντές που προσλήφθηκαν για να μαζέψουν φράουλες σε ένα αγρόκτημα, ο Ελληνικός Ποινικός Κώδικας του 2019 ενοποίησε προηγούμενες διατάξεις που ποινικοποιούν τα αδικήματα της εμπορίας ανθρώπων και της σεξουαλικής εμπορίας, επέκτεινε το πεδίο εφαρμογής της ποινικής ευθύνης και ενίσχυσε την προστασία των θυμάτων: Ο ορισμός του όρου «εκμετάλλευση» διευρύνθηκε και οι σχετικές ποινές αυξήθηκαν. Η Ελλάδα είχε ήδη θεσμοθετήσει έναν Εθνικό Εισηγητή για την καταπολέμηση του εγκλήματος της εμπορίας ανθρώπων για σκοπούς εκμετάλλευσης και είχε ήδη επικυρώσει το 2014 τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη Δράση κατά της Εμπορίας Ανθρώπων.

Στο πλαίσιο της 4ης Συνόδου Κορυφής των Αρχηγών Κρατών και Κυβερνήσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης το 2023, οι ηγέτες υιοθέτησαν τη Διακήρυξη του Ρέικιαβικ και τις Αρχές του Ρέικιαβικ για τη Δημοκρατία. Σε έναν ταχέως μεταβαλλόμενο κόσμο με τεράστιες αλλαγές και πρωτοφανείς διεθνείς κρίσεις, πώς και με ποια μέσα μπορεί να προστατευθεί και να ενισχυθεί η δημοκρατία;

Η Σύνοδος Κορυφής των Αρχηγών Κρατών και Κυ-

βερνήσεων στο Ρέικιαβικ ήταν αναμφίβολα ιστορική. Εκεί, οι ηγέτες μας δεσμεύτηκαν εκ νέου στις αξίες αυτού του Οργανισμού και αναγνώρισαν ότι αυτές είναι το κλειδί για τη διασφάλιση της δημοκρατικής ασφάλειας σε ολόκληρη την ήπειρο.

Πολλές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν σήμερα οι ευρωπαϊκές κοινωνίες υπερβαίνουν τα εθνικά σύνορα. Ένας κόσμος που αλλάζει ταχέως απαιτεί νέα επίπεδα διεθνούς συνεργασίας. Η πολυμέρεια και η ενεργός δέσμευση από τους δημοκρατικούς παράγοντες είναι το κλειδί για την αντιμετώπιση τέτοιων προκλήσεων. Η διασφάλιση της ελευθερίας του Τύπου, ώστε οι πολίτες να μπορούν να λαμβάνουν ακριβείς πληροφορίες και να είναι καλά ενημερωμένοι για τις δημοκρατικές αρχές και θεσμούς, καθώς και η προώθηση της αγωγής του πολίτη και της ισχυρής συμμετοχής στις πολιτικές διαδικασίες, είναι επίσης απαραίτητα.

Μια νέα Διακυβερνητική Επιτροπή του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη Δημοκρατία (CDDEM), που αποτελείται από εκπροσώπους των κρατών μελών, θα τεθεί σε λειτουργία φέτος. Αυτή η νέα διακυβερνητική δομή έχει τη σημαντική εντολή να υποστηρίξει τα κράτη μέλη στην εξεύρεση κοινών λύσεων σε πολλές από τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ευρωπαϊκές δημοκρατίες και να δώσει συνέχεια στις σχετικές αποφάσεις που ελήφθησαν στη Σύνοδο Κορυφής του Συμβουλίου της Ευρώπης στο Ρέικιαβικ. Με βάση τις Αρχές του Ρέικιαβικ για τη Δημοκρατία, η CDDEM θα προωθήσει και θα διευκολύνει θεματικές ανταλλαγές και αξιολογήσεις εμπειριών και καλών πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης για την ανάπτυξη κοινών πολιτικών και προτύπων, καθώς και εργαλείων, για την ενίσχυση της δημοκρατίας, των θεσμών της και διαδικασιών και της χρηστής διακυβέρνησης σε όλα τα επίπεδα και για την αύξηση της ουσιαστικής συμμετοχής στη δημοκρατική ζωή όλων των μελών της κοινωνίας, ιδίως των νέων και της κοινωνίας των πολιτών.

Κατά την εκτέλεση αυτών των καθηκόντων και σε στενή συνεργασία και συντονισμό με άλλα σχετικά όργανα του Συμβουλίου της Ευρώπης, η CDDEM θα επικεντρωθεί σε τρέχοντα και αναδυόμενα ζητήματα, βοηθώντας τα κράτη μέλη να τα αντιμετωπίσουν, συμπεριλαμβανομένου του εντοπισμού των αιτιών της δημοκρατικής οπισθοδρόμησης και την αντιμετώπιση κάθε

υπονόμευσης της αποτελεσματικής λειτουργίας της δημοκρατίας σε όλα τα επίπεδα.

Το έτος 2024 θα σηματοδοτήσει την 75η επέτειο από την ίδρυση του Συμβουλίου της Ευρώπης. Ποια είναι κατά τη γνώμη σας τα κύρια επιτεύγματά του, ως ο κορυφαίος Οργανισμός για τα ανθρώπινα δικαιώματα στην ήπειρό μας; Και ποιες είναι οι κύριες προκλήσεις που θα αντιμετωπίσει το Συμβούλιο στο μέλλον;

Πράγματι, φέτος το Συμβούλιο της Ευρώπης θα γιορτάσει την 75η επέτειό του. Τα τελευταία 75 χρόνια, τα πρότυπά μας για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου ήταν απαραίτητα για τη διασφάλιση και την ενίσχυση των ατομικών ελευθεριών, της ειρήνης και της ευημερίας στα κράτη μέλη μας. Το Συμβούλιο της Ευρώπης συνέβαλε στη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού κοινού νομικού χώρου. Ο Οργανισμός έχει παίξει καθοριστικό ρόλο για να διασφαλίσει ότι η Ευρώπη είναι μια ζώνη χωρίς θανατική ποινή, να προστατεύσει τις εθνικές μειονότητες και τις περιφερειακές ή μειονοτικές γλώσσες και να καταπολεμήσει τη βία κατά των γυναικών ή τη σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση παιδιών. Έχουν ληφθεί μέτρα για την πρόληψη της απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας, για την αντιμετώπιση της εμπορίας ανθρώπων και για τη διασφάλιση μιας εκπαίδευσης που προάγει την ισότητα, την ένταξη και τη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη. Αυτά είναι μόνο λίγα παραδείγματα τρόπων με τους οποίους το Συμβούλιο της Ευρώπης συνεχίζει να αλλάζει ζωές προς το καλύτερο.

Σχετικά με τις κύριες προκλήσεις που έχουμε μπροστά μας: Πρώτον, δεσμευόμαστε να υποστηρίξουμε το κράτος μέλος μας την Ουκρανία, με όποιο τρόπο μπορούμε. Η διασφάλιση του δημοκρατικού μέλλοντος της Ουκρανίας είναι εξαιρετικά σημαντική. Επιθυμούμε διακαώς για μια επιστροφή στην ειρήνη, μια βιώσιμη ειρήνη, βασισμένη στη δικαιοσύνη. Οι Ευρωπαίοι χρειάζονται η ειρήνη και η ασφάλεια να επιστρέψουν στην ήπειρό μας χωρίς άλλη καθυστέρηση.

Είναι επίσης απαραίτητο να αντιμετωπιστούν οι αυξανόμενες κοινωνικές ανισότητες, η άνοδος του λαϊκισμού και η δημοκρατική οπισθοδρόμηση. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της συνεχούς πολιτικής βούλησης και της ενισχυμένης συνεργασίας.

Ο Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης είναι μια συνθήκη του Συμβουλίου της Ευρώπης που εγγυάται έναν ορισμένο αριθμό θεμελιωδών κοινωνικών και οικονομικών δικαιωμάτων, ως ένα «Κοινωνικό Σύνταγμα της Ευρώπης». Σύμφωνα με τους μηχανισμούς παρακολούθησης του Χάρτη, οι πολιτικές που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη διασφαλίζουν δίκαιη απασχόληση, αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας, κοινωνική προστασία, εκπαίδευση, υγεία και εξάλειψη των διακρίσεων;

Κανένα άλλο νομικό κείμενο σε πανευρωπαϊκό επίπεδο δεν μπορεί να παράσχει τόσο εκτεταμένη και πλήρη προστασία των κοινωνικών δικαιωμάτων όπως αυτή που προβλέπει ο Χάρτης, ο οποίος λειτουργεί και ως σημείο αναφοράς στο δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης εγγυάται τα θεμελιώδη κοινωνικά και οικονομικά δικαιώματα ως αντίστοιχος της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, η οποία προστατεύει τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα.

Η τήρηση των δεσμεύσεων από τα Κράτη Μέλη υπόκειται στην παρακολούθηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή Κοινωνικών Δικαιωμάτων (ECSR). Αυτό το όργανο παρακολουθεί τη συμμόρφωση με το Χάρτη στο πλαίσιο δύο συμπληρωματικών μηχανισμών: Μέσω συλλογικών καταγγελιών που υποβάλλονται από τους κοινωνικούς εταίρους και άλλες μη κυβερνητικές οργανώσεις (Συλλογική Διαδικασία Παραπόνων) και μέσω εθνικών εκθέσεων που καταρτίζονται από τα συμβαλλόμενα μέρη (Σύστημα Αναφοράς). Τα Κράτη Μέλη έχουν υποχρέωση να συνεργάζονται με την Επιτροπή και τη νομολογία της (τόσο οι αποφάσεις, όσο και τα συμπεράσματα).

Η αποτελεσματικότητα των πολιτικών και των μέτρων για τη διασφάλιση δίκαιης απασχόλησης, αξιοπρεπών συνθηκών εργασίας, κοινωνικής προστασίας, εκπαίδευσης, υγείας και εξάλειψης των διακρίσεων μπορεί να ποικίλλει μεταξύ των κρατών μελών. Κάθε χρόνο η ECSR δημοσιεύει τα συμπεράσματά της, υποδεικνύοντας τομείς συμμόρφωσης και τομείς στους οποίους τα κράτη μέλη μπορεί να χρειαστεί να λάβουν πρόσθετα μέτρα για να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους βάσει του Χάρτη.

Στην Έκθεσή σας για το 2023 αναφέρετε ότι «η ρητορική μίσους συνεχίζει να αυξάνεται εντός, όσο και εκτός διαδικτύου, στοχεύοντας συχνά γυναίκες και μια σειρά από μειονότητες και ευάλωτες ομάδες». Ποια μέτρα θα προτείνατε για την επιτυχή αντιμετώπιση τέτοιων φαινομένων στην Ευρώπη;

Κάθε χρόνο, δημοσιεύω μια ετήσια έκθεση για την κατάσταση της δημοκρατίας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου στην Ευρώπη. Στην πιο πρόσφατη έκθεσή μου, που δημοσιεύθηκε τον περασμένο Μάιο, τα ευρήματα είναι σαφή: Υπάρχει σημαντική δημοκρατική οπισθοδρόμηση σε μέρη της ηπείρου μας. Το πιο ακραίο παράδειγμα είναι η Ρωσική Ομοσπονδία όπου αυτή η τάση οδήγησε στην παράνομη και βάναιυση επίθεση κατά της Ουκρανίας. Ωστόσο, η δημοκρατική οπισθοδρόμηση στην Ευρώπη μπορεί να λάβει πολλές μορφές. Το αυξανόμενο κύμα ρητορικής μίσους, τόσο στο διαδίκτυο όσο και εκτός, μπορεί να είναι ένα άλλο παράδειγμα.

Η ρητορική μίσους είναι ένα αυξανόμενο και ύπουλο φαινόμενο. Τα τελευταία χρόνια, οι εκθέσεις παρατήρησης και άλλες εργασίες των τμημάτων του Συμβουλίου της Ευρώπης το έχουν επισημάνει. Οι Ρομά, οι εθνικές και θρησκευτικές μειονότητες, οι μετανάστες και οι πρόσφυγες, και τα ΛΟΑΤΙ άτομα είναι μεταξύ των μειονοτήτων που γίνονται τόσο συχνά στόχοι.

Αυτό που κάνει τη ρητορική μίσους διαφορετική σήμερα είναι τα μέσα με τα οποία διαδίδεται τόσο μεγάλο μέρος της. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και το διαδίκτυο έχουν διευρύνει τους ορίζοντές μας με πολλούς τρόπους. Αλλά επίσης έδωσαν ένα εικονικό megaphone σε όσους θέλουν να προκαλέσουν οδύνη και πόνο και τους επέτρεψαν να το κάνουν με ανωνυμία. Η έκταση της σεξιστικής ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο είναι ένα σαφές παράδειγμα αυτού. Υπάρχει επείγουσα ανάγκη για ισχυρότερη διακυβέρνηση και εποπτεία των ψηφιακών πλατφορμών.

Το ζήτημα πρέπει να αντιμετωπιστεί από άτομα, κυβερνήσεις και διεθνείς οργανισμούς.

Είμαστε σαφείς σχετικά με τη σημασία της ελευθερίας της έκφρασης, όπως περιγράφεται στο άρθρο 10 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα: Και ότι ισχύει ακόμη και όταν μπορεί να προσβάλει, να σοκάρει ή να ενοχλεί. Ωστόσο, είμαστε εξίσου σαφείς ότι,

ενώ αυτό το δικαίωμα είναι θεμελιώδες, δεν είναι απόλυτο.

Τον Μάιο του 2022, η Επιτροπή Υπουργών μας ενέκρινε τη Σύσταση CM/Rec(2022)16 για την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους παρέχοντας μια συνολική προσέγγιση για την αντιμετώπιση της ρητορικής μίσους στο πλαίσιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αρκετά περιφερειακά και εθνικά κοινοβούλια έχουν υιοθετήσει κώδικες συμπεριφοράς για την αντιμετώπιση της ρητορικής μίσους. Υπάρχει μια τάση αυξημένης περιφερειακής συνεργασίας σε διάφορους τομείς. Για παράδειγμα, η Ελλάδα, μαζί με τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ιταλία, το Μαυροβούνιο και την Ισπανία έχουν συμμετάσχει σε ένα κοινό έργο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Συμβουλίου της Ευρώπης για την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους στον αθλητισμό.

Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει επίσης θέσει σε εφαρμογή μια σειρά από δραστηριότητες ευαισθητοποίησης.

Ένα παράδειγμα: Η εκστρατεία μας “No Hate Speech Movement”, η οποία σχεδιάστηκε για να ενημερώσει και να κινητοποιήσει τους νέους και να τους προετοιμάσει να αντιμετωπίσουν τη διαδικτυακή κακοποίηση με θετική έκφραση που προάγει τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία στο διαδίκτυο.

Η Τεχνητή Νοημοσύνη αναπτύσσεται σε διάφορους τομείς στον σημερινό κόσμο και θα μεταμορφώσει τον τρόπο που σκεφτόμαστε, ζούμε και λειτουργούμε ως οργανωμένες κοινωνίες. Ποια θα είναι, κατά τη γνώμη σας, τα οφέλη και οι κίνδυνοι για τα ανθρώπινα δικαιώματα, ως αποτέλεσμα των εφαρμογών της Τεχνητής Νοημοσύνης;

Η Τεχνητή Νοημοσύνη (AI) παρουσιάζει τόσο οφέλη, όσο και κινδύνους. Είναι ήδη μαζί μας και τα επόμενα χρόνια θα διαδραματίσει ακόμη μεγαλύτερο ρόλο στον τρόπο λειτουργίας των κυβερνήσεων και των δημόσιων θεσμών και στο πώς οι πολίτες αλληλεπιδρούν και συμμετέχουν στη δημοκρατική διαδικασία.

Επομένως, πρέπει να διασφαλίσουμε ότι η Τεχνητή Νοημοσύνη χρησιμοποιείται για την προώθηση και την προστασία των προτύπων μας και λαμβάνουμε μέτρα για να διασφαλίσουμε ότι σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα και δεν τα υπονομεύει.

Το Συμβούλιο της Ευρώπης προχωρά σταθερά με

τις διαπραγματεύσεις για την πρώτη νομικά δεσμευτική διεθνή συνθήκη για τη διασφάλιση της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου στις δραστηριότητες εντός του κύκλου ζωής των συστημάτων Τεχνητής Νοημοσύνης. Αυτές οι διαπραγματεύσεις πραγματοποιούνται στην Ευρώπη αλλά είναι ανοιχτές σε όλο τον κόσμο. Εκτός από τα 46 κράτη μέλη του Συμβουλίου, συμμετέχουν η Αργεντινή, η Αυστραλία, ο Καναδάς, η Κόστα Ρίκα, η Αγία Έδρα, το Ισραήλ, η Ιαπωνία, το Μεξικό, το Περού, οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής, η Ουρουγουάη και η Ευρωπαϊκή Ένωση. Επιπλέον, σχεδόν 70 ΜΚΟ και επιχειρήσεις συμμετέχουν ενεργά και πλήρως στις διαπραγματεύσεις: Αυτό είναι ένα γεγονός άνευ προηγουμένου για τις διαπραγματεύσεις του Συμβουλίου. Στοχεύουμε δε στην οριστικοποίηση αυτής της Σύμβασης εγκαίρως για να σηματοδοτήσουμε την 75η επέτειό μας.

Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει αποδείξει σε πολλές περιπτώσεις την ικανότητά του να πρωτοπορεί σε νέα πρότυπα, τα οποία στη συνέχεια έγιναν παγκόσμια

σημεία αναφοράς. Θα αντιμετωπίσουμε την Τεχνητή Νοημοσύνη σε αυτήν την παράδοση, σε μια προσέγγιση πολλαπλών ομάδων συμφερόντων με άλλους διεθνείς οργανισμούς, την κοινωνία των πολιτών, τις επιχειρήσεις και τον ακαδημαϊκό κόσμο.

Μετά την Επιτροπή Υπουργών στο Ελσίνκι το 2019 και στο Τορίνο το 2022 για την ενδυνάμωση του ρόλου και της ουσιαστικής συμμετοχής των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των εθνικών θεσμών για τα ανθρώπινα δικαιώματα στο Συμβούλιο, πώς θα ενισχύσετε περαιτέρω τη συνεργασία μεταξύ της Κοινωνίας των Πολιτών και του Συμβουλίου της Ευρώπης;

Ο ρόλος που διαδραματίζει η κοινωνία των πολιτών έναντι της αποστολής του Συμβουλίου της Ευρώπης είναι εξαιρετικά σημαντικός. Στις 15 Σεπτεμβρίου 2023 πραγματοποιήθηκε η πρώτη μου ανταλλαγή απόψεων με την κοινωνία των πολιτών στο Στρασβούργο. Θα ήθελα να επαναλάβω αυτό που τόνισα με εκείνη την ευκαι-

ρία, παραθέτοντας τις Αρχές της Δημοκρατίας του Ρέικιαβικ (που συμφωνήθηκαν στη Σύνοδο των Αρχηγών Κρατών και Κυβερνήσεων), δηλαδή ότι «η κοινωνία των πολιτών αποτελεί προϋπόθεση για μια λειτουργική δημοκρατία». Επιπλέον, θα έλεγα ότι είναι η πηγή ζωής των δημοκρατικών κοινωνιών και οι ευρωπαϊκές κυβερνήσεις πρέπει αυτό να το υπερασπιστούν, να το καλλιεργήσουν και να το προωθήσουν στα κράτη μέλη τους.

Οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών είναι βασικοί εταίροι του Συμβουλίου της Ευρώπης για τις δραστηριότητες συνεργασίας και βοήθειας. Καλούνται να συμμετάσχουν και/ή να συνδιοργανώσουν διάφορες δραστηριότητες/έργα και εκδηλώσεις σε διάφορους τομείς όπως: Εθνική εφαρμογή της ΕΣΔΑ· προστασία μέσων και δεδομένων· εμπορία ανθρώπων, καταπολέμηση των διακρίσεων και ενσωμάτωση, βία κατά των γυναικών, δικαιώματα των παιδιών, εκπαίδευση και το πρόγραμμα HELP για να αναφέρουμε μερικά.

Το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει αναλάβει δράσεις για την ενίσχυση της προστασίας και της προώθησης του χώρου της κοινωνίας των πολιτών στην Ευρώπη, όπως:

- Ένα εγχειρίδιο «Συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης: Ένας πρακτικός οδηγός για την κοινωνία των πολιτών».
- Μια πύλη (portal) της κοινωνίας των πολιτών που είναι διαθέσιμη στον κύριο ιστότοπο του Συμβουλίου της Ευρώπης, η οποία βοηθά τις ΜΚΟ να πληρηθούν στον ιστότοπο του Οργανισμού για να βρουν τη σωστή θεσμική ή γραμματειακή διεύθυνση/σημείο επαφής για το είδος της συνεργασίας που επιδιώκουν ή μπορούν να παράσχουν - αύξηση της διαφάνειας προς την κοινωνία των πολιτών σχετικά με τις διαρθρωτικές μορφές συνεργασίας που μπορούν να αναπτύξουν.

Επιπλέον, στις 15 Δεκεμβρίου 2023, δημοσιεύθηκε ο Οδικός Χάρτης για τη δέσμευση της κοινωνίας των πολιτών με το Συμβούλιο της Ευρώπης την περίοδο 2024-2027, ο οποίος παρουσίασε τις προτάσεις μου που στοχεύουν στη διαμόρφωση μιας πολιτικής για την ουσιαστική συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στο σύνολό της, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνίας των πολιτών των νέων, σε όλες τις πτυχές του διακυβερνητικού έργου (καθορισμός προτύπων, παρακολούθηση και δραστηριότητες συνεργασίας) με βάση το υφιστάμενο πλαίσιο.

Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον είναι αλληλένδετα και οι άνθρωποι έχουν το δικαίωμα να περιμένουν ένα καθαρό, υγιές και βιώσιμο περιβάλλον, που είναι ο ρόλος που μπορεί να διαδραματίσει το Συμβούλιο της Ευρώπης στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος και της φιλικής προς το περιβάλλον διαχείρισης τοπίου;

Η δράση για το περιβάλλον αποτελεί αναμφίβολα κορυφαία προτεραιότητα για το Συμβούλιο της Ευρώπης.

Η προστασία του περιβάλλοντος είναι μια υπαρκτή πρόκληση για την ανθρωπότητα. Δεν νομίζω ότι χρειαζόμαστε άλλα επιπλέον στοιχεία για το ότι η τριπλή πλανητική κρίση της κλιματικής αλλαγής, της ρύπανσης και της απώλειας βιοποικιλότητας έχει τη δυνατότητα να απειλήσει την ύπαρξή μας. Έτσι, δεν υπάρχει χρόνος για χάσιμο. Πρέπει να δράσουμε τώρα - και εμείς το πράττουμε, σε πολλαπλά επίπεδα. Πρώτον, διαπραγματευόμαστε μια νέα συνθήκη για την καταπολέμηση της μαστίγας του περιβαλλοντικού εγκλήματος, που αποφέρει πολλά δισεκατομμύρια ευρώ από παράνομες εισπράξεις, ποινικοποιώντας ενέργειες όπως η οικοκτονία. Δεύτερον, συζητάμε εάν χρειάζεται ένα νέο πρωτόκολλο στην ΕΣΔΑ για την προστασία του δικαιώματος σε ένα καθαρό, υγιές και βιώσιμο περιβάλλον. Ενώ αυτή η συζήτηση βρίσκεται σε εξέλιξη, το Δικαστήριο βρίσκεται ήδη αντιμέτωπο με αρκετές υποθέσεις. Και τρίτον, οι Συμβάσεις της Βέρνης και του Τοπίου συνεχίζουν να είναι σχετικές για την προστασία της βιοποικιλότητας, της ευρωπαϊκής άγριας ζωής και των φυσικών ενδιαιτημάτων μας.

Τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μεγάλη αύξηση στις αφίξεις μεταναστών και προσφύγων στην Ευρώπη. Πώς μπορεί το Συμβούλιο της Ευρώπης να επεκτείνει τη βοήθειά του στα κράτη μέλη του στο σχεδιασμό και την εφαρμογή σχετικών πολιτικών για την καλύτερη διαχείριση των μεταναστευτικών και προσφυγικών ροών, σύμφωνα με την ΕΣΔΑ;

Η αντιμετώπιση της μετανάστευσης και των προσφύγων αποτελεί συλλογική ευθύνη των κρατών μελών μας και, επομένως, η αλληλεγγύη μεταξύ μας έχει πρωτεύοντα χαρακτήρα.

Όποιος εισέρχεται στο χώρο του Συμβουλίου της Ευρώπης προστατεύεται από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για

τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (ΕΣΔΑ). Αυτό περιλαμβάνει μετανάστες και πρόσφυγες.

Ο βάνουσσος, παράνομος και συνεχής επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας έχει προκαλέσει τη μεγαλύτερη μετακίνηση πληθυσμού στην Ευρώπη από το Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Εκατομμύρια άνθρωποι, κυρίως γυναίκες και παιδιά, έχουν αναζητήσει καταφύγιο εκτός Ουκρανίας σε άλλα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης. Οι κυβερνήσεις σε όλη την Ευρώπη έχουν αντιμετωπίσει την πρόκληση της διάθεσης στέγης και υποστήριξης. Αλλά αυτό δεν ήταν πάντα εύκολο να γίνει και το Συμβούλιο της Ευρώπης εργάστηκε σκληρά για να τους παράσχει την υποστήριξη που χρειάζονται. Έχουμε ενισχύσει την εστίασή μας και το συντονισμό των προσπαθειών μας σε θέματα μετανάστευσης και προσφύγων. Έχουμε αναπτύξει έργα συνεργασίας σε ορισμένα κράτη μέλη για να ενισχύσουμε την ικανότητα των τοπικών επαγγελματιών να εντοπίζουν και να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στις επιπτώσεις των τραυμάτων που σχετίζονται με τον πόλεμο στις γυναίκες και τα παιδιά. Ο Ειδικός Εκπρόσωπός μου για τη Μετανάστευση και τους Πρόσφυγες έχει βρεθεί επί τόπου σε πολλές χώρες, συνεργαζόμενος με κυβερνήσεις για να τις υποστηρίξει στην αντιμετώπιση των μεταναστευτικών και προσφυγικών ροών σύμφωνα με τα πρότυπά μας.

Το Σχέδιο Δράσης του Οργανισμού μας για την Προστασία Ευάλωτων Ατόμων στο Πλαίσιο της Μετανάστευσης και του Ασύλου στην Ευρώπη (2021-2025), προτείνει στοχευμένα μέτρα και δραστηριότητες για την αύξηση της ικανότητας των κρατών μελών να εντοπίζουν και να αντιμετωπίζουν τα αδύναμα σημεία στις διαδικασίες ασύλου και μετανάστευσης.

Έτσι, το Συμβούλιο της Ευρώπης μπορεί σαφώς να διαδραματίσει αποφασιστικό ρόλο βοηθώντας και παρέχοντας στα μέλη του τεχνογνωσία και πρακτική καθοδήγηση σε θέματα πολιτικής, καθώς και νομική βοήθεια και συμβουλές, ενισχύοντας τις γνώσεις και τις δεξιότητες σε μια διαχείριση της μετανάστευσης που βασίζεται στα ανθρώπινα δικαιώματα.

Πιστεύετε ότι η πλούσια πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης, που προστατεύεται από την Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Σύμβαση, θα ήταν κατάλληλη απάντηση στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι κοινω-

νίες μας για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής;

Ο πολιτισμός και η κληρονομιά είναι ισχυροί φορείς δημοκρατικής συμμετοχής και κοινωνικής ένταξης. Η Ευρώπη είναι γεμάτη με ανεκτίμητους πολιτιστικούς θησαυρούς, και είτε πρόκειται για τέχνη, μουσική, χειροτεχνία, λογοτεχνία ή αρχιτεκτονική, η ήπειρός μας έχει τόσα πολλά να προσφέρει. Αυτός ο πλούτος ρίχνει φως στη διαφορετικότητά μας και προχωρά πολύ περισσότερο από αυτό προσθέτοντας μια επιπλέον διάσταση: Έναν κοινό ευρωπαϊκό πολιτισμό. Όταν μιλάμε για Ευρώπη, μιλάμε για πολύ περισσότερα από μια γεωγραφική περιοχή. Μιλάμε για μια ηπειρωτική κοινότητα, μια κοινή κληρονομιά, ένα πολιτιστικό ιδανικό.

Είναι αυτό το όραμα της ένωσης μέσω της διαφορετικότητας που στηρίζει την Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Σύμβαση του 1954, μια από τις πρώτες συνθήκες του Οργανισμού που φέτος σηματοδοτεί την 70ή επέτειό της. Επικυρωμένη από κάθε κράτος μέλος μας, σκοπός της είναι να αναπτύξει την αμοιβαία κατανόηση μεταξύ των λαών της Ευρώπης και την αμοιβαία εκτίμηση της πολιτιστικής τους πολυμορφίας. Έκτοτε, το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει αναλάβει μια σειρά από πρωτοβουλίες για την υποστήριξη και την προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης, όπως:

- Οι «Ευρωπαϊκές Ημέρες Πολιτιστικής Κληρονομιάς», μια κοινή πρωτοβουλία του Συμβουλίου της Ευρώπης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπου αρκετές χώρες ανοίγουν τα ιστορικά τους κτίρια τα οποία είναι συνήθως κλειστά για το κοινό.
- Το «Πρόγραμμα Πολιτιστικές Διαδρομές», μια πρόσκληση για να ταξιδέψεις και να ανακαλύψεις την πλούσια και ποικιλόμορφη κληρονομιά της Ευρώπης, φέρνοντας ανθρώπους και μέρη μαζί σε δίκτυα κοινής ιστορίας και κληρονομιάς. Αυτά εφαρμόζουν στην πράξη τις αξίες του Συμβουλίου της Ευρώπης: Ανθρώπινα δικαιώματα, πολιτιστική πολυμορφία, διαπολιτισμικό διάλογο και αμοιβαίες ανταλλαγές πέρα από τα σύνορα.
- Το «Πρόγραμμα Διαπολιτισμικών Πόλεων» υποστηρίζει πόλεις και περιφέρειες στην αναθεώρηση και την προσαρμογή των πολιτικών τους μέσω ενός διαπολιτισμικού φακού και στην ανάπτυξη περιεκτικών διαπολιτισμικών στρατηγικών για τη διαχείριση της διαφορετικότητας ως πλεονέκτημα για ολόκληρη την κοινωνία.

Ο Οργανισμός έχει επίσης συνάψει μια σειρά από καινοτόμες συνθήκες. Θα ήθελα να αναφέρω τη Σύμβαση του Φάρο - Σύμβαση Πλαίσιο για την Αξία της Πολιτιστικής Κληρονομιάς για την Κοινωνία (2005) - η οποία υπογραμμίζει τις δυνατότητες του πολιτισμού ως φορέα για δημοκρατική συμμετοχή, βιώσιμη ανάπτυξη και καλύτερη ποιότητα ζωής. Ή τη Σύμβαση της Λευκωσίας (2017), η οποία είναι μέχρι σήμερα η μοναδική διακρατική συμφωνία που είναι αφιερωμένη στην καταπολέμηση της υποβάθμισης, της καταστροφής και της διακίνησης πολιτιστικών αγαθών. Και το κάνει από την άποψη του ποινικού δικαίου.

Έτσι, η πλούσια πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης μπορεί πράγματι να είναι η κατάλληλη απάντηση στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι κοινωνίες μας σήμερα, επειδή αποτελεί πηγή δύναμης για την ευρωπαϊκή ταυτότητα και προωθεί τις κοινές ευρωπαϊκές αξίες, την ενεργό συμμετοχή του πολίτη και την ένταξη. Με την προώθηση αυτών των αξιών, οι κοινωνίες μπορούν να καλλιεργήσουν την αίσθηση του ανήκειν και μια κοινή ταυτότητα. Ενθαρρύνοντας τους ανθρώπους να μάθουν για άλλους πολιτισμούς, γλώσσες και παραδόσεις, οι κοινωνίες μπορούν να προωθήσουν την κατανοήση και τον αμοιβαίο σεβασμό.

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Η ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΝΕΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε. ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΪΔΑ ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» - Ηλεκτρονική έκδοση

23/5/2022

Η Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης ολοκλήρωσε τις εργασίες της, μετά από ένα χρόνο εκδηλώσεων, συζητήσεων, κατάθεσης και ανταλλαγής απόψεων και γόνιμου διαλόγου των Ευρωπαίων πολιτών. Στην Έκθεση που παρέλαβαν την Ημέρα της Ευρώπης οι Πρόεδροι του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περιλαμβάνονται οι προτάσεις της Διάσκεψης για τη μεταρρύθμιση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) σε εννέα (9) τομείς.

Η νέα συζήτηση για το μέλλον της Ευρώπης έχει εξαιρετικό ενδιαφέρον και σημασία, καθώς ξεκίνησε στο πλαίσιο μιας παγκόσμιας υγειονομικής κρίσης, η οποία μετέβαλε σημαντικά τους όρους της κοινωνικής και οικονομικής ζωής διεθνώς.

Η ανοιχτή ευρωπαϊκή κοινωνία βρέθηκε αντιμέτωπη με ταυτόχρονες προκλήσεις που αφορούσαν το υγειονομικό, το περιβαλλοντικό, το δημοσιονομικό και το νομικό περιβάλλον. Η Ένωση κατέβαλε έντονες προσπάθειες για να διαχειριστεί αποτελεσματικά την πανδημία, προστατεύοντας τους πολίτες, διαφυλάσσοντας τα δικαιώματά τους, και λαμβάνοντας ταυτόχρονα σειρά μέτρων για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα της οικονομίας και της κοινωνίας.

Ο ιστορικός χρόνος που εξελίσσεται φαίνεται να είναι τόσο πυκνός καθώς, λίγους μήνες μετά την επιτυχή διοργάνωση του συνεδρίου για τη Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης από την Ο.Κ.Ε. στην Ελλάδα, βρισκόμαστε μπροστά σε μια νέα πρόκληση διεθνώς, όπως αυτή εκδηλώνεται μετά την αποδοκιμαστέα εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία και την αδυναμία εξεύρεσης διπλωματικής λύσης. Αυτή η νέα πραγματικότητα, ή ακόμη και διατήρηση ενός νέου διεθνούς status-quo με την επιβολή των όπλων, δοκιμάζει σημαντικά τις ευρωπαϊκές δημοκρατίες και διαμορφώνει νέα διλήμματα πολιτικής και διεθνούς προσανατολισμού. Μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η αβεβαιότητα και η αστάθεια παραμένει σταθερή παράμετρος στη διεθνή σκηνή με σημαντικές προεκτάσεις για τις εθνικές πολιτικές, και ίσως αυτή τη φορά η αβεβαιότητα και η αστάθεια εμφανίζονται με το πιο βίαιο πρόσωπο.

Διανύοντας μια περίοδο διαδοχικών ως προς την έναρξη και ταυτόχρονων ως προς τις επιπτώσεις κρίσεων (οικονομική, δημοσιονομική, υγειονομική και ενεργειακή), τόσο η Ελλάδα όσο και η Ευρώπη, βρέθηκαν παράλληλα στο μεταίχμιο της «εξέλιξης» της κλιματικής αλλαγής σε κλιματική κρίση, στο μεταίχμιο της Ευρωπαϊκής ανταπόκρισης στην πανδημία και της διατήρησης της

κοινωνικής συνοχής, με τα γεγονότα αυτά να καθιστούν απαραίτητη την αναζήτηση των κατάλληλων μέσων και μέτρων για την αντιμετώπιση των σύγχρονων προκλήσεων σε οικονομικό, κοινωνικό και θεσμικό επίπεδο.

Οι συνέπειες της υγειονομικής κρίσης στην απασχόληση και την οικονομία, οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, η ραγδαία τεχνολογική ανάπτυξη, ο ψηφιακός μετασχηματισμός και οι συνακόλουθες αλλαγές σε εργασία και επιχειρηματικότητα θέτουν στο επίκεντρο την ανάγκη για ένα νέο ευρωπαϊκό κοινωνικό συμβόλαιο, βασισμένο στην εφαρμογή πολιτικών συμβατών με το στόχο της βιώσιμης ανάπτυξης, την ενίσχυση της οικονομικής δημοκρατίας και την προσέγγιση της απασχόλησης ως εργαλείο ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής, σύμφωνα και με την Ατζέντα του 2030 του ΟΗΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Η Ο.Κ.Ε. θεωρεί κρίσιμο οι πολιτικές αυτές να αντανακλούν τις ευρωπαϊκές αξίες της κοινωνικής δικαιοσύνης, της δημοκρατικής διακυβέρνησης και της κοινωνικής οικονομίας της αγοράς σε συνδυασμό με την προστασία του περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής.

Διαφαίνεται σήμερα ότι με βάση τις τρέχουσες διεθνείς εξελίξεις, ο «πράσινος μετασχηματισμός» θα απο-

τελέσει τη νέα τεχνολογική και οργανωτική πραγματικότητα για τις στρατηγικές, τη λειτουργία και την ανάπτυξη τους στις κοινωνίες και την αγορά.

Διαφαίνεται επίσης ότι απαιτούνται ισχυρές θεσμικές παρεμβάσεις για την εμπέδωση της διεθνούς συνεργασίας, την εμπάθυση της διπλωματίας, αλλά και την εφαρμογή πολιτικών στο εσωτερικό των χωρών με έμφαση στην κοινωνική προστασία, τα δικαιώματα των ευπαθών ομάδων και τη δημοκρατία εν γένει.

Ειδικότερα ως προς την εμπάθυση του κοινωνικού διαλόγου και της ανάπτυξης καλών πρακτικών σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, η Ο.Κ.Ε. Ελλάδα, σε συνεργασία με την ΕΟΚΕ, αποτελούν τους κατ'εξοχήν εκφραστές και υπερασπιστές των διαδικασιών που διευρύνουν τη ενεργό συμμετοχή των πολιτών και οδηγούν σε κοινωνική λογοδοσία και θωράκιση των θεσμικών εργαλείων.

Το επόμενο διάστημα, καθώς τα τρία θεσμικά όργανα της Ένωσης θα εξετάσουν τον τρόπο με τον οποίο θα δοθεί συνέχεια στις προτάσεις της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης, θα παρακολουθούμε τις εξελίξεις και θα ενημερώνουμε και θα ενθαρρύνουμε την οργανωμένη κοινωνία των πολιτών για τη διαρκή ενεργό συμμετοχή της στο ευρωπαϊκό εγχείρημα.

Η ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε. ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΪΔΑ ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «REAL»

18/12/2022

Κάθε φορά που μια φυσική καταστροφή ή μια άλλη κρίση δημιουργεί αναταράξεις στην κοινωνία, επανέρχεται με μεγαλύτερη ένταση, ίσως και θυμό, η συζήτηση για το μέγεθος και τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, όπως και για την ανάγκη δημιουργίας ανθεκτικότερων υποδομών και αποτελεσματικότερων τρόπων αντίδρασης εκ μέρους της οργανωμένης πολιτείας.

Εξαιτίας μάλιστα των μερικών ή των πιο σοβαρών ανεπαρκειών που παρουσιάζουν τα κράτη στην έγκαιρη αντιμετώπιση κρίσεων, είναι πρόδηλο ότι απαιτείται συντονισμός των υπηρεσιών, διεθνής συνεργασία και συμμετοχή των πολιτών και των κοινωνικών φορέων στο σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων. Άρα, ο ρόλος των κοινωνικών εταίρων και της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών είναι κομβικός στη συνειδητοποίηση των κινδύνων και την άσκηση πίεσης για την προετοιμασία και την αποτελεσματική διαχείριση και αντιμετώπισή τους.

Η κλιματική αλλαγή και οι ορατές πλέον επιπτώσεις της έχουν αδιαμφισβήτητα αναδειχθεί σε ένα από τα πιο φλέγοντα και επίκαιρα προβλήματα σε παγκόσμιο επίπεδο, δεν είναι όμως ο μοναδικός κίνδυνος που διατρέχει η διεθνής κοινότητα. Άλλοι κίνδυνοι και απειλές συνυπάρχουν, όπως οι περιφερειακές συγκρούσεις που διακυβεύουν την παγκόσμια ειρήνη, το έλλειμμα ενεργειακής αυτονομίας, οι ανισότητες κλπ.

Στο διεθνές συνέδριο για την κλιματική αλλαγή που διοργάνωσε πρόσφατα η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.) στην Αθήνα, με τη συμμετοχή δεκάδων αντιπροσωπειών από όλη την υφήλιο, αναδείχθηκε η κοινή ανησυχία από τους εκπροσώπους της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών για το μέλλον του πλανήτη και επιβεβαιώθηκε η διάθεση συνεργασίας σε διεθνές επίπεδο για την εξεύρεση κοινών και βιώσιμων

λύσεων στα πεδία της κλιματικής αλλαγής, της δίκαιης πράσινης μετάβασης και της βιώσιμης ανάπτυξης. Επίσης, οι παρεμβάσεις των εκπροσώπων διεθνών και ευρωπαϊκών οργανισμών και οργάνων που τίμησαν με την παρουσία τους το διεθνές συνέδριο κατέδειξαν ότι το επίπεδο ευαισθητοποίησης των κοινωνιών και των θεσμών κοινωνικού διαλόγου είναι υψηλό σε όλα τα μήκη και πλάτη του πλανήτη μας. Ενθαρρυντική ήταν, επίσης, η κοινή διαπίστωση όλων των επιστημόνων, αλλά και των εκπροσώπων των πολιτικών φορέων, ανεξαρτήτως ιδεολογικού ή κομματικού προσήμου, ότι απαιτούνται άμεσες λύσεις και δράσεις, ενώ επισημάνθηκε ότι, εκτός από τις προφανείς συνέπειες στο οικοσύστημα και την ανθρώπινη δραστηριότητα, η κλιματική κρίση τείνει να αναπαράγει νέα φαινόμενα κρίσεων (προσφυγική, ενεργειακή, επισιτιστική).

Στο πλαίσιο αυτό, η αξία και η χρησιμότητα του κοινωνικού διαλόγου για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης άρχισε να αναδεικνύεται ακόμα περισσότερο το τελευταίο διάστημα, παράλληλα με την εκδήλωση της ενεργειακής κρίσης.

Ο ρόλος της κοινωνίας στην κλιματική κρίση

■ **ΚΑΘΕ** φορά που μια φυσική καταστροφή ή μια άλλη κρίση δημιουργεί αναστάσεις στην κοινωνία, επανέρχεται με μεγαλύτερη ένταση, ίσως και θυμό, η συζήτηση για το μέγεθος και τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, όπως και για την ανάγκη δημιουργίας ανεπτυκτότερων υποδομών και αποτελεσματικότερων τρόπων αντίδρασης εκ μέρους της οργανωμένης πολιτείας.

Εξαιτός μάλιστα, των μερικών ή των πιο σοβαρών ανεπαρκειών που παρουσιάζουν τα κράτη στην έγκαιρη αντιμετώπιση κρίσεων, είναι πρόδηλο ότι απαιτείται συντονισμός των υπηρεσιών, διεθνής συνεργασία και συμμετοχή των πολιτών και των κοινωνικών φορέων στον σχεδιασμό και στην υλοποίηση δράσεων. Άρα, ο ρόλος των κοινωνικών εταίρων και της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών είναι κομβικός, όσον αφορά τη συνεκδίωξη των κινδύνων και την άσκηση πίεσης για την προετοιμασία και την αποτελεσματική διαχείριση και αντιμετώπισή τους.

Η κλιματική αλλαγή και οι ορατές πλέον επιπτώσεις της έχουν αδιαμφισβήτητα αναδειχθεί σε ένα από τα πιο φλέγοντα και επίκαιρα προβλήματα σε παγκόσμιο επίπεδο. Δεν είναι, όμως, ο μοναδικός κίνδυνος που διατρέχει η διεθνής κοινότητα. Άλλοι κίνδυνοι και απειλές συνυπάρχουν, όπως οι περιφερειακές συγκρούσεις που διακυβεύουν την παγκόσμια ειρήνη, το έλλειμμα ενεργειακής αυτονομίας, οι ανισότητες κ.λπ.

Στο διεθνές συνέδριο για την κλιματική αλλαγή, που διοργάνωσε πρόσφατα η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (ΟΚΕ) στην Αθήνα, με τη συμμετοχή δεκάδων αντιπροσωπιών από όλα τα υψίλα, αναδείχθηκε η κοι-

Άρθρο του Γιώργου Πάπα

Προέδρου της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος

νή ανησυχία από τους εκπροσώπους της οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών για το μέλλον του πλανήτη και επιβεβαιώθηκε η διάθεση συνεργασίας σε διεθνές επίπεδο για την εξεύρεση κοινών και βιώσιμων λύσεων στα πεδία της κλιματικής αλλαγής, της δίκαιης πράσινης μετάβα-

σης και της βιώσιμης ανάπτυξης. Επίσης, οι παρρησιαστές των εκπροσώπων διεθνών και ευρωπαϊκών οργανισμών και οργάνων, που τίμησαν με την παρουσία τους το διεθνές συνέδριο, κατέδειξαν ότι το επίπεδο ευαισθητοποίησης των κοινωνικών και των θεσμών κοινωνικού διαλόγου είναι υψηλό σε όλα τα μέρη και πλάτη του πλανήτη μας. Ενθαρρυντική ήταν, επίσης, η κοινή διαπίστωση όλων των επιστημόνων, αλλά και των εκπροσώπων των πολιτικών φορέων, ανεξαρτήτως ιδεολογικού ή κομματικού προσήμου, ότι απαιτούνται άμεσες λύσεις και δράσεις, ενώ επιστημονήκε ότι, εκτός από τις προφανείς συνέπειες στο οικοσύστημα και την ανθρώπινη δραστηριότητα, η κλιματική κρίση τείνει να αναπαράγει νέα φαινόμενα κρίσεων (προσφυγική, ενεργειακή, επισιτιστική).

Στο πλαίσιο αυτό, η αξία και η χρησιμότητα του κοινωνικού διαλόγου για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης άρχισαν να αναδεικνύονται ακόμα περισσότερο το τελευταίο διάστημα, παράλληλα με την εκδήλωση της ενεργειακής κρίσης.

Σήμερα, η αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης υπογορεύει τη σημαντική αναδιάρθρωση του υφιστάμενου μοντέλου οικονομικής ευημερίας, καθώς και των παραγωγικών και ενεργειακών προτύπων, με τη διαμόρφωση μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων πολιτικών, με έμφαση στη βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος και την αποτροπή ανισοτήτων, ενόψει της μετάβασης στο νέο σύστημα κλιματικής προσαρμογής.

Η περιφέρεια πράσινη μετάβαση θα πρέπει να σχεδιαστεί και να πραγματοποιηθεί με τέτοιο

τρόπο ώστε να μην παρέει περιθώρια αποκλεισμού των πολιτών ή διακρίσεων σε βάρος τους, καθώς και σε βάρος των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων, να δημιουργεί όρους παραγωγικής ανασυγκρότησης, να διασφαλίζει την κοινωνική συνοχή και να προσφέρει νέες αναπτυξιακές ευκαιρίες. Είναι επιβεβλημένο, επομένως, να σχεδιαστούν και να πραγματοποιηθούν δράσεις σε ζητήματα μετριασμού (mitigation) που σχετίζονται με: α) τη ρύθμιση της αγοράς ενέργειας β) τη διευκόλυνση της κινητικότητας γ) την ποιότητα, επάρκεια και ασφάλεια τροφίμων, δ) την προσαρμογή των καταναλωτικών προτύπων και ε) την προώθηση νέων χρηματοοικονομικών προϊόντων με τέτοιο τρόπο που να επιτρέπεται στους πολίτες στις επιχειρήσεις και στα κράτη να μετριάσουν τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και παράλληλα να εξοικονομήσουν πόρους.

Η οργανωμένη κοινωνία των πολιτών, οι τοπικές κοινότητες, αλλά και οι διεθνείς οργανισμοί που προάγουν τη διεθνή συνεργασία αποτελούν κίνητρο για όλους μας, ώστε μέσα από την ενδυνάμωση του ρόλου του κοινωνικού διαλόγου να καθίσταται δυνατή η ενκίνηση κινήσεων -όπως η κλιματική κρίση- και να διασφαλιστεί έτσι η αρμονική συνύπαρξη των λαών. Προς αυτή την κατεύθυνση, η ΟΚΕ, ως ο συνταγματικός θεσμός στη χώρα μας για τη διεξαγωγή του κοινωνικού διαλόγου, θα εξακολουθήσει να μελετά και να καταθέτει προτάσεις σε εθνικούς και διεθνείς φορείς και οργανισμούς για ζητήματα που μπορούν να έχουν πολλαπλές επιπτώσεις στην κοινωνία και την οικονομία και να προάγει την κοινωνική συνοχή.

Σήμερα, η αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης υπογορεύει τη σημαντική αναδιάρθρωση του υφιστάμενου μοντέλου οικονομικής ευημερίας, καθώς και των παραγωγικών και ενεργειακών προτύπων, με τη διαμόρφωση μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων πολιτικών, με έμφαση στη βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος και την αποτροπή ανισοτήτων, ενόψει της μετάβασης στο νέο σύστημα κλιματικής προσαρμογής.

Η περιφέρεια πράσινη μετάβαση θα πρέπει να σχεδιαστεί και να πραγματοποιηθεί με τέτοιο τρόπο, ώστε να μην παρέχει περιθώρια αποκλεισμού των πολιτών ή διακρίσεων σε βάρος τους, καθώς και σε βάρος των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων, να δημιουργεί όρους παραγωγικής ανασυγκρότησης, να διασφαλίζει την κοινωνική συνοχή και να προσφέρει νέες αναπτυξιακές ευκαιρίες. Είναι επιβεβλημένο επομένως να σχεδιαστούν και να πραγματοποιηθούν δράσεις σε ζητήματα μετριασμού (mitigation) που σχετίζονται με: α) τη ρύθμιση της αγοράς ενέργειας, β) τη διευκόλυνση της κινητικότητας, γ) την ποιότητα, επάρκεια και ασφάλεια τροφίμων, δ) την

προσαρμογή των καταναλωτικών προτύπων και ε) την προώθηση νέων χρηματοοικονομικών προϊόντων με τέτοιο τρόπο που να επιτρέπεται στους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τα κράτη να μετριάσουν τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και παράλληλα να εξοικονομήσουν πόρους.

Η οργανωμένη κοινωνία των πολιτών, οι τοπικές κοινότητες, αλλά και οι διεθνείς οργανισμοί που προάγουν τη διεθνή συνεργασία αποτελούν κίνητρο για όλους μας, ώστε μέσα από την ενδυνάμωση του ρόλου του κοινωνικού διαλόγου να καθίσταται δυνατή η ενιαία αντιμετώπιση κινδύνων, όπως η κλιματική κρίση, και να διασφαλίζεται έτσι η αρμονική συνύπαρξη των λαών. Προς αυτή την κατεύθυνση η Ο.Κ.Ε., ως ο συνταγματικός θεσμός στη χώρα μας για τη διεξαγωγή του κοινωνικού διαλόγου, θα εξακολουθήσει να μελετά και να καταθέτει προτάσεις σε εθνικούς και διεθνείς φορείς και οργανισμούς για ζητήματα που μπορούν να έχουν πολλαπλές επιπτώσεις στην κοινωνία και την οικονομία, και να προάγει την κοινωνική συνοχή.

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΤΟ ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε. ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΪΔΑ ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ»

24-25/12/2022

Το 2022 σηματοδότησε, ευελπιστώ, την έξοδο της χώρας μας από ένα κύκλο αλληπάλληλων κρίσεων, οι οποίες έχουν αφήσει βαθύ αποτύπωμα στην οικονομία και την κοινωνία.

Η πανδημική κρίση οδήγησε σε υψηλό αριθμό ανθρώπινων απωλειών (πάνω από 35,000), ενώ η ενεργειακή κρίση με το δομικό πληθωρισμό και το συνεπαγόμενο υψηλό κόστος ενέργειας επιδρούν μειωτικά στα εισοδήματα. Παράλληλα, οι δείκτες ανάπτυξης φαίνεται να είναι ανθεκτικοί και να σταθεροποιούν το οικονομικό περιβάλλον. Η οικονομία και η οικονομική πολιτική φαίνεται να ανακτούν το βηματισμό και την ανεξαρτησία τους, παραμένοντας όμως σε ένα δυσμενές διεθνές περιβάλλον με σημαντικές αναταράξεις και προκλήσεις.

Τα οικονομικά δεδομένα δείχνουν ότι δεν αμφισβητείται πλέον η δημοσιονομική σταθερότητα και ισορροπία στη χώρα μας, μετά την επίτευξη κατά συναπτά έτη των τιθέμενων στόχων, ενώ και στο σκέλος της κοινωνικής πολιτικής έχουν γίνει βήματα στο μέτρο του επικτού. Η ανεργία έχει μειωθεί και ο τουρισμός, ατμοσφαιρική της οικονομίας, ενισχύεται, αργά αλλά σταθερά.

Η μεγάλη πρόκληση παραμένει σήμερα η εξομάλυν-

ση του υπερβολικού βάρους που κλήθηκαν να επωμιστούν στη διάρκεια της πανδημίας και της ενεργειακής κρίσης οι παραγωγικές επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά. Σε αυτό το πλαίσιο, είναι ευκαίριο μέσα από το Ταμείο Ανθεκτικότητας και Ανάκαμψης να διανοιχθούν προοπτικές και ευκαιρίες για την περαιτέρω βελτίωση των πραγματικών μεγεθών της εθνικής οικονομίας, όπως είναι η απασχόληση και οι επενδύσεις. Όμως είναι σημαντικό να επισημάνουμε ότι το κυρίαρχο μήνυμα που θα πρέπει να δοθεί προς κάθε κατεύθυνση είναι η ισότιμη συμμετοχή στα οφέλη και τα κέρδη της μεταβατικής αυτής περιόδου σε όσους συνέβαλλαν καθοριστικά με τις θυσίες τους στην έξοδο από την κρίση - αναφέρομαι κυρίως στις τοπικές επιχειρήσεις, τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, τους μισθωτούς, αλλά και τους νέους που έφυγαν από τη χώρα.

Από την άλλη, είναι σαφές ότι παραμένουν διαρθρωτικά προβλήματα που υφίστανται για την εγχώρια επιχειρηματικότητα, όπως η θεσμική ανεπάρκεια και οι ατέλειες της αγοράς (πχ στην αγορά ενέργειας), η δυσκολία πρόσβασης στις αγορές κεφαλαίου και χρήματος (υψηλότερα επιτόκια δανεισμού), η ανταγωνιστικότητα των

επιχειρήσεων, ενώ σημαντικοί κίνδυνοι αναφέρονται ως προς τις διεθνείς αγορές και το διεθνές εμπόριο, εξαιτίας του πολέμου στην Ουκρανία και των νέων προστατευτικών πολιτικών σε παγκόσμια κλίμακα. Βρισκόμαστε δηλαδή σε ένα παράδοξο χρονικό σημείο, όπου ενώ έτειναν να βελτιωθούν οι προοπτικές της ελληνικής οικονομίας, διαμορφώνονται διεθνείς συνθήκες που εμποδίζουν την ομαλή μετάβαση σε ένα βιώσιμο αναπτυξιακό μονοπάτι.

Η συνθήκη διεθνούς αβεβαιότητας διαμορφώνει εμπόδια ως προς τον αναπτυξιακό σχεδιασμό, την καταναλωτική εμπιστοσύνη και τη συνεργασία μεταξύ των χωρών, με ορατούς τους κινδύνους μείωσης της παγκόσμιας παραγωγής και ανάπτυξης. Μια τέτοια εξέλιξη βαίνει συνήθως εις βάρος των ασθενέστερων οικονομικών και σε μεγάλο βαθμό αντανακλάται στην ποιότητα ζωής των φτωχότερων και πιο ευάλωτων στρωμάτων.

Σε επίπεδο κεντρικής πολιτικής στη χώρα μας, ένα καίριο ζήτημα που θα πρέπει να συζητήσουμε είναι η εμπέδωση του κοινωνικού διαλόγου σε όλα τα πεδία της δημόσιας σφαίρας. Τα τελευταία χρόνια έχει γίνει σαφές ότι παρεμβάσεις και μεταρρυθμίσεις χωρίς τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών παραμένουν κεκό γράμμα. Οι πολιτειακοί φορείς πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι ο ρόλος των κοινωνικών εταίρων είναι πολλαπλασιαστικά εποικοδομητικός, ακόμη κι όταν ασκείται έντονη κριτική ορισμένες φορές. Η εμπιστοσύνη στη βάση της κοινωνίας είναι θεμέλιος λίθος για την επίτευξη στρατηγικών σκοπών της πολιτικής.

Λέγοντας αυτό, πρέπει να υπογραμμίσω ότι ο σχεδιαζόμενος προγραμματισμός και ο αναπτυξιακός προσανατολισμός της χώρας πρέπει να αποκτήσει ένα χαρακτηριστήρα εμπάθυνσης και ισορροπίας μεταξύ οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, με έμφαση στην αναβάθμιση της εκπαίδευσης, την ποιοτική αύξηση των θέσεων απασχόλησης και την προσέλκυση νέας επιχειρηματικότητας. Με ίσες ευκαιρίες για όλους, με χρήση τεχνολογιών για όλους τους πολίτες, με έμφαση στην πραγματική οικονομία και την κοινωνική συνοχή. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να ενταθούν οι προσπάθειες για να υπάρξει σημαντική βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης, με μέτρα για τη μείωση του κόστους ενέργειας για τα νοικοκυριά (ενεργειακή φτώχεια) και για την ομαλή άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας, τη συνέχιση των παρεμβάσεων για

Η οικονομία και η κοινωνία στο μεταίχμιο

Το 2022 σηματοδοτήσε, ευελπιστώ, την έξοδο της χώρας μας από έναν κύκλο αλληλέγγυων κρίσεων, οι οποίες έχουν αφήσει βαθύ αποτύπωμα στην οικονομία και την κοινωνία.

Η πανδημική κρίση οδήγησε σε υψηλό αριθμό ανθρώπινων απωλειών (πάνω από 55.000), ενώ η ενεργειακή κρίση με τον δομικό πληθωρισμό και το συνεπαγόμενο υψηλό κόστος ενέργειας επιδρούν μειωτικά στα εισοδήματα. Παράλληλα, οι δείκτες ανάπτυξης φαίνεται να είναι ανθρακικοί και να σταθεροποιούν το οικονομικό περιβάλλον. Η οικονομία και η οικονομική πολιτική φαίνεται να ανακτούν τον βηματισμό και την ανεξαρτησία τους, παραμένοντας όμως σε ένα δυσμενές διεθνές περιβάλλον με σημαντικές αναταράξεις και προκλήσεις.

Τα οικονομικά δεδομένα δείχνουν ότι δεν αμφισβητείται πλέον η δημοσιονομική σταθερότητα και ισορροπία στη χώρα μας, μετά την επίτευξη κατά συναπτά έτη των τιθήμενων στόχων, ενώ και στο σκέλος της κοινωνικής πολιτικής έχουν γίνει βήματα στο μέτρο του εφικτού. Η ανεργία έχει μειωθεί και ο τουρισμός, σημαντικό της οικονομίας, ενισχύεται αργά αλλά σταθερά.

Η μεγάλη πρόκληση παραμένει σήμερα η εξομάλυνση του υπερβολικού βάρους που κληθείσαν να επιμνηστούν στη διάρκεια της πανδημίας και της ενεργειακής κρίσης οι παραγωγικές επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά. Σε αυτό το πλαίσιο, είναι ευκαταίο μέσα από το Ταμείο Ανθεκτικότητας και Ανάκαμψης να διανοηθούν προοδικές και ευκαιρίες για την περαιτέρω βελτίωση των πραγματικών μεγεθών της εθνικής οικονομίας, όπως είναι η απασχόληση και οι επενδύσεις. Όμως, είναι σημαντικό να επισημάνουμε ότι το κυρίαρχο μήνυμα που θα πρέπει να δοθεί προς κάθε κατεύθυνση είναι η ισότιμη συμμετοχή στα οφέλη και τα κέρδη της μεταβατικής αυτής περιόδου σε όσους συνεισέβαλλαν καθοριστικά με τις θυσίες τους στην έξοδο από την κρίση - αναφέρω, κυρίως, στις τοπικές επιχειρήσεις, στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, στους μισθωτούς, αλλά και τους νέους που έψωσαν από τη χώρα.

Από την άλλη, είναι σαφές ότι παραμένουν διαρθρωτικά προβλήματα που υφίστανται για την εγκύρια επιχειρηματικότητα, όπως η θεσμική ανεπάρκεια και οι σπείρες της αγοράς (π.χ. στην αγορά ενέργειας), η δυσκολία πρόσβασης στις αγορές κεφαλαίου και κρημματο (υψηλότερα επιτόκια δανεισμού), η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, ενώ σημαντικοί κίνδυνοι αναφέρονται ως προς τις διεθνείς αγορές και το διεθνές εμπόριο, εξαιτίας του

πολέμου στην Ουκρανία και των νέων προστατευτικών πολιτικών σε παγκόσμια κλίμακα. Η συνθήκη διεθνούς αβεβαιότητας διαμορφώνει εμπόδια ως προς τον αναπτυξιακό σχεδιασμό, την καταναλωτική εμπιστοσύνη και τη συνεργασία μεταξύ των χωρών, με ορατούς τους κινδύνους μείωσης της παγκόσμιας παραγωγής και ανάπτυξης. Μια τέτοια εξέλιξη βαίνει συνήθως εις βάρος των ασθενέστερων οικονομικών και σε μεγάλο βαθμό αντανακλάται στην ποιότητα ζωής των φτωχότερων και πιο ευάλωτων στρωμάτων.

Σε επίπεδο κεντρικής πολιτικής στη χώρα μας, ένα καίριο ζήτημα που θα πρέπει να συζητήσουμε είναι η εμπέδωση του κοινωνικού διαλόγου σε όλα τα πεδία της δημόσιας σφαίρας. Τα τελευταία χρόνια έχει γίνει σαφές ότι παρεμβάσεις και μεταρρυθμίσεις χωρίς τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών παραμένουν κεκό γράμμα. Οι πολιτειακοί φορείς πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι ο ρόλος των κοινωνικών εταίρων είναι πολλαπλασιαστικά εποικοδομητικός, ακόμη κι όταν ασκείται έντονη κριτική ορισμένες φορές. Η εμπιστοσύνη στη βάση της κοινωνίας είναι θεμέλιος λίθος για την επίτευξη στρατηγικών σκοπών της πολιτικής.

Λέγοντας αυτό, πρέπει να υπογραμμίσω ότι ο σχεδιαζόμενος προγραμματισμός και ο αναπτυξιακός προσανατολισμός της χώρας πρέπει να αποκτήσει έναν χαρακτηριστήρα εμπάθυνσης και ισορροπίας μεταξύ οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, με έμφαση στην πραγματική οικονομία και την κοινωνική συνοχή. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να ενταθούν οι προσπάθειες για να υπάρξει σημαντική βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης, με μέτρα για τη μείωση του κόστους ενέργειας για τα νοικοκυριά (ενεργειακή φτώχεια) και για την ομαλή άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας, τη συνέχιση των παρεμβάσεων για την ποιοτική αύξηση των θέσεων απασχόλησης και την προσέλκυση νέας επιχειρηματικότητας. Με ίσες ευκαιρίες για όλους, με χρήση τεχνολογιών για όλους τους πολίτες, με έμφαση στην πραγματική οικονομία και την κοινωνική συνοχή. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να ενταθούν οι προσπάθειες για να υπάρξει σημαντική βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης, με μέτρα για τη μείωση του κόστους ενέργειας για τα νοικοκυριά (ενεργειακή φτώχεια) και για την ομαλή άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας, τη συνέχιση των παρεμβάσεων για την ποιοτική αύξηση των θέσεων απασχόλησης και την προσέλκυση νέας επιχειρηματικότητας. Με ίσες ευκαιρίες για όλους, με χρήση τεχνολογιών για όλους τους πολίτες, με έμφαση στην πραγματική οικονομία και την κοινωνική συνοχή.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΛΙΑΣ
Πρόεδρος της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της ΕΠΥόδοσ (CECE)

την πραγματική μείωση της γραφειοκρατίας και την αναβάθμιση των θεσμικών φορέων και εργαλείων της ελληνικής κοινωνίας (κοινωνικοί εταίροι, δικαιοσύνη, κοινωνικός διάλογος).

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος στέκεται πάντα κριτικός συμπαραστάτης σε αυτές τις κατευθύνσεις που προαναφέραμε, σύμφωνα με τη συνταγματική της αποστολή, η οποία είναι η διεξαγωγή του κοινωνικού διαλόγου για τη γενική πολιτική της χώρας και ιδίως για τις κατευθύνσεις της οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής.

ΟΙ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΜΕΤΑΒΑΣΗΣ

ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε. ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΪΔΑ ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «REAL»

3/6/2023

Οι διαδοχικές κρίσεις που έχουν λάβει χώρα τα τελευταία χρόνια σε παγκόσμιο επίπεδο έχουν μετασχηματίσει θεμελιακά το πλαίσιο μέσα στο οποίο η Ευρώπη, οι κοινωνίες της, αλλά και οι διεθνείς εταίροι βλέπουν την εξέλιξη της κλιματικής αλλαγής και της αποτελεσματικής αντιμετώπισης των συνεπειών της.

Η πανδημική και η ενεργειακή κρίση έχουν συμπληρώσει και επαυξήσει το παζλ των αβεβαιοτήτων που είχαν ήδη προδιαγραφεί με την επιδείνωση των επιπτώσεων της κλιματικής κρίσης στις ανθρωπογενείς δραστηριότητες, τους πληθυσμούς και το φυσικό περιβάλλον.

Η ΕΕ, παρά τις εγγενείς αδυναμίες της, έδρασε αναμφισβήτητα γρήγορα στις συγκεκριμένες κρίσεις τόσο μέσα από την Πράσινη Συμφωνία, όσο και μέσα από την καθιέρωση του Ταμείου για την Ανάκαμψη και Ανθεκτικότητα.

Σήμερα, όμως, είναι πλέον προφανές ότι η ανάγκη γρήγορης και δίκαιης μετάβασης σε ένα μοντέλο πράσινης κλιματικά ουδέτερης οικονομίας έχει επιφέρει σημαντικές διαρθρωτικές αλλαγές που αφορούν την τοπική επιχειρηματικότητα, την απασχόληση, το δημογραφικό ζήτημα και τη διάδοση των εναλλακτικών μορφών ενέργειας.

Όπως έχουμε όλοι διαπιστώσει τα τελευταία χρόνια, η αναγκαιότητα υποστήριξης και εμπάθουσας της πράσινης μετάβασης ολοένα και αυξάνεται με την πάροδο του χρόνου, τόσο γιατί τα ακραία κλιματικά φαινόμενα εμφανίζονται πιο συχνά, όσο και επειδή οι συνέπειές τους γίνονται οδυνηρότερες για τις τοπικές οικονομίες και τις κοινωνίες που πλήττονται. Υπολογίζεται ότι η κλιματική αλλαγή μπορεί να επιφέρει μείωση ως και 10% του παγκόσμιου ΑΕΠ και συνακόλουθα συρρίκνωση της ανθρωπογενούς δραστηριότητας.

Η πρόληψη, η αντιμετώπιση, η προσαρμογή και ο μετριασμός των επιπτώσεων δεν πρέπει να αφορούν, όμως, μόνο τα ακραία φυσικά φαινόμενα, αλλά είναι σημαντικό να λαμβάνονται υπόψη και οι ανθρωπογε-

νείς καταστροφικές δραστηριότητες, όπως οι πολεμικές συγκρούσεις, η ρύπανση της θάλασσας ή η βιομηχανική ρύπανση, η μόλυνση του αέρα, τα αστικά απόβλητα.

Ασφαλώς, ταυτόχρονα με τις παραπάνω αρνητικές εκφάνσεις της κλιματικής κρίσης, παρουσιάζονται σημαντικές ευκαιρίες για την Ευρώπη και στον κόσμο σχετικά με τη δυνατότητα που προσφέρεται προς την ανάπτυξη καλύτερων τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας, επεξεργασίας αποβλήτων, ανακύκλωσης, βελτίωσης της αποδοτικότητας των κ.λπ.

Οι κοινωνικοί φορείς είναι σημαντικό να εστιάζουν στην αναγκαιότητα οι νέες αυτές δυναμικές να μην προκαλέσουν περισσότερη ανισότητα και ανομοιογενή ανάπτυξη μεταξύ οικονομιών, πληθυσμών και παραγωγικών τομέων.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (Ο.Κ.Ε.) αναγνωρίζει ότι η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, που μετατρέπεται επιταχυνόμενα σε κλιματική κρίση απαιτεί σημαντική αναδιάρθρωση του μοντέλου οικονομικής ευμερίας, καθώς και των παραγωγικών και ενεργειακών προτύπων στην Ευρώπη και στον κόσμο. Τούτο συνεπάγεται ότι απαιτείται διαμόρφωση πολιτικών και έμφαση στη βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, αλλά και τη διασφάλιση άμβλυνσης της ανισότητας που προκύπτει από τη μετάβαση στο νέο σύστημα κλιματικής προσαρμογής.

Οι προκλήσεις της πράσινης μετάβασης

Οι διαδοχικές κρίσεις που έχουν λάβει χώρα τα τελευταία χρόνια σε παγκόσμιο επίπεδο έχουν μετασχηματίσει θεμελιωδώς το πλαίσιο μέσα στο οποίο η Ευρώπη, οι κοινωνίες της, αλλά και οι διεθνείς εταίροι βλέπουν την εξέλιξη της κλιματικής αλλαγής και της αποτελεσματικής αντιμετώπισης των συνεπειών της.

Η πανδημική και η ενεργειακή κρίση έχουν συμπληρώσει και επωζήσει το παζλ των αβεβαιοτήτων που είχαν ήδη προδιαγραφεί με την επιδείνωση των επιπτώσεων της κλιματικής κρίσης στις ανθρωπογενείς δραστηριότητες, στους πληθυσμούς και στο φυσικό περιβάλλον. Η Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε.), παρά τις εγγενείς αδυναμίες της, έδρασε αναμφισβήτητα γρήγορα στις συγκεκριμένες κρίσεις τόσο μέσα από την Πράσινη Συμφωνία όσο και μέσα από την καθιέρωση του Ταμείου για την Ανάκαμψη και Ανθεκτικότητα.

Σήμερα, όμως, είναι πλέον προφανές ότι η ανάγκη γρήγορης και δίκαιης μετάβασης σε ένα μοντέλο πράσινης κλιματικά ουδέτερης οικονομίας έχει επιφέρει σημαντικές διαρθρωτικές αλλαγές που αφορούν την τοπική επιχειρηματικότητα, την απασχόληση, το δημογραφικό ζήτημα και τη διάδοση των εναλλακτικών μορφών ενέργειας.

Όπως έχουμε όλα διαπιστώσει τα τελευταία χρόνια, η αναγκαιότητα υποστήριξης και ενδυνάμωσης της πράσινης μετάβασης ολέο και αυξάνεται με την πάροδο του χρόνου, τόσο γιατί τα ακραία κλιματικά φαινόμενα εμφανίζονται πιο συχνά όσο και επειδή οι συνέπειές τους γίνονται οδυνηρότερες για τις τοπικές οικονομίες και τις κοινωνίες που πλήττονται. Υπολογίζεται ότι η κλιματική αλλαγή μπορεί να επιφέρει μείωση ως

άρθρο
του **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΙΔΗ***

*Πρόεδρος της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος

και 10% του παγκόσμιου ΑΕΠ και, συνακόλουθα, συρρίκνωση της ανθρωπογενούς δραστηριότητας. Η πρόκληση, η αντιμετώπιση, η προσαρμογή και ο μετριασμός των επιπτώσεων δεν πρέπει να αφορούν, όμως, μόνο τα ακραία φυσικά φαινόμενα, αλλά είναι σημαντικό να λαμβάνονται υπόψη και οι ανθρωπογενείς καταστροφικές δραστηριότητες, όπως οι πολεμικές συγκρούσεις, η ρύπανση της θάλασσας ή η βιομηχανική ρύπανση, η μόλυνση του αέρα, τα αστικά απόβλητα. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (ΟΚΕ) αναγνωρίζει ότι η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής που μετατρέπεται επιτακτικότερα σε κλιματική κρίση, απαιτεί σημαντική αναδιάρθρωση του μοντέλου οικονομικής ευημερίας, καθώς και των παραγωγικών και ενεργειακών προτύπων στην Ευρώπη και στον κόσμο. Τουτό συνεπάγεται ότι απαιτείται διαμόρφωση πολιτικών και έμφαση στη βελτίωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, αλλά και στη διασφάλιση άμβλυσης της ανισότητας που προκύπτει από τη μετάβαση στο νέο σύστημα κλιματικής προσαρμογής. Για την επίτευξη των παραπάνω σκοπών είναι απαραίτητη, ακόμη και μετά την υπέρβαση των κρίσεων, η εξασφάλιση πρόσθετων χρηματοδοτικών πόρων και εργαλείων για την προώθηση κοινωνικών και επενδυτικών προγραμμάτων για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, την πρόβλεψη σε προσιτή ενέργεια και την οικονομικότερη κατανάλωση στο πλαίσιο της Ατζέντας 2030. Είναι αναγκαίο να ενισχυθούν οι δυνατότητες συνεργασίας μεταξύ των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, μέσω της παροχής τεχνικής και οικονομικής βοήθειας, κυρίως με τη διευκόλυνση της πρόσβασής τους σε ευρωπαϊκές και εθνικές πηγές χρηματοδότησης. Παράλληλα, είναι εξίσου σημαντικό να ενισχυθούν οι δεσμοί συνεργασίας με οργανισμούς και φορείς που υπηρετούν τον στόχο της θεσμικής ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης στην Ε.Ε., στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου και της ΝΑ Ευρώπης, που μας ενδιαφέρουν στρατηγικά. Ειδικότερα, στον τομέα της ενέργειας είναι σημαντικές οι συνεργασίες για την ανάπτυξη δικτύων και υποδομών ενέργειας και μεταφορών.

Μέσα από τη μελέτη των δεδομένων και των επιπτώσεων από

την ενεργειακή και πληθωριστική κρίση, καθώς και μέσα από τα συμπεράσματα που προέκυψαν από πρόσφατα διεθνή συνέδρια που διοργάνωσε η ελληνική ΟΚΕ με θέμα την ενέργεια και την κλιματική κρίση, έχει προκύψει, σε συνεργασία με επιστήμονες και κοινωνικούς φορείς ένα πλαίσιο αρχών και προτάσεων που αναφέρονται στην ανάγκη άσκησης:

☐ Μιας πιο ενεργού πολιτικής στον τομέα της ενέργειας με έμφαση στην επίτευξη της αυτόρκειας της απεξάρτησης από ορυκτά καύσιμα, διαμόρφωσης ενός διαφανούς συστήματος τιμολόγησης, εμπορίας και διάθεσης και στην προστασία των ευάλωτων στρωμάτων από τον κίνδυνο της ενεργειακής φτώχειας.

☐ Μιας πιο συστηματικής συνεργασίας σε διεθνές επίπεδο για την κλιματική κρίση, μέσα από τη θεσμοθέτηση ενός οργάνου διαβούλευσης μεταξύ των κοινωνικών φορέων σε διεθνές επίπεδο για την παρακολούθηση επιπτώσεων από τις πολιτικές για την ανάπτυξη και το κλίμα και τη διάδοση των καλών πρακτικών.

Τόσο η χώρα μας όσο και η Ε.Ε. και ο κόσμος βρίσκονται σε ένα κρίσιμο σταυροδρόμι επιλογών. Η επιτυχής διαχείριση των τρεχουσών κρίσεων θα μας οδηγήσουν αναπόφευκτα στη δημιουργία πιο ανθεκτικών κοινωνιών και οικονομιών, καθώς και στην αναγνώριση των πεπερασμένων δυνατοτήτων του περιβάλλοντος στο οποίο διαβιούμε και πρέπει να λειτουργήσουμε. Ο ρόλος των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών στη διεκδίκηση και διαμόρφωση πολιτικών για τις επόμενες γενιές είναι καθοριστικός και θα πρέπει να διαφυλαχθεί και να ενισχυθεί με κάθε δυνατό τρόπο.

Για την επίτευξη των παραπάνω σκοπών είναι απαραίτητη, ακόμη και μετά την υπέρβαση των κρίσεων, η εξασφάλιση πρόσθετων χρηματοδοτικών πόρων και εργαλείων για την προώθηση κοινωνικών και επενδυτικών προγραμμάτων για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, την πρόσβαση σε προσιτή ενέργεια και την οικονομικότερη κατανάλωση στο πλαίσιο της Ατζέντας 2030. Είναι αναγκαίο να ενισχυθούν οι δυνατότητες συνεργασίας μεταξύ των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, μέσω της παροχής τεχνικής και οικονομικής βοήθειας, κυρίως με τη διευκόλυνση της πρόσβασής τους σε ευρωπαϊκές και εθνικές πηγές χρηματοδότησης. Ενώ, είναι εξίσου σημαντικό να ενισχυθούν οι δεσμοί συνεργασίας με οργανισμούς και φορείς που υπηρετούν το στόχο της θεσμικής ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης στην ΕΕ, τόσο στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου και της ΝΑ Ευρώπης που μας ενδιαφέρουν στρατηγικά. Ειδικότερα, στον τομέα της ενέργειας είναι σημαντικές οι συνεργασίες για την ανάπτυξη δικτύων και υποδομών ενέργειας και μεταφορών.

Μέσα από τη μελέτη των δεδομένων και των επιπτώσεων από την ενεργειακή και πληθωριστική κρίση, καθώς και μέσα από τα συμπεράσματα που προέκυψαν από πρόσφατα διεθνή συνέδρια που διοργάνωσε η Ο.Κ.Ε. Ελλάδα με θέμα την ενέργεια και την κλιματική κρίση, έχει προκύψει, σε συνεργασία με επιστήμονες και

κοινωνικούς φορείς, ένα πλαίσιο αρχών και προτάσεων που αναφέρονται στην ανάγκη άσκησης:

- μιας πιο ενεργούς πολιτικής στον τομέα της ενέργειας με έμφαση στην επίτευξη της αυτόρκειας, της απεξάρτησης από ορυκτά καύσιμα, διαμόρφωσης ενός διαφανούς συστήματος τιμολόγησης, εμπορίας και διάθεσης και στην προστασία των ευάλωτων στρωμάτων από τον κίνδυνο της ενεργειακής φτώχειας.
- μιας πιο συστηματικής συνεργασίας σε διεθνές επίπεδο για την κλιματική κρίση, μέσα από τη θεσμοθέτηση ενός οργάνου διαβούλευσης μεταξύ των κοινωνικών φορέων σε διεθνές επίπεδο για την παρακολούθηση επιπτώσεων από τις πολιτικές για την ανάπτυξη και το κλίμα και την διάδοση των καλών πρακτικών.

Τόσο η χώρα μας, όσο και η ΕΕ και ο κόσμος βρίσκονται σε ένα κρίσιμο σταυροδρόμι επιλογών. Η επιτυχής διαχείριση των τρεχουσών κρίσεων θα μας οδηγήσουν αναπόφευκτα στη δημιουργία πιο ανθεκτικών κοινωνιών και οικονομιών, καθώς και στην αναγνώριση των πεπερασμένων δυνατοτήτων του περιβάλλοντος, στο οποίο διαβιούμε και πρέπει να λειτουργήσουμε. Ο ρόλος των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών στη διεκδίκηση και διαμόρφωση πολιτικών για τις επόμενες γενιές είναι καθοριστικός και θα πρέπει να διαφυλαχθεί και να ενισχυθεί με κάθε δυνατό τρόπο.

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε. ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΪΔΑ ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»

9/7/2023

Η πανδημική κρίση της Covid-19 ανέδειξε με τον πλέον εμφατικό τρόπο την αναγκαιότητα να δοθεί η δέουσα προσοχή στο ζήτημα της κοινωνικής φροντίδας στη χώρα μας, καταδεικνύοντας την ανάγκη για διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στον τομέα αυτόν, καθιστώντας, παράλληλα, σαφές ότι η βελτίωση της ποιότητας, της οικονομικής προσιτότητας και της προσβασιμότητας στη φροντίδα θα πρέπει να αποτελέσει βασικό μέλημα.

Η πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας φροντίδα προς κάθε άτομο που το έχει ανάγκη, ανεξαρτήτως ηλικιακών και γεωγραφικών κριτηρίων, η εξασφάλιση αξιοπρεπών και δίκαιων όρων και συνθηκών εργασίας για τους απασχολούμενους στον τομέα της φροντίδας με έμφαση και στην αρχή της ίσης μεταχείρισης, η αποτροπή διακρίσεων μεταξύ γυναικών και ανδρών, τόσο στο πλαίσιο της απλήρωτης οικιακής εργασίας, όσο και στην απασχόληση στον τομέα της φροντίδας και η αναγνώριση της σημασίας της παροχής φροντίδας, είτε αφορά στην παροχή κοινωνικών και προσωπικών υπηρεσιών φροντίδας, είτε αφορά στην εκπαίδευση και την περίθαλψη, θα πρέπει να αποτελέσουν προτεραιότητα.

Η πρόσφατη υιοθέτηση μιας ενιαίας Ευρωπαϊκής στρατηγικής για τη Φροντίδα αποτελεί ευκαιρία ώστε να εκκινήσει και στη χώρα μας μία ευρεία δημόσια διαβούλευση υπό την αιγίδα και με τη συνδρομή της Ο.Κ.Ε, με σκοπό την αξιολόγηση της φροντίδας σε εθνικό επίπεδο, τον εντοπισμό των υφιστάμενων προκλήσεων και τη διατύπωση προτάσεων για τη δημιουργία μιας Εθνικής Στρατηγικής για τη Φροντίδα και ενός νέου ενιαίου εθνικού πλαισίου για την κοινωνική φροντίδα με βάση, αφενός τις εγχώριες οικονομικές και κοινωνικές ανάγκες και αφετέρου την αναπτυξιακή στρατηγική της χώρας σε ρυθμό συγχρονισμού και εναρμόνισης με το ευρωπαϊκό πλαίσιο.

Σημαντικό είναι να δοθεί έμφαση τόσο στην υιοθέτηση γενικότερων ρυθμίσεων που να αποσκοπούν στη διαμόρφωση ενός ισχυρού πλαισίου για τη φροντίδα συνολικά, όσο και στη συνεκτίμηση των αναγκών κάθε

επιμέρους ομάδων-αποδεκτών φροντίδας (παιδιών, Ατόμων με Αναπηρία, ηλικιωμένων κ.α.) για τη λήψη μέτρων ειδικότερου χαρακτήρα, με σκοπό την προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, την προαγωγή της ευημερίας και της κοινωνικής ένταξης.

Η αποτελεσματική ενσωμάτωση σχετικών με την φροντίδα Οδηγιών (όπως της Οδηγίας 2019/1158 για την ισορροπία μεταξύ της επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής για γονείς και φροντιστές), η κύρωση σχετικών συμβάσεων της ΔΟΕ (όπως η Σύμβαση 189 σχετικά με την αξιοπρεπή εργασία για το οικιακό προσωπικό), αλλά και η αξιοποίηση καλών πρακτικών φροντίδας που έχουν υιοθετηθεί από χώρες του εξωτερικού, θα αποτελέσει ένα σημαντικό βήμα για τη χώρα μας.

Η ανάπτυξη του τομέα της φροντίδας προϋποθέτει αφενός αύξηση των δημοσίων επενδύσεων σε επαρκή για το σκοπό αυτό επίπεδα, αλλά και αντιμετώπιση των δαπανών για τη φροντίδα όχι ως κόστος, αλλά ως επένδυση. Απαραίτητο είναι η απλήρωτη οικιακή εργασία να αναγνωριστεί ως παραγωγικό μέγεθος και να προβλεφθούν τρόποι ενίσχυσης των άτυπων φροντιστών. Η ενίσχυση αυτή μπορεί να συνίσταται είτε σε αναγνώριση του χρόνου φροντίδας ως συντάξιμου χρόνου ασφάλισης, είτε σε οικονομική παροχή με προϋπόθεση την πραγματική φροντίδα και την πλήρωση δίκαιων κριτηρίων για τη χορήγησή της, είτε σε φορολογική διευκόλυνση, είτε σε

Η κοινωνική φροντίδα στην Ελλάδα

Του ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΪΔΑ

Η πανδημική κρίση της COVID-19 ανέδειξε με τον πλέον εμφανή τρόπο την αναγκαιότητα να δοθεί η δέουσα προσοχή στο ζήτημα της κοινωνικής φροντίδας στη χώρα μας, καταδεικνύοντας την ανάγκη για διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις στον τομέα αυτόν, καθιστώντας παράλληλα σαφές ότι η βελτίωση της ποιότητας, της οικονομικής προσιτότητας και της προσβασιμότητας στη φροντίδα θα πρέπει να αποτελέσει βασικό μέλημα.

Η πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας φροντίδα προς κάθε άτομο που το έχει ανάγκη, ανεξαρτήτως ηλικιακών και γεωγραφικών κριτηρίων, η εξασφάλιση αξιοπρεπών και δίκαιων όρων και συνθηκών εργασίας για τους απασχολούμενους στον τομέα της φροντίδας με έμφαση και στην ορατή της ίσης μεταχείρισης, η αποτροπή διακρίσεων μεταξύ γυναικών και ανδρών, τόσο στο πλαίσιο της απλόηλης οικιακής εργασίας όσο και στην απασχόληση στον τομέα της φροντίδας, και η αναγνώριση της σημασίας της παροχής φροντίδας, είτε αφορά την παροχή κοινωνικών και προσωπικών υπηρεσιών φροντίδας είτε αφορά την εκπαίδευση και την περίθαλψη, θα πρέπει να αποτελέσουν προτεραιότητα.

Η πρόσφατη υιοθέτηση μιας ενιαίας Ευρωπαϊκής Στρατηγικής για τη Φροντίδα αποτελεί έκτακτη όψη να εστιάσει και στη χώρα μας για γυναίκες, οι οποίες αποτελούν στατιστικά τους κυριότερους παρόχους φροντίδας, σε επαγγελματικό και οικογενειακό επίπεδο, είναι απολύτως απαραίτητη. Οι πολιτικές που θα υιοθετηθούν θα πρέπει να ενσωματώνουν σταθερά τη διάσταση του φύλου και να αποσκοπούν στην ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στη λήψη αποφάσεων.

Δεν θα πρέπει, μάλιστα, να παραγνωρισθεί η αναγκαιότητα για λήψη μέτρων με σκοπό τη διασφάλιση προσιτής και ποιοτικής φροντίδας για τους κατοίκους και των πιο δυσπρόσιτων και απομακρυσμένων ακόμα ορεινών και νησιωτικών περιοχών που διαθέτει η χώρα μας.

Η πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας φροντίδα προς κάθε άτομο που το έχει ανάγκη πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα.

τον εντοπισμό των υειστήμενων προκλήσεων και τη διατύπωση προτάσεων για τη δημιουργία μιας Εθνικής Στρατηγικής για τη φροντίδα και ενός νέου ενιαίου εθνικού πλαισίου για την κοινωνική φροντίδα με βάση αφενός τις εγκρίσεις οικονομικές και κοινωνικές ανάγκες και αφετέρου την αναπτυξιακή στρατηγική της χώρας σε ρυθμό συγκρονημένου και ενταρμονισμένου με το ευρωπαϊκό πλαίσιο.

Σημαντικό είναι να δοθεί έμφαση τόσο στην υιοθέτηση γενικότερων ρυθμίσεων που να αποσκοπούν στη διαμόρφωση ενός ισχυρού πλαισίου για τη φροντίδα συνολικά όσο και στη συνεκτική των αναγκών επιμέρους ομάδων - αποδεκτών φροντίδας (παιδιά, άτομα με αναπηρία, ηλικιωμένοι κ.ά.) για τη λήψη μέτρων ειδικότερου χαρακτήρα, με σκοπό την προστασία της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, την προαγωγή της ευμερίας και της κοινωνικής ένταξης.

Η αποτελεσματική ενσωμάτωση σχετικών με τη φροντίδα οδηγιών (όπως της οδηγίας 2019/1158 για την ισορροπία μεταξύ της επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής για γονείς και φροντιστές), η κώρωση σχετι-

Η ανάπτυξη του τομέα της φροντίδας προϋποθέτει αφενός αύξηση των δημοσίων επενδύσεων σε επαρκή για τον σκοπό αυτό επίπεδο, αλλά και αντιμετώπιση των δαπανών για τη φροντίδα, όχι ως κόστος, αλλά ως επένδυση.

κόων συμβάσεων της ΔΟΕ (όπως η Σύμβαση 189 σχετικά με την αξιοπρεπή εργασία για το οικιακό προσωπικό), αλλά και η αξιοποίηση καλών πρακτικών φροντίδας που έχουν υιοθετηθεί από χώρες του εξωτερικού, θα αποτελέσει ένα σημαντικό βήμα για τη χώρα μας.

των δαπανών για τη φροντίδα όχι ως κόστος, αλλά ως επένδυση. Απαραίτητο είναι η απλόηλη οικιακή εργασία να αναγνωριστεί ως παραγωγικό μέγεθος και να προβλεφθούν τρόποι ενίσχυσης των άτυπων φροντιστών. Η ενίσχυση αυτή μπορεί να συνιστάται είτε σε αναγνώριση του χρόνου φροντίδας ως συντάξιμο οικονομικά παροχή με προϋπόθεση την πραγματική φροντίδα και την πλήρωση δίκαιων κριτηρίων για τη χορήγηση της, είτε σε φορολογικά διευκύνσεις, είτε σε δωρεάν παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης, κατάρτισης και εν γένει στήριξης, είτε σε θεσμική ειδικού πλαισίου ανάπτυξης. Για τους δε εργαζομένους στην φροντίδα, η διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου πλαισίου με όρους δικαιοσύνης και ασφάλειας, που θα δίνει κίνητρα για συμμετοχή στον κοινωνικό διάλογο, θα αποτελέσει μια τομή στις εργασιακές σχέσεις στον τομέα αυτό.

Η υιοθέτηση μέτρων για την καταπολέμηση των έμφυλων στερεοτύπων και την αποτροπή διακρίσεων σε βάρος των γυναικών, οι οποίες αποτελούν στατιστικά τους κυριότερους παρόχους φροντίδας, σε επαγγελματικό και οικογενειακό επίπεδο, είναι απολύτως απαραίτητη. Οι πολιτικές που θα υιοθετηθούν θα πρέπει να ενσωματώνουν σταθερά τη διάσταση του φύλου και να αποσκοπούν στην ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στη λήψη αποφάσεων.

Δεν θα πρέπει, μάλιστα, να παραγνωρισθεί η αναγκαιότητα

για λήψη μέτρων με σκοπό τη διασφάλιση προσιτής και ποιοτικής φροντίδας για τους κατοίκους και των πιο δυσπρόσιτων και απομακρυσμένων ακόμα ορεινών και νησιωτικών περιοχών που διαθέτει η χώρα μας. Ειδικά μνηεία θα πρέπει να γίνει στην προσφορά των πολύτεκνων οικογενειών, καθώς και των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους, που με τη διαρκή προσπάθειά τους και επιδόσεις δυναμικά και διαχρονικά μέσω των θεσμικών τους οργανώσεων τη βελτίωση της κοινωνικής φροντίδας στη χώρα μας.

Η χώρα μας νέας, συνεκτικής και ολοκληρωμένης Εθνικής Στρατηγικής για τη Συμπεριληψη και τη Διαβίωση των Ατόμων με Αναπηρία, των Ατόμων με Χρόνιες Παθήσεις και των Οικογενειών τους στην Κοινότητα, καθώς και η σύσταση μιας εξειδικευμένης στον συντονισμό και στην επίβλεψη της μακροχρόνιας φροντίδας των ηλικιωμένων στη χώρα μας υπηρεσίας, θα αποτελέσει ένα ακόμα ορόσημο στον τομέα αυτόν.

Η υιοθέτηση, τέλος, δέσμης μέτρων που προτάθηκαν από την ΟΚΕ σε σχετικά με την οδηγία 2019/1158 γνώνιμης της, καθώς και η ενίσχυση πρόσβασης όλων των μητέρων σε παροχές και ελαφρύνσεις, θα αποτελούσαν μια σωστή κατεύθυνση προς την προστασία οικογένειας και παιδιού.

Ο κ. Γιάννης Παΐδας είναι πρόεδρος της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος (ΟΚΕ).

δωρεάν παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης, κατάρτισης και εν γένει στήριξης, είτε σε θεσμική ειδικού πλαισίου ανάπτυξης. Για τους δε εργαζομένους στη φροντίδα, η διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου πλαισίου με όρους δικαιοσύνης και ασφάλειας, που θα δίνει κίνητρα για συμμετοχή στον κοινωνικό διάλογο, θα αποτελέσει μια τομή στις εργασιακές σχέσεις στον τομέα αυτό.

Η υιοθέτηση μέτρων για την καταπολέμηση των έμφυλων στερεοτύπων και την αποτροπή διακρίσεων σε βάρος των γυναικών, οι οποίες αποτελούν στατιστικά τους κυριότερους παρόχους φροντίδας, σε επαγγελματικό και οικογενειακό επίπεδο, είναι απολύτως απαραίτητη. Οι πολιτικές που θα υιοθετηθούν θα πρέπει να ενσωματώνουν σταθερά τη διάσταση του φύλου και να αποσκοπούν στην ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στη λήψη αποφάσεων.

Δεν θα πρέπει, μάλιστα, να παραγνωρισθεί η αναγκαιότητα για λήψη μέτρων με σκοπό τη διασφάλιση προσιτής και ποιοτικής φροντίδας για τους κατοίκους και των πιο δυσπρόσιτων και απομακρυσμένων ακόμα ορεινών και νησιωτικών περιοχών που διαθέτει η χώρα μας.

Ειδικά μνηεία θα πρέπει να γίνει στην προσφορά των πολύτεκνων οικογενειών, καθώς και των Ατόμων με Αναπηρία και τις οικογένειές τους, που με τη διαρκή προσπάθειά τους επιδιώκουν δυναμικά και διαχρονικά μέσω των θεσμικών τους οργανώσεων τη βελτίωση της κοινωνικής φροντίδας στη χώρα μας.

Η χάραξη μιας νέας συνεκτικής και ολοκληρωμένης Εθνικής Στρατηγικής για τη Συμπεριληψη και τη Διαβίωση των Ατόμων με Αναπηρία, των Ατόμων με Χρόνιες Παθήσεις και των Οικογενειών τους στην Κοινότητα, καθώς και η σύσταση μιας εξειδικευμένης στο συντονισμό και την επίβλεψη της μακροχρόνιας φροντίδας των ηλικιωμένων στη χώρα μας υπηρεσίας, θα αποτελούσε ένα ακόμα ορόσημο στον τομέα αυτόν.

Η υιοθέτηση, τέλος, δέσμης μέτρων που προτάθηκαν από την Ο.Κ.Ε. σε σχετική με την Οδηγία 2019/1158 Γνώμη της, καθώς και η ενίσχυση πρόσβασης όλων των μητέρων σε παροχές και ελαφρύνσεις, θα αποτελούσαν μια σωστή κατεύθυνση προς την προστασία οικογένειας και παιδιού.

ΟΙ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ 2024. Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΤΟ ΠΡΟΣΚΗΝΙΟ.

ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε. ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΪΔΑ ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ»

29/12/2023

Η ελληνική οικονομία επέδειξε αναμφίβολα μια αξιοθαύμαστη προσαρμοστικότητα και ανθεκτικότητα απέναντι στις πολλαπλές κρίσεις που την έπληξαν διαδοχικά, γεγονός που οφείλεται τόσο στη σπιβαρή και γενναιόδωρη (όταν χρειάστηκε) οικονομική διαχείριση της κυβέρνησης, όσο και στη σοβαρότητα με την οποία αντιμετώπισε η πλειονότητα των πολιτών τις δυσχέρειες και τις δύσκολες αποφάσεις.

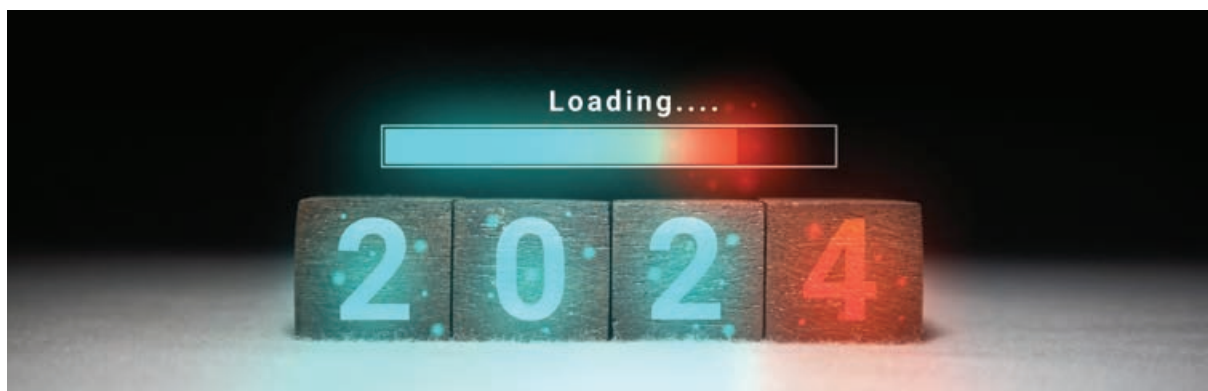
Οι πρόσφατες επιτυχίες της ελληνικής οικονομίας, με την επίτευξη της επενδυτικής βαθμίδας, τη μείωση της ανεργίας κάτω ή σχεδόν στο 10%, τη σταθερή άνοδο του τουρισμού και του real estate, την αναβάθμιση της διεθνούς παρουσίας της χώρας στις αγορές καθώς και στα κέντρα λήψης αποφάσεων, είναι σημαντικές κατακτήσεις και αποτελούν τη βάση πάνω στην οποία θα πρέπει να οικοδομήσουμε ένα ισχυρό ελληνικό παραγωγικό και κοινωνικό μοντέλο ανάπτυξης και ευημερίας. Ασφαλώς, από την άλλη παραμονεύουν οι απειλές του υψηλού δομικού πληθωρισμού, του υψηλού δημόσιου και ιδιωτικού χρέους, το οξυμένο δημογραφικό πρόβλημα αλλά και η αδυναμία της χώρας να ανταποκριθεί με βιώσιμο τρόπο και αποτελεσματικά απέναντι στα φαινόμενα που εκδηλώνονται ελέω της κλιματικής κρίσης, τα οποία παράγουν σημαντικά κοινωνικοοικονομικά κόστη, ιδιαίτερα για τις τοπικές κοινωνίες και την ύπαιθρο. Το παράδειγμα της

Θεσσαλίας πρέπει να μας ενεργοποιήσει περισσότερο ως προς την κατεύθυνση ενίσχυσης των κρατικών υποδομών και εργαλείων πρόληψης και προετοιμασίας έναντι κινδύνων φυσικών καταστροφών.

Καθώς το 2024 αναμένεται να αποτελέσει μια χρονιά ήπιας μετάβασης στην ευρωπαϊκή δημοσιονομική κανονικότητα, έφτασε ίσως η ώρα να επισημάνουμε τις προτεραιότητες που πρέπει να δοθούν σε επίπεδο πολιτικών αποφάσεων για τα τμήματα της κοινωνίας που επλήγησαν περισσότερο από την υπερδεκαετή κρίση, και σήμερα αντιμετωπίζουν το φάσμα της ακρίβειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.) έχει επεξεργαστεί διεξοδικά προτάσεις και θέσεις που έχουν τεθεί από τους κοινωνικούς φορείς, τόσο στα διάφορα fora κοινωνικού διαλόγου, όσο και κατά την εκπόνηση των γνωμοδοτήσεων για μείζονα κοινωνικά και νομοθετικά ζητήματα. Η Ο.Κ.Ε. Ελλάδος θεωρεί ότι πρέπει να αναληφθούν ακόμη περισσότερες πρωτοβουλίες ουσιαστικής διαβούλευσης και εμπάθουσας του κοινωνικού διαλόγου, ώστε οι αποφάσεις που λαμβάνονται να είναι δίκαιες και συμπεριληπτικές.

Στην τρέχουσα συγκυρία, η Ο.Κ.Ε. Ελλάδος αφουγκράζεται τους σύγχρονους προβληματισμούς της κοινωνίας και θεωρεί ότι πρέπει να διαμορφωθούν και να

αναδειχθούν πολιτικές δράσεις σε ορισμένους κρίσιμους τομείς της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας, οι οποίες θα αμβλύνουν τις επιπτώσεις των πρόσφατων διαδοχικών κρίσεων και θα οδηγήσουν τη χώρα σε ένα βιώσιμο μονοπάτι ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής.

Αυτές οι πολιτικές προτεραιότητες αφορούν:

- Περαιτέρω μείωση της ανεργίας των νέων και ενσωμάτωση αποκλεισμένων ομάδων πληθυσμού.
- Αντιμέτωπιση του δημογραφικού προβλήματος με γενναία οικονομικά και θεσμικά κίνητρα για νέες οικογένειες, για την υιοθεσία και τεκνοθεσία, την υποβοήθηση της αναπαραγωγής και τη στήριξη των μονογονεϊκών οικογενειών.
- Υποστήριξη της υπαίθρου με χρηματοδοτικά εργαλεία για την περιφερειακή ανάπτυξη, αλλά και με ομαλή ένταξη και ενσωμάτωση εργαζόμενων τρίτων χωρών, μέσα από ένα οργανωμένο σύγχρονο σύστημα παρακολούθησης εισροών-εκροών στην αγορά εργασίας, που δε θα δημιουργεί εντάσεις στις τοπικές κοινωνίες.
- Ανάσχεση του προβλήματος διαφυγής των επιστημόνων στο εξωτερικό, με ενίσχυση των μισθολογικών απολαβών των νέων ερευνητών, καθηγητών, ιατρών, υπαλλήλων υψηλών προσόντων που παρά

τις πρόσφατες αυξήσεις, παραμένουν καθηλωμένες σε χαμηλά επίπεδα (σε πραγματικούς όρους οι μισθοί είναι στα επίπεδα του 2000).

- Σχεδιασμός ενός προγράμματος δεκαετίας για τη στεγαστική πολιτική, με όρους βιώσιμης δόμησης, ενεργειακής αποδοτικότητας, κάλυψης των στεγαστικών αναγκών νέων, δημόσιων λειτουργιών, ειδικά σε απομακρυσμένες περιοχές.
- Υποστήριξη των τοπικών μικρών επιχειρήσεων και της εγχώριας βιομηχανίας για την ομαλή τους μετάβαση σε ένα κλιματικό ουδέτερο, προσαρμοσμένο στις ανάγκες της χώρας, μοντέλο παραγωγής.
- Ειδική αναφορά στην ανάγκη διαμόρφωσης ενός σχεδίου αντιμετώπισης των πολλαπλών μορφών παραβατικότητας και εκφάνσεων βίας, που φαλκιδεύουν την κοινωνική ειρήνη και υποβαθμίζουν την ασφάλεια και την ποιότητα ζωής.

Η Ο.Κ.Ε. Ελλάδος, όπως της επιτάσσει ο συνταγματικός ρόλος της, θα συνεχίσει να παρακολουθεί τις εξελίξεις στην κοινωνία και το 2024, θα βρίσκεται σε συνεχή γόνιμο διάλογο με την οργανωμένη κοινωνία των πολιτών και με τις παρεμβάσεις της και τις γνωμοδοτήσεις της θα συνεισφέρει στην οικοδόμηση θεσμικών και κοινωνικών συνεργασιών.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε. ΚΑΙ ΟΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΙΑ ΕΠΙΚΑΙΡΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε. ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΪΔΑ ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «EPSILON 7»

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2022

Ένα ευρύτατο φάσμα οικονομικών δραστηριοτήτων βασίζονται και οργανώνονται πλέον με τη χρήση της τεχνολογίας Τεχνητής Νοημοσύνης (Τ.Ν). Ωστόσο, προκύπτουν σημαντικές προκλήσεις και ερωτήματα αναφορικά με το ρυθμιστικό πλαίσιο για τη χρήση της Τ.Ν, που σχετίζονται κυρίως, αλλά όχι αποκλειστικά, με την προστασία της εργασίας και των προσωπικών δεδομένων. Με πρόσφατη Γνώμη της η Ο.Κ.Ε. παρενέβη στο εξαιρετικά επίκαιρο θέμα. Ποια κενά εντοπίζετε στη σχετική νομοθεσία και ποιες είναι οι προτάσεις σας;

Στην Ελλάδα, παρότι έχουν γίνει και γίνονται σημαντικές προσπάθειες τόσο σε ερευνητικό όσο και σε επιχειρηματικό επίπεδο, ακόμη δεν έχει συμφωνηθεί ένα Εθνικό Σχέδιο για την αξιοποίηση της Τεχνητής Νοημοσύνης (Τ.Ν.), που να έχει διαμορφωθεί μετά από εκτεταμένη διαβούλευση με το σύνολο των ενδιαφερόμενων μερών (επιχειρηματικός κόσμος, ερευνητική κοινότητα, εκπρόσωποι των εργαζομένων) και σε εναρμόνιση με τις σχετικές δράσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), ενώ δεν έχει ορισθεί και ο αρμόδιος Οργανισμός (Φορέας αναφοράς και διαχείρισης). Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή μίας Εθνικής Στρατηγικής για την Τ.Ν. πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο ουσιαστικού κοινωνικού διαλόγου και ευρείας διαβούλευσης με όλη την κοινωνία.

Στην κατεύθυνση μίας εναρμονισμένης προσέγγισης με το ευρωπαϊκό γίγνεσθαι, η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.) προτείνει, μεταξύ άλλων, τη σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Τεχνητής Νοημοσύνης, την εναρμόνιση των εθνικών δράσεων με το ρυθμιστικό πλαίσιο της Ε.Ε. για την Τ.Ν., την άμεση νομοθετική κατοχύρωση και ότι κατά την ανάπτυξη, εγκατάσταση και χρήση των συστημάτων ΤΝ θα τηρούνται τέσσερις δεοντολογικές αρχές: α) του σεβασμού της ανθρωπίνης αυτονομίας, β) της πρόληψης βλάβης, γ) της δικαιοσύνης και δ) της επεξηγησιμότητας. Επίσης θα πρέπει να κατοχυρωθεί η εφαρμογή συστημάτων Τ.Ν. που θα αντιμετωπίζουν ισότιμα όλους, ώστε να αποφεύγονται διακρίσεις εις βάρος ευάλωτων/ευπαθών ομάδων,

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ - ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ - ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ | 25^ο ΕΤΟΣ | ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2022

EPSILON 7

#09

ΕΙΔΙΚΟ ΕΝΘΕΤΟ «ΔΕΛΤΙΟΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΤΙΚΕΤΗΣΜΑΤΟΣ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ
“Debate” οικονομολόγων για το «ρώσικο» χειμώνα της ευρωπαϊκής οικονομίας - Π. Πετράκης, Ν. Φίλιππας και Δ. Χιόνης απαντούν στις ερωτήσεις του EPSILON7 για τον πληθωρισμό, τις επιπτώσεις της ενεργειακής κρίσης και τις «αντοχές» της χώρας μας

Παραμένει το χάσμα στη διαβούλευση κεντρικής εξουσίας - κοινωνικών εταίρων
 ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΪΔΑΣ, Πρόεδρος της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.)

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ

καθώς και σε περιπτώσεις που χαρακτηρίζονται από ασυμμετρικές εξουσίας ή πληροφόρησης (π.χ. εργοδότες-εργαζόμενοι, επιχειρήσεις-καταναλωτές).

Η κλιματική αλλαγή είναι ίσως το σημαντικότερο ζήτημα για όλη την ανθρωπότητα, οι συνέπειες του οποίου θα επηρεάζουν ολοένα και περισσότερο και τη χώρα μας. Ποια είναι η άποψή σας για τις πολιτικές αντιμετώπισής της στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση;

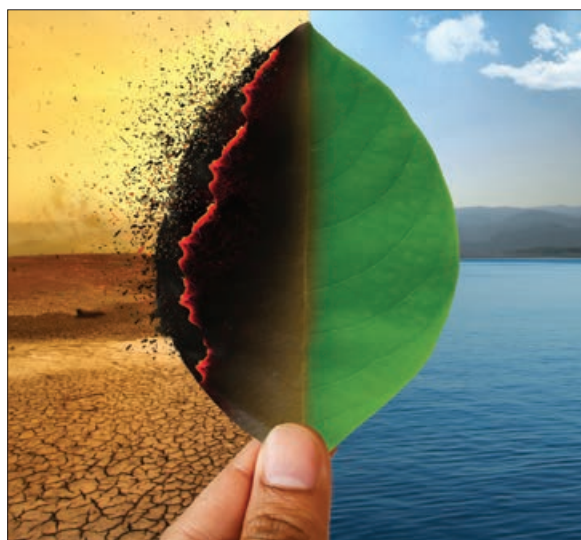
Η Ο.Κ.Ε. αντιλαμβάνεται την κλιματική και περιβαλλοντική κρίση, ως μια συνθήκη που επιδεινώνει τους δείκτες οικονομικής και κοινωνικής ευημερίας, διαταράσσει τους στόχους της αειφορίας και βιώσιμης ανάπτυξης, ενώ απαιτεί πολλαπλάσιους πόρους για την αποκατάσταση των αρνητικών συνεπειών και των ζημιών που επέρχονται προοδευτικά. Ο κοινωνικός διάλογος και η αποτύπωση των σύγχρονων προκλήσεων που επισείουν βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες

παρεμβάσεις πολιτικής βρίσκονται στον πυρήνα των προτεραιοτήτων της Ο.Κ.Ε. Στην πρόσφατη Γνώμη Πρωτοβουλίας της Ο.Κ.Ε. για την κλιματική αλλαγή, στην οποία συμμετείχε το σύνολο των κοινωνικών εταίρων, αναδείξαμε ένα πλήθος παρεμβάσεων σε 5 επίπεδα: πράσινες μεταρρυθμίσεις για την κλιματική προσαρμογή, δίκαιη μετάβαση πολίτες-ευάλωτα νοικοκυριά, επιχειρήσεις, δημόσια διοίκηση. Επίσης, στο διεθνές συνέδριο για την κλιματική κρίση, το οποίο διοργανώσαμε τον Ιούνιο στην Αθήνα, με τη συμμετοχή δεκάδων αντιπροσωπειών από όλη την υφήλιο, αναδείξαμε το ρόλο των θεσμών του κοινωνικού διαλόγου στην αναζήτηση βέλτιστων περιβαλλοντικών πολιτικών για την οικονομία και την κοινωνία.

Πως νοηματοδοτούνται οι έννοιες της «Βιώσιμης Ανάπτυξης» και της «Δίκαιης Μετάβασης» για την Ευρώπη, εν μέσω τόσο μεγάλων και αλληπάλλων κρίσεων, οικονομικών, υγειονομικών και γεωπολιτικών; Ποιες είναι οι προτάσεις της Διάσκεψης για το Μέλλον της Ευρώπης, στην οποία συμμετέχει και η Ο.Κ.Ε.;

Υπό το πρίσμα της κλιματικής αλλαγής, οι συγκεκριμένοι όροι αποτελούν μια πιο σύγχρονη παράφραση της παλαιότερης ορολογίας για ανάπτυξη με δικαιοσύνη, που περιλαμβάνει και τις μελλοντικές γενιές. Οι πολιτικές βιώσιμης ανάπτυξης απαντώνται πλέον επίσημα και στις διεργασίες και τους στόχους του Ο.Η.Ε. και της Ε.Ε. για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, ενώ η δίκαιη μετάβαση αποτελεί διακηρυγμένο στόχο της Ε.Ε. προς την κατεύθυνση της πράσινης ουδετερότητας. Η ανάληψη της πρωτοβουλίας της Ε.Ε. για τη Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης μας βρήκε μπροστά στο κατώφλι μιας ακόμη κρίσης. Η ανοιχτή ευρωπαϊκή κοινωνία βρέθηκε μπροστά σε ταυτόχρονες προκλήσεις που αφορούν το υγειονομικό, το ενεργειακό, το περιβαλλοντικό, το δημοσιονομικό επίπεδο, καθώς και το επίπεδο των δικαιωμάτων. Μετά από ένα έτος συζητήσεων, η Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης κατέθεσε προτάσεις, οι οποίες καλύπτουν 9 θεματικούς τομείς: κλιματική αλλαγή και περιβάλλον· υγεία· ισχυρότερη οικονομία, κοινωνική δικαιοσύνη και θέσεις εργασίας· η Ε.Ε. στον κόσμο· αξίες και δικαιώματα, κράτος δικαίου, ασφάλεια· ψηφιακός μετασχηματισμός· ευρωπαϊκή δημοκρατία· μετανάστευση· εκπαίδευση, πολιτισμός, νεολαία και αθλητισμός. Μετά την ολοκλήρωση της Διάσκεψης, όπως γνωρίζετε, τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα είναι αυτά που πρέπει να

Η Ο.Κ.Ε. αντιλαμβάνεται την κλιματική και περιβαλλοντική κρίση, ως μια συνθήκη που επιδεινώνει τους δείκτες οικονομικής και κοινωνικής ευημερίας, διαταράσσει τους στόχους της αειφορίας και βιώσιμης ανάπτυξης, ενώ απαιτεί πολλαπλάσιους πόρους για την αποκατάσταση των αρνητικών συνεπειών και των ζημιών που επέρχονται προοδευτικά

δώσουν συνέχεια στις 49 προτάσεις με τα 326 συγκεκριμένα μέτρα που διατύπωσαν οι πολίτες από όλη την Ευρώπη.

Η ενίσχυση και εμβάθυνση του κοινωνικού διαλόγου αποτελεί βασική κατεύθυνση της Ε.Ε. και σημαντικό αίτημα των κοινωνικών εταίρων - εργοδοτικών και εργατικών φορέων - στη χώρα μας. Πως αξιολογεί-τε το σημερινό επίπεδο, την απήχηση και παρεμβατικότητα που έχει ο κοινωνικός διάλογος στην Ελλάδα στα ζητήματα της οικονομίας, της απασχόλησης και της κοινωνικής προστασίας;

Η Ο.Κ.Ε. υποστηρίζει σταθερά και διαχρονικά την ενίσχυση των θεσμών και των εργαλείων κοινωνικού διαλόγου, τόσο σε εθνικό, όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Παρά το γεγονός ότι μετά τον τερματισμό των προ-

γραμμάτων οικονομικής προσαρμογής έχουν γίνει ορισμένα βήματα βελτίωσης σε σχέση με το παρελθόν, καθώς τα νομοσχέδια δεν εισάγονται πλέον με τη διαδικασία του κατ' επείγοντος, το χάσμα επικοινωνίας και διαβούλευσης μεταξύ των κοινωνικών εταίρων και της κεντρικής εξουσίας παραμένει. Σε αυτό δυστυχώς συνέβαλλε και η πανδημική κρίση και η ελαχιστοποίηση των διαδικασιών διαβούλευσης και διαλόγου.

Πρέπει να διανύσουμε ακόμη μακρύ δρόμο για να θεωρήσουμε ότι εμβαθύνονται οι διαδικασίες και ενδυναμώνονται οι θεσμοί για τον κοινωνικό διάλογο στη χώρα μας, αλλά και στην Ε.Ε.. Επίσης, θα πρέπει τόσο η Ο.Κ.Ε., όσο και οι κοινωνικοί εταίροι, να αναπτύξουμε εργαλεία επικοινωνίας με τη βάση.

Πριν από λίγο καιρό η Ο.Κ.Ε. έθεσε σε λειτουργία την ηλεκτρονική Πλατφόρμα του «Ολοκληρωμένου Μηχανισμού Πολυεπίπεδης Διαβούλευσης». Ποιος είναι ο στόχος και η χρησιμότητα αυτής της πρωτοβουλίας;

Η ανάπτυξη και λειτουργία του Πλατφόρμας e-dialogue.oke.gr χρησιμοποιεί την Ο.Κ.Ε. ως κεντρικό κόμβο ενός δικτύου ενημέρωσης και διασύνδεσης όλων όσων εμπλέκονται στις διαδικασίες διαβούλευσης, συμβάλλοντας έτσι στην προβολή περιφερειακών ζητημάτων προτεραιότητας, καθώς και στην προβολή και διάδοση των αποτελεσμάτων του κοινωνικού διαλόγου σε εθνικό και περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Οι συμμετέχοντες φορείς σε επίπεδο Περιφερειών και Δήμων μπορούν να χρησιμοποιούν την Πλατφόρμα για τη διενέργεια διαβουλεύσεων και να αναρτούν σε αυτήν τα αποτελέσματά τους. Μέσα από το Ευρετήριο Διαβουλεύσεων, κάθε ενδιαφερόμενος θα έχει τη δυνατότητα να αναζητήσει ολοκληρωμένες ή ενεργές διαβουλεύσεις ανά θεματική ενότητα ή ανάλογα με το επίπεδο στο οποίο διενεργούνται (εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό).

Με κεντρικό σύνθημα «Έχεις Γνώμη, Ανάδειξέ την Τώρα», η Πλατφόρμα e-dialogue.oke.gr διαμορφώνει το πλαίσιο για τη βελτίωση της ενημέρωσης των πολιτών, τη συμμετοχή τους στο δημόσιο διάλογο και την ενδυνάμωση της συνεισφοράς τους στις διαδικασίες διαμόρφωσης των πολιτικών, αναδεικνύοντας τον κομβικό ρόλο που θα πρέπει να διαδραματίσει σε αυτές η Ο.Κ.Ε. ως ο συνταγματικός φορέας του εθνικού κοινωνικού διαλόγου.

Η ελληνική οικονομία και κοινωνία βρίσκονται ενώπιον μεγάλων προκλήσεων και ευκαιριών όπως είναι η ψηφιακή και πράσινη μετάβαση δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, η απορρόφηση και η δίκαιη διάχυση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και του Ε.Σ.Π.Α.. Από την άλλη πλευρά, οι επιπτώσεις του πολέμου στην Ουκρανία, η ενεργειακή κρίση και οι πληθωριστικές πιέσεις σκορπούν ανησυχία σε νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Πως βλέπετε το ρόλο της Ο.Κ.Ε. σε αυτό το εξαιρετικά «ρευστό» περιβάλλον;

Η Ο.Κ.Ε., με την έναρξη της πανδημίας, προσπάθησε να αναδείξει όλες τις πτυχές των βραχυπρόθεσμων και μεσοπρόθεσμων παρεμβάσεων που θα μπορούσαν να νομοθετηθούν και να εφαρμοστούν για να αμβλύνουν τις επιπτώσεις της πανδημικής κρίσης. Πράγματι, ορισμένες προτάσεις υιοθετήθηκαν (πχ. το ψηφιακό κράτος, το θεσμικό πλαίσιο για την τηλεργασία), αλλά είναι αλήθεια ότι ένα μεγάλο τμήμα του πληθυσμού παραμένει αποκομμένο από τις υπάρχουσες ευκαιρίες που παρέχουν τα χρηματοδοτικά εργαλεία για επενδυτική και κοινωνική πολιτική. Στην πρόσφατη Γνώμη Πρωτοβουλίας για την κλιματική κρίση, οι κοινωνικοί εταίροι κατέθεσαν ένα πλέγμα προ-τάσεων για την αναβάθμιση των δυνατοτήτων της χώρας σε επιχειρησιακό επίπεδο για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και την ανθεκτικότητα υποδομών, επιχειρήσεων, κράτους αλλά και για τη δίκαιη μετάβαση και υποστήριξη των πιο ευάλωτων νοικοκυριών.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε. ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΪΔΑ ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «ΑΛΛΗΛΟΝ»

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2023

Η εθνική οικονομική κρίση χρέους, η πανδημική κρίση covid-19, η κλιματική κρίση και τα συνακόλουθα αυτής ακραία καιρικά φαινόμενα, οι φυσικές καταστροφές, οι έντονες προσφυγικές και μεταναστευτικές ροές προς την Ελλάδα και την Ευρώπη, λόγω εντεινόμενης αστάθειας και ανασφάλειας σε κάποιες περιοχές της Μέσης Ανατολής και της Βόρειας Αφρικής και εσχάτως ο μεγάλος αριθμός ανθρώπων που εγκαταλείπουν τη χώρα τους λόγω πολεμικών διενέξεων, συγκρούσεων και βίας, ανέδειξαν με τον πιο emphaticό τρόπο την αξία του εθελοντισμού στα πεδία της υγείας, της διαχείρισης περιβαλλοντικών ζητημάτων, καταστροφών και κρίσεων, της κοινωνικής φροντίδας, της προάσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της προστασίας των ευάλωτων ομάδων.

Για την έννοια του εθελοντισμού, η οποία έχει απασχολήσει έντονα τους μεγαλύτερους διεθνείς οργανισμούς παγκοσμίως, έχουν δοθεί αρκετοί ορισμοί. Ως κοινά χαρακτηριστικά όμως, συναντώνται στην πλειοψηφία αυτών η επιδίωξη ωφέλειας για άλλους ανθρώπους ή για ολόκληρη την κοινωνία, η ύπαρξη ελεύθερης βούλησης προς την κατεύθυνση αυτή και η παροχή υπηρεσιών χωρίς αμοιβή προς το σκοπό αυτό. Σύμφωνα με τη σχετική έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου «η συμμετοχή σε εθελοντικές δραστηριότητες αποτελεί χειροπιαστή έκφραση της συμμετοχικής δημοκρατίας και ενεργό άσκηση της ιδιότητας του πολίτη», η οποία δύναται να συμβάλει στην κοινωνική ανάπτυξη, την κοινωνική ένταξη και την ευημερία.

Αν και οι ιδέες της κοινωνικής αλληλεγγύης και δικαιοσύνης αναπτύχθηκαν στην Αρχαία Ελλάδα, ο εθελοντισμός -λόγω του πλήθους δοκιμασιών που υπέστη η χώρα μας- δεν γνώρισε άνθιση ανάλογη με αυτή άλλων κρατών, όπως η Αυστρία, η Σουηδία, η Ολλανδία και η

Δανία, πλην όμως κατά τα τελευταία χρόνια παρατηρείται σημαντική αυξητική τάση, ιδίως από την διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων στην Αθήνα και εντεύθεν¹.

Ο εθελοντισμός αποτελεί μια από τις σημαντικότερες εκφράσεις της δημοκρατίας, λειτουργώντας ως εγγύηση σημαντικών συνταγματικά κατοχυρωμένων αρχών και δικαιωμάτων²: της προστασίας και προαγωγής των κοινωνικών δικαιωμάτων του ανθρώπου (δικαίωμα σε υγεία, κατοικία, περιβάλλον, πολιτισμό, ειρήνη, ανάπτυξη, φροντίδα και διαφύλαξη οικογένειας, παιδιού, ατόμων με Αναπηρία και ευάλωτων ομάδων κ.α.), της αρχής του πλουραλισμού ως αναγνώριση της οργανωμένης κοινωνικής πρωτοβουλίας, των αρχών της συμμετοχής και της αλληλεγγύης, της αρχής της επικουρικότητας και της συμπληρωματικής λειτουργίας του εθελοντισμού προς τις κρατικές προβλέψεις φροντίδας και πρόνοιας.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο έχει αναγνωριστεί η αξία του εθελοντισμού και έχει τονιστεί διαχρονικά και μέσα από ψηφίσματα και εκθέσεις ότι ο εθελοντισμός αποτελεί έκφραση αλληλεγγύης, ελευθερίας και ευθύνης που συμβάλλει στην ενίσχυση της συλλογικότητας και της συμμετοχικότητας στα κοινά με παράλληλη δυνατότητα ατομικής ανάπτυξης, στην κοινωνική συνοχή και ένταξη και στη διάδοση των ευρωπαϊκών αξιών, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 της Συνθήκης της Λισαβόνας και στον Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Περαιτέρω, έχει επισημανθεί ότι ο εθελοντισμός κατατείνει στην δημιουργία κοινωνικού κεφαλαίου, στην προαγωγή της απασχολησιμότητας και της αλληλεγγύης μεταξύ των γενεών, στην

1. ΕΙΑΕΔ (2020), *Εθελοντισμός στην Ελλάδα: Υπάρχουσα κατάσταση και προτάσεις*.
2. Ανθόπουλος Χαράλαμπος (2000). «Εθελοντισμός-Αλληλεγγύη και Δημοκρατία». Εκδόσεις: ΟΞΥ.

δημιουργία κοινωνικών και οικονομικών ευκαιριών, στην πολιτισμική ανάπτυξη και στην προώθηση της αμοιβαίας κατανόησης και των διαπολιτισμικών σχέσεων και την οικοδόμηση συνθηκών συμφιλίωσης και ειρήνης.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έβαλε σε πρώτο πλάνο τον εθελοντισμό, προωθώντας τον αρχικά κυρίως μέσω του προγράμματος EVS (Ευρωπαϊκή Εθελοντική Εργασία), εν συνεχεία μέσω του Erasmus+ και κατά τα τελευταία χρόνια μέσω του Ευρωπαϊκού Σώματος Αλληλεγγύης που στοχεύει στην αξιοποίηση των εθελοντικών δράσεων για την προώθηση της ένταξης και της πολυμορφίας, την καθιέρωση πράσινων πρακτικών, την ενίσχυση της συμμετοχικότητας στις δημοκρατικές διαδικασίες και την διευκόλυνση της ψηφιακής μετάβασης.

Το ευρωπαϊκό έτος εθελοντισμού 2011 αποτέλεσε την αφορμή για την θέσπιση/ αναθεώρηση πολλών εθνικών νομικών πλαισίων σχετικά με τον εθελοντισμό σε ολόκληρη την Ευρώπη. Παράλληλα άρχισε και η χώρα μας να κάνει κάποια βήματα για την βελτίωση του πλαισίου της, το οποίο είτε ρύθμιζε έως τότε ορισμένους μόνο τομείς (ιδίως σε θέματα πολιτικής προστασίας), είτε ήταν αποσπασματικό, ακόμα και ελλιπές σε ορισμένες περιπτώσεις. Τον Δεκέμβριο του 2021, θεσπίστηκε για πρώτη φορά ένα ενιαίο νομοθέτημα (ν.4873/2021) με τίτλο «Προστασία του εθελοντισμού, ενίσχυση της δράσης της

Κοινωνίας των Πολιτών, φορολογικά κίνητρα για την ενίσχυση της κοινωφελούς δράσης των Οργανωμένης Κοινωνίας των Πολιτών (ΟκοίΠ) και λοιπές διατάξεις».

Αν και η συγκεκριμένη πρωτοβουλία- η οποία στόχευε στη θέσπιση μιας ενιαίας ρύθμισης θεμάτων που αφορούν στην καταχώρηση, εγγραφή και χρηματοδότηση των εθελοντικών οργανώσεων που συστάθηκαν και λειτουργούν στην Ελλάδα με κοινωφελή σκοπό, προς διασφάλιση της ακεραιότητας, της διαφάνειας, της χρηστής διαχείρισης και της λογοδοσίας αυτών και στην εθελοντική απασχόληση εντός ή εκτός Ελλάδος που παρέχεται άνευ ανταλλάγματος- μπορεί να θεωρηθεί ως μια θετική απόπειρα ρύθμισης και εκσυγχρονισμού των παραπάνω ζητημάτων, εντούτοις θα μπορούσε με τη συμβολή της Οικονομικής και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδας, η οποία αποτελεί το συνταγματικά κατοχυρωμένο φορέα για τον κοινωνικό διάλογο και την οργανωμένη κοινωνία των πολιτών στην θεσμική της μορφή, να καταστεί πληρέστερη και αποτελεσματικότερη.

Η Ο.Κ.Ε. αξιοποιώντας τις εξειδικευμένες θέσεις και προτάσεις των οργανώσεων που την απαρτίζουν θα ήταν δυνατόν να συμβάλει τόσο στην καταλληλότερη οριοθέτηση των ορισμών, του πεδίου εφαρμογής και των τομέων που χρήζουν νομοθετικής κάλυψης, όσο και στην αποτελεσματικότερη και ορθολογικότερη ρύθμιση επι-

μέρους ζητημάτων με τέτοιον τρόπο ώστε να προάγεται η πολυφωνία και η συμπεριληπτικότητα, να προβλέπονται εναλλακτικές λύσεις για την ελαχιστοποίηση της γραφειοκρατίας και τη διασύνδεση των υφιστάμενων μητρώων και πληροφοριακών συστημάτων προς την αποτροπή πιθανών αλληλοκαλύψεων, ιδίως μέσω των νέων τεχνολογιών. Θα μπορούσε έτσι, να επιτευχθεί η απαραίτητη ισορροπία μεταξύ ασφάλειας και ευελιξίας που θα ενθαρρύνει την καλλιέργεια μιας νέας γενιάς ενεργών πολιτών σε εναρμόνιση και με τα ευρωπαϊκά πρότυπα.

Με τον τρόπο αυτό θα ήταν δυνατόν να θεσπιστεί ένα νομοθετικό πλαίσιο-τομή για τον εθελοντισμό με όρους υψηλού επιπέδου που θα μπορούσε να αποτελέσει «μοχλό οικονομικής ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς, που να ενισχύει το κοινωνικό και ανθρώπινο κεφάλαιο, να προωθεί την αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών, προσφέροντας ταυτόχρονα σημαντική οικονομική αξία και κεντρικό παράγοντα πολλών κοινωνικών πολιτικών και δείκτη του αντικτύπου των δημόσιων πολιτικών» όπως αναφέρεται στην Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (2013) με θέμα «Στατιστικά εργαλεία για τη μέτρηση του εθελοντισμού».

Σε επόμενο στάδιο, σημαντικός θα ήταν ο ευκρινέστερος προσδιορισμός των αρμοδιοτήτων Πολιτείας, Τοπικής Αυτοδιοίκησης και εθελοντικών οργανώσεων, προκειμένου να είναι ξεκάθαρος ο ρόλος και η συμπληρωματική προς το κράτος λειτουργία των τελευταίων, καθώς και ο συντονισμός όλων των παραπάνω για την επίτευξη των καλύτερων δυνατών αποτελεσμάτων για τους πολίτες. Χρήσιμη θα ήταν επίσης, σε συνέχεια της πρόβλεψης του Ειδικού Μητρώου ΟκοιΠ, η υιοθέτηση ενός πιο συστηματικού τρόπου για την καταγραφή εθελοντών και τις αναγκών για εθελοντικές δράσεις και η ενθάρρυνση διασύνδεσης και επαφής των επιμέρους εθελοντικών οργανώσεων.

Το θεσμικό πλαίσιο για τη λειτουργία του εθελοντισμού είναι απαραίτητο να διαπνέεται σταθερά από τις παραπάνω αναφερόμενες συνταγματικά κατοχυρωμένες αρχές, να στοχεύει στην άρση ανισοτήτων και την προστασία και ευημερία εθελοντών και ωφελουμένων με έμφαση στις ευάλωτες ομάδες. Θα πρέπει να προωθεί την εκπαίδευση και κατάρτιση των εθελοντών, εφοδιάζοντάς τους έτσι με αναγνωρισμένα προσόντα και δεξιότητες προς αξιοποίηση για τον εν γένει εργασιακό

τους βίο. Τέλος, δεν θα πρέπει να παραγνωρίζεται η ανάγκη για θέση δικλείδων ασφαλείας για τη διασφάλιση της τήρησης του νομοθετικού πλαισίου, καθώς και η σημασία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της κοινωνικής προσφοράς του εθελοντισμού.

Σε συνέχεια του Ευρωπαϊκού έτους Νεολαίας 2022, η χώρα μας έχει θέσει μεταξύ άλλων ως προτεραιότητες της τη θεσμική αναγνώριση του Youth Work και του Νεανικού Εθελοντισμού στην Ελλάδα και την Προώθηση της μάθησης, της πολιτιστικής και φυσικής κινητικότητας των νέων. Προς ενίσχυση των παραπάνω στόχων, η εκπαίδευση μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην δημιουργία συνείδησης εθελοντισμού στη νέα γενιά, τόσο με την διανομή του κατάλληλου εκπαιδευτικού υλικού σε σχολικό περιβάλλον, όσο και με την οργανωμένη προσπάθεια διδασκαλίας των βασικών αρχών του εθελοντισμού σε ειδικούς εκπαιδευτικούς χώρους, απευθυνόμενους κατά κύριο λόγο σε νέους. Η δε παροχή κινήτρων ενθάρρυνσης και η αναγνώριση και προβολή του εθελοντισμού και των δράσεών του είναι δυνατόν να παρακινήσουν τους νέους σε μεγαλύτερη συμμετοχικότητα, σταθερότερο προσανατολισμό και τη δέσμευση σε μια νοοτροπία περισσότερο συνυφασμένη με την εθελοντική προσφορά.

Η Ο.Κ.Ε. τόσο μέσω γνωμοδοτήσεων και πρωτοβουλιών της, όσο και μέσω συμμετοχής της σε σχετικές εκδηλώσεις, μπορεί και είναι πρόθυμη να αποτελέσει σημαντικό αρωγό στην προσπάθεια προς το σκοπό αυτό στη χώρα μας.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ: ΜΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗ ΜΕ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε. ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΪΔΑ ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «ΤΟ ΒΗΜΑ» - Ηλεκτρονική έκδοση

8/5/2024

Ένα από τα σημαντικότερα ζητήματα που απασχολεί τα ελληνικά νοικοκυριά είναι το αυξανόμενο κόστος ζωής, το οποίο διαδέχτηκε, ως κυρίαρχο πρόβλημα πλέον, τη μισθολογική και αναπτυξιακή καθήλωση της προηγούμενης δεκαετίας. Το ζήτημα της ακρίβειας και του υψηλού πληθωρισμού αποτελεί ένα μείζον θέμα για την πραγματική οικονομία, τις εγχώριες επιχειρήσεις, τις επενδύσεις και τα νοικοκυριά με τους περιορισμένους οικογενειακούς προϋπολογισμούς. Ο συνδυασμός υψηλού κόστους διαβίωσης και σχετικά χαμηλών μισθών συντείνει στην περαιτέρω αποθάρρυνση των νέων ατόμων να παραμείνουν στην Ελλάδα για να εργαστούν, να επιχειρήσουν, ενώ παρόμοια επίδραση έχει στους οικονομικούς μετανάστες της προηγούμενης δεκαετίας της κρίσης που δε βρίσκουν μέσα σε αυτό το περιβάλλον κάτι δελεαστικό ώστε να επιστρέψουν στη χώρα. Επιπρόσθετα, ένα τμήμα των αλλοδαπών εργαζόμενων, και ιδιαίτερα τα άτομα 2ης γενιάς φαίνεται να επιλέγουν να μετοικήσουν σε άλλες χώρες, με καλύτερες προοπτικές διαβίωσης και απολαβών, με αποτέλεσμα την ερήμωση ορισμένων περιοχών της υπαίθρου και την έλλειψη εργατικών χεριών.

Από την άλλη, αξίζει να υπογραμμίσουμε ότι έχουν υπάρξει ορισμένες σημαντικές νομοθετικές πρωτοβουλίες, οι οποίες κατέτειναν να αμβλύνουν τις επιπτώσεις από το υψηλό κόστος ζωής, όπως είναι οι διαδοχικές αυξήσεις στον κατώτατο μισθό, η αύξηση στους μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων μετά από χρόνια, τα κίνητρα για προσέλκυση στελεχών επιχειρήσεων από το εξωτερικό, η επιδότηση δανείων για αγορά κατοικίας και άλλα. Παράλληλα, η σταδιακή μείωση της ανεργίας σε επίπεδα προ κρίσης σηματοδοτεί την πραγματική αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών.

Παρά τα θετικά σήματα από την αναπτυξιακή πορεία

της χώρας και τις ονομαστικές αυξήσεις μισθών, είναι αναμφισβήτητο ότι τα εισοδήματα των φτωχότερων νοικοκυριών πλήττονται σημαντικά από το αυξημένο κόστος που βαρύνει τους οικογενειακούς προϋπολογισμούς. Ουσιαστικά, οι αυξήσεις αυτές έχουν μόνο μερικώς αποκαταστήσει τα πραγματικά εισοδήματα, ενώ οι οριακές παροχές με τη μορφή κουπονιών συντελούν στην πρόσκαιρη ανακούφιση ορισμένων ευπαθών ομάδων.

Στις τελευταίες ποσοτικές έρευνες της ΕΛΣΤΑΤ, αλλά και εγχώριων και διεθνών φορέων, παρουσιάζονται τάσεις παγίωσης σε υψηλά ποσοστά των δεικτών φτώχειας και ανισότητας. Ο πληθυσμός που βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικό αποκλεισμό ανέρχεται στο 26,1% του πληθυσμού της χώρας (αφορά 2,65 εκατομμύρια πολίτες).

Η εισοδηματική κατάσταση των πιο ευάλωτων και χαμηλά αμειβόμενων στρωμάτων παραμένει ιδιαίτερα ανησυχητική, ενώ ο μέσος μισθός παρά τις διαδοχικές αυξήσεις που νομοθετήθηκαν για το κατώτατο μισθό απέχει πολύ μεσοσταθμικά από το στόχο της σύγκλιση με το μέσο όρο των ευρωπαϊκών χωρών.

Πρόσφατα στοιχεία της Eurostat δείχνουν ότι ο μέσος μισθός στην Ελλάδα είναι ο 2ος χαμηλότερος, μετά τη Βουλγαρία, στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι οικογενειακοί προϋπολογισμοί φαίνεται να επηρεάζονται ιδιαίτερα από το αυξανόμενο κόστος στέγασης και διαβίωσης και τις αυξήσεις σε ένα εύρος βασικών αγαθών και υπηρεσιών. Επιγραμματικά, αναφέρουμε τα εξής:

- Αυξήσεις στο κόστος ενέργειας. Η πανδημική κρίση, η απότομη αύξηση της ζήτησης, η διαχείριση της πράσινης μετάβασης και ο πόλεμος στην Ουκρανία δημιούργησαν ένα κοκτέιλ πληθωριστικών πιέσεων που επηρεάζουν τις τιμές ενέργειας και οδηγούν σε

σπιδράλ ανατιμήσεων. Τα φτωχότερα νοικοκυριά συνήθως αδυνατούν να ακολουθήσουν.

- Αυξήσεις στο κόστος στέγασης. Οι τιμές και τα ενοίκια των ακινήτων, ειδικά στις πιο πυκνοκατοικημένες περιοχές και στα κέντρα των πόλεων είναι πολύ υψηλές, και τα νέα νοικοκυριά καταβάλλουν πάνω από το 30% του εισοδήματος για στέγαση.
- Αυξήσεις στις χρεώσεις και τα επιτόκια των τραπεζών. Το μέσο επιτοκιακό περιθώριο στην Ελλάδα είναι από τα υψηλότερα στις χώρες της Ευρωζώνης, διαμορφώνοντας ένα αρνητικό περιβάλλον, τόσο για τις επενδύσεις, όσο και για την αποταμίευση.
- Αυξήσεις στα βασικά αγαθά, κυρίως στα είδη διατροφής και υπηρεσίες, ως αποτέλεσμα της μετακύλισης του κόστους παραγωγής και μεταφορών, αλλά και ως συνέπεια της ολιγοπωλήσης ορισμένων αγορών. Σύμφωνα με τα πρόσφατα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για τον πληθωρισμό, οι κύριες κατηγορίες αγαθών που κατέγραψαν σημαντική αύξηση τιμών εντός του 2024 ήταν τα είδη διατροφής και μη αλκοολούχων ποτών (6,9%), η εστίαση (6,5%), η υγεία και η εκπαίδευση (3,5%). Είναι χαρακτηριστικό ότι οι συγκεκριμένες κατηγορίες αγαθών έχουν ανελαστική δαπάνη και επομένως, οι αυξήσεις τιμών επηρεάζουν πολλαπλάσια το διαθέσιμο εισόδημα και την αποταμίευση (με αρνητικό τρόπο).

Στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.) επεξεργαζόμαστε την εκπόνηση μιας Γνώμης Πρωτοβουλίας για να αναδείξουμε τις διαστάσεις αυτού του φαινομένου που πλήττει την ελληνική οικονομία και κοινωνία. Αναμφίβολα, οι λύσεις δεν είναι εύκολες, ούτε όλες οι προτάσεις υλοποιήσιμες.

Ωστόσο, οι προτεινόμενες παρεμβάσεις μπορούν να αποτελέσουν μέρος ενός ευρύτερου πλαισίου για την αντιμετώπιση του πληθωρισμού και τη διατήρηση της

κοινωνικής συνοχής και της οικονομικής σταθερότητας. Συγκεκριμένα, έμφαση πρέπει να δοθεί στα παρακάτω:

Φορολογικές Παρεμβάσεις: Μέτρα ελάφρυνσης ορισμένων φόρων και ειδικών τελών μπορούν να ληφθούν για να αυξήσουν το διαθέσιμο εισόδημα, να ελέγξουν την καταναλωτική δαπάνη και να αμβλύνουν την αύξηση στις τιμές.

Αποτελεσματικότερη ρύθμιση της Αγοράς και του Ανταγωνισμού: Ο έλεγχος και η ρύθμιση των αγορών μπορεί να εμποδίσει τον καταχρηστικό πληθωρισμό από μονοπωλιακές εταιρείες ή από πρακτικές που οδηγούν σε κερδοσκοπία και απότομες διακυμάνσεις των τιμών. Ειδικότερα, στην αγορά ενέργειας, το πλαίσιο θα πρέπει να είναι διαφανέστερο και πιο ανταγωνιστικό.

Επένδυση στην Παραγωγή στην ύπαιθρο: Η αύξηση της παραγωγής αποτελεί κλειδί για την αντιμετώπιση του πληθωρισμού, διότι μπορεί να αυξήσει την προσφορά και να μειώσει τις τιμές. Για τούτο χρειάζονται κίνητρα εγκατάστασης αλλά και ενίσχυσης των τοπικών επιχειρήσεων. Σε αυτό το πλαίσιο, πρέπει να αποτελέσει στρατηγική προτεραιότητα η πλήρης αποκατάσταση της παραγωγικής δυναμικότητας στην περιοχή της Θεσσαλίας που επλήγη πρόσφατα από τις φυσικές καταστροφές του φαινομένου Ντάνιελ, μέσα από ένα πλέγμα εργαλείων χρηματοδότησης και υποστήριξης της παραγωγικής επανεκκίνησης μέσα από επενδύσεις σε υποδομές, μηχανολογικό εξοπλισμό και σε ζωικό και φυτικό κεφάλαιο.

Πολιτική Εργατικού Δυναμικού: Είναι αναγκαία μια πολύπλευρη πολιτική ενίσχυσης του εργατικού δυναμικού που θα στοχεύει στην προσέλκυση επιστημόνων αλλά και στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων τεχνικών επαγγελματιών. Ειδική μέριμνα πρέπει να δοθεί για το δημογραφικό, σε συνδυασμό με την υποστήριξη νέων ζευγαριών για αγορά ή μίσθωση κατοικίας.

Συνάντηση με τον Πρόεδρο
του Οικονομικού, Κοινωνικού
και Περιβαλλοντικού
Συμβουλίου της Γαλλίας
Thierry Beaudet

Παρίσι, 22/11/2021 έως 23/11/2021

Συνάντηση με
το Δήμαρχο Αθηναίων
Κώστα Μπακογιάννη

Αθήνα, 17/5/2022

Συνάντηση με
αντιπροσωπεία από το
Οικονομικό, Κοινωνικό
και Εργασιακό Συμβούλιο
Ανάπτυξης της Ν. Κορέας

Αθήνα, 29/6/2022

Κοπή πίτας
Αθήνα, 16/2/2023

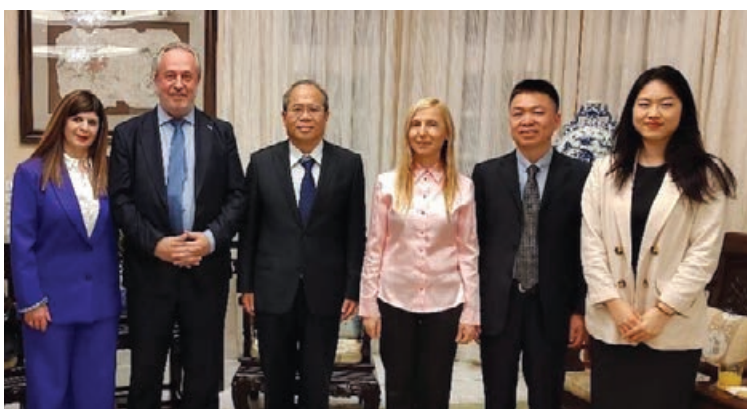
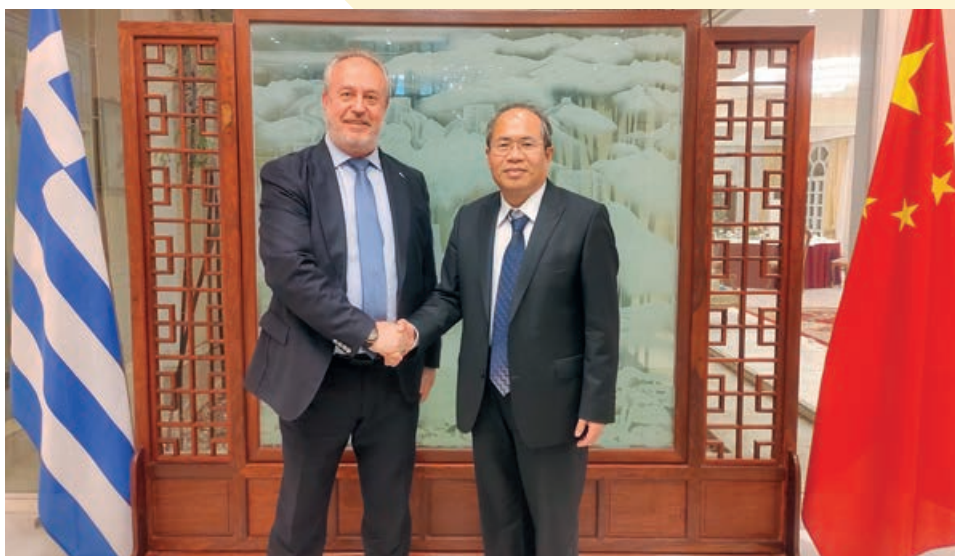

Εργαστήριο με τη Νομική Σχολή του ΕΚΠΑ για τις εμπορικές σχέσεις Ευρωπαϊκής Ένωσης και Αφρικής
Αθήνα, 7/6/2023

Βραβεύσεις στο Διαγωνισμό της Πρεσβείας της Κίνας στην Ελλάδα και της Ο.Κ.Ε.
για την Πρωτοβουλία «Μια Ζώνη, Ένας Δρόμος»

Αθήνα, 26/9/2023

Επίσημο δείπνο στην οικία του Πρέσβη της Κίνας στην Ελλάδα Xiao Junzheng

Αθήνα, 22/03/2024

ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ Ο.Κ.Ε.

Όργανα της Ο.Κ.Ε. είναι η Ολομέλεια, με 60 Μέλη από τις τρεις Ομάδες (Εργοδότες – Εργαζόμενοι – Λοιπές Κατηγορίες), η Εκτελεστική Επιτροπή, το Συμβούλιο Προέδρων, ο Πρόεδρος και οι τρεις Αντιπρόεδροι.

Τα μέλη της κάθε Ομάδας ορίζονται από τους εξής φορείς και οργανώσεις:

Ομάδα Εργοδοτών (Α΄ Ομάδα)

Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών

Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών, Βιοτεχνών, Εμπόρων Ελλάδος

Ελληνική Συνομοσπονδία Εμπορίου & Επιχειρηματικότητας

Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων

Ελληνική Ένωση Τραπεζών

Ένωση Ελλήνων Εφοπλιστών

Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τεχνικών Εταιρειών

Ομοσπονδία Κατασκευαστών & Οικοδομικών Επιχειρήσεων Ελλάδος

Ομάδα Εργαζομένων (Β΄ Ομάδα)

Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος

Ανώτατη Διοίκηση Ενώσεων Δημοσίων Υπαλλήλων

Ομάδα Λοιπών Κατηγοριών (Γ΄ Ομάδα)

Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών

Γενική Συνομοσπονδία Αγροτικών Συλλόγων Ελλάδος

Συντονιστική Επιτροπή Δικηγόρων

Πανελλήνιος Ιατρικός Σύλλογος

Κεντρική Ένωση Επιμελητριών Ελλάδος

Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας

Οικονομικό Επιμελητήριο Ελλάδας

Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας

Καταναλωτές

Οργανώσεις προστασίας περιβάλλοντος

Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία

Οργανώσεις για θέματα ισότητας των δύο φύλων

Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας

Ένωση Περιφερειών Ελλάδας

Ανώτατη Συνομοσπονδία Πολυτέκνων Ελλάδος

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Αμβρ. Φραντζή 9, 117 43 Αθήνα • Τηλ.: 210 9249510-2, Fax: 210 9249515
<http://www.oke-esc.eu>, e-mail: sec@oke-esc.eu